

VANTAAN KAUPUNKI
TILINPÄÄTÖS 2020

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2020

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1.1	<i>Kaupunginjohtajan katsaus</i>	<i>1</i>
1.1.2	<i>Vantaan kaupungin hallinto</i>	<i>3</i>
1.1.3	<i>Kansantalouden ja aluetalouden kehitys</i>	<i>7</i>
1.1.4	<i>Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys</i>	<i>10</i>
1.1.5	<i>Vantaan kaupungin henkilöstö</i>	<i>24</i>
1.1.6	<i>Ympäristötekijät</i>	<i>27</i>
1.1.7	<i>Muut ei-taloudelliset asiat</i>	<i>28</i>
1.1.8	<i>Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä</i>	<i>29</i>
1.2	SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	33
1.3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	40
1.3.1	<i>Tilikauden tuloksen muodostuminen</i>	<i>40</i>
1.3.2	<i>Toiminnan rahoitus</i>	<i>42</i>
1.4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	44
1.5	KOKONAISTULOT JA MENOT	49
1.6	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	51
1.6.1	<i>Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt</i>	<i>51</i>
1.6.2	<i>Konsernin toiminnan ohjaus</i>	<i>52</i>
1.6.3	<i>Olennot konsernia koskevat tapahtumat</i>	<i>53</i>
1.6.4	<i>Vantaan kaupungin tytäryhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen 2020</i>	<i>54</i>
1.6.5	<i>Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden vuosikooste</i>	<i>54</i>
1.6.6	<i>Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	<i>76</i>
1.6.7	<i>Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä</i>	<i>77</i>
1.6.8	<i>Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut</i>	<i>79</i>
1.7	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	83
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	84
2.1	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	84
2.2	MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	95
2.2.1	<i>Käyttötalouden toteutuminen</i>	<i>95</i>
2.2.2	<i>Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2020</i>	<i>171</i>
2.2.3	<i>Investointien toteutuminen</i>	<i>174</i>
2.2.4	<i>Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)</i>	<i>182</i>
2.2.5	<i>Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta</i>	<i>183</i>
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	184
3.1	VANTAAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA	184
3.2	VANTAAN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA	185
3.3	VANTAAN KAUPUNGIN TASE	186
3.4	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA	188
3.5	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOTUSLASKELMA	189
3.6	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITASE	190
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	192
4.1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	192
4.1.1	<i>Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot</i>	<i>192</i>
4.1.2	<i>Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot</i>	<i>194</i>
4.2	TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	196
4.3	TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	201
4.3.1	<i>Taseen vastaavia koskevat liitetiedot</i>	<i>201</i>
4.3.2	<i>Taseen vastattavia koskevat liitetiedot</i>	<i>207</i>

4.4	VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	212
4.5	YMPÄRISTÖTILINPITOJA KOSKEVAT LIITETIEDOT	222
4.6	HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	228
5	ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	235
5.1	KESKI-UUDENMAAN PELASTUSTOIMEN LIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS	235
5.1.1	<i>Toimintakertomus.....</i>	235
5.1.2	<i>Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu</i>	238
5.1.3	<i>Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut</i>	239
5.1.4	<i>Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot</i>	242
5.1.5	<i>Tilinpäätöksen allekirjoitukset</i>	247
5.2	SUUN TERVEYDENHUOLLON LIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS.....	248
5.2.1	<i>Toimintakertomus.....</i>	248
5.2.2	<i>Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu</i>	254
5.2.3	<i>Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut</i>	255
5.2.4	<i>Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot</i>	258
5.2.5	<i>Tilinpäätöksen allekirjoitukset</i>	262
5.3	LIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN.....	263
5.4	MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET	265
5.4.1	<i>Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat.....</i>	265
5.4.2	<i>Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	266
5.4.3	<i>Sosiaalisen luotuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat.....</i>	268
5.4.4	<i>Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	269
5.5	MUUT ERIYTETTY LASKELMAT	271
6	LUETTELOT JA SELVITYKSET	273
6.1	KÄYTETTY KIRJANPITOKIRJAT JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ.....	273
6.2	LUETTELO TOSITELAJEISTA	274
6.3	TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	276
7	ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	278

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Maaliskuussa 2020 alkanut koronapandemia vaikutti hyvin nopeasti koko suomalaiseen yhteiskuntaan. Tautitapausten määrä ja kuolleisuus pysyivät Suomessa vuonna 2020 useita muita eurooppalaisia maita pienemmällä tasolla. Silti koronapandemian vaikutukset isivät voimakkaasti myös Suomen talouteen, mm. rajoitustoimien ja kansainvälisen kaupan vähenemisen johdosta. Työttömyys- ja lomautusluvut lähtivät voimakkaaseen kasvuun ja useilla aloilla vaikutukset yritysten toimintaan olivat hyvin negatiiviset. Vantaalla korostuivat mm. lentokenttään sidoksissa olevien yritysten ongelmat.

Koronapandemia vaikutti voimakkaasti lähes kaikkeen kaupungin toimintaan. Pandemian vuoksi tiloja ja toimintoja suljettiin, siirryttiin laajasti etätyöskentelyyn hallinnollisissa tehtävissä toimivan henkilöstön osalta sekä nopealla tahdilla muutettiin ja kehitettiin uusia palveluja. Sosiaali- ja terveydenhuollolta vaadittiin nopeita toimenpiteitä pandemian hillitsemiseksi ja hoitamiseksi. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla siirryttiin koulujen etäopetukseen parin viikon varoitusajalla. Kaupunkikulttuurin hallitsemia tiloja suljettiin useaan otteeseen pitkän vuotta 2020 rajoitustoimenpiteiden ja -suositusten muuttuessa. Resurssikeskuksen kautta keväällä siirrettiin noin 380 henkilöä toisiin tehtäviin. Kaupungin johtamisen tueksi käynnistettiin häiriötilannejohtoryhmän aktiivinen toiminta. Pandemiasta huolimatta peruspalvelut pystyttiin turvaamaan ja toimintoja kehitettiin edelleen.

Koronasta aiheutuneiden kulujen kasvu, toimintatulojen lasku ja verotulojen pieneneminen olivat uhka kuntataloudelle, erityisesti suurille kaupungeille. Tämän ehkäisemiseksi valtio tuki omilla valtionosuuksien ja yhteisöveron kautta toteutetuilla toimenpiteillään kuntien taloutta. Lisäksi sairaanhoitopiirit ja joukkoliikenne saivat koronatilanteeseen liittyviä lisätukia vuoden 2020 aikana. Kunnat ml. Vantaa tekivät myös omia talouden rajoitustoimenpiteitään. Vantaan omilla talouden rajoittamistoimenpiteillä pienennettiin käyttötalouden menoja 5 milj. eurolla ja investointimenoja 23 milj. eurolla. Kuntien lisäksi valtio myönsi koronatukia myös yrityksille. Valtio otti suurimman taloudellisen iskun vastaan ja sen velkaantuminen kiihtyi voimakkaasti 18,5 mrd euron lisävelannoston myötä.

Kaupungin verotulot kehittyivät vuonna 2020 kohtuullisesti koko maan tasoon nähden koronapandemiasta huolimatta, kasvu edelliseen vuoteen nähden oli 5,8 prosenttia. Verotulojen kasvua lisäsivät mm. vuoden 2019 verokorttiuudistus lykkäämällä osin kunnallisverotilityksiä vuoden 2020 puolelle sekä Vantaan jako-osuuden kasvu. Lisäksi valtion osana kuntien koronatukea tekemästä yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuuden korotuksesta Vantaan osuudeksi tuli noin 16 milj. euroa.

Vuonna 2020 kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia peräti 58,9 prosenttia edellisvuotta enemmän. Valtionosuuksien voimakas kasvu selittyy valtion myöntämällä koronatuilla, joita Vantaa sai 73,8 milj. euroa. Yhteensä valtionosuuksien ja yhteisöveron kautta Vantaa sai valtion koronatukea noin 90 milj. euroa. Valtion koronatuilla oli keskeinen merkitys kuntien omien talouden rajoittamistoimenpiteiden ohella sille, että niin Vantaan kuin lähes kaikkien muidenkin kuntien vuoden 2020 tilikauden tulos muodostui positiiviseksi koronapandemian talousvaikutuksista huolimatta.

Vantaan kaupungin vuoden 2020 tilinpäätös osoittaa 55,1 milj. euron tilikauden tulosta. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen bruttoinvestointimenot olivat 144,9 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 142,8 milj. euroa. Vuosikatteen ollessa 166,8 milj. euroa investointien tulo-rahoitusprosentiksi tuli 116,7. Vuonna 2020 kaupungin pitkäaikainen lainakanta pieneni 39,1 milj. eurolla. Vuoden 2020 lopussa kaupungilla oli pitkäaikaista lainaa 858 milj. euroa.

Vuonna 2020 Vantaan kaupungin kasvu oli edelleen voimakasta, vaikka kahden edellisen vuoden ennätysluvuista jäätiin. Vuoden aikana kaupungin väkiluku kasvoi noin 3 500 hengellä ja uusia asuntoja valmistui yli 2 900. Väkiluvun kasvun ja asuntotuotannon arvioidaan jatkuvan varsin vahvana vuonna 2021. Myönnettyjen rakennuslupien määrä ja aloitettujen asuntojen määrät nousivat edellisistä vuosista, mikä ennakoii asuntotuotannon kääntyvän pitemmällä aikavälillä taas kasvuun.

Kaupungin kasvun tueksi valmisteltiin vuoden 2021 alun päätöksentekoa varten uusi yleiskaava. Kaupungin ja koko seudun kasvua edesauttaa myös valtion kanssa solmittu maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimus vuosille 2020–2023. Sopimuksessa valtio sitoutuu myös Vantaan ratikan suunnittelun rahoitukseen 30 prosentilla kustannuksista. Vantaan talouden tasapainotusta tukevaa tuottavuus- ja kasvuohjelmaa 2021–2025 valmisteltiin kaupunginhallituksen asettamassa tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnassa.

Valmisteilla olevalla sote-uudistuksella on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin toimintaan ja talouteen osan palveluista siirtyessä valtion järjestämäksi. Hallituksen lakiesitys oli lausunnolla kesällä 2020, jonka jälkeen lakiesitys annettiin eduskunnan käsiteltäväksi. Lakiesitys pitää sisällään Uudenmaan erillisratkaisun, jossa Uusimaa on jaettu viideksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä vastaavaksi hyvinvointialueeksi, joista yksi on Vantaan ja Keravan hyvinvointialue. Uudistuksen alueellinen valmistelu käynnistettiin Vantaalla ja Keravalla Tulevaisuuden sote-keskushankkeella ja rakenneuudistushankkeilla.

Vuosi 2021 on edelleen haastava niin kaupungin palveluille kuin taloudellekin koronapandemian yhä jatkuessa. Rokotteiden uskotaan normalisoivan tilannetta vuoden loppuun mennessä. Pandemian talousvaikutukset ulottuvat kuitenkin useille vuosille suuren työttömyyden ja yritysten hitaan toipumisen takia. Myös pandemian aikana syntyneitä palveluvelkaa on kurottava umpeen. Kaupungin kasvu edellyttää myös jatkossa erityisesti kouluihin ja päiväkoteihin investoimista. Vuoden 2021 kuntavaalien jälkeen päätetään kaupungin uudesta strategiasta, joka antaa suuntaa kaupungin kehittämiselle ja kehitykselle seuraaville vuosille.

Ritva Viljanen, Kaupunginjohtaja

1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Ayub Saba
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo
Bruun Susanna
Eklund Tarja
Eskelinen Jarno
Ibrahim Aadan
Kaukola Ulla
Kiljunen Kimmo
Kähärä Sirkka-Liisa
Laakso Päivi
Letto Pirkko
Lindblad-Palo Salla
Lindtman Antti
Mölsä Jukka
Räsänen Minna
Sodhi Ranbir
Tahvanainen Säde

Kansallinen Kokoomus

Ahokas Siri
Aura Anssi
Edelmann Jan
Kaira Lauri
Kanerva Sami
Kasonen Mika
Lehmuskallio Paula
Leppänen Janne
Malmberg Piia
Multala Sari
Mäkinen Tapani
Norres Lasse
Orlando Carita
Orpana Anitta
Raja-Aho Maarit
Rokkanen Sakari
Weckman Markku

Vihreä liitto

Atiye Minna
Chen Jenni
Juurikkala Timo
Kauppinen Sirpa
Kostilainen Anniina

Kuusela Minna
Linnainmäki Joel
Norrena Vaula
Pajunen Emmi
Rautavaara Maija
Rämö Eve
Silvennoinen Sveta

Vasemmistoliitto

Eerola Antero
Jääskeläinen Jari
Saramo Jussi
Sillanpää Minttu
Tyystjärvi Kati

Perussuomalaiset

Kärki Niilo
Lundell Kai-Ari
Mäkilaine Kirsi
Niikko Mika

Suomen Kristillisdemokraatit

Jääskeläinen Jouko
Malmi Juha
Tuomela Tiina
Vahvelainen Tanja

Suomen Keskusta

Hakulinen Pentti
Hirvonen Juha
Vähäkangas Jussi

Suomen ruotsalainen kansanpuolue

Karlsson Patrik
Åstrand Stefan

Muut

Auvinen Timo
Jääskeläinen Pietari

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
II varapuheenjohtaja

Lindtman Antti (SDP)
Orlando Carita (Kok.)
Kauppinen Sirpa (Vihr.)

Kaupunginhallitus

Kansallinen Kokoomus

Kaira Lauri
Orpana Anitta
Rokkanen Sakari

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Kaukola Ulla
Puoskari Pentti

Vihreä liitto

Pajunen Sirpa

Perussuomalaiset

Niikko Mika

Vasemmistoliitto

Tyystjärvi Kati

Suomen Kristillisdemokraatit

Jääskeläinen Jouko

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Multala Sari (Kok.)
I varapuheenjohtaja	Tahvanainen Säde (SDP)
II varapuheenjohtaja	Norrena Vaula (Vihr.)

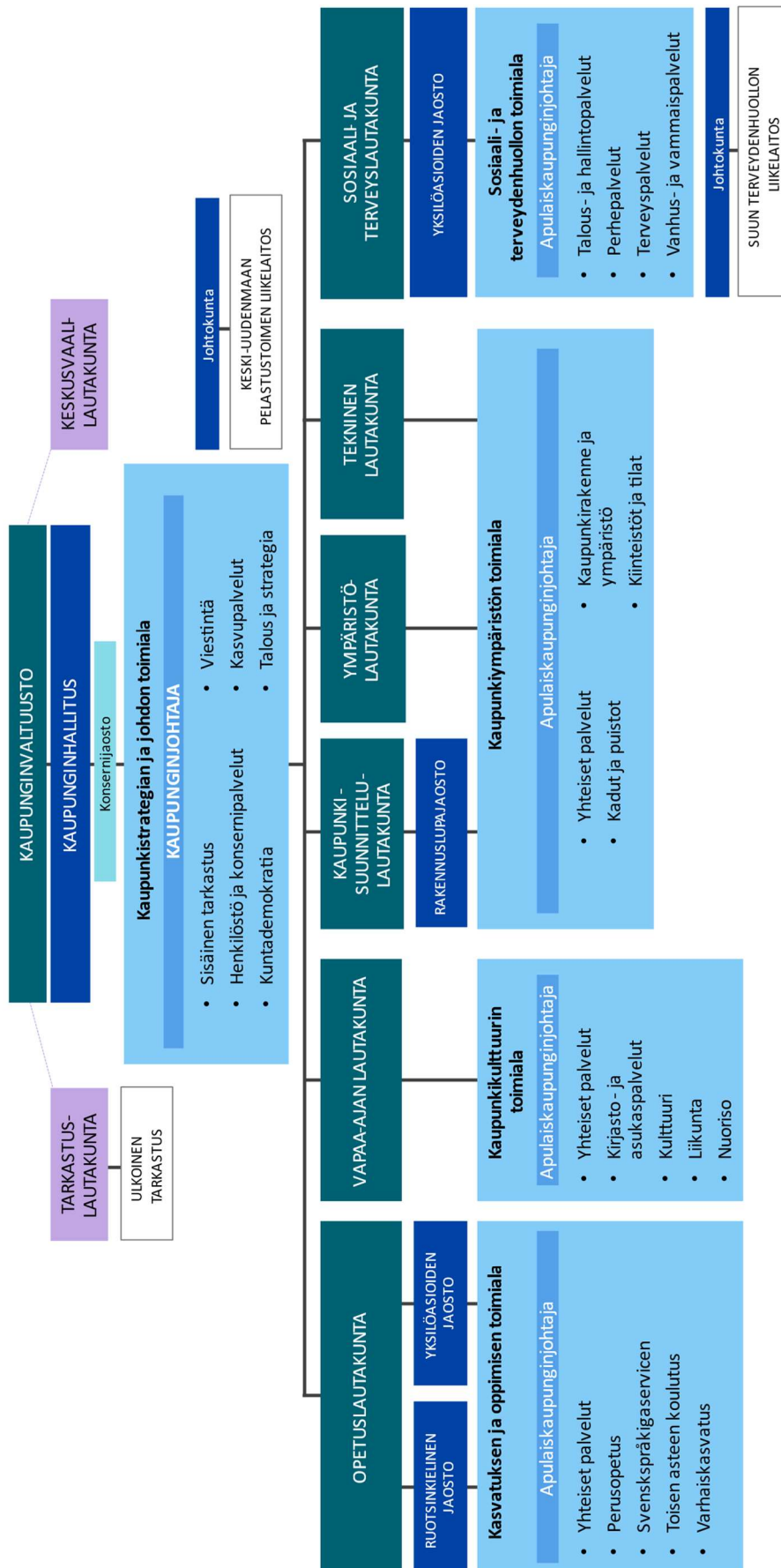
Esittelijä (31.12.2020)

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

Tilivelvolliset (31.12.2020)

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen
Apulaiskaupunginjohtaja Timo Aronkytö
Apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske
Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä
Apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand

Vantaan kaupungin organisaatio 2020

1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Koronapandemia käänsi hidastuvan talouskasvun selvästi negatiiviseksi vuonna 2020. Pandemian alkuvaiheessa esitetyt skenaariot jopa kaksinumeroisesta kansantalouden supistumisesta eivät kuitenkaan realisoituneet. Valtiovarainministeriö arvioi joulukuussa kansantalouden supistuvan 3,3 prosenttia vuonna 2020 ja kääntyvän kasvuun vuoden 2021 aikana. Talouden positiivisen käänteen edellytyksenä on kuitenkin koronapandemian taittuminen ja pandemian hillitsemiseen liittyvien rajoitusten löysentäminen. Mikäli rajoituksia joudutaan jatkamaan tai kiristämään, talouden elpyminen viivästyy. Koronapandemian hillitsemiseksi keväällä 2020 toteutettiin voimakkaita rajoitustoimia ja siirryttiin laaja-alaisesti etätyöhön. Toimenpiteiden seurauksena kuluttajakysyntä erityisesti monilla palvelualoilla, mukaan lukien ravitsemis- ja matkailualalla, laski suuresti. Maksuvaikeuksiin ajautuneiden yritysten suojaksi säädettiin väliaikainen muutos konkurssilakiin, jolla rajoitettiin velkojien mahdollisuutta hakea velallista konkurssiin. Yrityksille tarjottiin mahdollisuutta hakea taloudellista tukea toimintansa turvaamiseksi useiden eri kanavien, yksinyrittäjien osalta kuntien, kautta. Kuitenkin monet kysynnän laskun kohdanneet yritykset joutuivat sopeuttamaan toimintaansa, käytännössä irtisanomisilla ja lomautuksilla. Tämä kasvatti työttömyyttä nopeasti maaliskuusta alkaen.

Kuluttajien luottamus Suomen talouden kehitykseen laski roimasti keväällä, palautuakseen koronapandemiaa edeltävälle, sinällään varsin alhaiselle tasolle kesäkaudella. Syksyllä, koronapandemian toisen aallon myötä, elokuusta alkaen nähtiin taas nopea luottamusindikaattorin pudotus. Marras-joulukuussa kuluttajien luottamus Suomen talouteen oli kuitenkin taas koronapandemiaa edeltävällä tasolla. Kuluttajien luottamus omaan talouteen säilyi, kevään lyhyttä laskua lukuun ottamatta, korkeammalla tasolla. Syksyllä kotimainen kysyntä osin toipui kevään romahduksesta, mutta jäi kuitenkin alemmalle tasolle kuin vuotta aiemmin. Palvelukysynnän osalta tilanne pysyi myös koko loppuvuoden ajan heikkona. Kulutustavaroiden ja kestokulutustavaroiden kysyntä kuitenkin kasvoi syksyllä. Verkkokauppa kasvoi merkittävästi.

Investointien arvioidaan laskeneen 6 prosenttia vuonna 2020 ja laskun ennakoidaan jatkuvan vielä 2021. Tätä kehitystä selittää osaltaan asuntorakentamisen lasku, mutta vastaavaa kehitystä on havaittavissa myös toimitilarakentamisessa. Sen sijaan kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien osalta kehityssuunnan odotetaan kääntyvän vuoden 2020 laskusta kasvusuuntaan jo 2021, edellyttäen liiketoimintaympäristön vakautuvan koronapandemian jälkeen. TKI-investointien osalta vuosien 2019–2020 laskevan kehityssuunnan oletetaan niin ikään kääntyvän kasvuksi vuonna 2021.

Keväällä 2020 sekä tavara- että palveluvienti supistuivat voimakkaasti, volyymi arviolta 10,4 prosenttia. Palveluvienti supistui näistä enemmän. Tavaraviennin osalta palautumista tapahtui jo kesästä alkaen, palveluviennin osalta merkittävää kasvua odotetaan vasta 2021 ja tämäkin vain sillä edellytyksellä, että koronapandemia saadaan laantumaan. Koronapandemialle, sen jatkumiselle tai laantumiselle, herkimpiä aloja ovat matkailuala, henkilökuljetukset sekä majoitus- ja ravitsemisala. Viennin ohella myös tuonti supistui 2020 tuntuvasti, volyymi arviolta 7,5 prosenttia. Ansiotaso nousi valtionvarainvarainministeriön joulukuussa julkaiseman arvion perusteella 1,7 prosenttia. Työn tuottavuuden ennakoidaan laskeneen 0,7 prosenttia. Kuluttajahintojen nousu jäi vähäiseksi, arviolta 0,3 prosenttiin.

Julkinen talous

Valtiontalous oli vuonna 2020 voimakkaasti alijäämäinen koronapandemian aiheuttamien talousseurausten takia. Valtiokonttorin mukaan lisää velkaa nostettiin noin 18,5 miljardia euroa, jolloin valtion velka vuoden 2020 päättyessä oli 124,8 miljardia euroa. Valtion velan arvioidaan olevan vuoden 2020 lopun tilanteessa noin 53,1 prosenttia bruttokansantuotteesta, mikä on noin 8,9 prosenttiyksikön kasvu edellisvuodesta.

Kuntien yhteenlasketut kunnallisverotuotot kasvoivat 5,1 prosenttia vuonna 2020. 53 kuntaa nosti ja 7 kuntaa laski tuloveroprosenttiaan vuodelle 2020. Vuositulorajaan perustuva verokorttiuudistus vuonna 2019 lykkäsi noin 350 milj. euroa kunnallisveroa vuoden 2020 puolelle. Ilman tätä kunnallisverot olisivat kasvaneet 3,3 prosenttia. Kunnallisveroja kasvattivat myös verovuoden 2020 jako-osuusoikaisu. Yhteisöverotulot kasvoivat 3,0 prosenttia. Koronatukitoimena kuntien yhteisöveron jako-osuutta nostettiin 10 prosenttiyksiköllä, minkä vaikutus oli 400 milj. euroa. Ilman tukea kuntien yhteisöverotulot olisivat laskeneet 18 prosenttia. Kiinteistöverotulot laskivat 6,6 prosenttia. Kiinteistöverotuksen joustava verovelvolliskohtainen valmistuminen lykkäsi noin 200 milj. euroa kiinteistöverojen tilityksiä verovuoden 2021 puolelle. Valtionosuudet kasvoivat peräti 27,2 prosenttia eli noin 2,4 miljardia euroa, josta 1,6 miljardia euroa johtui valtion koronatuista. Lisäksi mm. kuntien tehtävien laajennukset, kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkaukseen perustuvan valtionosuusvähennyksen poistuminen sekä valtionosuuden indeksitarkastus nostivat kuntien saamien valtionosuuksien määrää.

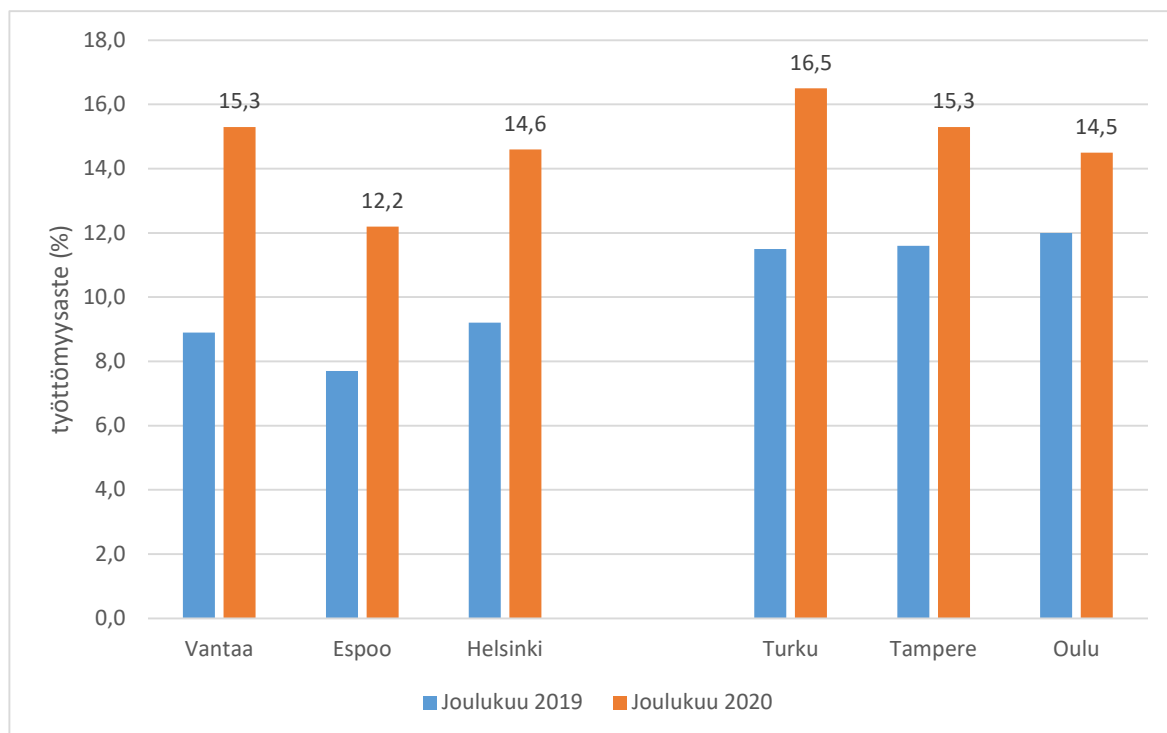
Tilastokeskuksen tekemien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,7 miljardia euroa positiivinen vuonna 2020. Vahvaa tulosta selittää valtion noin 3 miljardin euron suuruiset koronatuotot, jotka kohdistuivat valtionosuuksiin, yhteisöveron kuntien jako-osuuden korotukseen sekä valtionavustuksiin mm. joukkoliikenteelle ja sairaanhoitopiireille. Toimintatuotot vähenivät 1,6 prosenttia ja toimintakulut kasvoivat 2,0 prosenttia. Yhteenlaskettu toimintakatteen muutos oli 3,1 prosenttia ja vuosikatteen muutos peräti 97,1 prosenttia. Tilinpäätösarvioiden tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi vain 27 kunnassa, kun se oli vuonna 2019 ollut negatiivinen 223 kunnassa. Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 5,7 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien lainakanta jatkoi kasvuaan ja oli vuoden 2020 lopussa noin 23,4 miljardia euroa, kasvua edelliseen vuoteen 1,5 miljardia euroa eli 7,0 prosenttia.

Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys

Ennakkotietojen perusteella Uudenmaan maakunnan väestönkasvun arvioidaan vuonna 2020 olleen 13 900 henkeä. Uudenmaan väestönkasvu oli noin neljänneksen pienempi kuin edellisvuonna. Koko maan väkiluku kasvoi lähes 10 900 hengellä, joten muun Suomen, kun Uusimaa jätetään tarkastelun ulkopuolelle, väkiluku laski runsaalla 3 000 hengellä. Uudellamaalla väestönkasvu keskittyi edelleen Helsingin seudulle, mutta vuodesta 2019 poiketen, väestönkasvu oli suhteellisesti ottaen Kuuma-kunnissa hieman pääkaupunkiseutua nopeampaa. Helsingin seudun suhteellisesti nopeimmin kasvanut kunta vuonna 2020 oli ennakkotietojen perusteella Kauniainen, 3,9 prosentin kasvullaan. Vantaan väkiluku kasvoi 1,5 prosenttia. Kauniaisten ohella muita Helsingin seudulla Vantaata nopeammin kasvaneita kuntia olivat Sipoo (2,5 %), Järvenpää (1,7 %) ja Nurmijärvi (1,6 %). Ennakkotietojen perusteella Helsingin seudun kunnista väkiluku kasvoi kaikissa Vihtiä lukuun ottamatta. Helsingin seudun väestönkasvusta (lähes 14 100 henkeä) 77 prosenttia tuli pääkaupunkiseudulle. Tämä vastaa noin 10 900 henkeä, kun Kuuma-kuntien väkiluku kasvoi noin 3 200 hengellä. Helsingin seudun ulkopuolisella Uudellamaalla väestömäärä väheni noin 160 hengellä ja ainoa merkittävästi väkilukuaan kasvattanut kunta oli Porvoo, jossa väkiluku kasvoi noin 260 hengellä.

Muutaman vuoden suotuisan kehityksen jälkeen työttömyyden lasku pysähtyi ja kääntyi uudelleen kasvuun vuoden 2019 aikana. Helmikuussa 2020 Vantaan työttömyysaste oli 8,6 prosenttia, Helsingin 8,8 prosenttia ja Espoon 7,5 prosenttia. Helsingin seudulla työttömänä oli 8,1 prosenttia työvoimasta ja koko maassa 9,4 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2020 Helsingin seudulla lähes 107 000 henkeä, näistä pitkäaikaistyöttömiä noin 30 000. Nuoria, alle 25-vuotiaita, työttömiä oli lähes 11 000 henkeä ja ulkomaan kansalaisia oli työttömänä noin 20 000 henkeä. Pääkaupunkiseudun suurista kaupungeista työttömyysaste oli joulukuussa 2020 alin Espoossa, 12,2 prosenttia. Vantaalla työttömyysaste oli 15,3 prosenttia, Helsingissä 14,6 prosenttia ja KUUMA-kunnissa 11,5 prosenttia. Muista suurista kaupungeista työttömyysaste oli Tampereella 15,3 prosenttia, Turussa 16,5 prosenttia ja Oulussa 14,5 prosenttia.

Kuvio 1: Työttömyysasteet suurimmissa kaupungeissa, joulukuu 2019 ja 2020

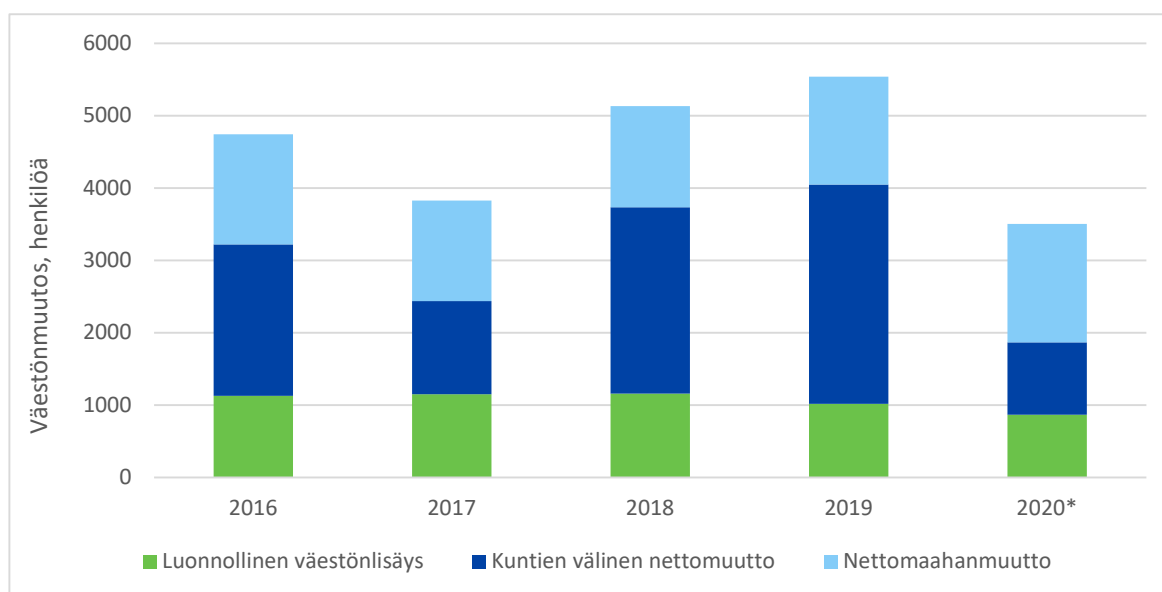
Lähde: TEM

1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys

Väestönkasvu edelleen nopeata, vaikei ennätyksiä tehtykään

Ennakkotietojen mukaan Vantaan väestönkasvu oli vuonna 2020 noin 3 500 henkeä ja Vantaan väkiluku oli vuodenvaihteessa 2020/2021 ennakkotietojen mukaan 237 231 henkeä. Vuosikasvu oli 1,5 prosenttia, selvästi edellisen vuoden tasoa alempi, mutta edelleen kohtuullisen korkea. Väestönkasvusta runsaat 1 600 henkeä tuli nettomaahanmuutosta, 1 000 henkeä kotimaan muuttovoitosta ja loput, noin 860 henkeä, tuli luonnollisesta väestönlisäyksestä eli syntyvyyden enemmyydestä kuolleisiin nähden. Syntyneiden lasten määrän kasvusta huolimatta luonnollinen väestönlisäys pieneni edellisestä vuodesta, koska kuolleiden määrä kasvoi noin 200 hengellä vuoteen 2019 verrattuna. Kuntien välinen tulomuutto kasvoi 170 hengellä edellisvuoteen verrattuna. Samanaikaisesti kuitenkin myös kuntien välinen lähtömuutto kasvoi Vantaalla 2 200 hengellä, mikä puolestaan supisti kotimaan muuttovoiton noin kolmannekseen edellisen vuoden tasosta. Ulkomaan tulomuutto pysyi entisellä tasollaan, mutta ulkomaan lähtömuutto sen sijaan väheni noin 200 hengellä.

Kuvio 2: Vantaan väestönmuutokset vuosina 2016–2020 (2020* on ennakkotieto)

Lähde: Tilastokeskus

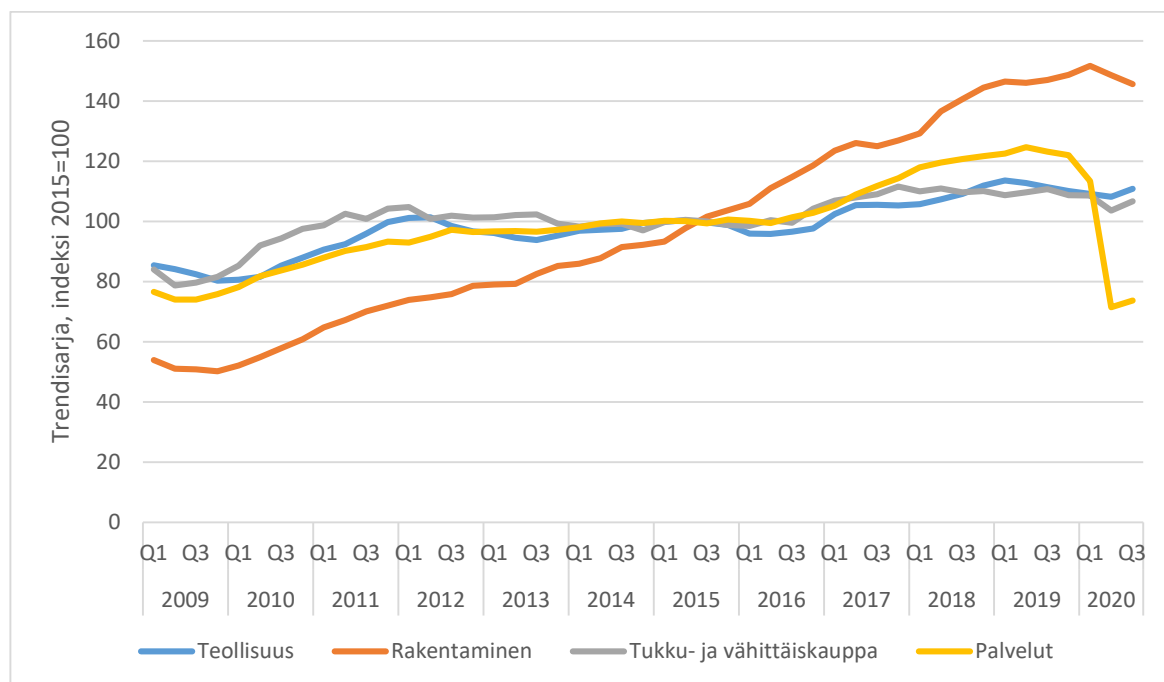
Palvelualalla raju pudotus keväällä, lentoliikenne lamaui

Koronapandemia iski voimalla Helsingin seudun talouselämään. Alueen elinkeinorakenteen palveluvaltaisuus on tälle keskeinen selittävä tekijä. Palkkasummien kasvutrendien taittumista selvemmin pandemian vaikutuksia kuvaa yritysten liikevaihdon kehitys. Vantaan päätoimialoista palvelualoilla liikevaihto romahti jopa 40 prosenttia keväällä 2020, palautuakseen hieman vuoden kolmannella neljänneksellä. Pahiten koronasta ovat kärsineet kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut sekä majoitus- ja ravitsemisala. Vantaalla erityistä huolta on herättänyt lentoliikenteen ja siihen liittyvien toimintojen dramaattinen väheneminen. Vuositasolla, verrattaessa vuotta 2020 vuoteen 2019, ulkomaanlentoliikenteen matkustajamäärät Helsinki-Vantaan lentoasemalla vähenivät lähes 80 prosenttia ja kotimaan lentoliikenteessäkin laskua tuli yli 65 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Tämä kehitys ajoi osan lentoliikenneklusterin yrityksistä erittäin haastavaan tilanteeseen. Kansainvälisten arvioiden mukaan lentoliikenteen palautuminen pandemiaa edeltävälle tasolle saattaa kestää useita vuosia. On myös syytä huomata, että rakennusalaan lukuun ottamatta kaikilla päätoimialoilla liikevaihdon trendikasvu taittui jo 2019 eli ennen koronapandemiaa. Rakennusalan pitkäkestoinen kasvutrendi taittui vuoden 2020 alkupuoliskolla.

The chart displays the index values for four variables over time. The Y-axis represents the index value, with 2015 as the base year (index = 100). The X-axis shows the time period from Q1 2009 to Q3 2020. The four series are: Helsingin seutu Liikevaihto (blue line), Helsingin seutu Palkkasumma (orange line), Vantaa Liikevaihto (grey line), and Vantaa Palkkasumma (yellow line). All series show a general upward trend, with a sharp decline in Q3 2020 followed by a recovery in Q1 2021.

Time Period	Helsingin seutu Liikevaihto	Helsingin seutu Palkkasumma	Vantaa Liikevaihto	Vantaa Palkkasumma
Q1 2009	85	85	80	85
Q3 2009	85	85	75	85
Q1 2010	90	85	80	85
Q3 2010	95	85	85	85
Q1 2011	100	90	90	90
Q3 2011	105	90	95	90
Q1 2012	105	95	100	95
Q3 2012	100	95	100	95
Q1 2013	100	95	100	95
Q3 2013	100	95	100	95
Q1 2014	100	95	100	95
Q3 2014	100	95	100	95
Q1 2015	100	95	100	95
Q3 2015	100	95	100	95
Q1 2016	100	95	100	95
Q3 2016	100	95	100	95
Q1 2017	105	100	105	100
Q3 2017	110	105	110	105
Q1 2018	115	110	115	110
Q3 2018	120	115	120	115
Q1 2019	120	115	120	115
Q3 2019	120	115	120	115
Q1 2020	120	115	120	115
Q3 2020	120	115	120	115

Kuvio 4: Liikevaihdon kehitys toimialaryhmittäin Vantaalla vuosina 2009–2020 (Q3)

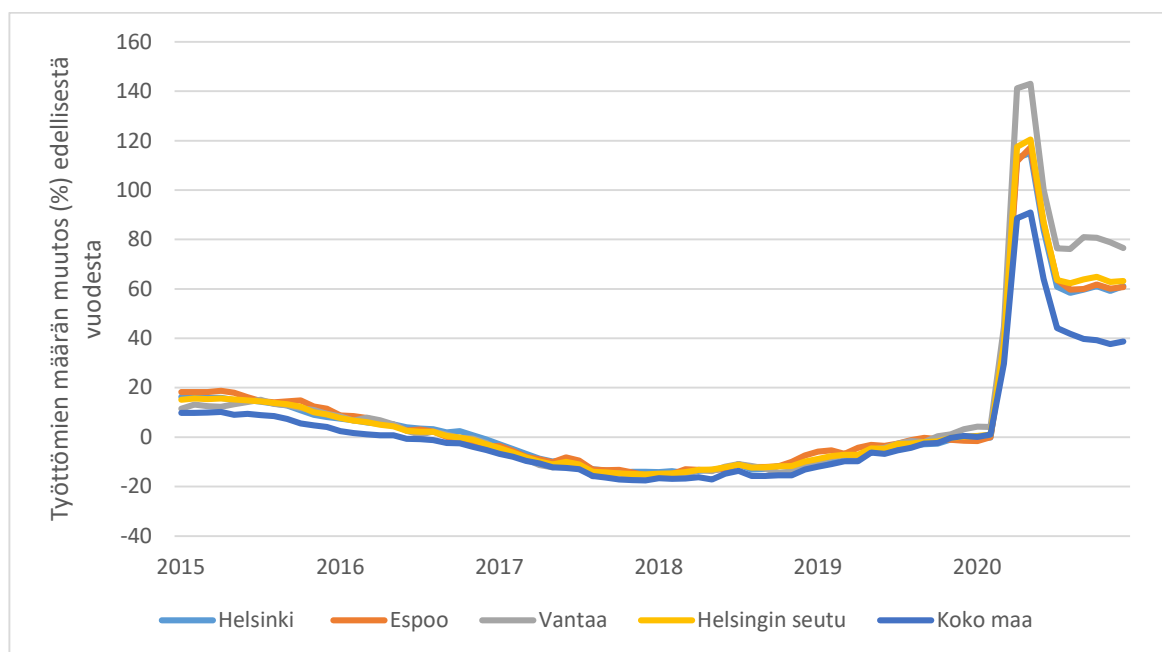
Lähde: Tilastokeskus

Työttömyys räjähti keväällä kasvuun

Pandemian myötä työttömyysluvut kasvoivat keväällä räjähdysmäisesti, niin irtisanomisten kuin lomautustenkin kautta. Vantaan työttömyysaste nousi helmikuun 2020 8,6 prosentista toukokuuhun mennessä 19,2 prosenttiin. Työttömiä työnhakijoita oli tuolloin noin 23 300 henkeä, näistä lomautettuja noin 10 800. Elokuuhun mennessä työttömyysaste laski Vantaalla, kuten muissakin suurissa kaupungeissa selvästi, alle 15 prosentin tasoon. Tämän jälkeen lasku on kuitenkin ollut verrattain hidasta. Vantaan työttömyysaste oli marraskuussa 13,9 prosenttia, mutta nousi uudelleen joulukuussa 15,3 prosenttiin. Lomautettujen osuus työttömistä työnhakijoista oli Vantaalla joulukuussa 27 prosenttia, kun se Espoossa oli 21 prosenttia ja Helsingissä 22 prosenttia. On syytä huomata, että osa työttömäksi jääneistä on saattanut siirtyä kokonaan pois työmarkkinoilta eikä siten näy työttömyysluvuissa lainkaan.

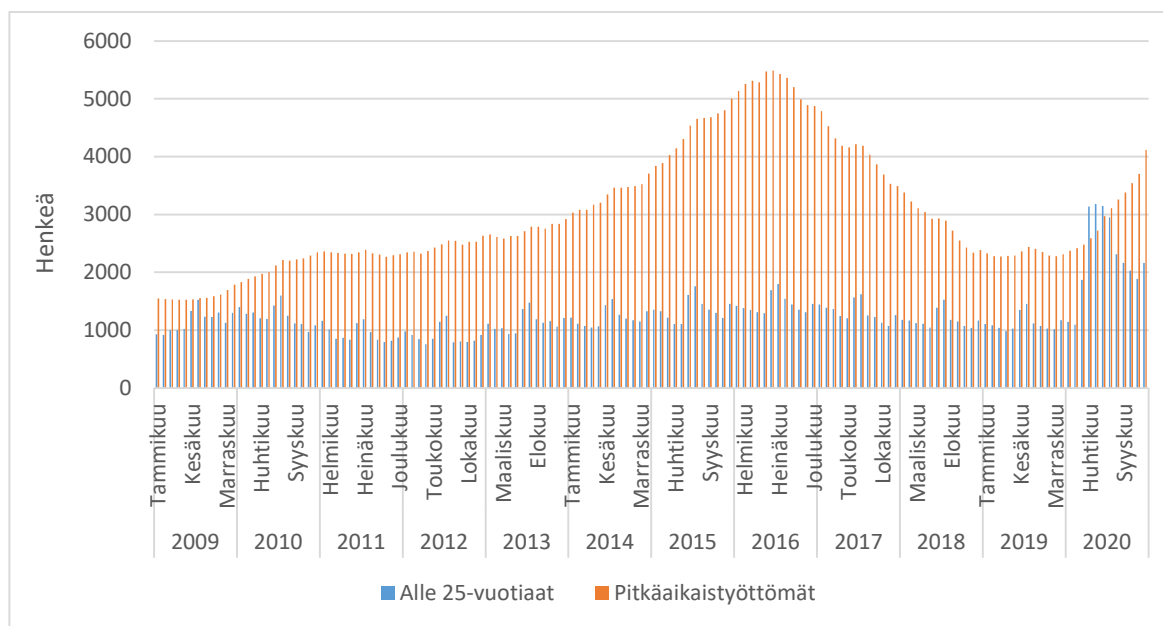
Kuntavertailussa Vantaa asemoituu joulukuussa 2020 suurten kaupunkien joukossa samalle tasolle Tampereen kanssa. Korkein työttömyysaste oli Turussa ja matalin Espoossa. Myös pääkaupunkiseudun asema suhteessa koko maahan ansaitsee huomiota. Siinä missä koko maassa työttömien määrä oli joulukuussa 2020 noin 40 prosenttia korkeampi kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana, oli ero Espoossa ja Helsingissä noin 60 prosenttia ja Vantaalla vajaa 80 prosenttia. Koronapandemian vaikutukset osuvat rankasti pääkaupunkiseudulle.

Kuvio 5: Työttömien määrän muutos kuukausittain vuosina 2015–2020

Lähde: TEM

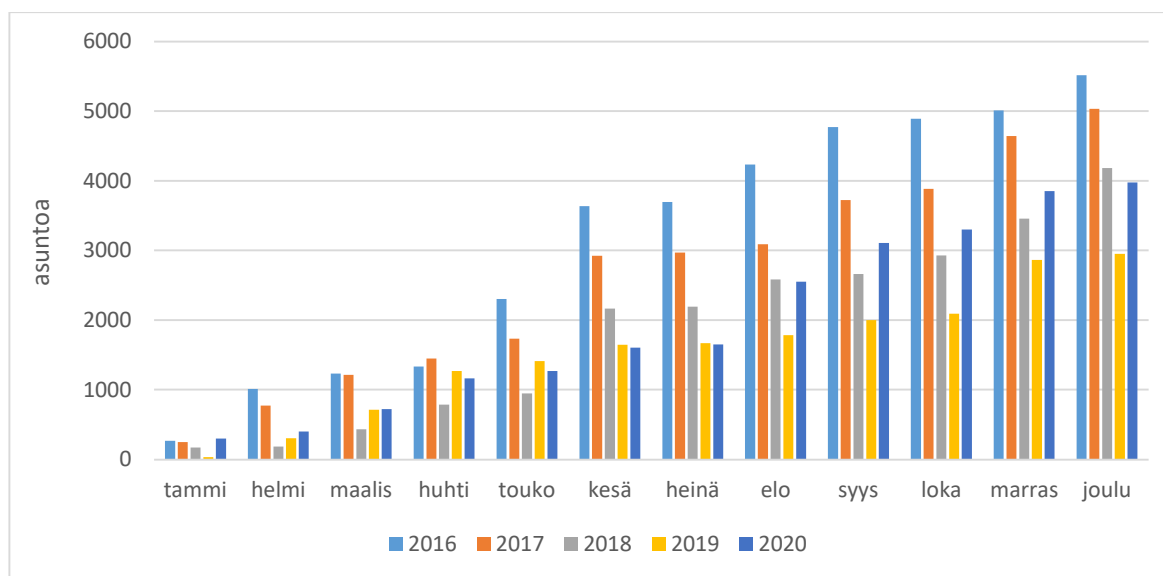
Työttömyyden yleisen kasvun myötä nuorisotyöttömien määrä kasvoi nopeasti, ensivaiheessa kolminkertaistui. Vaikka nuorisotyöttömyys on syksyllä laskenut, oli joulukuussa 2020 nuorisotyöttömiä kuitenkin 84 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömyys on ollut keväästä alkaen kasvusuunnassa. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut 78 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna ja joulukuussa heitä oli runsaat 4 100 henkeä. Ulkomaan kansalaisia oli joulukuussa työttömänä runsaat 4 600 henkeä, 70 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Kaikkiaan noin 18 600 työttömästä työnhakijasta naisia oli lähes 8 600.

Kuvio 6: Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys Vantaalla vuosina 2009–2020

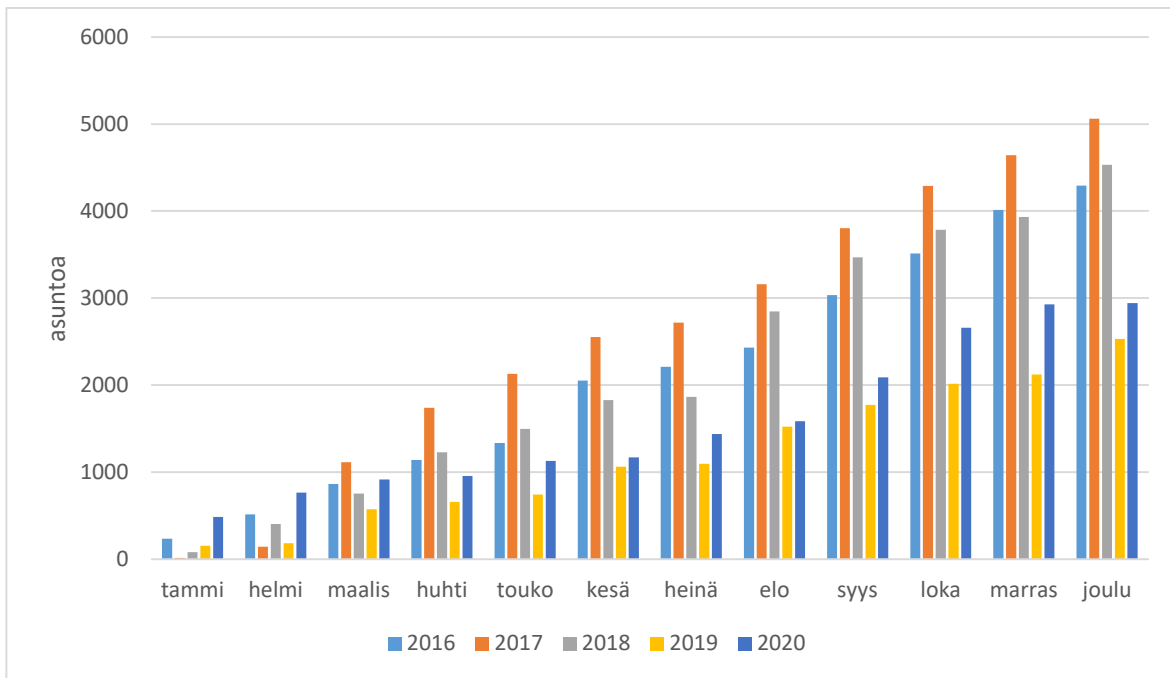
Lähde: TEM

Asuntotuotannossa huippukasvusta tavanomaisempiin lukemiin

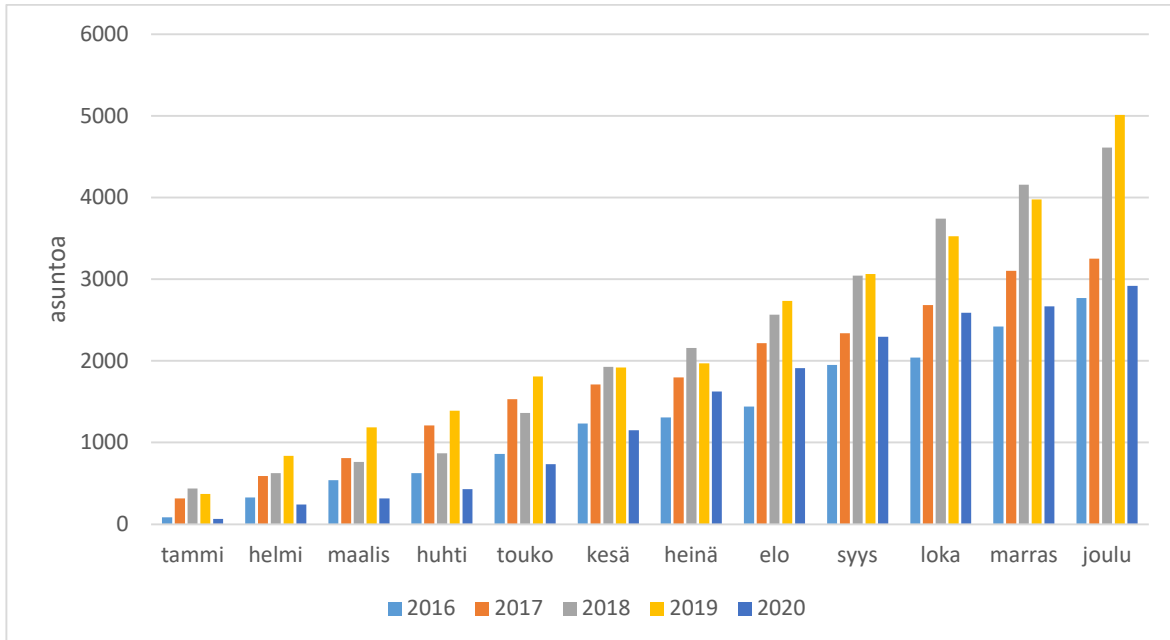
Asuntotuotanto oli Vantaalla vuonna 2020 selvästi muutamaa aiempaa vuotta alemmalla tasolla, muttei pidemmän aikavälin tarkastelussa mitenkään vähäistä. Kaikkiaan vuonna 2020 valmistui runsaat 2 900 asuntoa. Kerrostaloasunnot olivat, edellisten vuosien tapaan, hallitsevassa asemassa noin 83 prosentin osuudella valmistuneista asunnoista. Omakotitaloja valmistui noin 170 ja muita erillisiä pientaloja runsaat 220. Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2020 lähes 4 000 asunnolle ja runsasta 2 900 asuntoa alettiin rakentaa. Niin rakennusluvissa kuin aloituksissakin kerrostalopainotus on selkeä, jopa 2020 valmistuneiden asuntojen tasoa korkeampi, eli noin 90 prosentin tuntumassa.

Kuvio 7: Luvitettujen asuntojen kuukausikertymät vuosina 2016–2020

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja Matti-järjestelmä

Kuvio 8: Aloitettujen asuntojen kuukausikertymä Vantaalla vuosina 2016–2020

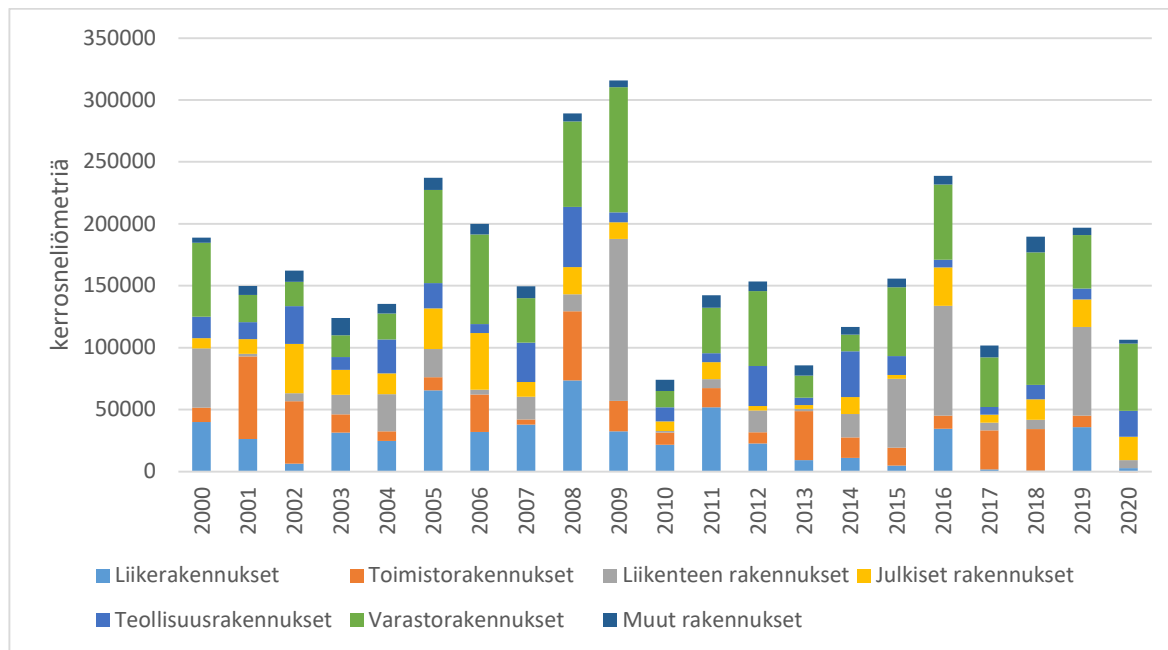
Lähde: Facta-kuntarekisteri ja Matti-järjestelmä

Kuvio 9: Valmistuneet asunnot Vantaalla vuosina 2016–2020

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja Matti-järjestelmä

Muun kuin asuntorakentamisen kerrosalaa valmistui Vantaalla 2020 selvästi edellistä vuotta vähemmän. Kerrosneliömetreillä mitattuna rakentaminen painottui varastorakennuksiin, joita oli noin puolet valmistuneesta kerrosalasta, sekä teollisuusrakennuksiin ja julkisiin rakennuksiin (julkisiin rakennuksiin lasketaan opetus-, hoito- ja kokoontumisrakennukset). Liiketilaa ja toimistorakennuksia valmistui vuonna 2020 poikkeuksellisen vähän.

Kuvio 10: Valmistunut rakennuskanta Vantaalla käyttötarkoituksen mukaan vuosina 2000–2020

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja Matti-järjestelmä

Verotulot

Vantaan kaupunki sai verotuloja yhteensä 1 073,0 milj. euroa vuonna 2020. Verotulot kasvoivat 58,4 milj. euroa eli 5,8 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Talousarvion alkuperäinen verotuloarvio alittui yhteensä 5,0 milj. eurolla ja muutetun talousarvion verotuloarvio ylittyi 23,5 milj. euroa. Verotuloarvion toteumaprosentiksi muodostui 102,2 prosenttia muutettuun talousarvioon nähden. Muutettu talousarvio perustui Kuntaliiton veroennustekehikkoon, jossa koronapandemian negatiiviset vaikutukset oli arvioitu toteumaa suuremmiksi. Syitä verotulojen odotettua parempaan kehitykseen olivat mm. palkkasumman myönteinen kehitys, yhteisöverojen jako-osuuden muutos sekä yritysten hakemien maksujärjestelyiden pieni osuus.

Kunnallisveroja Vantaan kaupunki sai vuonna 2020 yhteensä 915,0 milj. euroa, mikä on 53,5 milj. euroa ja 6,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Alkuperäinen talousarvio alittui kunnallisverojen osalta 3,0 milj. eurolla ja muutettu talousarvio ylittyi 21,2 milj. euroa. Muutetun talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 102,4 prosenttia. Koko maassa kuntien kunnallisverotilitykset kasvoivat 5,1 prosenttia edellisvuodesta, mikä on huomattavasti ennakoitua parempi tulos. Koronapandemian pelättiin romauttavan palkkatulot heikentyneen työllisyyden, lomautusten ja voimakkaasti kasvaneen työttömyyden vuoksi. Vuodelle 2020 vaikutukset jäivät kuitenkin odotettua pienemmiksi. Osittain muutokset verotulokehityksessä näkyvät viiveellä, joten tulevien vuosien kehitys on edelleen epävarmaa. Vuositulorajaan perustuva verokortti uudistus vuonna 2019 lykkäsi noin 350 milj. euroa kunnallisveroa vuoden 2020 puolelle, mikä näin ollen paransi vuoden 2020 tilitysten kokonaiskertymää.

Verovuoden 2020 kunnallisveron ennakoita kertyi kaupungille yhteensä 842,3 milj. euroa. Vantaalaisten ansiotulot kasvoivat vuonna 2019 yhteensä 5,3 prosentilla, mikä oli 2,0 prosenttiyksikköä koko maan kehitystä korkeampi kasvutaso. Vuoden 2020 vantaalaisten ansiotulojen kasvuksi ennakoitaan 3,5 prosenttia ja koko maan kasvuksi 1,7 prosenttia. Vantaan kunnallisveron jako-osuus nousi vuonna 2020 0,06 prosenttiyksikköä 4,55 prosenttiin. Koko kuntaryhmän jako-osuus verohallinnon keräämistä tuloveroista puolestaan nousi vuoden 2020 osalta 0,89 prosenttiyksiköllä 62,27 prosenttiin. Koko maassa kaikkiaan 7 kuntaa laski ja 53 kuntaa nosti kunnallisveroprosenttiaan vuodelle 2020. Tämä tarkoitti 0,08 prosenttiyksikön kasvua koko maan kunnallisveroprosentin painotettuun keskiarvoon, joka vuonna 2020 oli 19,96.

Yhteisöveroja kaupunki sai vuonna 2020 yhteensä 83,5 milj. euroa. Kaupungin saamat yhteisöverot kasvoivat edellisvuodesta 8,9 milj. eurolla eli 11,9 prosenttia. Alkuperäinen talousarvio ylittyi yhteisöverojen osalta 7,5 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 1,6 milj. eurolla. Muutetun talousarvion toteumaprosentti asettui 101,9 prosenttiin. Vantaan kuntakohtainen jako-osuus nousi edellisestä vuodesta 0,39 prosenttiyksikköä 4,28 prosenttiin. Vuonna 2020 koko maassa yhteisöverojen verotettava tulo laski 10,7 prosenttia. Kuntien yhteisöveron kertymä oli kuitenkin odotettua parempi ja koko kuntakentän kasvu oli 3,0 prosenttia. Suurin syy kasvuun oli valtion päätös korottaa yhteisöveron kuntien jako-osuutta 10 prosenttiyksiköllä väliaikaisesti korvaamaan koronapandemian aiheuttamia veromenetyksiä. Jako-osuuden korotus korotti kuntien yhteisöveroja vajaalla 400 milj. eurolla. Vuonna 2020 koko kuntaryhmän jako-osuus yhteisöveroista nousi edellisestä vuodesta 10,83 prosenttiyksikköä 42,13 prosenttiin. Ilman kuntien jako-osuuden korotusta Vantaan yhteisöverokertymä olisi jäänyt noin 16 milj. euroa pienemmäksi.

Kaupunki sai kiinteistöverotuloja 74,5 milj. euroa vuonna 2020, laskua edellisvuoteen 4,0 milj. euroa eli 5,1 prosenttia. Vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion kiinteistöverotuloarvio alittui 9,5 milj. eurolla. Muutetun talousarvion kiinteistöverotulot ylittivät 0,7 milj. eurolla ja muutetun talousarvion toteumaprosentti oli 101,0 prosenttia. Kiinteistöverojen kehitys oli odotettua heikompi joutuen siitä, että kiinteistöverotus siirtyi verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen vuonna 2020. Muutoksen vuoksi verovuoden 2020 kiinteistöveron kokonaismaksuunpanosta siirtyy vuoden 2021 tammi-helmikuun aikana erääntyväksi reilut 10 prosenttia. Koko maassa kuntien saamien kiinteistöverotilitysten lasku edellisvuoteen nähden oli 6,6 prosenttia.

Vantaalla yleinen kiinteistöveroprosentti sekä muun kuin vakituisten asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti olivat 2020 vuonna 1,00, vakituisten asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41 ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 4,00. Verohallinnon tietojen mukaan kiinteistöveroa olisi maksuunpantu 82,9 milj. euroa vuonna 2020, osa maksuunpanosta ei kertynyt vielä talousarviovuoden aikana mm. osan tilityksistä siirtyessä vuoden 2021 puolelle. Maksuunpannuista kiinteistöveroista noin 21,2 milj. euroa kertyi vakituista asuinrakennuksista ja 29,0 milj. euroa yleisen kiinteistöveroprosentin perusteella muista rakennuksista. Muun kuin vakituisten asuinrakennuksen veroprosentin perusteella kiinteistöveroa kertyi ainoastaan noin 0,1 milj. euroa. Maapohjien kiinteistöverot yhteensä olivat 32,0 milj. euroa, josta rakentamattoman rakennuspaikan korotetun kiinteistöveron osuus oli noin 1,4 milj. euroa.

Taulukko 1: Kaupungin verotulot vuonna 2020

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	1 078 000	-28 500	1 049 500	1 072 963	23 463
Kunnan tulovero	918 000	-24 200	893 800	914 970	21 170
Kiinteistövero	84 000	-10 200	73 800	74 525	725
Osuus yhteisöveron tuotosta	76 000	5 900	81 900	83 468	1 568

Taulukko 2: Kaupungin tuloveron määräytymisperusteet

	Tuloveroprosentti	Verotettava ansiotulo milj. euroa	Muutos- %
2011	19,00	3 924,3	5,2
2012	19,00	4 086,7	4,1
2013	19,00	4 210,3	3,0
2014	19,00	4 276,7	1,5
2015	19,00	4 352,7	1,8
2016	19,00	4 461,2	2,5
2017	19,00	4 530,1	1,5
2018	19,00	4 721,9	4,2
2019	19,00	4 970,1	5,3
2020	19,00	*	

* Vuoden 2020 verotus valmistuu syksyllä 2021

Taulukko 3: Kaupungin kiinteistöveron määräytymisperusteet

Kiinteistöveroprosentit	
Yleinen	1,00
Vakituinen asuinrakennus	0,41
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,00
Voimalaitos	2,85
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00

Valtionosuudet

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 293,0 milj. euroa vuonna 2020, kun vuonna 2019 valtionosuuksia kertyi yhteensä 184,3 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuuksia kertyi vuonna 2020 yhteensä 189,8 milj. euroa, opetus- ja kulttuuritoimen muita valtionosuuksia 21,7 milj. euroa ja verotulomenetysten kompensatiota saatiin 81,5 milj. euroa. Alkuperäinen talousarvio ylittyi valtionosuuksien budjetoidun kokonaismäärän osalta 81,0 milj. euroa ja muutettu talousarvio 1,3 milj. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus määräytyy nykyisen valtionosuusjärjestelmän mukaan valtionosuustehävien laskennallisista kustannuksista sekä lisäosista. Laskennallisten kustannusten määräytymisperusteita ovat ikärakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2020 oli 25,49 prosenttia ja kunnan omarahoitusosuus oli 3 654,97 euroa/asukas.

Laskennallisia kustannuksia Vantaalle kertyi vuoden 2020 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa yhteensä 1 036,9 milj. euroa. Lisäosien määräytymisperusteita valtionosuusjärjestelmässä ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus sekä saamelaiden kotiseutualue. Lisäosia kertyi Vantaalle vuoden 2020 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa 10,5 milj. euroa. Kunnan omarahoitusosuus oli 833,9 milj. euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus vähensi -38,6 milj. euroa kaupungin vuoden 2020 valtionosuuksia (v. 2019: -40,4 milj. euroa).

Vuonna 2020 kuntien valtionosuuksia lisättiin usealla valtion päätöksellä, joilla valtio kompensoi kunnille koronapandemian aiheuttamia kustannuksia. Touko-, elo-, loka- ja joulukuussa tehdyt päätökset nostivat Vantaan valtionosuuksia yhteensä noin 73,8 milj. euroa.

Toukokuussa eduskunnan päätöksen mukaisesti kunnille päätettiin määräaikaaisesti korvata verotulojen viivästymisestä johtuvaa vajetta. Päätöksellä korotettiin Vantaan veromenetysten kompensatiota 24,4 milj. eurolla. Tätä päätöstä oikaistiin lokakuussa niin, että kompensaaion suuruus pieneni 5,1 milj. euroon. Vastaava euro-määrä lisättynä maksujärjestelyjen muutoksien takia kunnille tilitettävän viivästyskoron arvioidulla määrällä vähennetään valtionosuudesta vuonna 2021.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuuksiin tehtiin muutoksia elo- ja joulukuussa. Elokuussa kuntien valtionosuuksia nostettiin koronapandemian aiheuttamien taloudellisten vaikutusten takia, työttömyysetuuden sovit-telun suojaosan väliaikaisen korottamisen takia ja harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen lisäyksen ra-hoittamiseksi. Lisäksi kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään liittyvää valtionosuuden vähennystä pie-nennettiin ja iäkkäiden henkilöiden palveluasumisen sekä pitkäaikaisen laitoshoidon uuden henkilömitoituksen kustannukset korvattiin valtionosuuksilla. Muutokset kasvattivat Vantaan peruspalvelujen valtionosuutta 32,6 milj. eurolla. Vielä joulukuussa 2020 valtionosuuksia korotettiin koronapandemian aiheuttamien taloudel-listen vaikutusten korvaamiseksi liittyen mm. oppilaille ja opiskelijoille hankittaviin kasvomaskeihin sekä ko-ronavirustartunnan toteamiseksi tehtyjen testien ja koronaviruksen tartuntaketjujen jäljittämisen aiheutta-mien kustannusten korvaamiseksi. Muutospäätös kasvatti Vantaan peruspalvelujen valtionosuutta 36,2 milj. euroa.

Talousarviossa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia kaupungin arvioitiin saavan alustavan laskelman mu-kaisesti 18,0 milj. euroa vuonna 2020. Lopullisen tarkistuspäätöksen mukainen Vantaan opetus- ja kulttuuritoi-men valtionosuuksien määrä vuonna 2020 oli 21,7 milj. euroa. Laskennallisista kustannuksista suurimmat erät kohdistuvat lukiokoulutukseen ja ammatilliseen peruskoulutukseen.

Valtionosuuslaskelmien yhteydessä esitettävät ja kuukausittaisiin valtionosuustilityksiin sisältyvät kotikunta-korvaustulot ja -menot on kirjattu kirjanpito-ohjeiden mukaisesti erillisille, omille tileilleen sivistystoimen käyt-tötalouden toimintatuloihin ja -menoihin. Kotikuntakorvaukset eivät sisälly tilinpäätöksen valtionosuuslaskuihin.

Taulukko 4: Kaupungin käyttötalouden valtionosuudet vuonna 2020

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet	212 000	79 700	291 700	293 038	1 338
Peruspalvelujen valtionosuus	120 700	69 150	189 850	189 843	-7
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	14 800	5 550	20 350	21 679	1 329
Verotulomenetysten kom- pensaatio	76 500	5 000	81 500	81 515	15

Vuoden 2020 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.11.2019 talousarvion vuodelle 2020 ja taloussuunnitelman vuosille 2020–2023. Vuoden 2020 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -22,8 milj. euron tilikauden tulokseen ja -19,6 milj. euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 150,0 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2020 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella vuoden 2020 aikana. Talousarviomuutoksista suurimmat olivat sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan määrärahan nostaminen 36,5 milj. eurolla, joukkoliikenteen määrärahojen nostaminen 14 milj. eurolla, työmarkkinatuen kuntaosuuteen varatun määrärahan nostaminen 4,1 milj. eurolla sekä kasvatuksen ja oppimisen määrärahojen nostaminen 3,8 milj. eurolla ja tuloarvion nostaminen 2,9 milj. eurolla. Muutokset johtuivat pääasiassa koronapandemian aiheuttamista muutoksista toimintaan. Investointimäärärahoja korotettiin yhteensä noin 2,6 milj. eurolla, kiinteän omaisuuden määrärahaa nostettiin 5 milj. eurolla, mutta rakentamisen määrärahaa laskettiin noin 2,6 milj. eurolla. Lisäksi koronapandemiaan liittyen kunnan tuloveroa ja kiinteistöveroarviota laskettiin sekä yhteisöveron tuottoarviota nostettiin niin, että verotuloja laskettiin yhteensä 28,5 milj. euroa. Valtionosuusarviota nostettiin 79,7 milj. eurolla pääosin valtion koronapandemiaan myöntämien tukien vuoksi. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -32,5 milj. euroa ja bruttoinvestointitasoksi 152,6 milj. euroa.

Vuoden 2020 tilinpäätös päättyi 55,1 milj. euron tilikauden tulokseen ja 54,6 milj. euron tilikauden ylijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 77,9 milj. euroa parempi kuin alkuperäinen talousarvio ja 87,6 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Talousarvion käyttötaloulosan ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötaloudessa suurimpia poikkeamia vuoden 2020 muutettuun talousarvioon nähden olivat kaupunkitasolla:

- Toimintatuottojen ylittyminen 5,4 milj. eurolla
- Toimintakulujen alittuminen 52,1 milj. eurolla
- Verotulojen ylittyminen 23,5 milj. eurolla
- Valtionosuuksien ylittyminen 1,3 milj. eurolla
- Korkotuottojen ylittyminen 1,1 milj. eurolla
- Korkokulujen alittuminen 1,0 milj. eurolla
- Poistojen ja arvonalentumisten alittuminen 3,1 milj. eurolla

Vuoden 2020 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 448,2 milj. euroa. Vuoden 2020 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 453,6 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 5,4 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 101-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne nousivat 4,2 prosenttia vuoden 2019 tilinpäätökseen nähden (sis. sisäiset erät). Maanmyyntivoittotavoite 30 milj. euroa saavutettiin toteuman ollessa 31,3 milj. euroa. Lisäksi maankäyttökorvaukset ylittivät talousarvion 11,5 milj. eurolla. Vuokratuotot alittivat talousarvion 4,4 milj. eurolla koronapandemian takia myönnettyjen vuokralennusten vuoksi. Myyntituotot sisältävät 3,6 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja.

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 732,0 milj. euroa. Vuoden 2020 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 679,9 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 52,1 milj. eurolla ja ne toteutuivat 97-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Vuoden 2020 aikana toimialoja veloitettiin etsimään menojen rajoittamistoimenpiteitä 1 milj. edestä jokaiselta toimialalta. Kaupunkiympäristön toimialan toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 24,9 milj. eurolla, kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintakulut 13,7 milj. eurolla sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan toimintakulut 9,9 milj. eurolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon menomäärärahaa korotettiin vuoden aikana 36,5 milj. eurolla. Määrärahamuutoksessa huomioitiin koronapan-

demian aiheuttamat huomattavat menolisäykset sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Myös muille toimialoille korona toi menoja, mutta myös säästöjä mm. koulujen ollessa suljettuina. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 26,4 milj. eurolla. Palvelujen ostokulut alittivat talousarvion noin 12,4 milj. eurolla, jota selitti erityisesti joukkoliikenteen ennakoitua pienemmät kustannukset. Koronapandemian vuoksi joukkoliikenteen lipputulot romahtivat ja HSL ennusti Vantaan kuntaosuuden kasvavan huomattavasti. Joukkoliikenteen määrärahoja nostettiin syksyllä 14 milj. euroa, mikä osoittautui myöhemmin liian suureksi varaukseksi valtion myöntäessä koronatukea suoraan joukkoliikenteelle. Joukkoliikenteen menot alittivat muutetun talousarvion 8,5 milj. euroa. Avustuskulut alittivat muutetun talousarvion noin 2,4 milj. eurolla. Toimintakulut sisältävät 3,6 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut (sis. sisäiset erät) kasvoivat 4,2 prosenttia vuoden 2019 tilinpäätökseen nähden.

Talousarvion toteumavertailuosiossa esitetään talousarvion toteutuminen toimialojen, liikelaitosten ja rahastojen osalta valtuuston päättämien sitovuustasojen mukaisesti.

Vuoden 2020 verotulot ylittivät muutetun talousarvion 23,5 milj. eurolla. Muutettuun talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 102,4 prosenttia, yhteisöveron toteuma 101,9 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 101,0 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 100,5 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 101,8-prosenttisesti suhteessa muutettuun talousarvioon ja se kasvoi 13,9 prosenttia vuoden 2019 tilinpäätökseen nähden. Kuntaliiton ennusteen mukaan verotulojen kertymän arvioitiin toteutuvan huomattavasti pienempänä. Syksyllä 2020 tehtiin lisätalousarvio, jossa verotulojen toteuma-arviota laskettiin 28,5 milj. euroa. Lisäksi valtio korotti yhteisöveron jako-osuutta 10 prosenttiyksiköllä väliaikaisesti korvaamaan koronapandemian aiheuttamia veromenetyksiä. Toteuma oli huomattavasti ennakoitua parempi, erityisesti kunnallisveroa kertyi lähes alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Koronapandemian aiheuttamien lisäkustannusten sekä tulomenetysten tukemiseksi valtio kasvatti myös valtionosuuksia huomattavasti. Vantaan osuus valtionosuuksien muutoksista oli yhteensä 73,8 milj. euroa.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2020 yhteensä 27,0 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 24,9 milj. euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Vuonna 2020 kaupungin pitkäaikaista lainaa pystyttiin lyhentämään noin 39 milj. eurolla, jolloin pitkäaikainen lainasalkku on noin 858 milj. euroa vuoden 2020 lopussa. Kaupungin lainasalkun korkokulut toteutuivat 1,9 milj. euron tasolla. Kaikki kaupungin korkokulut yhteensä alittivat talousarvion 1,0 milj. eurolla.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2020 111,8 milj. euroa, joka oli 2,7 prosenttia ja 3,1 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2020 tilinpäätöksessä muodostui 166,8 milj. euroa, tilikauden tulokseksi 55,1 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 54,6 milj. euroa. Vahvaa tulosta selittää suurelta osin valtion huomattava noin 90 milj. euron suora koronatuki, joka korotti kaupungin saamia valtionosuuksia ja yhteisöverotuloja.

Investointiosan ja rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) 5,0 milj. euroa, menot 150,0 milj. euroa ja investointiosan netto 145,0 milj. euroa. Vuoden 2020 aikana valtuusto päätti korottaa kiinteän omaisuuden määrärahaa 5 milj. eurolla ja julkisen käyttöomaisuuden määrärahaa 0,3 milj. eurolla. Valtuusto laski rakentamisen määrärahaa 2,6 milj. eurolla sekä irtaimen omaisuuden määrärahaa 0,03 milj. eurolla. Muutosten jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoksi muodostui 152,6 milj. euroa.

Vuoden 2020 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 144,9 milj. euroa. Vuonna 2020 kaupungin hallitus velvoitti Hämeenkylässä koulun rakentamisinvestoinnin sisällyttämistä investointiohjelmaan ilman erillistä määrärahalisäystä. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat alittuivat rakentamisen osalta

5,5 milj. euroa. Määrärahat alittuivat erityisesti uudisrakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Investointimäärärahat ylittyivät julkisen käyttöomaisuuden osalta 0,9 milj. euroa. Julkisen käyttöomaisuuden 8,0 milj. euron säästövelvoite ei toteutunut. Kiinteän omaisuuden määrärahat alittuivat 0,5 milj. euroa, aineetoman omaisuuden 0,9 milj. euroa, irtaimen omaisuuden 0,9 milj. euroa sekä osakkeiden ja osuuksien määräraha 0,8 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna.

Investointituloja toteutui 10,9 milj. euroa, noin 5,9 milj. euroa yli talousarvion, erityisesti osakkeiden ja maanmyynnin ansiosta. Vuoden 2020 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 134 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 13,6 milj. eurolla.

Kaupungin nettolainanotto vuonna 2020 oli koronapandemiasta huolimatta -39 milj. euroa ja pitkäaikainen lainakanta laski noin 858 milj. euroon (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoja). Alkuperäisessä talousarviossa 2020 varauduttiin talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella 51,6 milj. euron nettolainanottoon.

Tuottavuusmittarit

		TP 2019	TP 2020
Vertailukelpoinen menokehitys	Vertailukelpoinen toimintakatteen kehitys	7,3 %	1,5 %
Suhteutettu menokehitys	Asukaskohtainen toimintakatteen muutos %	3,0 %	-2,1 %
Sairauspoissaoloprosentti	Terveysperusteiset poissaolot / työpäivä	4,35 %	4,43 %
Tilatehokkuus	Toimitilaneliöt / asukasmäärä	3,7	3,6
Energiatehokkuus (kWh/rm ³)	Energiankulutus / tilavuus	69,0	60,0

Vertailukelpoisen toimintakatteen kehitys sekä asukaskohtaisen toimintakatteen muutos on suhteutettu myös hintatason muutokseen (Peruspalvelujen hintaindeksi, Lähde: Tilastokeskus, ennusteet VM). Toteutuneet mittarit lasketaan kerran vuodessa tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Sairauspoissaoloprosentin mittari kuvaa sitä kuinka suuri osuus kokonaistyöajasta on kulunut terveysperusteisiin poissaoloihin. Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitauodeista johtuvat poissaolot.

Tilatehokkuus -mittarilla toimitilaneliöt on suhteutettu asukasmäärään. Mittarin suhdeluvun avulla voidaan vertailla kuntien palvelutuotantoon käytössä olevan toimitilan määrää suhteessa palvelujen kysyntään.

Energiatehokkuus -mittarilla energiankulutus suhteutetaan rakennustilavuuteen. Mittari kuvaa kaupungin omistaman rakennuskannan vuotuista energian ominaiskulutusta. Mittarin tunnusluku raportoidaan kerran vuodessa, edellisen vuoden energiankäyttötilastojen valmistuttua.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Maaliskuussa 2020 alkanut koronapandemia vaikutti voimakkaasti lähes kaikkeen kaupungin toimintaan. Pandemian vuoksi tiloja ja toimintoja suljettiin, siirryttiin laajasti etätyöskentelyyn hallinnollisissa tehtävissä toimivan henkilöstön osalta sekä nopealla tahdilla muutettiin ja kehitettiin uusia palveluja. Sosiaali- ja terveydenhuollosta vaadittiin nopeita toimenpiteitä pandemian hillitsemiseksi ja hoitamiseksi. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla siirryttiin koulujen etäopetukseen parin viikon varoitusajalla. Kaupunkikulttuurin hallitsemia tiloja suljettiin useaan otteeseen pitkin vuotta 2020 rajoitustoimenpiteiden ja -suositusten muuttuessa. Resurssikeskuksen kautta keväällä siirrettiin noin 380 henkilöä toisiin tehtäviin. Kaupungin johtamisen tueksi käynnistettiin häiriötilannejohtoryhmän aktiivinen toiminta. Pandemiasta huolimatta peruspalvelut pystyttiin turvaamaan ja

toimintoja kehitettiin edelleen. Pandemia jatkuu edelleen ja sen seuraukset tulevat heijastumaan pitkälle tuleviin vuosiin erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon hoito- ja palveluvelan kautta.

Myös taloudelliset vaikutukset olivat mittavat koronapandemian vaikuttaessa negatiivisesti työllisyyteen ja kunnallis- ja yhteisöverojen kertymiseen. Työttömyyden voimakas kasvu ja laajat lomautukset käänsivät työmarkkinatuen kuntaosuuden jälleen kasvuun. Valtio kompensoi kuntien taloutta voimakkaasti valtionosuuksia ja yhteisöveron kuntien jako-osuutta kasvattamalla, myöntämällä valtiontukia sekä verotulokertymien perusteita muuttamalla. Tämä käänsi Vantaa kaupungin vuoden 2020 tuloksen selvästi positiiviseksi.

Vantaan kaupunginhallitus velvoitti toukokuussa 2020 kutakin kaupungin toimialaa tunnistamaan vähintään 1 milj. euron verran säästökohteita vuoden 2020 käyttötalouden menoista. Lisäksi kaupunkiympäristön toimialaa veloitettiin löytämään 8 milj. edestä säästökohteita julkisen käyttöomaisuuden investointien hankeryhmästä sekä Hämeenkyön koulun rakentamiskustannusten kattamista muita rakennusinvestointeja karsimalla. Kaupunkistrategian ja johdon toimialaa veloitettiin tunnistamaan 0,7 milj. euron säästöt aineettoman omaisuuden investointien hankeryhmästä.

Vantaan kaupunginhallitus asetti toukokuussa 2020 Vantaalle tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan, joka valmisti Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelman 2021–2025. Tavoitteena on saada kaupungin talous tasapainoon vuoteen 2023 mennessä.

Kaupungin omistajaohjauksen ohjeiden uudistaminen valmistui syksyllä 2020. Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi konserniohjeen sekä konserniyhtiöiden omistajapoliittiset linjaukset syyskuussa 2020.

Vantaa-Kerava työllisyyden kuntakokeilun valmistelu yhdessä Keravan kaupungin kanssa jatkui aktiivisena. Kokeilun valmistelu edellytti henkilökunnan laajamittaista kouluttamista sekä tehtäväjärjestelyjä. Kokeilu käynnistyy 1.3.2021.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle koronapandemian vaikutukset olivat suurimmat. Mm. koronan näytteenottopisteitä perustettiin, Martinlaakson terveysasemasta tehtiin epidemiaterveysasema, Helsinki-Vantaan lentoasemalla käynnistettiin covid-19-terveysturvallisuustoimenpiteet ja kaupunkiin perustetun resurssikeskuksen kautta toimialalle siirtyi väliaikaisesti noin 300 työntekijää kaupungin muista toiminnoista.

Sote-uudistuksen alueellinen valmistelu käynnistettiin Tulevaisuuden sote-keskushankkeella ja rakenneuudistushankkeilla. Kaupunki antoi lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta uudistuksen lainsäädännöksi.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla koronapandemian vaikutukset olivat suuret erityisesti keväällä 2020. Perusopetus siirtyi etäopetukseen, kun koulut suljettiin kahdeksi kuukaudeksi ja varhaiskasvatuksessa lapsia oli vain noin 20 prosenttia normaalimäärään verrattuna. Koko syksyn ajan osa oppilaista ja henkilökunnasta on ollut viruksen vuoksi karanteenissa. Lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa etäopiskeluun siirryttiin uudestaan joulukuussa 2020.

Kaupunkikulttuurin toimialalla lähes kaikki toimialan palvelut suljettiin keväällä 2020 täysin. Henkilökuntaa siirrettiin paljon hoitamaan muita koronatilanteen vaatimia palveluita. Eri palveluiden sulkeminen jatkui pitkän koko syksyn ja suuria yleisötapahtumia ei voitu järjestää lainkaan.

Kaupunkiympäristön toimialan toiminnot ja palvelut jatkuivat koronapandemiasta huolimatta lähes normaalisti. Sähköisten välineiden käyttöä lisättiin huomattavasti ja MATTI – Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmäkokonaisuus mahdollisti etätyöskentelyn sujuvuuden. MATIN jatkokehitys jatkui vuonna 2020 ja jatkuu myös tulevaisuudessa.

Rakentamisen tahti hidastui edellisvuosien tasosta, mutta asuntotuotantotavoite saavutettiin vuonna 2020. Rakennuslupia myönnettiin selvästi edellistä vuotta enemmän, mikä enteilee rakentamisen vilkastuvan lähivuosien aikana.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimus vuosille 2020–2023 allekirjoitettiin Helsingin seudun kuntien ja valtion välillä lokakuussa 2020. Sopimukseen sisältyy myös valtion sitoumus osallistua Vantaan ratikan suunnitteluun 30 prosentin osuudella.

Vantaan ratikan jatkosuunnittelua varten perustettiin viiden hengen poikkihallinnollinen ratikkatiimi. Marraskuussa 2020 valmistui ratikan asemakaavojen, kaavarungon sekä katu- ja puistosuunnittelun yhteinen osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Vantaan uutta yleiskaavaa valmisteltiin ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa tammikuussa 2021.

Kaupungin nettolainanotto vuonna 2020 oli -39 milj. euroa johtuen ennakoitua paremmasta vuosikatteen kehityksestä. Velka/asukas laski yli 200 euroa/asukas ja pitkäaikainen lainakanta oli vuoden lopussa noin 858 milj. euroa.

Vuonna 2020 valmistuivat seuraavat uudisrakentamishankkeet: Hämeenkyllän koulurakennus liikuntahalleineen, Veturin ja Kaivokselan II päiväkodit sekä Korson, Martinlaakson ja Myyrmäen urheilupuistojen huoltorakennukset. Lisäksi valmistuivat Sanomalaan ja Veromäkeen tilapäiset vuokrapaviljonkitilat koulukäyttöön sekä Koivukylään ja Vapaalaan vuokrapaviljonkipäiväkotitiloja. Sisäilmaongelmien vuoksi vuokrattiin väistötilapaviljongit Varia Ojahaantien toimipisteeseen sekä Simonkylän koululle sisäympäristöpaviljonki Vantaan koulujen yhteiskäyttöön. Leppäkorven koululle vuokrattiin perusparannuksen aikaiset väistötilapaviljongit.

Vantaan kaupunginvaltuuston marraskuussa 2020 hyväksymä talousarvio vuodelle 2021 perustuu negatiiviseen tilikauden tulokseen sekä 68 milj. euron nettolainanottoon. Sosiaali- ja terveydenhuollon menokehityksellä ja maanmyyntitulojen kertymällä on keskeinen rooli vuoden 2021 talousarvion toteutumiselle. Verorahoituksen ennusteet näyttävät vuodelle 2021 talousarviota suurempaa kasvua, minkä arvioidaan parantavan vuoden 2021 tilikauden tulosta talousarvioon verrattuna. Toisaalta Vantaan heikko työllisyystilanne voi kääntää ennusteet laskuun. Koronapandemian talousvaikutuksia on vielä hankala arvioida, mutta rokotusten uskotaan kuitenkin kääntävän yleisen talouskehityksen jälleen kasvuun vuoden 2021 aikana. Kuntatalouden toipuminen pandemiasta vie kuitenkin useita vuosia palveluvelan kasvun ja verotulovaikutusten vuoksi. Valmisteilla olevalla sote-uudistuksella on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin toimintaan ja talouteen. Hallituksen esityksen mukaan uudistus toteutuisi vuoden 2023 alusta. Lainsäädäntöesitys on eduskunnan käsittelyssä. Uudistuksen talousvaikutuksia arvioidaan ja ne huomioidaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti talous-suunnitelman 2022–2025 valmistelussa.

1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

Kaupungin kokonaishenkilöstömäärä kasvoi 241 henkilöllä edellisvuodesta. Suurinta kasvu oli sosiaali- ja terveystoimen toimialalla, jossa henkilöstömäärän lisäys oli 150 henkilöä. Työllistettyjä kaupungilla oli vuoden 2020 lopussa 201 henkilöä. Uusi Vantaa -organisaatio astui voimaan vuoden 2020 alussa, mikä selittää suuria toimialakohtaisia muutoksia henkilöstömäärissä edellisvuoteen verrattuna.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä		Muutos 2020 vs. 2019		Työllistetyt	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	Määrä	%	2020	2019
Kaupunkistrategia ja johto	409	157	73	25	482	187	295	158 %	62	0
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	433	423	67	72	500	495	5	1 %	0	0
Konserni- ja asukaspalvelut *)	-	251	-	75	-	326	-326	-100 %	-	89
Kaupunkikulttuuri **)	534	-	142	-	676	-	676	-	27	-
Kasvatus ja oppiminen	4 324	4 698	1 197	1 376	5 521	6 074	-553	-9 %	27	59
Sosiaali- ja terveystoimi	2 510	2 419	517	458	3 027	2 877	150	5 %	81	101
Suun terveydenhuollon liikelaitos	280	283	45	42	322	325	-3	-1 %	4	0
Kaupunkiympäristö	590	586	36	43	626	629	-3	0 %	0	0
Yhteensä	9 080	8 817	2 077	2 091	11 154	10 913	241	2 %	201	249

Lähde: Kompassin henkilöstömääräraportti

*) Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala on lakkautettu 31.12.2019. Henkilöstö siirtyi pääosin Kaupunkistrategia ja johdon sekä Kaupunkikulttuurin toimialoille 1.1.2020.

**) Kaupunkikulttuurin toiminta on käynnistynyt 1.1.2020. Kasvatus ja oppiminen -toimialalta siirtyi henkilöstöä pääosin Kaupunkikulttuurin toimialalle 1.1.2020.

Palkat

Vuonna 2020 henkilöstön palkkamenot olivat yhteensä 422,5 miljoonaa euroa, joka on 4,4 %:ia (17,9 miljoonaa euroa) enemmän kuin edellisvuonna. Palkkoja on nostanut vakituisen henkilöstömäärän ja lomarahojen kasvu (vuonna 2019 osana kilpailukyky sopimusta työntekijöiden lomarahan suuruus oli 30 %:ia pienempi) sekä 1.8.2020 kaikilla sopimusaloilla (sopimuksesta riippuen 0,87 % - 1,65 %) maksuun tulleet yleiskorotukset.

Henkilöstön kehittäminen

Koulutussuunnitelmien mukainen henkilöstökoulutustarjonta toimi alkuvuodesta normaalisti henkilöstökoulutuksen järjestäjän tuottamana. Koulutustuotannon perustasoon voidaan olla tyytyväisiä. Vuoden aikana yhteistyössä tapahtui muutoksia, joista eniten työtä koulutussuunnittelussa ja -järjestelyissä aiheutti koronatilanne. Koronan vuoksi osa henkilöstön ammatillisista koulutuksista jouduttiin siirtämään tai peruuttamaan kokonaan, mikä näkyi koko vuoden osallistujamäärissä. Erilaisiin avoimiin kaupunkitasoisiiin esimiesvalmennuksiin osallistui vuonna 2020 yhteensä 248 esimestä. Pidempien valmennusohjelmien lisäksi esimiehille kootaan erilaisia pienempiä kokonaisuuksia Johtamistarjottimelle. Vuonna 2020 ylimmän johdon verkostopäivät ja päällikköforum toteutettiin normaalista poiketen virtuaalisesti. Vuonna 2020 käynnistettiin keväällä 2021 alkavan JYET-ohjelman suunnittelu ja yhteistyö palvelun tuottajan kanssa.

Tukea johtamiskulttuurin kehittämiseen tarjottiin vuonna 2020 ensimmäistä kertaa myös keskeisille kaupungin konserniyhtiöille. Tomuta-valmennusohjelmaan (toimintakulttuurin muutosta johtamassa) osallistuivat VAV, Vantti, Työterveys ja Kaunialan Sairaala -yhtiöiden johtoryhmät.

Poikkeusolojen takia suurin osa kevään 2020 kasvokkain tapahtuvista valmennuksista siirrettiin loppukesään tai syksyyn, jolloin ne toteutettiin virtuaalisesti. Työyhteisöjen, esimiestyön ja johtamisen kehittämisen puolella palveluntuotanto jatkui, mutta korona vaikutti: joiltakin osin toimialat vähensivät kehittämistä ja toisaalta kehittämispalveluita tuotettiin myös virtuaalisesti.

Johtamisen ja esimiestyön tueksi rakennettiin pikaisesti poikkeusaikojen Johtamistarjotin, joka koostui intraan luoduista tukimateriaaleista, kuten kriisiviestintää ja jaksamista tukevista videoista, webinaareista ja virtuaalivalmennuksista. Lisäksi johtamisen, työyhteisöjen ja esimiestyön puolelle muodostettiin ulkoisista konsulteista poikkeusajan tuotevalikko ja ammattilaispooli kumppaneista, joilla on valmiudet tehdä konsultointia, coachingia, työnohjauksia sekä erilaisia valmennuksia ja koulutuksia virtuaalisesti. Vuoden aikana on opittu uusia verkkotyökaluja ja palvelutuotannossa hyödynnetään jatkossakin digitaalisuutta.

Kilpailutettu kaupunkitasoinen verkko-oppimisympäristö Oppiva otettiin käyttöön henkilöstökoulutuksessa ja syksyllä 2020 ensimmäisenä verkkototeutuksena vantaalaisten esimiesten HR-perehdytys siirtyi digiaikaan: se toteutettiin täysin itsenäisesti opiskeltavana kokonaisuutena uudelle verkko-oppimisalusta Oppivalle.

Toimialoilla on jatkettu johtamisjärjestelmän rakentamisen tueksi Uusi Vantaa -muutostukea erilaisilla kehittämisprosesseilla ja työpajoilla. Uusi Vantaa -organisaation osaamisen johtamisen prosessia pyrittiin myös yhtiäntämään entisestään ja toimialoittain nimettiin osaamisen kehittämisen työryhmät, jotka muodostuivat palvelualueiden nimeämistä henkilöistä.

Kaupunkitasoisesti käynnistettiin vuoden alussa henkilöstöjohtamisen laatuhanke, jonka keskeisiä tavoitteita ovat henkilöstön työhyvinvoinnin ja vaikuttamismahdollisuuksien kasvu sekä myönteisen työnantajakuvan vahvistuminen ja rekrytoinnin tehostaminen. Työssä on hyödynnetty ulkopuolista konsultaatiota ja asiantuntemusta. Lähtötilanteen kartoituksen pohjalta ammattiryhmittäin asetettiin tavoitteet sekä suunniteltiin ja käynnistettiin erilaisia kehittämispolkuja. Kehitettäväksi teemoiksi valittiin johtamisen ja yhteisohjautuvuuden kehittäminen sekä työnantajamielikuvan ja rekrytointiviestinnän kehittäminen. Jokaisessa ammattiryhmässä on myös oma rekrytointia ja viestintää tukeva ryhmä ja nämä ryhmät tekivät aktiivisesti työtä koko vuoden 2020. Hankkeelle asetetuissa Kunta10-mittaritavoitteissa (työnantajan suosittelu, vaikutusmahdollisuudet, vapauden ja vastuun suhde) on jokaisessa ammattiryhmässä ja jokaisessa mittarissa tapahtunut vuonna 2020 parannusta, osittain merkittävääkin. Hanke jatkuu vuoden 2021.

Anonyymiä rekrytointia käytettiin 50 haussa. Osaaminen käyttöön Suomessa -hankkeen näkyvin saavutus oli Kielitietoinen työyhteisö -pilotit Katriinan sairaalassa ja erityisasumisessa. Toimialojen kanssa jatkui systemaattinen yhteistyö niiden tehtävien kohdalla, joissa rekrytointi on erityisen haasteellista kuten esimerkiksi varhaiskasvatuksen opettajat, kotihoidon henkilöstö, lääkärit sekä sosiaalityöntekijät.

Työterveysyhteistyötä vahvistettu

Vuoden 2020 sairauspoissaolot ovat hieman lisääntyneet edelliseen vuoteen verrattuna (2020/ 4,43 % ja 2019/ 4,35 %). Tuunatun työn osuus on pienentynyt vuoteen 2019 verrattuna (2020/ 3,75 % ja 2019/ 4,54 %). Työtapaturmien määrä väheni ja tapaturmien vakavuus lieveni vuonna 2020 verrattaessa aiempiin vuosiin. Vähennemistä tapahtui etenkin työmatkatapaturmien ja työliikemahdollisuuksien osalta. Koronaepidemian aikainen etätöön lisääntyminen ja siten työmatkaliikenteen vähentyminen ovat osaltaan vaikuttaneet työmatkoilla tapahtuneiden tapaturmien ja tuunatun työn päivien vähenemiseen.

Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijat ovat olleet esimiesten tukena yhteensä 330 henkilön työkykyhaasteiden selvittämisessä. Yli 90 päivän sairauspoissaoloja on ollut 275 henkilöllä, näistä jatkosuunnitelma työhön palautumiseksi on tehty 89 %:lle.

Työterveysyhteistyötä on edelleen tehostettu ja vahvistettu, tavoitteena entistä parempi työkykyä edistävä yhteistyö. Koronaepidemian aikana työterveyshuollon etäpalvelujen käyttö on vahvistunut ja viiden päivän sairauspoissaolokäytännön rinnalla esimies on voinut hyväksyä hengityselinoireisille maksimissaan 7 päivän poissaolon ilman lääkärintodistusta.

Myönteistä työn imua, toimivat työyhteisöt ja hyvää johtamista

Henkilöstömme työhyvinvointia selvitettiin syksyllä 2020 Kunta10-kyselyllä, johon vastasi yhteensä 6 706 henkilöä. Kyselyn tulokset olivat erinomaisia ja osoittavat, että Vantaalla on menty hienosti eteenpäin kahdessa vuodessa. Vantaan tulos on monilta osin upeasti Kunta10:n keskiarvoa parempi.

Työhön liittyvien vastausten perusteella Vantaan henkilöstö kokee paljon positiivista työn imua. Stressin vähentymisen kokemuksessa on myönteistä kehitystä, myös sosiaali- ja terveystoimen henkilökunnalla, ja uhka työmäärän lisääntymisestä yli sietokyvyn on vähentynyt. Kaikista vastaajista 40 prosenttia koki palautuvansa hyvin työpäivän aiheuttamasta rasituksesta. Tuloksista käy ilmi, että uhka- ja väkivaltatilanteet ovat vähentyneet kokonaisuudessaan.

Työyhteisöä koskevien mittareiden tulokset kertovat, että työyhteisöt koetaan toimiviksi ja niissä on paljon sosiaalista pääomaa. Johtamisen koetaan olevan Vantaalla hyvää: sijoituksemme on myös tällä mittarilla keskiarvoa parempi. Tulosten mukaan lähiesimiehiltä saa yhä enemmän tukea työhön, toiminta koetaan yhä oikeudenmukaisemmaksi ja valmentava johtaminen on kehittynyt. Vaikutusmahdollisuuksia muutostilanteissa koetaan olevan enemmän kuin aikaisemmin. Uusi Vantaa -muutoksessa satsattiin paljon johtajien, esimiesten ja työntekijöiden osallistamiseen.

Henkilöstökertomus

Vantaan kaupunki laatii vuoden 2020 osalta erillisen henkilöstökertomuksen. Kertomus sisältää tiedon vuoden 2020 merkittävistä tapahtumista sekä henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

1.1.6 Ympäristötekijät

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Vuonna 2020 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 1,4 miljoonaa euroa. Eniten tuottoja tuli ilmastonsuojelun hankeavustuksista ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

Ympäristökulut vuonna 2020 olivat yhteensä 31,6 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja, kuten ympäristötyöhön liittyviä henkilöstökuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat hieman alle 2,7 miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmastonsuojeluun, etenkin Vantaan ratikan ja pyöräilyn laatukäytävien suunnitteluun ja toteutukseen.

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2020 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 1,4 miljoonaa euroa. Ne kattoivat 0,6 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 6,1 euroa asukasta kohden.

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vuonna 2020 Vantaalla valtaosa kaikkiaan 31,6 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet. Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 4,5 miljoonaa euroa ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut 3,1 miljoonaa euroa. Ympäristökulut olivat 2,1 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 142,2 euroa asukasta kohden.

Ympäristöinvestoinnit ovat meno, joka syntyy hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelutason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja noin 2,7 miljoonalla eurolla. Investointiavustuksia ratikkaan ja pyöräilyn laatukäytävään (Tikkurila Hakunila) saatiin Traficomilta 678 000 euroa. Eniten investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin. Ympäristöinvestoinnit olivat 1,8 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 11,2 eurolla asukasta kohden.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunta

Vantaan kaupunginhallituksen (9.6.2014 § 7) hyväksymässä edustusohjeessa on todettu, missä tilanteissa ja minkälaisia ulkopuolisten tarjoamia etuja kunnan henkilöstö voi ottaa vastaan. Edustusohjetta sovelletaan yhtä lailla kunnan koko henkilöstöön eli kunnan viranhaltijoihin, työntekijöihin ja luottamushenkilöihin, ellei toisin ole erikseen mainittu.

Edustusohjeessa viitataan kunnallisesta viranhaltijasta säädettyyn lakiin sekä rikoslakiin, joiden mukaan kunnan viranhaltija ei saa pyytää, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa tai heikentämään luottamusta viranomaisen toiminnan tasapuolisuuteen.

Kappaleessa 1.2 on tehty tarkemmin selkoa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Vantaan kaupungin www-sivuilla on julkistettu kuntalain edellyttämä rekisteri tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksista. Tilinpäätöksen liitetietona on lisäksi esitetty tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista.

Ihmisoikeusasiat

Tällä hetkellä kaikissa hankintakeskuksen kilpailuttamissa sopimuksissa ja myös yleisessä sopimuspohjassa edellytetään alla olevien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimusten noudattamista.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) seuraavat yleissopimukset:

- Nro 29: Pakollinen työ (1930)
- Nro 87: Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelu (1948)
- Nro 98: Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen (1949)
- Nro 100: Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka (1951)
- Nro 105: Pakkotyön poistaminen (1957)
- Nro 111: Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä (1958)
- Nro 138: Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä (1973)
- Nro 182: Lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi (1999)

Parhaillaan kehitteillä on sosiaalisen vastuun Code of Conduct. Vantaan kaupunkikonsernin sopimustoimittajien tulee tulevaisuudessa sitoutua noudattamaan sitä ja varmistaa, että tässä asetetut vähimmäisvaatimukset täyttyvät heidän omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan.

Lisäksi kaikissa hankintakeskuksen kilpailuttamissa hankinnoissa arvioidaan jo hankinnan valmisteluvaiheessa, miten työllistämisehto, tietosuoja- ja tietoturva sekä ympäristövaatimukset voidaan kussakin hankinnassa ottaa huomioon.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vantaan kaupungissa riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa Vantaan kaupunkikonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai kokee menetyksiä. Kaupunkikonsernissa riskejä käsitellään ensisijaisesti vaikutuksiltaan kielteisinä tapahtumina, mutta myös menetetty mahdollisuus voidaan nähdä riskinä.

Tilinpäätöksessä esitettävä arvio Vantaan kaupungin merkittävimmistä riskeistä perustuu kaupunkikonserniin kuuluvien organisaatioiden laatimiin riskienhallintasuunnitelmiin ja niiden laatimisen yhteydessä tunnistettujen riskien arviointeihin. Kaupunkitasoiset riskit on arvioitu riskienhallinnan ohjausryhmän toimesta.

Strategiset riskit

Strategiset riskit kohdistuvat kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä näiden toteutumista tukeviin kriittisiin menestystekijöihin. Strategisia riskejä arvioidaan säännöllisesti kaupungin kaikilla tasoilla osana muun muassa toiminnan ja talouden suunnittelua sekä seurantaa.

Merkittävimmiksi arvioiduista strategisista riskeistä nähdään edelleen maakunta- ja sote -uudistus, jonka toteutuminen aiheuttaa epävarmuutta etenkin pääkaupunkiseudun kuntakentässä. Sote-uudistuksen ratkaisujen viivästyminen on lykännyt sosiaali- ja terveydenhuoltotoimialan suurten rakennushankkeiden etenemistä, mikä osaltaan on viivästyttänyt vaikuttavien toimintamallien käyttöönottoa ja vähentänyt vaihtoehtoisten, kustannustehokkaiden palvelun tuotantotapojen mahdollisuuksia.

Alueuudistuksella voidaan arvioida olevan Vantaan kaupungille pitkän aikavälin ei-toivottuja seurauksia kuten verotulojen merkittävä lasku, jolla on negatiivinen vaikutus kaupungin talouteen ja erityisesti investointien rahoitusmahdollisuuksiin. Siirtymävaiheen hallinta puolestaan sitoo voimavaroja, ja vastuunjaon sekä käytänteiden yhteensovittaminen vie aikaa. Edunvalvonta mahdollisesti tulevan alueuudistuksen osalta on ollut suunnitellun aktiivista ja riskin seurauksiin on pyritty vaikuttamaan. Tulevia muutoksia on ennakoitava hyvissä ajoin ja samalla varauduttava tarvittaviin sopeuttamistoimiin.

Strategiseksi riskiksi on arvioitu myös resurssit ylittävä kuntalaisten palvelutarpeen kasvu. Erityisesti erilaisen kielitaito- ja koulutustaustan omaavien henkilöiden palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää merkittävää resursointia, mihin kaupungin tiukka taloudellinen liikkumavara asettaa haasteen. Kaupungin jatkaessa kasvuaan palvelutarpeen ja väestömuutosten seuranta ja ennakointi on ensiarvoisen tärkeää. Strategiseksi riskeiksi voidaan nähdä myös merkittävien kilpailutusten tai hankkeiden epäonnistuminen sekä kaupunkia koskeva negatiivinen uutisointi.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset (operatiiviset) riskit ovat kaupungin organisaation päivittäisen toiminnan jatkuvuutta, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Vantaan kaupungissa keskeisiksi toiminnallisiksi riskeiksi on arvioitu muun muassa henkilöstön saatavuus ja osaamisen turvaaminen tietyissä kriittisissä ammattiryhmissä, toiminnalle kriittisten tietojärjestelmien toimimattomuus sekä avainhenkilöihin, työhyvinvointiin ja henkilöstön työkykyyn liittyvät riskit.

Henkilöstön saatavuus on riski ennen kaikkea henkilöintensiivisissä toiminnoissa kuten sosiaali- ja terveystoimessa, sivistystoimessa sekä tietyissä teknisissä tehtävissä ja tietohallinnossa. Työmarkkinatilanteen ollessa suotuisa riskin voidaan olettaa edelleen kasvavan muun muassa kunnan kannalta haasteellisen palkkakilpailun vuoksi. Henkilöstön poikkeuksellisen suuri vaihtuvuus kuormittaa organisaatiota rekrytointien sekä perehdytyksen myötä, ja vaihtuvuus korostaa avainhenkilöriskiä. Riskin hallitsemiseksi on panostettava rekrytointiin ja työnantajamaineen kehittämiseen. Lisäksi Vantaalla tulee jatkaa työtä erityisesti hyvän johtamisen ja työyhteisötaitojen vahvistamiseksi.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on Vantaan kaupungissa varauduttu erillisessä ICT-valmiussuunnitelmassa sekä Vantaan valmiussuunnitelmassa määritetyin toimenpitein, tunnistamalla keskinäisriippuvuuksia, ylläpitämällä vaihtoehtoisia toimintatapoja ja testaamalla merkittävimpien ICT-palveluita tuottavien yritysten kykyä toimia häiriötilanteissa. Tietoturvan merkittävimmät parannukset liittyivät ohjeistuksen ja tietoturva-arkkitehtuurin sekä havainnointi- ja toimenpidekyvyn parantamiseen. Laaja-alaisia tietoturvahäiriöitä, jotka vaarantaisivat tietoturvan ja vaikeuttaisivat toimintaa, ei ollut vuonna 2020. Edellisvuoden laajat sähköpostimurrot vähenivät huomattavasti vahvan monivaihetodentamisen käyttöönoton myötä.

Vuonna 2020 arvioiduille toiminnallisille riskeille oli leimallista koronapandemian kumulatiiviset vaikutukset operatiiviseen toimintaan. Käytännössä tämä on tarkoittanut kaupungin eri toimialoilla eri asioita. Organisaatio- ja toimintatapauudistukset ovat paikoittain hidastuneet, lakisääteiset ydintehtävät ovat sitoneet enemmän resursseja kuin normaalioloissa ja toisaalla palveluita on jouduttu ajamaan alas. Koronapandemian suorien asukkaisiin kohdistuvien terveys- ja hyvinvointivaikutusten ohella epidemian aiheuttamia toteutuneita riskejä ovat olleet mm. kasvanut palveluvelka, henkilöstön jaksamisen haasteet sekä talous- ja työllisyystilanteen heikkenemisen suorat ja välilliset seuraukset.

Taloudelliset riskit

Kaupungin toimintaan vaikuttavista taloudellisista riskeistä merkittävin on sen verotulojen määrässä tapahtuvat negatiiviset muutokset etenkin yhdistettynä menojen budjetoitua suurempaan kasvuun. Koska kaupunki voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulopohjaansa vain rajallisesti eikä yksin pysty vaikuttamaan esimerkiksi sote-uudistuksen toteutustapaan, riskiä voidaan hallinnoida parhaiten edunvalvonnan lisäksi hillitsemällä sekä käyttötalouden menojen kasvua että käyttämällä investoinneissa tiukkaa tarpeellisuusharkintaa ja hajauttamalla niitä ajallisesti.

Merkittävin pitkän aikavälin yksittäinen taloudellinen riski kaupungille on suunniteltu hyvinvointialueisiin perustuva sote-uudistus, joka toteutuessaan merkitsee huomattavaa laskua kaupungin verotuloissa, lisääntyneitä riippuvuutta valtiosta valtionosuuksien kautta sekä kaupungin suhteellisen velkaantuneisuuden kaksinkertaistumista, kun lainat jäävät kunnille.

Vuonna 2020 merkittävin kaupungin toimintaan vaikuttaneista taloudellisista riskeistä oli koronapandemia ja sen vaikutukset etenkin lentokenttäalueen työllisyyteen ja taloudelliseen toimeliaisuuteen. Jotta kunnat selviäisivät pandemiasta ilman että niiden talouden pohja romahtaisi kasvavan työttömyyden ja supistuvien verotulojen seurauksena, valtio kompensoi valtionosuusjärjestelmän kautta kunnille koronan aiheuttamia lisääntyneitä menoja, minkä lisäksi kaupunki haki säästöjä jo kuluneelle vuodelle ja hyväksyi tuottavuus- ja kasvuohjelman, jolla tasapainotetaan kasvavan kaupungin taloutta myös pitemmällä aikajänteellä. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä kaupungin tulos tulee olemaan selvästi positiivinen, mutta koronapandemian taloudelliset pitkän aikavälin vaikutukset näkyvät vasta tulevinä vuosina.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen ja riskienhallinnan palveluyksikköön. Vantaan kaupunginhallituksen hyväksymän yleisohjeen mukaisesti kaupungin rahoitus- ja korkoriskien hallinnantavoitteena on suojata Vantaan kaupunkikonsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotasoa sen muutokset. Kustannuksiin vaikutetaan pääasiassa toteuttamalla kaupunkikonsernin lainanotto mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä hallitsemalla velan korkoriskiasemaa. Rahoitusriskiä hallinnoidaan välttämällä jälleen rahoitettavaksi tulevien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti ja varainhankintälähteittäin sekä sijoitetun ylimääräisen likviditeetin avulla.

Kaupungin nettolainanotto vuonna 2020 oli koronapandemiasta huolimatta -39 milj. euroa ja pitkäaikainen lainakanta vuoden 2020 lopussa n. 858 milj. euroa. Velka/asukas ennustetaan olleen vuoden 2020 lopussa 3 617 euroa ja näin ollen laskeneen edellisestä vuodesta yli 200 euroa/asukas. Suhdeluku oli korkeimmillaan vuonna 2015, jolloin lainamäärä oli yli 5000 euroa/asukas. Kaupunki on lyhentänyt pitkäaikaista velkaansa viimeisten vuosien aikana yhteensä yli 200 milj. euroa samalla kun kaupunki on kasvanut vahvasti.

Kaupungin oma ja konsernin pitkäaikainen varainhankinta pystyttiin järjestämään myös vuonna 2020 erittäin alhaisella tasolla. Kaupungin lainasalkku hyötyi edelleen historiallisen matalan korkotason jatkumisesta, mikä näkyi ennätyksellisen alhaisissa korkomenoissa. Korkomenot vuonna 2020 alittivat 1,9 milj. euroa ja lainasalkun keskiporko painui 0,20 %:iin. Kaupunki maksoi ennenaikaisesti pois kolme vaihtuvakorkoista lainaa ja nosti kolme uutta pitkäaikaista kiinteäkorkoista lainaa. Kiinteäkorkoiset lainat paransivat edelleen lainasalkun korkoriskiasemaa ja siten vähensivät salkun korkoriskiä. Pitkäaikaisen lainankannan merkittävä väheneminen viime vuosina (yli 200 milj. euroa) yhdistettynä kiinteäkorkoisten lainojen osuuden merkittävään kasvuun kaupungin lainasalkussa on vähentänyt viime vuosina selvästi korkoriskin merkitystä taloudellisia riskejä arvioitaessa. Tilanne muuttuu, jos kaupungin velka lähtee uudelleen nousuun samalla kun Euroopan keskuspankki alkaa normalisoida korkotasoa. Vantaan kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka toteutuessaan aiheuttaa taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen. Vahinkoriskejä ovat esimerkiksi organisaation omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen tai häviäminen esimerkiksi rikoksen tai muun vahingollisen tapahtuman seurauksena. Keskeisiksi vahinkoriskeiksi Vantaan kaupungissa on arvioitu henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet sekä muut työturvallisuuspoikkeamat, toimitilojen turvallisuuteen, terveellisyteen ja käytettävyyteen liittyvät riskit (sisäilmaongelmat ja kosteusvahingot), kiinteistöihin ja omaisuuteen kohdistuvat rikolliset teot, kuten varkaudet ja vahingonteot sekä muut vahingot, onnettomuudet, luonnonilmiöt ja tekniset viat sekä kybertoimintaympäristön riskit.

Vuonna 2020 jatkettiin syksyllä 2019 alkanutta uhkien ja väkivallan vastaisen #ollaanihmiseksi -kampanjaa, jonka yhtenä tavoitteena oli herättää asiakkaita miettimään omaa rooliaan asiakaspalvelutyötä tekevien ihmisten työhyvinvoinnin edistämiseksi. Kasvatus ja oppiminen toimialalla työskentelevät turvallisuusasiantuntijat ovat edistäneet toimialansa vakavimpien turvallisuusriskien ennaltaehkäisyä huolimatta siitä, että väkivaltatilanteiden osalta tilanne on muodostunut entistä haastavammaksi koronapandemiasta johtuen. Kaupunkikonsernin turvallisuusjohtamista on vahvistettu rekrytoimalla poliisikoordinaattori, mikä on edistänyt poliisilaitoksen ja kaupungin välistä yhteistyötä ennaltaehkäisevässä ja reagoivassa riskienhallintatyössä mm. lisääntyneiden vakavien uhka- ja väkivaltatilanteiden selvittämisen osalta.

Yksittäiset vahinkoriskitapahtumat eivät ole aiheuttaneet kaupunkitasoisesti merkittäviä seurauksia vuonna 2020. Koronapandemian seurauksena erilaiset vahingonteot ja yleiset järjestyshäiriöt mm. puistoissa ja suljetuissa tai tyhjiissä toimitiloissa aiheuttivat jonkin verran toimialakohtaista palveluiden hidastumista ja negatiivista uutisointia.

Kaupungin vahinkorahastosta korvattiin vuonna 2020 kaupunkiorganisaation ulkopuolisille tapahtumista, joissa katsottiin kaupungin olevan vastuussa, yhteensä n. 60 000 euroa. Valtaosa korvauksista liittyi tavanomaisiksi luokiteltaviin olevia kaatumisiin ja liukastumisiin. Kaupungin kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen kohdistuneista vahingonteista, kuten töhryistä, lasien rikkomisista, ym. omaisuuden vahingoittamisesta aiheutui kaupungille noin 46 000 euron kustannukset.

Oikeudenkäynnit sekä kunnallisvalitukset vuonna 2020

Vantaan kaupunki on yhdessä VAV-Yhtymä Oy:n kanssa nostanut n. 3 000 000 euron vahingonkorvauskanteen kaupungin entistä tilintarkastusyhtiötä BDO Oy:tä kohtaan. Kanteen perusteena on veroseuraamukset, joiden katsotaan aiheutuneen BDO Oy:n antamasta virheellisesti veroneuvonnasta.

Vantaan Golfpuisto Oy:n maanvuokrasopimusta koskeva riita-asia on edelleen vireillä käräjäoikeudessa. Kaupungin kanteessa pyydetään vahvistamaan, että maanvuokrasopimus on päättynyt.

Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa on vireillä riita liittyen Aurinkokoulun laajennusta koskevaan rakennusurakkaan. Riidan intressi on noin 400 000 euroa.

Kivistön asuntomessualueen neljää kiinteistönkauppaa koskevat riidat ovat myös edelleen vireillä.

Vantaan ratikan suunnittelupalvelun hankintamenettelystä on tehty valitus markkinaoikeuteen. Hankinnan arvo on noin 500 000 euroa. Lisäksi vireillä on viisi muuta oikeudenkäyntiä hankinta-asioissa. Näistä neljä on markkinaoikeudessa ja yksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Kaava-asioissa on vuoden vaihteessa ollut vireillä kolme valitusta. Näistä valituksista yhden, Lehmustontien kaavan osalta hallinto-oikeus on helmikuussa 2021 kumonnut kaavan osittain riittämättömien luontoselvitysten vuoksi.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat merkittävä osa Vantaan kaupungin lakisääteistä toimintaa. Kuntalain (410/2015) 14 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan valtuusto päättää kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallituksen tehtävänä on Kuntalain 39 §:n mukaan huolehtia kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Liikelaitoksissa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaavat kuntalain 67 §:n nojalla johtokunnat.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Kunnan konsernijohton tehtävä on varmistaa konsernivalvonnan avulla, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on hoidettu asiaankuuluvalla tavalla. Konserniyhteisöissä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat konsernin yhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. (Hallituksen esitys kuntalaiksi, HE 268/2014 vp. s.145)

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä esitetään kohdassa 1.6.7.

Vantaan kaupungin päätöksentekoa, omaisuuden hallintaa ja sopimustoimintaa säätelee lakien ja asetusten lisäksi mm. hallintosääntö sekä eri toimialojen ja tulosalueiden vastuulla olevien toimintojen osalta tulosalueittain laaditut ohjeet. Vantaan kaupungin hallintosääntö päivitettiin vuoden 2020 aikana (kaupunginvaltuuston hyväksyntä 15.6.2020, voimaan 1.7.2020). Hallintosäännön 18. luvun 1 §:ssä todetaan, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen ovat kaupunkikonsernin jokaisen organisaation vastuulla olevia tehtäviä. Lisäksi hallintosääntö määrittää riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan kohdistuvat erityiset vastuut muun muassa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan sekä liikelaitosten johtajien osalta. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasolla sekä eri toiminnoissa ja prosesseissa ja palveluntuottajille ulkoistetuissa palveluissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on määritetty Vantaan kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -ohjeessa. Edellä mainitun ohjeen ajantasaisuus tarkastetaan valtuustokausittain tai tarvittaessa.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteet

Vantaan kaupungissa riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa Vantaan kaupunkikonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai kokee menetyksiä. Kaupunkikonsernissa riskejä käsitellään ensisijaisesti vaikutuksiltaan kielteisinä tapahtumina, mutta myös menetetty mahdollisuus voidaan nähdä riskinä.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistamaan myös se, että johtaminen, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan ja riittävään tietoon.

Riskienhallinnan järjestäminen

Toimiva riskienhallinta edellyttää järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat keskeisesti myös menettelyt toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden seurantaan sekä riskeistä raportointiin.

Riskienhallinnan vastuut ja toimintatavat on määritetty kaupunginvaltuuston hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -asiakirjassa (2.3.2015). Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet on määritetty ISO 31000-standardin periaatteiden mukaisesti. Riskien arviointia ja hallintaa toteutetaan organisaation kaikilla tasoilla määritettyjen vastuiden mukaisesti. Riskien arvioinnissa riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Kaupunkitasoinen riskienhallintasuunnitelma toimii kaupunkikonsernissa riskienhallinnan raportoinnin välineenä. Riskejä arvioidaan kaupunkikonsernissa monien eri prosessien yhteydessä. Riskienhallintasuunnitelmaan koetaan sekä riskitieto että riskien hallitsemiseksi määritetyt vastuut ja toimenpiteet organisaation toiminnan kannalta merkittävimmiksi arvioiduista riskeistä.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan kaupungin kaikilla palvelualueilla, toimiala- ja liikelaitostasoisesti sekä kaupunkikonserniin kuuluvissa merkittävissä yhteisöissä. Lisäksi riskienhallintasuunnitelmat on ohjeistettu laadittaviksi merkittäviin projekteihin sekä hankkeisiin, kuten esimerkiksi Apotti-hanke, Vantaan Ratikka-hanke tai maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu.

Riskienhallintasuunnitelmien päivittäminen on muodostunut luontevaksi osaksi toimialojen vuosikellon mukaista toimintaa. Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan ja päivitetään sekä niiden avulla raportoidaan organisaation riskienhallinnasta kaksi kertaa vuodessa. Vuoden toista päivitystä täydennetään lisäksi selonteolla kuluvan vuoden riskienhallinnassa sekä sisäisessä valvonnassa onnistumisesta sekä organisaatiossa käytössä olevista riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintatavoista. Tällä menettelyllä on pyritty saavuttamaan varmuus siitä, että riskienhallintaa toteutetaan kaupunkikonsernissa riittävässä laajuudessa ja että riskitieto on ajantasaista. Raportoinnin kautta toimialojen, liikelaitosten ja nimettyjen yhtiöiden johtoryhmillä, luottamuselimillä sekä riskienhallinnan asiantuntijalla yhdessä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmän kanssa on ollut mahdollisuus todentaa kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteutuminen.

Vantaan kaupungin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Ohjausryhmä suunnittelee, koordinoi ja kehittää riskienhallintaa kaupunkikonsernin tasolla. Se mm. valvoo, että riskienhallinta toteutuu tehtyjen päätösten ja kaupunkitasoisten suuntaviivojen mukaisesti, tiedottaa organisaatiolle riskienhallinnasta ja valmistelee kaupunkitasoisen riskienhallintasuunnitelman. Ohjausryhmän jäsenet toimivat edustamansa organisaation yhteyshenkilöinä riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvissä kysymyksissä. Ryhmässä on edustettuna riskienhallinnan yhteyshenkilöt kaikilta kaupungin toimialoilta sekä liikelaitoksista. Riskienhallinnan ohjausryhmä käsitteli kokouksissaan muun muassa kaupunkitasoista riskienhallintasuunnitelmaa, tilintarkastajien huomioita vuoden 2019 riskienhallinnasta, vuoden 2019 arviointikertomusta ja siinä pyydettyjä vastauksia, toimialojen riskienhallintasuunnitelmia ja merkittävimpiä toteutuneita riskejä, riskienhallintatyön kehittämistä sekä muita vastuualueensa ajankohtaisia asioita.

Kaupungin vakuuttamista ohjaa kaupunginvaltuuston vuonna 2018 hyväksymä vakuutuspolitiikka. Erityisesti vahinko- ja vastuuriskien seurauksia pyritään rajaamaan vakuuttamalla. Kaupungille lakisääteisiä vakuutuksia ovat tapaturmavakuutus ja liikennevakuutus, minkä lisäksi kaupungilla on voimassa ryhmähenkivakuutus. Lakisääteiset ja muut pakolliset vakuutukset otetaan vähintään sen mukaisina, mitä lainsäädäntö ja muut määräykset edellyttävät. Lakisääteisten vakuutusten lisäksi tavoitteena on, että kaupungilla, sen liikelaitoksilla ja tytäryhteisöillä on riskiperusteisesti arvioiden riittävän kattava, mutta kustannustehokas vakuutusturva omaisuuden ja toiminnan keskeytymisen sekä toiminnan ja hallinnon vastuiden osalta. Lisäksi kaupunki voi hyödyntää vakuutusyhtiöiden tarjoamia riskienhallinta- ja vahinkojen torjuntapalveluja.

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tuettiin vuonna 2020 kahdella koulutustilaisuudella. 26.3.2020 perehdyttiin Targetor Pro-ohjelman riskienhallintaosion toimintaan ja 18.5.2020 keskityttiin sisäisen valvonnan käytänteisiin Vantaan tytäryhtiöissä.

Sisäinen valvonnan järjestäminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunkikonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäinen valvonta on kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Sisäinen valvonta kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Sisäisen valvonnan toteuttamiseen vaikuttavat organisaation toiminnan luonne, sisältö ja laajuus, talous sekä edellä mainittuihin liittyvät riskit. Suuri osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävänä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säästöjen ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Vantaan kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan kaupungin hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty. Hallintosääntö edellyttää, että kaupungissa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja palvelualuejohtajat vastaavat kaupunki-, toimiala- ja palvelualueitasolla hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta kaupungin hallituksen päättämien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti sekä seuraavat raportointia alaisensa toiminnan johtamis- ja hallintojärjestelmän, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta. Liikelaitoksissa vastuu on liikelaitoksen johtajalla. Esimiehet ja yksiköiden päälliköt vastaavat siitä, että johtamassaan organisaatiossa henkilöstö toimii hyväksytyjen hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti. Esimies vastaa johtamansa yksikön osalta siitä, että henkilöstön toimivalta ja vastuut on määritetty ja että henkilöstöllä on ajantasaiset tehtäväkuvaukset. Esimiesten ja päälliköiden on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vastaista toimintaa havaitaan.

Vantaan kaupunkikonsernissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on huolehtia riittävästä sisäisestä valvonnasta väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Sisäinen tarkastus voi kaupungin johdon harkinnan mukaan avustaa tutkimuksen teossa tai tutkia väärinkäytösepäilyjä. Lähtökohtaisesti sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusraportit käsitellään johtoryhmätasoisesti ja niiden suosituksia noudatetaan. Väärinkäytösten mahdollisuutta on pyritty minimoimaan laadunvarmistusprosesseilla, joissa muun muassa asioiden käsittely tapahtuu useamman henkilön toimesta. Niin sanottuihin

vaarallisiin työyhdistelmiin kiinnitetään huomiota, jotta niiden syntyminen estetään ennalta. Toimialoilla pyritään hyödyntämään merkittävässä päätöksissä vaikutusten ennakkoarviointia. Tämän menettelyn avulla tavoitteena on ennakoida mahdollisen päätöksen vaikutukset kohderyhmään sekä minimoida ennakoitavissa olevat riskit. Merkittävien kuntalaisiin vaikuttavien muutosten osalta arviointi liitetään osaksi toimintaa ohjaavaan lautakuntaan vietävää päätösesitystä.

Taloudellisten riskien hallitsemiseksi toimialojen budjettivastuulliset esimiehet raportoivat säännöllisesti talouden toteutumisesta, budjetin ylitys- ja alitusuhista sekä tarvittavista toimenpiteistä. Käyttösuunnitelman toteumaennusteita laaditaan lähes kuukausittain palvelualueitasolla. Talouden toteutumisesta raportoidaan osavuositarkastusten yhteydessä kaupunginhallitukselle sekä toimintaa ohjaaville lautakunnille. Konserniyhteisöjen osalta toimintaa ohjaavana tahona toimii kaupunginhallituksen yleisjaosto. Vantaan kaupungin kaikissa tulosyksiköissä tehdään työturvallisuuslain mukaisesti vuosittainen työn vaarojen ja haittojen arviointi. Vuonna 2018 käyttöön otettu Tutka-järjestelmä mahdollistaa turvallisuuspoikkeamien, kuten uhka- ja väkivaltatilanteiden seurannan ja systemaattisemman puuttumisen poikkeamiin.

Sosiaali- ja terveystoimen kaikkien yksiköiden potilasturvallisuussuunnitelmat tai omavalvontasuunnitelmat on laadittu lakien edellyttämällä tavalla. Tietoturvapojikkeamista on lähes reaaliaikaista seurantaa, ja niistä laaditaan kuukausittaiset raportit.

Rekrytointitilanteessa noudatetaan kaupunkitasoista ohjetta luottotietojen tarkastamisesta rekrytoitaessa henkilöitä tehtäviin, jotka edellyttävät erityistä luotettavuutta. Tietyissä tehtävissä edellytetään lisäksi suojelupoliisin tekemää turvallisuusselvitystä henkilön soveltuvuuden arvioimiseksi kyseiseen tehtävään. Toimialoilla tehdään lisäksi erilaisia auditointeja, ja ne kohdistuvat joko omaan tai ulkoistettuun toimintaan. Sisäistä valvontaa toteutetaan myös muun muassa kaupunginjohtajan säännöllisissä toimialojen navigointitilaisuuksissa sekä konsernihallinnon toimesta konserniyhteisöissä järjestettävissä navigoinneissa. Hankintapäätösten perustelujen parantamisella ja yhteydenpidolla toimittajiin on pyritty ehkäisemään potentiaalisia valituksia markkinaoi-keuteen.

Strategisten tavoitteiden toteutumisen riskit arvioidaan vuosittain tuloskortin laadinnan yhteydessä. Strategisten tavoitteiden toteutumisesta seurataan johtoryhmissä ja niistä raportoidaan osavuositarkastusten yhteydessä lautakunnille sekä kaupunginhallitukselle. Kaupunkitasoisista, valtuuston hyväksymistä sitovista tavoitteista raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle. Sisäisen valvonnan toteutumisesta ja kehittämistä seurataan kaupunkitasoisesti. Jokaiselta kaupungin toimialalta, liikelaitokselta ja määrättyiltä konserniyhteisöiltä pyydetään vuosittain kirjallinen selvitys organisaatiossa käytössä olevista sisäiselle valvonnan ja riskienhallinnan menettelyistä, niiden onnistumisesta sekä organisaatioon kohdistuneista merkittävimmistä riskeistä kuluneen vuoden aikana. Samassa yhteydessä tiedustellaan, onko menettelyillä onnistuttu tukemaan asetettujen tavoitteiden täyttymistä ja onko riskienhallinnalla ja sisäisellä valvonnalla kyetty ennaltaehkäisemään toiminnassa esiintyviä poikkeamia. Lisäksi organisaatioita pyydetään tunnistamaan kehittämiskohteita riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan prosesseissaan.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan suorassa alaisuudessa ja palveluyksikön tehtävät on määritelty hallintosäännössä. Tarkastustyö perustuu kalenterivuoden kattavaan kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan, joka yhteen sovitetaan ulkoisen tarkastuksen työohjelman kanssa.

Tarkastusraportit toimitettiin niiden valmistuttua kaupunginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle ja koko kaupunkia tai tiettyä toimialaa koskevissa tapauksissa toimialan apulaiskaupunginjohtajalle ja asianosaisille esimiehille sekä toimialaa merkittävästi koskevissa tapauksissa lautakunnan/johtokunnan puheenjohtajalle. Sen lisäksi, että kaupunginjohtaja saa raportit välittömästi niiden valmistuttua niiden tuloksia käytiin läpi yhdessä tarpeen mukaan. Kaupunginhallitukselle tuloksista raportoidaan maaliskuussa. Tytäryhteisöä koskevissa tarkastuksissa tarkastusraportit toimitettiin myös ko. yhtiöön ja konsernijaostoon.

Vuonna 2020 sisäinen tarkastus on tehnyt 20 varsinaista tarkastusta ja 11 jälkitarkastusta. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialoille ja ne kohdistuivat mm. yleishallintoon, henkilöstöhallintoon, avustuksiin, omaisuuden hallintaan, tavaroiden ja palveluiden hankintaan, taloushallintoon, tietohallintoon sekä sopimuksiin. Tarkastuksista neljä kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Tulosalueella työskenteli viisi henkilöä.

Tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita. Tarkastettujen toimintojen osalta sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan hyvällä tasolla.

Häiriötilanteisiin varautuminen ja valmiussuunnittelu

Häiriötilanteisiin varautumisen perusajatus on, että myös häiriötilanteessa toimitaan mahdollisimman pitkälle normaalia lainsäädäntöä noudattaen, julkisen vallan normaaleilla organisaatorakenteilla ja demokraattisen päätöksenteon periaatteiden mukaisesti. Häiriötilanteen niin edellyttäessä voidaan ylimmän valtionjohdon aloitteesta ottaa käyttöön erityisesti poikkeusolojen varalta säädettyjen lakien sallimia toimivaltuuksia. Kaupungin asukkaille ja yhteistyökumppaneille tärkeiden toimintojen jatkuvuus merkittävien riskien toteutuessa varmistetaan valmiussuunnitelmin sekä muilla toiminnan jatkuvuuteen pyrkivillä etukäteen tehtävillä varautumisjärjestelyillä.

Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunkitasoisista valmiusasioista vastaa kuntademokratian palvelualue hallintojohtajan johdolla. Hallintosäännössä todetaan myös, että kaupunginhallitus päättää valmiussuunnitelman hyväksymisestä. Valmiusasioihin kuuluvat suunnitelmien lisäksi keskeisesti henkilöstön kouluttaminen ja erilaiset harjoitukset, yhteistyö toiminnalle tärkeiden kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa, tietyt etukäteen toteutettavat hankinnat ja varmistukset sekä muun muassa henkilöstön varaaminen poikkeusolojen tehtäviin.

Nykypäivän verkostomainen toiminta edellyttää säännöllistä yhteyttä, yhteistä suunnittelua ja sopimista sekä harjoituksia ja häiriötilanteen aikaisen tiedonkulun varmistamista keskeisten toimijoiden välillä. Yhteys kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista vastaavien välillä tulee perustua jo normaaliaikana luotuihin ja sovittuihin järjestelyihin. Vantaan kaupungilla on tiivis yhteistyö esimerkiksi sähkönjakelusta vastaavan Vantaan Energia Oy:n, vesi- ja jätehuollosta vastaavan Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän (HSY), alueen eri tur-

vallisuusviranomaisien ja pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa sekä Turvallinen ja kriisinkestävä kunta -verkostossa. Erityisen riskin ja varautumistarpeen muun muassa suuronnettomuuksia varten aiheuttaa kaupungin alueella sijaitseva Helsinki-Vantaan lentoasema.

Kaupungin palvelujen järjestäminen edellyttää myös keskeisten teknisten järjestelmien toimivuutta ja ostopalveluja käytettäessä luotettavia palvelujen tuottajia. Voimassa oleva kaupungin hankintaohje edellyttää hankittaessa kaupungin vastuulla olevia elintärkeitä palveluja tai niiden järjestämiselle välttämättömiä tavaroita, että hankintasopimusta tehtäessä on varmistuttava toimittajan sitoutumisesta ja kyvystä toimittaa palveluita tai tavaroita myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Lähes kaikki vuodelle 2020 suunnitellut valmiusharjoitukset peruuntuivat koronapandemian takia. Vantaa osallistui TAISTO20-harjoitukseen, jossa testattiin organisaation toimintakykyä erilaisissa tietoturva- ja tietosuojaloukkaustilanteissa. UUSIMAA20-valmiusharjoitus siirtyi pidettäväksi 9 - 10.6.2021. Maaliskuussa 2020 perustettiin kaupunkikonsernin valmiusohjeen mukaisesti häiriötilannejohtoryhmä koronapandemian muodostaman häiriötilanteen johtamista varten. Samalla käynnistettiin johtokeskustoiminta, jonka tehtävänä on ylläpitää koronapandemian tilannekuvaa ja täten toimia johdon tukena päätöksenteossa.

Valtaosa valmiussuunniteluun varatusta työajasta on käytetty koronapandemian hoitoon liittyvissä akuuteissa valmistelutehtävissä. Näin ollen merkittävin osa vuodelle 2020 suunnitelluista päivitystöistä siirtyi vuodelle 2021. Kaupunkikonsernin valmiusohjeen päivitys on aloitettu syksyllä 2020 ja päivitetty valmiusohje viedään alkuvuodesta 2021 kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Toimialojen valmiussuunnitelmien päivitystyö on käynnistetty Kaupunkistrategian ja johdon sekä Kaupunkikulttuurin toimialoilla. Kriisiviestinnän osalta kaupungin toimialojen valmiussuunnitelmien viestintäosioiden tarkastus 2020 ja kriisiviestintäohjeen päivitys tehdään osana Kaupunkistrategian ja johdon toimialan valmiussuunnitelmaa. Koronatilanne on osoittanut erityisesti monikielisen valistuksellisen viestinnän tarpeen häiriötilanteissa. Sosiaali- ja terveystieteiden toimialan Pandemiasuunnitelma päivitettiin keväällä 2020. Vantaan Energia on päivittänyt omat valmius- ja varautumissuunnitelmansa lokakuussa 2020.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan koordinointi sujuvoitui merkittävästi vuoden 2020 aikana Targetor Pro-ohjelman käyttöönoton ansiosta. Toisaalta koronapandemiasta ja vastuuhenkilöiden tehtävien yhdistelyn seurauksesta johtuen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan konsernitason kehittäminen ja koordinointiin oli käytettävissä vain alle yhden henkilötyövuoden panos. Vasta syyskuusta 2020 lähtien kyseisiä tehtäviä on hoidettu kokoaikaisesti tehtävään nimetyn riskienhallinnan asiantuntijan toimesta.

Vuotta 2019 koskevassa tilintarkastuksessa riskienhallinnan ohjeistus ja työkalut todettiin asianmukaisiksi. Nykymuotoisella sisäisellä valvonnalla pystytään arvioimaan riittävän tehokkaasti asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja sekä toimintaan kohdistuvia riskejä. Lisääntyneen henkilöresurssin ja käyttöönotetun järjestelmän ansiosta kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan voidaan todeta olevan kohtuullisella, jopa aiempaa kestävämmällä tasolla.

Sisäisen tarkastuksen vuosittainen tarkastussuunnitelma tukee kaupungin sisäistä valvontaa. Aiempina tilikautina nousseista epäkohdista erityisesti riskienhallintatoimenpiteiden vastuuttamiseen on todettu selkeytyneen vuosien takaisesta tilasta. Operatiivisia riskejä tuodaan esille mm. kaupunginjohtajalle annettavissa riskienhallinnan tilannekatsauksissa kuusi kertaa vuodessa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytäntöjen, osaamisen ja raportoinnin tasossa on kuitenkin havaittavissa selkeää hajontaa toimialojen välillä. Lisäksi merkittävien projektien ja hankkeiden riskienhallinnassa ja kaupunkitasoisen projektimallin noudattamisessa on edelleen kehittämistarvetta. *Jatkossa onkin kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota operatiivisten riskien tunnistamiseen riittävällä tasolla, jotta esimerkiksi hankintoihin ja investointeihin liittyvät riskit tulevat varmuudella huomioituksi.* Syyskaudella pidetyssä uusien projektipäälliköiden koulutuksessa pyrittiin vastaamaan tähän tarpeeseen kohdennetulla riskienhallinnan koulutusosiolla.

Vuoden 2019 tilintarkastuksen huomioiden perusteella päätettiin aloittaa sisäisen valvonnan kehitystyö kaupunkikonsernitasoisen kyselyn toteuttamisella. Kysely suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä sisäisen tarkastuksen kanssa. Riskienhallinnan kehittämisen painopisteinä taloussuunnittelukaudella jatketaan osin koronapandemian takia keskeytynyttä riskienhallintatyön jalkauttamista uuden organisaation mukaisille toimialoille. Samalla tarkistetaan riskienhallinnan ohjeistuksien ajantasaisuus ja riskienarviointiprosessin toimintavarmuus. Tämän lisäksi tunnistettujen riskien seuranta ja raportointia tullaan kehittämään Targetor Pro-järjestelmän sallimissa rajoissa. Suurten projektien riskienhallinnassa otetaan merkittävä kehitysaskel eteenpäin Vantaan ratikkahankkeen ja Thinking Portfolion riskisalkun myötä. Avainhenkilöriskejä pyritään hallitsemaan kattavampien sijaisjärjestelyiden avulla. Voimakkaasti kasvavan kaupungin investointitarpeet suhteessa tulopohjan kehitykseen aiheuttavat painetta kaupunkikonsernin velkaantumiskehitykselle, mikä on edelleen huomioitava taloussuunnitelman valmistelussa.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuoden 2020 tilikauden tulos oli 55,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 54,6 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos parani 117,8 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu kasvu vuoteen 2019 verrattuna oli 173,5 miljoonaa euroa. Toimintakulut nousivat vuonna 2020 55,7 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Näiden erien positiivinen tulosvaikutus on yhteensä 117,8 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot vähennettynä rahoituskuluilla laskivat 0,1 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset laskivat 3,4 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma		2020 milj. €		2019 milj. €		2018 milj. €
Toimintatuotot		236,9		230,5		243,0
Toimintakulut	-	1 463,2	-	1 407,5	-	1 315,5
Toimintakate	-	1 226,3	-	1 176,9	-	1 072,5
Verotulot		1 073,0		1 014,6		982,7
Valtionosuudet		293,0		184,3		173,4
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot		13,7		13,9		14,1
Muut rahoitustuotot		15,3		15,6		17,4
Korkokulut	-	1,9	-	1,9	-	2,3
Muut rahoituskulut	-	0,1	-	0,5	-	0,1
Vuosikate		166,8		49,1		112,6
Poistot ja arvonalentumiset	-	111,8	-	115,2	-	108,7
Satunnaiset erät		0,1		3,3		0,0
Tilikauden tulos		55,1	-	62,7		3,9
Tilinpäätössiirrot	-	0,4		0,2		1,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		54,6	-	62,6		5,2

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuotot

Vantaan kaupungin kokonaistuotot vuonna 2020 olivat 1 632,0 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 172,9 miljoonaa euroa eli 11,9 prosenttia. Toimintatuotot nousivat edellisestä vuodesta 6,4 miljoonaa euroa. Verotuloja kertyi yhteensä 1 073,0 miljoonaa euroa. Vuoteen 2019 verrattuna kasvua oli 58,4 miljoonaa euroa (5,8 prosenttia). Valtionosuuksia kertyi vuonna 2020 yhteensä 293,0 miljoonaa euroa. Ne kasvoivat edellisestä vuodesta 108,7 miljoonaa euroa (59,0 prosenttia).

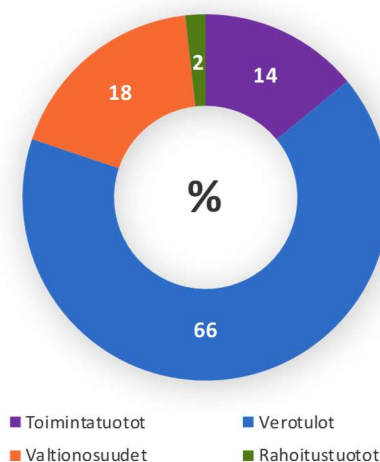
Kulut

Vantaan kaupungin kulujen kokonaismäärä vuonna 2020 oli 1 577,0 miljoonaa euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 52,0 miljoonaa (3,4 prosenttia). Toimintakulut nousivat 55,7 miljoonaa euroa vuodesta 2019. Palvelujen ostot kasvoivat 24,2 miljoonaa euroa (3,5 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko. Tuotot v. 2020 – 2019

Tuotot	2020 mili. €	2019 mili. €
Toimintatuotot	236,9	230,5
Verotulot	1 073,0	1 014,6
Valtionosuudet	293,0	184,3
Rahoitustuotot	29,1	29,6
Yhteensä	1 632,0	1 459,0

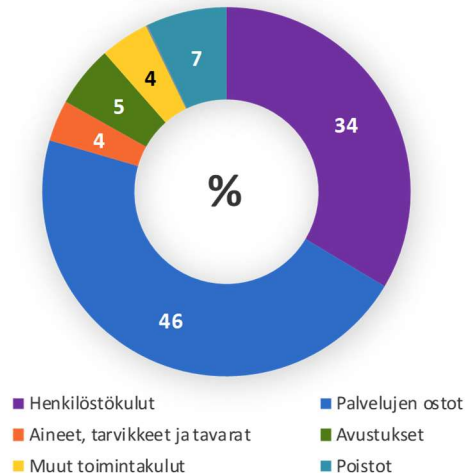
Kuvio. Vuoden 2020 tuottojen jakautuminen

Taulukko. Kulut v. 2020 – 2019

Kulut	2020 mili. €	2019 mili. €
Henkilöstökulut	529,3	508,5
Palvelujen ostot	724,3	700,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	57,1	53,5
Avustukset	85,0	77,7
Muut toimintakulut	67,4	67,7
Rahoituskulut	2,0	2,4
Poistot	111,8	115,2
Yhteensä	1 577,0	1 525,0

Kuvio. Vuoden 2020 kulujen jakautuminen

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva kaupungin toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2020 toimintakate oli -1 226,3 miljoonaa euroa. Se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 49,4 miljoonaa euroa.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on laskenut edellisiin tilikausiin verrattuna. Toimintatuotot kattoivat vuonna 2020 toimintakuluista 16,2 prosenttia (16,4 prosenttia vuonna 2019).

Tuloslaskelman tunnusluvut	2020	2019	2018
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	16,2	16,4	18,5
Vuosikate/ poistot, %	149,1	42,7	103,6
Vuosikate, euroa/ asukas	702,9	210,2	493,7
Asukasmäärä	237 231	233 775	228 166

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Kaupungin vuosikate nousi edellisestä vuodesta 240 prosenttia ollen 166,8 miljoonaa euroa. Kaupungin tulorahoitus vuosikatteella mitattuna on ylijäämäinen.

Asukaskohtainen vuosikate on noussut vuoden 2019 tasosta 492,7 euroa, ollen 702,9 euroa/ asukas vuonna 2020. Vantaan kaupungin tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso (144,8 miljoonaa euroa) asukasmäärällä, jolloin arvoksi muodostuu 610,4 euroa/ asukas.

Tilikauden tulos ja yli-/ alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos. Poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaan. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 111,8 miljoonaa euroa vuonna 2020. Vuonna 2020 toteutui satunnaisia tuottoja yhteensä 0,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 satunnaisia eriä kertyi 3,3 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos parani edellisestä vuodesta 117,8 miljoonaa euroa, ollen 55,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen vuonna 2020. Tilikauden ylijäämä poistoeron ja varausten muutosten sekä rahastosiirtojen jälkeen oli 54,6 miljoonaa euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin ja liikelaitosten eli Suun terveydenhuollon, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden (vuoteen 2019 asti) sekä rahastojen varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja taseesta.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2020 oli 32,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuonna 2020 investointimenot olivat 144,9 miljoonaa euroa. Investointien omahankintameno, eli investointimenojen ja investointien rahoitusosuuksien erotus, oli 142,8 miljoonaa euroa. Omahankintameno pieneni edellisvuoteen verrattuna 13,9 miljoonaa euroa (8,9 prosenttia).

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta puolestaan oli 29,1 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kaupunki otti uutta pitkäaikaista lainaa yhteensä 120,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 159,1 miljoonalla eurolla. Pitkäaikaisten lainojen nettovähennykseksi muodostui siten 39,1 miljoonaa euroa, kun nettolisäystä oli edellisvuonna 17,7 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen vähennys, 9,5 miljoonaa euroa, koostuu tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Konsernitilisaamisten vähennys 2,2 miljoonaa euroa sisältyy lainasaamisten erään.

Rahavarojen muutos

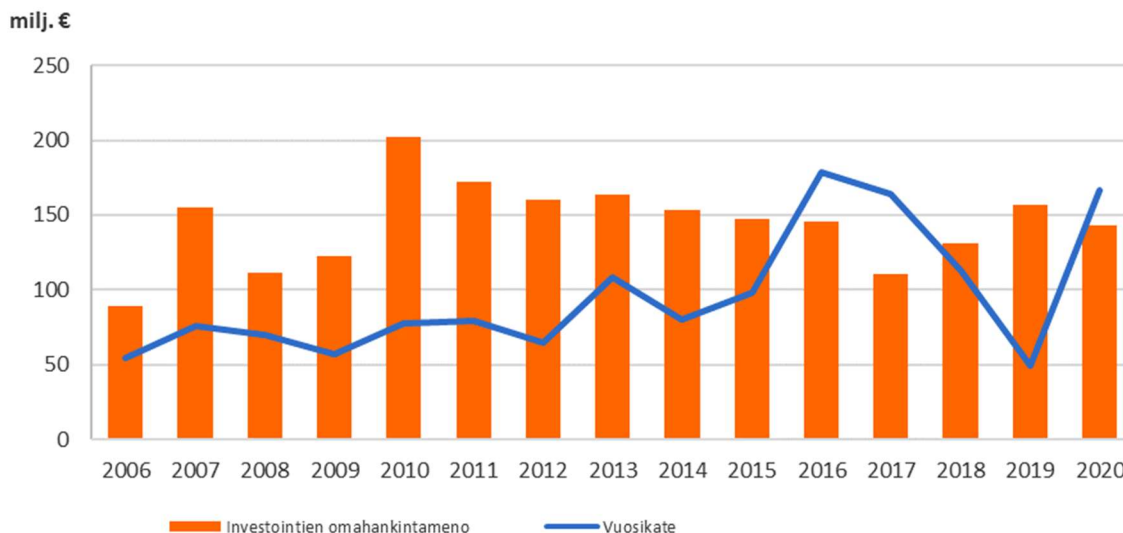
Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena. Rahavarat olivat vuoden 2020 lopussa 128,2 miljoonaa euroa sisältäen tytäryhteisöjen konsernitilin saldon 41,4 miljoonaa euroa. Tytäryhteisöjen konsernitilin saldo väheni 7,3 miljoonaa euroa vuoden 2020 aikana. Rahavarat kokonaisuudessaan lisääntyivät 3,5 miljoonaa euroa vuoden 2020 aikana.

Rahoituslaskelma	2020 milj. €	2019 milj. €	2018 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	166,8	49,1	112,6
Satunnaiset erät	0,1	3,3	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	- 31,4	- 16,8	- 40,9
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 144,9	- 157,6	- 134,8
Rahoitusosuudet investointeihin	2,1	0,9	3,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	40,0	26,9	66,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	32,6	-94,2	7,6
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	0,0	- 3,1	- 0,3
Antolainasaamisten vähennys	8,0	8,3	3,9
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	120,0	100,0	90,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 159,1	- 82,3	- 169,5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 9,5	25,5	- 16,2
Oman pääoman muutokset	- 0,1	0,1	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	11,6	30,3	11,1
Rahoituksen rahavirta	- 29,1	78,8	- 81,1
Rahavarojen muutos	3,5	-15,4	-73,5
Rahavarat 31.12.	128,2	124,7	140,0
Rahavarat 1.1.	124,7	140,0	213,5
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	64,6	- 4,6	21,5
Investointien tulorahoitus, %	116,7	31,4	86,1
Lainanhoitokate	1,0	0,6	0,7
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	0,4	1,0
Kassan riittävyys, pv	26,4	27,5	31,5
Asukasmäärä	237 231	233 775	228 166

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoituksen tunnusluku oli 116,7 prosenttia vuonna 2020 eli investoinnit pystyttiin kattamaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella. Vuonna 2019 tulorahoitus riitti kattamaan investoinnit 31,4 prosenttisesti ja vuonna 2018 86,1 prosenttisesti.

Vuosikatteen ja investointien omahankintamenon kehitystä vuosina 2006 - 2020 havainnollistetaan alla olevassa kuvassa.

Kuvio. Vuosikate ja investointien omahankintameno 2006 – 2020

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Vantaan kaupungilla lainanhoitokate oli 1,0 vuonna 2020 eli tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Vantaan kaupungin vuoden 2020 lopun rahavaroilla olisi voitu kattaa 26,4 päivän maksut kassasta.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase käsittää sekä kaupungin että liikelaitosten, eli Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden (vuoteen 2019 asti) ja Suun terveydenhuollon, sekä Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston, Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahaston, Sosiaalisen luototuksen rahaston ja Vahinkorahaston taseyksiköiden taseet yhdisteltyinä. Sisäiset erät, kuten keskinäiset saatavat ja velat, eivät sisälly taseeseen.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman perusteella. Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli vuoden 2020 lopussa 1 874,1 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 301,4 miljoonaa euroa vuoden 2020 lopussa (63,4 prosenttia taseen loppusummasta). Sijoituksia, eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli vuoden 2020 lopussa 557,4 miljoonaa euroa (27,1 prosenttia taseen loppusummasta).

Toimeksiantojen varat koostuivat pääosin välitetyistä valtion asuntolainoista. Toimeksiantojen varat olivat vuoden 2020 lopussa 1,1 miljoonaa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 178,9 miljoonaa euroa (8,7 prosenttia taseen loppusummasta). Vaihto-omaisuuden arvo oli vuoden 2020 lopussa 0,6 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuus koostui hoitotarvike- ja varaosavarastoista.

Saamisia oli vuoden lopussa yhteensä 50,1 miljoonaa euroa. Näistä pitkäaikaisia saamisia oli 0,2 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisia myyntisaamisia oli 16,8 miljoonaa euroa ja lainasaamisia 6,8 miljoonaa euroa. Muita saamisia oli 16,9 miljoonaa euroa ja siirtosaamisia 9,4 miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 128,1 miljoonaa euroa, eli ne olivat lisääntyneet 3,7 miljoonaa euroa vuoden 2019 lopun tilanteeseen verrattuna.

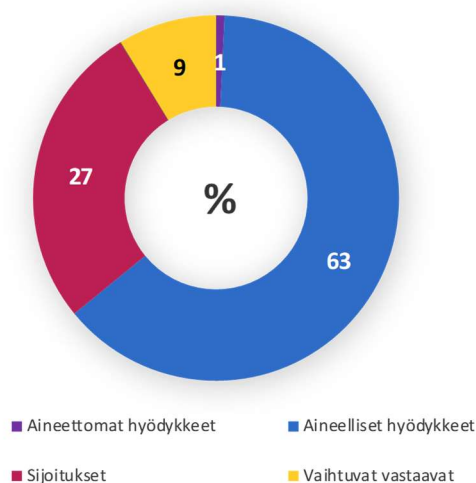
Vastattavaa

Oma pääoma oli vuoden lopussa 935,9 miljoonaa euroa (45,6 prosenttia taseen loppusummasta). Oma pääoma koostui peruspääomasta 349,1 miljoonaa, muiden omien rahastojen pääomasta 127,5 miljoonaa sekä edellisten tilikausien ylijäämistä 404,7 miljoonaa ja tilikauden ylijäämästä 54,6 miljoonaa euroa. Muita omia rahastoja ovat Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luotituksen rahasto sekä Vahinkorahasto.

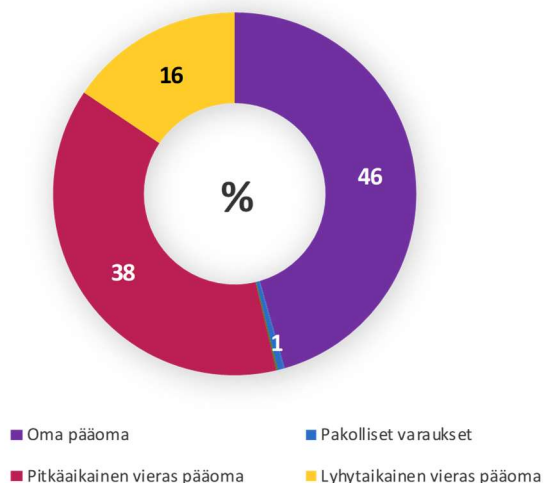
Vapaaehtoisia varauksia ei ollut vuoden 2020 lopussa. Aikaisempina vuosina muodostetut investointivaraukset oli purettu, eikä uusia ollut muodostettu. Investointivarausten käytöstä hankintamenoja kattamaan syntyi vuonna 2020 poistoeron vähennystä 0,3 miljoonaa euroa. Pakollisissa varauksissa oli 0,1 miljoonan euron varaus KuEL:n ulkopuolella tehtyjä eläkesitoumuksia varten ja muita pakollisia varauksia 11,0 miljoonaa euroa. Toimeksiantojen pääomista oli välitettyjä valtion asuntolainoja 1,1 miljoonaa ja lahjoitusrahastojen pääomia 1,8 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 1 102,7 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta pieneni vuoden aikana 48,6 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa yhteensä 906,3 miljoonaa euroa. Laskusta 9,5 miljoonaa euroa selittyy tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Muihin lyhytaikaisiin velkoihin kuului siirtovelkoina lomapalkka- ja korkojaksotuksia ja muita tilinpäätösjaksotuksia yhteensä 71,0 miljoonaa, ostovelkoja 68,0 miljoonaa, saatuja ennakoita 24,9 miljoonaa sekä muita velkoja 28,4 miljoonaa euroa.

Kuvio. Taseen vastaavaa

Kuvio. Taseen vastattavaa

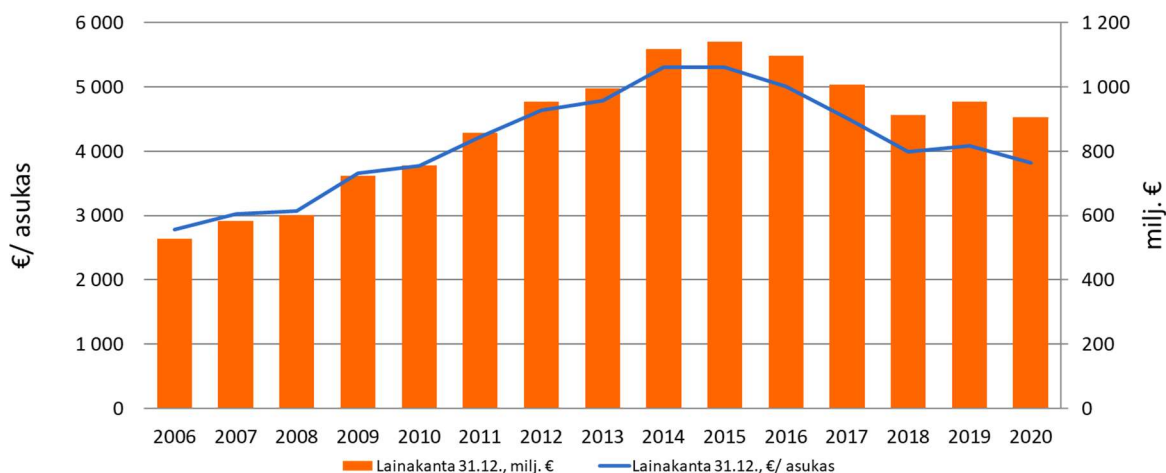
Tase	2020 milj. €	2019 milj. €	2018 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	1 874,1	1 857,6	1 831,6
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	15,3	20,1	38,2
Aineettomat oikeudet	0,0	0,0	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot	15,3	20,1	38,1
 <i>Aineelliset hyödykkeet</i>	 1 301,4	 1 272,9	 1 223,8
Maa- ja vesialueet	311,7	302,0	296,7
Rakennukset	609,9	573,6	559,1
Kiinteät rakenteet ja laitteet	317,8	314,2	304,1
Koneet ja kalusto	20,5	20,2	18,0
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3	0,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	41,2	62,6	45,6
 <i>Sijoitukset</i>	 557,4	 564,7	 569,6
Osakkeet ja osuudet	283,5	285,0	284,7
Muut lainasaamiset	273,1	278,9	284,2
Muut saamiset	0,9	0,8	0,7
 Toimeksiantojen varat	 1,1	 1,2	 1,3
Valtion toimeksiannot	1,1	1,2	1,3
 Vaihtuvat vastaavat	 178,9	 181,7	 205,9
<i>Vaihto-omaisuus</i>	0,6	0,7	0,6
Aineet ja tarvikkeet	0,6	0,7	0,6
 <i>Saamiset</i>			
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	0,2	4,0	3,6
Lainasaamiset	0,2	0,2	0,2
Muut saamiset	0,0	3,7	3,4
 <i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	49,9	52,4	61,7
Myyntisaamiset	16,8	17,8	22,3
Lainasaamiset	6,8	9,0	1,2
Muut saamiset	16,9	14,9	13,3
Siirtosaamiset	9,4	10,8	24,8
 <i>Rahoitusarvopaperit</i>	0,1	0,3	0,2
Osakkeet ja osuudet	0,1	0,3	0,2
 Rahat ja pankkisaamiset	128,1	124,4	139,8
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 054,1	2 040,5	2 038,8

Tase	2020 milj. €	2019 milj. €	2018 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	935,9	880,6	942,8
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Muut omat rahastot	127,5	126,7	126,4
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	404,7	467,4	462,1
Tilikauden yli-/alijäämä	54,6	-62,6	5,2
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	1,6	1,9	2,4
Poistoero	1,6	1,9	2,4
Pakolliset varaukset	11,1	11,4	11,5
Eläkevaraukset	0,1	0,1	0,2
Muut pakolliset varaukset	11,0	11,2	11,3
Toimeksiantojen pääomat	2,9	2,8	2,0
Valtion toimeksiannot	1,1	1,4	1,3
Lahjoitusrahastojen pääomat	1,8	1,5	0,7
Vieras pääoma	1 102,7	1 143,8	1 080,2
<i>Pitkäaikainen vieras pääoma</i>	<i>782,9</i>	<i>796,0</i>	<i>797,4</i>
Joukkovelkakirjalainat	142,9	188,6	124,4
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	635,9	607,4	673,0
Siirtovelat	4,1	0,0	0,0
<i>Lyhytaikainen vieras pääoma</i>	<i>319,8</i>	<i>347,8</i>	<i>282,8</i>
Joukkovelkakirjalainat	45,7	5,7	50,7
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33,7	95,7	31,6
Lainat muilta luotonantajilta	48,0	57,5	32,0
Saadut ennakot	24,9	22,0	23,9
Ostovelat	68,0	78,4	62,5
Muut velat	28,4	23,6	25,0
Siirtovelat	71,0	64,9	57,1
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 054,1	2 040,5	2 038,8

Taseen tunnusluvut	2020	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	46,2	43,7	46,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	67,2	78,5	75,5
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	459,3	404,8	467,3
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	1 936,0	1 731,6	2 047,9
Lainakanta 31.12., milj. €	906,3	954,9	911,7
Lainakanta 31.12., €/ asukas	3 820,4	4 084,7	3 995,6
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	1 461,5	1 506,5	1 410,8
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 160,6	6 444,1	6 183,3
Lainasaamiset 31.12., milj. €	273,1	278,9	284,2
Asukasmäärä	237 231	233 775	228 166

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Vantaan kaupungin omavaraisuusaste oli vuoden 2020 lopussa 46,2 prosenttia, mikä tarkoittaa, että Vantaan kaupungilla on merkittävän suuri velkarasite kannettavanaan. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, että Vantaan kaupungin käyttötuloista olisi vuonna 2020 tarvittu 67,2 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun. Vantaan kaupungin lainakanta oli 906,3 miljoonaa euroa (954,9 miljoonaa euroa vuonna 2019) eli 3 820,4 euroa asukasta kohti. Lainakanta sisältää tytäryhteisöjen konsernitilin saldoa 48,0 miljoonaa euroa (57,5 miljoonaa euroa vuonna 2019). Kun lainoihin lisätään kaupungin vuokravastuut, vastuita on 1 461,5 miljoonaa euroa eli 6 160,6 euroa/asukas. Vuokravastuiden laskentatapa on muuttunut vuonna 2019 toistaiseksi voimassa olevien vuokravastuiden osalta, minkä vuoksi lainojen ja vuokravastuiden vuoden 2018 tunnusluku ei ole vertailukelpoinen vuosien 2019 ja 2020 tunnuslukuun.

Kuvio. Lainamäärän kehitys 2006 - 2020

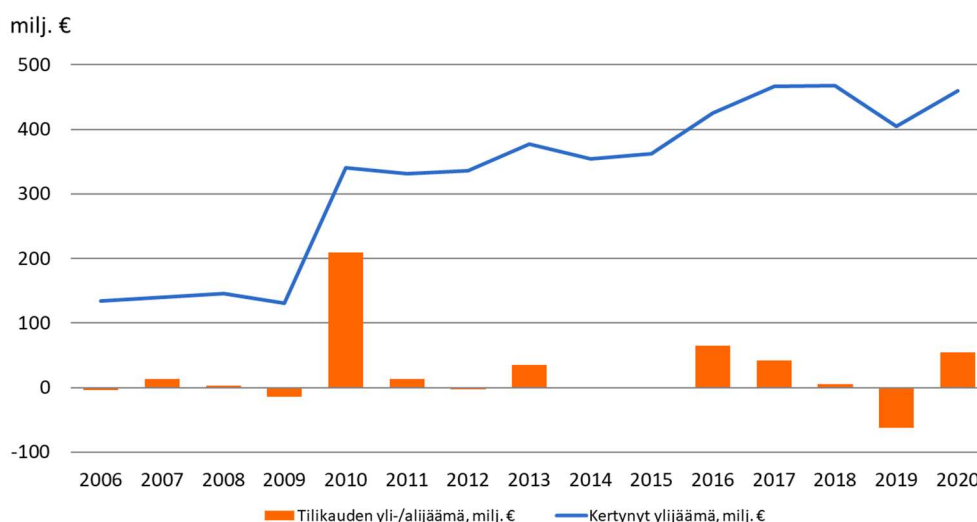

Vantaan kaupungin ylijäämän kehitystä on kuvattu alla olevassa kuviossa. Kaupungin kertyneeseen ylijäämään on vaikuttanut merkittävästi vuoden 2010 tilinpäätöksen ylijäämä (209,2 miljoonaa euroa), joka muodostui erityisesti Vantaan Vesi -liikelaitoksen toimintojen luovuttamisesta perustetulle HSY-kuntayhtymälle. Vantaan Veden liiketoimintojen kaupasta syntyi yhteensä 196,0 miljoonan euron myyntivoitto. Vuoden 2010 ylijäämästä korotettiin Vahinkorahaston peruspääomaa 7 miljoonalla eurolla vuonna 2010 ja Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston peruspääomaa 20 miljoonalla eurolla vuonna 2011.

Vuoden 2011 tilikauden tulokseen vaikuttivat merkittävästi VAV:lle myytyjen tonttien myyntivoitto (10,9 miljoonaa euroa). Vuosina 2012 – 2013 kaupunki myi omistamiaan vuokra-asuntoja, joista syntyi myyntivoittoa yhteensä 11,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2013 ylijäämästä korotettiin Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston pääomaa 4,0 miljoonalla eurolla sekä asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston pääomaa 20,0 miljoonalla eurolla. Kyseiset korotukset tehtiin tilikaudella 2014.

Vuoden 2016 tilikauden ylijäämästä 30 miljoonaa euroa ja vuoden 2017 ylijäämästä 12,4 miljoonaa euroa selittyi Kivistön alueen sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden yhdyskuntarakentamisen tuotoista. Vuoden 2020 ylijäämää selittää suurelta osin valtion huomattava, noin 90 milj. euron suora koronatuki, joka korotti kaupungin saamia valtionosuuksia ja yhteisöverotuloja.

Kuvio. Vantaan kaupungin yli-/alijäämä sekä kertyneen ylijäämän kehitys 2006 – 2020

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma muodostetaan kaupungin ja liikelaitosten, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden (vuoteen 2019 asti) ja Suun Terveysterveystuon tulos- ja rahoituslaskelmista. Siinä otetaan huomioon vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Myös Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luototuksen rahasto sekä Vahinkorahasto on yhdistelty laskelmiin.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2020 olivat 1 770,1 miljoonaa euroa ja kokonaismenot 1 778,2 miljoonaa euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui -8,0 miljoonaa euroa. Kun tähän lukuun lisätään rahoituslaskelmasta Muut maksuvalmiuden muutokset (11,6 miljoonaa euroa), saadaan kassavarojen muutokseksi 3,5 miljoonaa euroa. Se vastaa rahoituslaskelman kassavarojen lisäystä vuoden 2020 aikana.

Kokonaistulot ja menot	2020 milj. €	2020 %	2019 milj. €	2019 %
Tulot				
Toiminta				
Toimintatuotot	236,9	13,4	230,5	14,3
Verotulot	1 073,0	60,6	1 014,6	63,1
Valtionosuudet	293,0	16,6	184,3	11,5
Korkotuotot	13,7	0,8	13,9	0,9
Muut rahoitustuotot	15,3	0,9	15,6	1,0
Satunnaiset tuotot	0,1	0,0	3,3	0,2
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	- 32,1	- 1,8	- 16,7	- 1,0
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2,1	0,1	0,9	0,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	40,0	2,3	26,9	1,7
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	8,0	0,5	8,3	0,5
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	120,0	6,8	100,0	6,2
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	25,5	1,6
Oman pääoman lisäys	0,0	0,0	0,1	0,0
Kokonaistulot yhteensä	1 770,1	100,0	1 607,3	100,0
Menot				
Toiminta				
Toimintakulut	1 463,2	82,3	1 407,5	85,1
Korkokulut	1,9	0,1	1,9	0,1
Muut rahoituskulut	0,1	0,0	0,5	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
Pakollisten varausten muutos				
- Pakollisten varausten lisäys (-), vähennys (+)	0,2	0,0	0,2	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	- 0,9	- 0,1	- 0,1	- 0,0
Investoinnit				
Investointimenot	144,9	8,2	157,6	9,5
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0	3,1	0,2
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	159,1	8,9	82,3	5,0
Oman pääoman vähennys	0,1	0,0	0,0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	9,5	0,5	0,0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	1 778,2	100,0	1 653,0	100,0

Vähennyserinä tuloissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja käyttöomaisuuden myyntitappiot sekä pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikauden aikana muuttunut.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määäämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määäämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määäämisvalta toisessa yhteisössä.

Konserniyhteisöt

Kuntakonsernin emoyhteisö on konsernitilinpäätöksen laatimiseen veloitettu yhteisö.

Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määäämisvalta. Kunnalla on määäämisvalta yhteisössä silloin, kun sillä on:

- yli puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavan sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan elimen jäsenistä tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava äänivalta.

Yhdistys tai säätiö on kunnan tytäryhteisö, jos:

- kunnalla on oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksesta tai vastaavasta elimestä tai
- sääntöjen mukaan yhdistyksen tai säätiön nettovarallisuus siirtyy purkautuessa kokonaisuudessaan kunnalle tai kuntakonserniin kuuluvalla yhteisölle.

Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on joko yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta ja merkittävä omistusosuus yhteisössä. Huomattava vaikutusvalta tarkoittaa 20 - 50 prosentin omistusta yhteisön äänimäärästä ja merkittävä omistusosuus vähintään 20 prosentin omistusta osakkuusyhteisön omasta pääomasta. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty ensimmäistä kertaa vuonna 2008.

Kuntayhtymä yhdistellään kunnan konsernitaseeseen siitä riippumatta, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistuosuuden mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	25	-
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	11	2
Muut yhtiöt	2	1
Kuntayhtymät	8	-
Kuntayhtymien tytäryhteisöt	14	-
Osakkuusyhteisöt	30	5
Yhteensä	90	8

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta.

Kaupungin tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaa kaupunkistrategia, jota tytäryhteisön tulee omalta osaltaan noudattaa. Kaupunkistrategian toteuttamisen ensisijainen väline on kaupungin talousarvio, jossa kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Asetettujen tavoitteiden pohjalta tytäryhteisö laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman sekä rahoitus- ja investointisuunnitelman. Yhtiön ei tarvitse laatia rahoitus- ja investointisuunnitelmaa tai pitkän tähtäimen suunnitelmaa, mikäli ne ovat yhtiön toiminnan kannalta tarpeettomia esimerkiksi toiminnan vähäisyyden vuoksi. Kaupunkistrategiasta johtuvia periaatteita, joita tytäryhteisöjen tulee toiminnassaan soveltaa, täsmennetään yleisissä omistajapolitiittisissa linjauksissa.

Vuoden 2020 aikana konsernia koskevaa ohjeistusta uudistettiin.

Kaupunginvaltuusto vahvisti myös konserniohjeen ja kumosi aiemmin voimassa olleen konsernistrategian. Uusi konserniohje tuli voimaan 1.10.2020. Konserniohjeella luodaan puitteet Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sekä soveltuvien osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden tehokkaaksi toteuttamiseksi.

Valtuusto hyväksyi 21.9.2020 kaupungin yhteisöjä koskevan omistajapolitiikan yleiset linjaukset, jotka tulivat voimaan 1.1.2020. Lisäksi kaupunginhallitus vahvisti suurelle osalle kaupungin tytäryhteisöistä yhteisökohtaiset omistajapolitiittiset linjaukset, joissa määritetään yhteisön asema kaupungin palvelutuotannon järjestämisessä sekä yhteisön tarkoitus kaupunkikonsernin näkökulmasta. Vuoden 2021 aikana on kaupungin määrä vahvistaa lopuillekin tytäryhteisöille niitä koskevat linjaukset. Kaupungin kannalta merkittävien yhteisöjen yhteisökohtaisista omistajapolitiittisista linjauksista päättää kaupunginvaltuusto. Merkittäviä yhtiöitä ovat Vantaan Energia Oy, VAV Yhtymä Oy ja Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy.

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa tytäryhtiöissä koskeva ohje hyväksyttiin konsernijaostossa ja tuli voimaan 7.10.2020.

Konserniohjauksen tavoitteena on se, että kukin yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja tavoitteet, konsernin kokonaisedun sekä asemansa osana kaupunkikonsernia. Kunkin yhtiön toiminnallisen strategian ja tavoitteet määrittelee yhtiön hallitus ottaen kuitenkin huomioon kaupunginhallituksen yhtiölle asettaman yhtiökohtaisen omistajapolitiittisen linjauksen tavoitteet. Konserniohjeessa määritellään myös ne asiat, joita varten yhteisön on hankittava kaupungin näkemys asiaan ennen omaa päätöksentekoaan. Ennakkokannan antaa kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva konsernijaosto. Se avustaa kaupunginhallitusta konserniohjauksen ja -valvonnan järjestämisessä kaupunginvaltuuston hyväksymässä konserniohjeessa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla.

Kuntalain mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konserni-valvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat sekä konserniyhteisöjä koskevia asioita hallintosäännön määräysten nojalla esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat viranhaltijat. Tällaisia viranhaltijoita ovat henkilöstö- ja konsernijohtaja sekä rahoitusjohtaja.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Koronapandemian vaikutusten arveltiin vuoden 2020 osavuositarkastuksissa heikentävän merkittävästi monien kaupungin suurien konserniyhteisöjen talouden toteumaa verrattuna vuodelle 2020 budjetoituun. Vaikutukset jäivät kokonaisuudessaan kuitenkin osavuositarkastuksissa arvioitua vähäisemmäksi. Konserniyhteisöistä merkittävimmin koronapandemia vaikutti Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n ja Kaunialan Sairaala Oy:n toimintaan.

Vantaan Energia Oy muodosti Infranoden ja Kevan kanssa uuden yhtiön, Vantaan Energia Keski-Uusimaan, jonka nimiin hankittiin Fortumin Tuusulan ja Järvenpään kaukolämpöliiketoiminnot. Vantaan Energia huolehtii yhtiön operatiivisen liiketoiminnan järjestämisestä ja toimii yhtiön osaomistajana. Lisäksi yhtiö siirsi erillisiin osakkuusyhtiöihin sähkön vähittäismyyntiin ja asiakaspalveluun liittyvän liiketoimintansa tilikauden aikana.

Vuoden 2020 maaliskuusta alkaen koronavirusepidemia vaikutti merkittävästi Vantin taloudelliseen tilanteeseen. Maaliskuu-toukokuu välillä liikevaihto laski merkittävästi ja syntyneessä tilanteessa Vantti joutui sopeuttamaan toimintaansa lomauttamalla henkilöstöään 1–2 viikon ajaksi touko-kesäkuussa.

Myös Kaunialan Sairaala Oy kärsi merkittävästi koronaviruspandemiasta, sillä epidemia levisi sairaalaan ja suuri osa sairaalan vakituisesta henkilöstöstä joutui karanteeniin huhtikuussa 2020. Yhtiö joutui korvaamaan merkittävää henkilökuntavajetta vuokrahenkilöstöllä. Myöskään potilaskuolemilta ei välttytty. Koronavirusepidemian käynnistyessä yhtiö laati exit-strategian, johon sisältyi potilaiden hoidon järjestely osastoittain siten, että viruksen leviäminen voitiin pysäyttää. Taloudellisia tappioita vähentääkseen yhtiö keskeytti kehittämisprojektit ja lomautti pahimman epidemiajakson päätyttyä hallinto- ja terapiahenkilöstöään siten, ettei sairaalatoiminnalle aiheutunut häiriöitä. Toinen koronaepidemia alkoi sairaalassa loppuvuonna 2020, mutta sen vaikutukset jäivät ensimmäistä vähäisemmäksi.

Oy Apotti Ab:n asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintasopimukseen liittyvä puitejärjestely päättyi hankintalain mukaisen 4 vuoden määräajan päättyessä 20.4.2020, minkä jälkeen kunnilla ei ole mahdollisuutta liittyä yhteishankintamenettelyn mukaiseen puitejärjestelyyn. Suurimmista liittymistä harkinneista tahoista Keusote ja Espoo päättivät jäädä Apotin ulkopuolelle.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 24.2.2020, että Vantaan kaupunki lähtee osakkaaksi Suomi-rata Oy -hankeyhtiöön ja 23.3.2020 kaupunginhallitus päätti merkitä enintään 10 milj. eurolla yhtiön osakkeita, joiden lukumäärä vastaa n. 7,2 % yhtiön osakekannasta. Suomi-rata Oy:n tarkoituksena on suunnitella Helsingin ja Tampereen väliseen raideyhteyteen liittyvä raideliikenneinfrastruktuuri rakentamisvalmiuteen saakka. Suomi-Rata on paitsi kansallinen myös Vantaan kaupungin liikenneyhteyksien kannalta strateginen hanke. Ratayhteyden ensimmäinen osuus, ns. Lentorata, on Pasilasta Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta Keravalle suunniteltu tunnelirata, jonka päätavoitteena on parantaa pääradan kapasiteettia sekä vähentää häiriöherkkyyttä erottelemalla eri nopeudella kulkevat kauko- ja lähijunat omille raiteilleen. Matkustajille tämä näyttäytyisi tiheämpinä lähi- ja kaukoliikenteen vuoroina sekä sujuvampana liikkumisena raiteilla.

Kaupunginhallitus päätti A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden myynnistä 16.11.2020. Kauppa pantiin täytäntöön ja osakkeiden omistus siirtyi 4.1.2021.

Konsernirakenteen tarkasteluun ja selkeyttämiseen liittyvät toimet ovat jatkuneet raportointikauden aikana. Keväällä 2020 käynnistetyn järjestelyn myötä Kiinteistö Oy Vantaan Maarukka sulautui Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkotiin vuodenvaihteessa 2020–2021. Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkoti on tarkoitus purkaa ja sen omistama rakennus siirtyy kaupungin omistukseen.

Vantaan konsernirakenteessa tapahtui muutoksia, kun 6.10.2020 Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy ja 2.12.2020 Kiinteistö Oy Tikkurilan Linja-autoasema purkautuivat selvitysmenettelyn kautta. Lisäksi konserniin tuli tilikauden aikana kaksi uutta tytäryhtiötä Hakopolun Liikekiinteistö Oy sekä Kiinteistö Oy Vantaan Hakucenter.

1.6.4 Vantaan kaupungin tytäryhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen 2020

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.11.2019 kaupungin talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet suunnitelmakaudelle 2020–2023. Koronaviruspandemialla on ollut merkittäviä vaikutuksia konserniyhtiöissä ja se on heijastunut myös yhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutumaan. Tavoitteita muille kuin kiinteistöyhtiöille asetettiin yhteensä 32. Näistä 19 toteutui täysin ja neljä osittain. Kolmesta ei ollut saatavilla toteumatietoa raportointiajan päättyessä. Kuusi tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Kiinteistöyhtiöiden tavoitteita asetettiin 31, joista toteutui täysin 16 ja 9 osittain ja viisi tavoitetta ei toteutunut lainkaan ja yhden tavoitteen osalta ei ollut tietoa sen toteutumisesta raportointiajan päättyttyä.

Tavoitteiden toteutuminen yhtiöittäin käy ilmi luvusta 1.6.5.

1.6.5 Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden vuosikooste

Vantaan Energia Oy (konserni)

Vantaan Energia on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä, joka tuottaa sähköä ja kaukolämpöä sekä myy lämpöpalveluita. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 prosenttia ja Helsingin kaupunki 40 prosenttia.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vantaan Energia on yksi merkittävimmistä kaupunkienergiayhtiöistä, jolla on vahva panostus kiertotalouteen ja jätteen energiahyödyntämiseen. Yhtiö laajentaa jätevoimalaansa kaupallisen jätteen ja rejektin hyödyntämiseen, laajennus valmistuu vuonna 2022. Hiilestä luovutaan polttoaineena samana vuonna. Jo tätä ennen selvitetään mahdollisuuksia turpeesta luopumiseen.

Tuulivoimaan panostetaan edelleen tulevana vuosina. Samoin aurinkosähkön mahdollisuuksia tutkitaan. Lämmön hinnoittelu asiakkaille pidetään kilpailukykyisenä. Geotermisen energian tuotannon mahdollisuuksia tutkitaan.

Yhtiö luo kehittämistoimillaan jatkuvasti edellytyksiä fossiilittomalle tuotannolle. Vantaan Energia on käynnistänyt selvitykset lämmön kausivarastoinnin, rumpu-uunin ja kyllästetyn puun hyödyntämisestä. Pidemmällä aikavälillä selvitetään myös synteettisen biokaasun valmistusta.

Vuonna 2020 yhtiö siirsi erillisiin osakkuusyhtiöihin sähkön vähittäismyyntiin ja asiakaspalveluun liittyvän liiketoimintansa, mikä selittää liikevaihdon pienemisen.

Infranoden ja Kevan kanssa muodostetun uuden yhtiön Vantaan Energia Keski-Uusimaan nimiin hankittiin Fortumin Tuusulan ja Järvenpään kaukolämpöliiketoiminnot. Vantaan Energia huolehtii yhtiön operatiivisen liiketoiminnan järjestämisestä ja toimii yhtiön osaomistajana.

Tuloskehitys ja investoinnit

Yhtiö pitää huolta tuloksentekokyvystään. Vuonna 2021 tavoitellaan 40 milj. euron ylittävää liikevoittoa ja lähivuosina siitä tasaisesti kasvavaa liiketulosta. Investointitaso on lähivuosina mittava suurehkojen kehityshankkeiden, kuten jätevoimalan laajennuksen vuoksi. Taso ylittää 100 milj. euroa vuodessa lähimpien vuosien ajan.

Avainluvut, 1 000 €	TP 2020	TP 2019
Liikevaihto	217 488	295 099
Liikevoitto	64 059	58 946
Tilikauden tulos	55 308	44 637
Taseen loppusumma	745 768	692 080
Henkilöstön lkm	301	338
Bruttoinvestoinnit	133 200	42 329
Kassavarat	28 599	33 189
Quick ratio	0,9	1,4
Omavaraisuusaste	42,6	41,0
Pitkäaikainen vieras pääoma	329 241	322 891
Leasingvastuut	129 322	138 322

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Konserniin kohdistuu jatkuvasti riskejä, joista tärkeimmät olemme määrittäneet avainriskeiksi ja tehneet niille hallintasuunnitelmat.

Keskeisiä riskejä on sähkön hintariski. Riskinä on sähkön matala hintataso ja mahdollinen hintatason pitkäaikainen pysyminen alhaisella tasolla.

Toinen keskeinen riski on politiikkatoimiin ja regulaatioon liittyvä riski. Riski voi toteutua mm. haitalliseen liike-toimintaregulaatioon, energian tukijärjestelmien muutoksiin tai vaikka ympäristölupiin liittyen. Riskiä hallitaan osallistumalla aktiivisesti energia-alan edunvalvontatyöhön ja vaikuttamiseen sekä erilaisin ennusteina ja skenaarioin.

Toimialalla voi toteutua myös riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai sähkön/ kaukolämmön toimituksessa. Syitä voi olla esim. luonnontapahtumissa, konerikossa, suuronnettomuudessa tai inhimillisessä virheessä. Riskien hallintaan keinoja ovat mm. tehokkaat kunnossapito-ohjelmat ja varautumissuunnittelu, sekä erilaisten kriisitilanteiden harjoittelu.

Merkittävänä riskikohteena voi pitää myös tietojärjestelmien toimimattomuuteen tai tietoturvaan liittyviä uhkia. Näihin varaudutaan systemaattisilla tietoturvan kehittämistoimilla ja henkilöstön aktiivisella koulutuksella.

Koronaviruspandemian vuoksi yhtiössä otettiin maaliskuun puolivälissä käyttöön poikkeustilanteiden johtamismalli. Toimitusjohtaja apunaan laajennettu johtoryhmä vastaa tilanteen johtamisesta ja siihen liittyvästä seurannasta. Vantaan Energia on kriisin etenemisen mukaisesti ottanut käyttöön tarvittavia rajoituksia ja ohjeistuksia toiminnassaan ja toteuttanut omia varautumis- ja valmiussuunnitelmiaan soveltuvin osin. Yhtiö palasi alkusyksystä normaalitilanteen johtamismalliin. Vantaan Energia seuraa tarkasti viranomaisohjeistusta ja soveltaa sitä omaan toimintaansa. Yhtiö pyrkii varmistamaan sujuvan toiminnan kaikissa olosuhteissa.

Tulevaisuuden näkymät ovat lupaavat jätteen energiahyödyntämisen ja fossiilisista tuotantopolttoaineista luopumisen näkökulmasta. Yhtiö jatkaa vastuullisesti omien päästöjensä vähentämistä.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Konsernin liikevoitto	M eur	49,8 (vertailukelpoinen liikevoitto)	50,1	60,6	Toteutuu täysin
Konsernin ROIC	%	8,7	7,5	8,65	Toteutuu täysin
Vantaan Energian tuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt (paikallinen ja osuustuotanto)	g/ kWh	130	130	111	Toteutuu täysin
Henkilöstötyytyväisyys	1–5	3,5	3,6	3,63	Toteutuu täysin
Työturvallisuus	Tapaturmataajuus	4,7	9	7,0	Toteutuu täysin

VAV Yhtymä Oy (konserni)

VAV Yhtymä Oy on Vantaan kaupungin 100-prosenttisesti omistama yhtiö. VAV-konserni koostuu emoyhtiö VAV Yhtymä Oy:stä sekä kahdesta tytäryhtiöstä: VAV Asunnot Oy ja VAV Palvelukodit Oy. VAV Asunnot Oy rakennuttaa ja hallinnoi valtion tukemia ara-asuntoja, jotka muodostavat enemmistön konsernin asuntokannasta. VAV Yhtymä Oy rakennuttaa ja hallinnoi muita kohtuuhintaisia asuntoja ja VAV Palvelukodit Oy palveluasuntoja.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Toiminta on toteutunut suunnitellusti paitsi uustuotannon investointien osalta. Uustuotannon hankkeet ovat viivästyneet mm. suunnitteluun ja pysäköintiratkaisuihin liittyvien haasteiden takia. Ensi vuonna valmistunee vain 240 asuntoa. Perintötie 9:ään valmistuu maaliskuussa 100 asuntoa ja Veturikuja 8:aan 140 asuntoa vuoden 2021 loppuun mennessä. Suunnittelussa on 548 asuntoa. Kuluneena vuonna ei valmistunut uusia asuntoja.

Korona-aika viivästytti asuntojen sisäpuolisia PTS-korjauksia. Niistä on vuoden loppuun mennessä toteutunut noin 82 %. PTS-korjauksia siirtyi seuraavalle tilikaudelle 2,9 milj. euroa. Henkilöstön etätöihin siirtyminen on sujunut hyvin ja työt saatu etäyhteyksin tehdyksi. Esimerkiksi vuokrasuhteen saatavat ovat pysyneet kohtuullisina ja jopa laskivat 16 % edellisvuodesta. Myös henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet etätöissä.

VAV myi kolme kiinteistöä tammikuussa 2020. Näissä oli asuntoja yhteensä 61 kpl. Luhtimäki 1 -kiinteistön purku toteutui syksyllä ja 65 asuntoa purettiin.

VAV ja kaupunki ovat yhdessä nostaneet kanteen yritysjärjestelyissä virheellistä veroneuvontaa antanutta asiantuntijaorganisaatiota vastaan.

Tuloskehitys ja investoinnit

Toimintasuunnitelman tulos saavutettiin, mutta investoinnit jäivät suunniteltua pienemmiksi. Suunnittelussa olevista kiinteistöistä vain Perintötie 9 saatiin loppuvuodesta rakenteille. Kaikkiaan 403 asunnon rakentamisen aloitus on viivästynyt.

Korkea vuokrausaste 99,0 % takaa tasaisen vuokratuottokertymän, jolla katetaan yhtiön kiinteistöjen ylläpidon, korjausten ja vieraan pääoman kulut.

Avainluvut (K), 1 000 €	TP 2020	TP 2019
Liikevaihto	95 623	96 540
Liikevoitto	20 473	19 176
Tilikauden tulos	12 440	11 129
Taseen loppusumma	689 229	705 533
Henkilöstön lkm	52	55
Bruttoinvestoinnit	25 077	12 422
Kassavarat	30 954	56 475
Quick ratio	1,44	1,67
Omavaraisuusaste	30,24	27,25
Pitkäaikainen vieras pääoma	461 338	486 278
Leasingvastuut	31 137	15 452

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Vuokra-asuntojen suuri kysyntä on jatkunut ja vain 1,3 % hakijoista saa VAV:n asunnon. Uustuotannon tavoitteen saavuttamiseen vaikuttaa tonttitarjonnan riittävyys. Asukkaiden vuokranmaksukyvyyn heikentyminen työpaikkojen menetysten ja lomautusten takia aiheuttaa VAV:lle myös riskejä.

Alhainen korkotaso on mahdollistanut velkakirjaehtojen mukaisten lyhennysten ylitykset. Velan parempi hallinta antaa mahdollisuuden vuokratason vakauteen ja mahdollisuuteen säilyttää asunnot hyvässä kunnossa.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Tulostavoite VAV Yhtymä Oy VAV Asunnot Oy VAV Palvelukodit Oy	Tulos %:a liikevaihdosta Tulos € (min.) Tulos €(min.)	4,6 134 499,18 15,42	2 0 0	-0,3 0 0	Toteutuu osittain
Asuntotuotanto (kpl)	kpl	357	0	0	Toteutuu täysin
Korjaustoiminta	milj. €	27,9	27,6	25,6	Toteutuu osittain
Energiankulutus	kWh/m3	44,3	42,0	43,1	Ei toteudu lainkaan
Terveysperusteiset poissolot	%:a henkilöstöstä/ vuosi max.	2,8	3,5	1,5	Toteutuu täysin

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

VTK Kiinteistöt Oy vuokraa kaupungille ja muille Vantaalla toimiville toimijoille kiinteistöjä, rakennuksia ja huoneistoja sekä toimii rakennuttajana ja kiinteistökehittäjänä vantaalaisissa kohteissa. Yhtiö toimii emoyhtiönä konsernissa.

Toiminta ja merkittävät tapahtumat

COVID 19 -pandemiasta aiheutunut taantuma vaikuttaa VTK Kiinteistöt Oy:n vuokratuottoihin. Myönnetyt vuokrahyvitykset n. 2,7 milj. euroa vähentävät VTK:n tulosta ja kassavirtaa. Yhtiö on kuitenkin laatinut suunnitelmat heikentyvän rahoitustilanteen hallitsemiseksi mm. priorisoimalla vuosi- ja peruskorjauksia.

Kielotie 13:n rakennus on purettu elokuussa 2020. Uuden hybridirakennuksen rakennuttaminen tälle paikalle alkaa 2021 ja se valmistuu vuonna 2025. Hankkeen kustannusarvio on n. 60 milj. euroa. Hankkeen urakoitsija valitaan maaliskuussa 2021. Kilpailualue koostuu VTK Kiinteistöt Oy:n omistamasta kiinteistöstä sekä lisäksi osasta Vantaan kaupungin omistamista kiinteistöistä ja katualueista.

Tuloskehitys ja investoinnit

Konsernin tulos toteutui vuonna 2020 n. 0,9 milj. euroa edellisvuotta pienempänä (Budjetti 2020: +2,6 milj. euroa, toteuma 2020: +1,2 milj. euroa, 2019: +2,0 eur). Konsernin tuottojen lasku edellisvuoteen nähden oli n. 2,6 milj. euroa. Konsernin kustannukset laskivat 1,7 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Merkittävien kustannusten lasku kohdistui korjauskustannuksiin n. 0,7 milj. euroa. Leuto talvi alensi ulkoilualueiden hoitokustannuksia ja tilojen vajaakäyttö (koulujen etäopiskelu ja liikekiinteistöjen vuokralaisten etätyöt) alensivat energiakustannuksia yhteensä n. 0,3 milj. euroa, lisäksi konsernin poistot olivat n. 0,4 milj. euroa alemmat edellisvuoteen nähden.

VTK Kiinteistöt Oy:n lainakanta oli vuoden lopussa 94,8 milj. euroa (2019: 111,8 milj. euroa). VTK-konsernin tytäryhtiöillä ei ole lainoja. VTK:n syyskuussa 2020 erääntynyt Nordean n. 8 milj. euron lainan maksu rahoitettiin kassavaroin.

Avainluvut (K), 1 000 €	TP 2020/ ennuste	TP 2019
Liikevaihto	26 458	28 879
Liikevoitto	2 456	3 504
Tilikauden tulos	1 170	2 039
Taseen loppusumma	156 793	172 707
Henkilöstön lkm	6	8
Bruttoinvestoinnit	3 262	7 747
Kassavarat	6 655	13 883
Quick ratio	0,4	0,7
Omavaraisuusaste (emoyhtiö) *)	29,3	25,6
Pitkäaikainen vieras pääoma	94 789	111 789
Leasingvastuut	35 288	37 173
*) sis. Leasingvastuut		

Konsernin investoinnit vuonna 2020 olivat yhteensä 3,3 milj. euroa, joista merkittävimmät perusinvestoinnit ovat VTK Kiinteistöt Oy:n Tikkurilan ja Myyrmäen urheilupuistoihin tehdyt peruskorjaukset sekä Lumon ja Hosantie 2:n peruskorjaukset, yhteensä n. 2,1 milj. euroa. Kielotie 13 hybridirakennuksen investointihankkeelle kirjattiin vuonna 2020 n. 0,4 milj. euroa (keskenäisissä, kumulatiivinen kertymä n. 0,6 milj. euroa). Kivistön Putkijäte Oy:n investoinnit olivat 0,8 milj. euroa vuonna 2020.

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Riskienhallintasuunnitelma on käsitelty VTK:n hallituksessa 18.11.2020. Yhtiön vanha kiinteistökanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän, jonka vuoksi tulevana vuosina on varauduttava merkittäviin korjausinvestointeihin, jotta erityisesti tavanomaisten toimitilakohteiden arvot kyetään säilyttämään. Lisäksi valtaosa yhtiön uudesta rakennuskannasta on valmistunut 2000-luvulla ja tulee peruskorjausikänsä n. 10 vuoden kuluessa. Mikäli peruskorjausten kanssa rinnan tehdään uusia isoja investointeja, yhtiön taloutta rasittavat samanaikaisesti sekä peruskorjausten että uustuotannon kustannukset.

Lainojen korkotaso muodostaa rahoitusriskin, sillä lähivuodet voivat muodostua rahoituksellisesti haasteelliseksi, mikäli korkotasossa tapahtuu huomattavaa nousua. Tällöin maksuvalmiuden varmistamiseksi ryhdyttäisiin toimiin lainojen järjestelemiseksi. Rakennuksen ikääntymisestä johtuvia ennakoimattomia korjaustarpeita hallitaan ennakoivilla PTS-suunnitelman mukaisilla kiinteistöjen vuosi- ja peruskorjauksilla, huollolla ja ylläpidolla sekä kiinteistön täysarvovakuutuksilla. Kiinteistöjen, lähinnä koulujen, sisäilmaongelmien korjaukset tehdään laaditun suunnitelman mukaisesti.

Kaupunki on taloussuunnitelmassaan 2021–2024 suunnitellut VTK Kiinteistöt Oy:lle Kielotie 13:n hybridirakennuksen rakentamisen lisäksi kolmen päiväkodin purkamisen ja kahden korvaavan päiväkodin rakennuttamisen sekä Vehkalan ammattikoulukampuksen rakennuttamisen. Näiden hankkeiden toteuttamisen aikatauluun saat-
taa tulla muutoksia pandemian aiheuttaman taloustilanteen äkillisen heikentymisen vuoksi. Yhtiö noudattaa kiinteistöjen kehittämisessä kaupunginhallituksen hyväksymiä omistajapoliittisia linjauksia.

Kiinteistö Oy Myyrinselkä on hakenut yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa asemakaavan muutosta siten, että Patotie 2:n tontti ja viereinen Patoaukio muutetaan pääosin asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Järjestetävän tontinluovutuskilpailun tavoitteena on luoda korkeatasoinen asuinkorttelikokonaisuus, jossa toiminnalliset, arkkitehtoniset, tekniset ja taloudelliset vaatimukset on ratkaistu tasapainoisesti ja jossa yhdistyy asuminen ja virikkeellinen urbaani katu ympäristö. Kaavamuutos valmistunee syksyllä 2021. Tämänhetkisen tiedon mukaan viereisen Sportti-korttelin kilpailutus aloitetaan keväällä 2021. Tämän vuoksi Patotie 2:n kilpailutus siirtyy syksyyn 2021.

Kivistön Putkijäte Oy:n koonta-aseman laajennuksen toteutus on siirtynyt vuodelle 2022, kustannusarvio on n. 6 milj. euroa. Hanke toteutetaan omarahoituksella.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Tulos	milj. euroa	3,9	3	1,2	Ei toteudu lainkaan
Omavaraisuusaste	%	25,6	20	29,3	Toteutuu täysin
Ulkoisten vuokrauskohteiden vuokrausaste	%	95	95	95	Toteutuu täysin
Energiankulutus, vähentämisen ed. vuoteen nähden - 0,05 %	Mwh	27 197	-0,05 % = 13,60 -> 27 183	27 014 -> vähennys 0,67 %	Toteutuu täysin

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Vantti on Vantaan kaupungin kokonaan omistama in house -yhtiö, joka tuottaa ateria-, puhtaus-, kiinteistö- sekä aula- ja turvapalveluja Vantaan kaupungille.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vantin hallitus vahvisti Ihmisen kokoinen -strategian painopisteineen marraskuussa. Samalla se hyväksyi Vantin tulevaisuuden suuntaa osoittavan päämäärän – Me yhdessä teemme Vantista kaupungin reiluimman työpaikan ja luotettavimman yhteistyökumppanin. Vantin perustehtäväksi vahvistettiin: Vantti on olemassa, jotta vantaalainen arki voi toimia parhaalla mahdollisella tavalla. Strategia on laadittu vuosille 2021–2025.

Vantti on toiminut yritysyhteistyökumppanina Vantaan kaupungin Urbaania kasvua Vantaalla -hankkeessa. Hankkeessa on pyritty lisäämään heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymismahdollisuuksia ja luotu menettelyjä osaamisen kehittämiseksi. Vantti työllisti kaikkiaan 35 henkilöä hankkeen kohderyhmässä olevista työnhakijoista ja 49 työntekijää on oppisopimuksen kautta suorittanut alansa perus- tai ammattitutkinnon, tai osatutkinnon, jolla he ovat voineet täydentää ammatillista osaamistaan.

Vuoden 2020 aikana Vantti selvitti ympäristöohjelmansa mukaisten, kehitettävien painopistealueidensa lähtötasot ja määritteli niihin tavoitteensa vuodelle 2021–2025. Ympäristöohjelman painopistealueiksi valittiin jätemäärän vähentäminen ja lajittelu, vastuulliset hankinnat sekä logistiikka ja liikkuminen.

Maan hallitus on joulukuussa 2020 esittänyt eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista. Hallitus esittää, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyisi hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lähtien. Vantti ei tule olemaan hyvinvointialueen sidosyksikkö eikä sidosyksikkösääntely siten voi tulla sovellettavaksi Vantin ja hyvinvointialueiden välisissä toimissa. Tulevaisuudessa Vantti ei voi tarjota palvelujaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen asiakkaille.

Vantaan kaupunki on 2019 teettänyt keittiöverkkoselvityksen, jossa arvioidaan erilaisia toimintamalleja kaupungin ateriapalvelujen tuottamiseen. Erilaisten toimintamallien pilotointivaiheen jälkeen Vantaan kaupunki valitsee tarkoitukseensa sopivimman/sopivimmat ateriapalvelujen tuotantomallit. Pilotointi käynnistyi 2020 elokuussa ja kestää vuoden ajan. Vantaan kaupungin tekemät ratkaisut vaikuttavat merkittävästi Vantin liike-toiminnan laajuuteen/ jatkuvuuteen.

Kesäkuun 2020 aikana esiin nousi keittiöverkon ateriakapasiteetin nopea muutos johtuen kouluremonttien yhteydessä tehtävien, tuotanto- ja palvelukeittiöiden muutoksista. Remontoitavien keittiöiden uudet tila- ja laiteratkaisut tulevat muuttamaan osittain Vantin ateriapalvelujen tuotantoratkaisuja jo vuoden 2021 aikana.

Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut tulevat ottamaan omalle vastuulleen erityisasumisen hoiva-avustajien tehtävät vuoden 2021 alusta. Vantti on tehnyt näitä tehtäviä aiemmin. Liikevaihtovaikutus vuositasolla on noin miljoona euroa, kyseessä n. 30 henkilön työpanos. Muuttuvan tilanteen takia Vantissa käytiin YT-neuvottelut. Muutoksen yhteydessä osa henkilöstöstä siirtyi Vantaan kaupungin palvelukseen ja osa sijoittui Vantissa uusiin tehtäviin. Kaikki 30 henkilöä työllistyivät.

Yhtiö jätti palveluiden hinnoitteluesitykset vuodelle 2021 Vantaan kaupungin toimialoille maaliskuun lopulla. Hinnoitteluesitykset vuodelle 2021 hyväksyttiin syksyn 2020 aikana.

Vuoden 2020 maaliskuusta alkaen koronavirusepidemia vaikutti merkittävästi yhtiön taloudelliseen tilanteeseen. Maalis-toukokuun välillä liikevaihto laski merkittävästi ja syntyneessä tilanteessa Vantti joutui sopeuttamaan toimintaansa lomauttamalla henkilöstöään 1-2 viikon ajaksi touko-kesäkuussa.

Tuloskehitys ja investoinnit

Yhtiön tilikauden tulos oli 526 tuhatta euroa, toteutuen noin 95 tuhatta euroa parempana kuin oli budjetoitu. Yhtiön liikevaihto oli 49,1 milj. euroa, mikä oli n. 1,7milj. euroa alle budjetoidun.

Liikevaihtoon vaikutti merkittävästi asiakkaan palvelumaksujen keskeytys kevään ja syksyn aikana. Sopimusliikevaihdon laskua osaltaan kompensoi asiakkaan lisätilaukset, esim. lämpöeristykset ja koronaan liittyvien eväskassien toimitus.

Yhtiön merkittävimmistä kulueristä henkilöstökulut olivat 30,6 milj. euroa jääden n. 900 000 euroa alle budjetin, materiaalit ja palvelut olivat 16,6 milj. euroa ja ne jäivät n. 785 000 euroa alle budjetin. Myös liiketoiminnan muut kulut toteutuivat n. 70 000 euroa alle ja poistot n. 53 000 euroa alle budjetoidun. Yhteensä kulut olivat noin 1,7 milj. euroa alle budjetin. Muutos budjetoituun syntyi pääasiassa Ateriapalvelujen elintarvikeostojen vähentymisestä epidemian vaikutuksesta sekä kesän alussa tehtyjen lomautusten vaikutuksella.

Avainluvut, 1 000 €	TP 2020	TP 2019
Liikevaihto	49 114	49 123
Liikevoitto	767	1 163
Tilikauden tulos	526	946
Taseen loppusumma	11 453	10 983
Henkilöstön lkm	1009	973
Bruttoinvestoinnit	640	375
Kassavarat	4 266	4 569
Quick ratio	1,18	1,15
Omavaraisuusaste	22,7	18,9
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	695	644

Investoinnit

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Nämä investoinnit kirjataan Vantaan kaupungin taseeseen ja yhtiö maksaa kaupungin tekemiä poistoja vastaavan summan Tietohallinnon kuukausilaskutuksen yhteydessä. Yhtiö on varautunut keskipitkän aikavälin investointisuunnitelmassaan vuoteen 2023 mennessä seuraaviin ICT-investointeihin:

- Puhtauspalveluiden toiminnanohjausjärjestelmä (150 000–300 000 euroa)
- Ateriapalveluiden Aromijärjestelmän uusi versio (120 000 euroa)
- Kiinteistöpalveluiden laskutusjärjestelmän käyttöönotto (100 000 euroa).

Kukin hanke on erilaisessa valmisteluvaiheessa. Toteutusajankohta tarkentuu yhtiön operatiivisen suunnittelun yhteydessä ja kustannusarvioita tarkennetaan lopullisen hanketta koskevan päätöksenteon yhteydessä. Yksittäisistä investoinneista tehdään käynnistysvaiheessa vielä Vantaan tietojärjestelmäinvestointien valmisteluprosessin mukaiset tarkentavat hanke- ja hyötyarviot. Varsinaisten ohjelmaan liittyvien investointien lisäksi digistrategialla on vaikutuksia yhtiön päätelaitteista aiheutuviin kustannuksiin. Nämä kustannukset yhtiö huomioi vuosibudjetointinsa yhteydessä. Yhtiön hallitus vahvistaa investointisuunnitelman kullekin vuodelle vuosibudjetoinnin yhteydessä. Vuodelle 2020 suunnitellut taseeseen kirjattavat investoinnit ovat yhteismäärältään 645 000 euroa. Yhteensä investointeja tehtiin n. 640 000 eurolla vuoden 2020 aikana.

Vuodelle 2021 esitetty investointisumma 680 000 € jakaantuu liiketoiminta-alueille seuraavasti:

- Ateriapalvelut 225 000 €
- Puhtauspalvelut 225 000 €
- Kiinteistöpalvelut 175 000 €
- Sisäiset palvelut 55 000 €

Yhtiön kassan määrä 31.12.2020 oli noin 4,3 m€ (31.12.2019 4,6 m€).

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Riskienhallintasuunnitelmaan kirjattuja riskejä on arvioitu ensin johtoryhmän kesken ja sen jälkeen yhdessä yhtiön hallituksen sisällä toimivan Tarkastusvaliokunnan kanssa. Yhtiön hallitus vahvisti konsernin ohjeistuksen mukaisen yhtiön riskienhallintaohjelman viimeksi 25.11.2020. Yhtiö arvioi toimintaansa liittyviä riskejä säännöllisessä prosessissa puolivuositain.

Keskeisimmiksi riskeiksi Vantin liiketoiminnalle tunnistettiin 11/2020:

- Koronavirusepidemian aiheuttama epävarmuus ja nopeat muutokset asiakkaan toiminnassa. Kevään 2020 aikana kaupunki sulki merkittävän osan tiloistaan ja katkaisi näihin tiloihin liittyvät palvelumaksut Vantille. Asiakkaan tiloja on suljettu ja käyttöastetta muutettu myös syksyn aikana.
- Koronaviruksen odotetaan vaikeuttavan yhtiön tilannetta myös vuoden 2021 aikana, jos asiakkaan palveluntarve muuttuu kuten vuonna 2020
- Vantaan kaupunki teetti 2019 keittiöverkkoselvityksen, jossa arvioidaan erilaisia toimintamalleja kaupungin ateriapalvelujen tuottamiseen. Toimintamallien pilotointivaiheen jälkeen Vantaan kaupunki valitsee tarkoitukseensa sopivimman/sopivimmat ateriapalvelujen tuotantomallit. Lukuvuoden mittainen pilotointi käynnistyi 2020 elokuussa ja päättyy vuoden 2021 toukokuussa. Vantaan kaupungin tekemät tilaratkaisut tulevat vaikuttamaan merkittävästi Vantin tuotantoratkaisuihin.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Toiminnan tehostuminen vähintään	%	4,10	1,75	-0,20	Ei toteudu lainkaan
Asiakastyytyväisyys	Numeerinen 1–5	3,2	3,95	3.2	Ei toteudu lainkaan
Toiminnan laatu (toimipistekohtaiset laatukierrokset)	Numeerinen 1–5	4,77	4,80	4,70	Ei toteudu lainkaan
Henkilöstötyytyväisyys	Numeerinen 1–5	3,4	3,75	4,00	Toteutuu täysin
Sairauspoissaolot %	%	6,00	6,70	5,90	Toteutuu täysin

Mercuria kauppaoppilaitos Oy

Mercuria kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin ja Helsingin Kauppiaitten Yhdistys ry:n omistama yhtiö, joka ylläpitää liiketalouden alan koulutusta tarjoavaa Mercuriaa.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Koronapandemia siirsi opetuksen kokonaan etäyhteydellä tapahtuvaksi maaliskuussa 2020. Lähiopetukseen palattiin elokuussa neljäksi kuukaudeksi, kunnes uudet rajoitustoimet siirsivät toisen asteen opetuksen takaisin etäopetukseen 1.12.2020. Myös pääosa henkilöstöstä palasi etätöihin joulukuun alussa. Eniten koronapandemia on vaikuttanut Mercurian kansainväliseen toimintaan. Alkuvuodesta muutamat opiskelijat ehtivät suorittaa työssäoppimisjaksonsa ulkomailla, mutta 12.3.2020 jälkeen kaikki ulkomailla tapahtuva työssäoppiminen ja opintomatkat ovat olleet keskeytyksessä. Etäopetusta on pystytty kuitenkin toteuttamaan erinomaisesti verkko-oppimisympäristössä, eKampuksella. Käytännössä kaikki lukujärjestyksen mukaiset oppitunnit on voitu toteuttaa etänä.

Yhtiön uudistetun strategian mukaisia osahankkeita toteutettiin vuoden 2020 aikana. Erityisenä painopisteenä oli työelämäyhteyksien vahvistaminen ja henkilöstön osaamisen kehittäminen. Henkilöstön osaamiskartoitukset toteutettiin kevään aikana. Osaamiskartoitusten perusteella Mercurialle on määritelty yhteisiä osaamisen kehittämiskohteita vuodelle 2021. Strategiassa määriteltyjä yhteisöllisyyden parantamiseen tähtäviä toimenpiteitä on jouduttu valitettavasti siirtämään koronatilanteen takia. Strategiatyön yhtenä osana on toteutettu yhtiön visuaalisen ilmeen uudistushanke. Myös aikuiskoulutusosasto on saanut uuden ilmeen ja käyttää jatkossa nimeä Mercuria Pro erottuakseen nuorten koulutuksesta.

Yhtiön virallisen toiminimen muutos käsiteltiin yhtiökokouksessa 21.4.2020. Uusi toiminimi Mercuria kauppaoppilaitos Oy rekisteröitiin 12.5.2020. Yhtiön johtamisjärjestelmää on selkeytetty vuoden 2020 aikana päivittämällä toimintaa ohjaava johtosääntö. Uusittu johtosääntö on ollut hallituksen käsiteltävänä tammikuussa 2021. Valtakunnallisessa ARVO-palautteessa yhtiö pärjasi valtakunnallisesti erinomaisesti. Valmistuneet opiskelijat antoivat Mercurialle arvosanaksi 4,4 ja NPS-indeksi oli 62. Yhtiö sijoittui valtakunnallisesti sijalle 14, kun yhteensä koulutuksen järjestäjiä on n. 132.

Yhtiö on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä strategiarahoitusta 100 000 euroa opetuksen ja ohjauksen laadun ja tieto-osaamisen parantamiseen. Lisäksi yhtiö sai 380 000 euron lisärahoituksen opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä 75 000 euroa koronasta aiheutuvien poikkeamien korjaamiseen. Elokussa aloittikin neljä uutta työntekijää yhtiön palveluksessa. Lisärahoitusten tuloutuminen on vaikuttanut myös tilikauden ylijäämään.

Yhtiön taloudellinen tilanne on huomattavasti talousarviota parempi. Tähän on pääosin syynä parempi valtionosuus, hankerahoitustoiminta ja saadut lisärahoitukset OKM:ltä. Koronaepidemiasta johtuvan etäkoulun aikana tehtiin myös säästöjä mm. opiskelijaruokailussa ja kiinteistön hoitokuluissa. Oppivelvollisuusiän laajentaminen 18 ikävuoteen tulee muuttamaan yhtiön taloudellista tilannetta. Laajennettu oppivelvollisuus tarkoittaa myös maksutonta toisen asteen koulutusta. Yhtiöllä on tavoitteena myös pienentää ryhmäkokoa, joka merkitsee liisäystä henkilöresursseihin.

Tuloskehitys ja investoinnit

Valtionosuusrahoitus on arvioitua suurempi (ero noin 14 %), mikä nostaa liikevaihdon budjetoitua korkeammalle tasolle. Samaan aikaan henkilöstökulut ovat jääneet budjetoitua alhaisemmalle tasolle henkilöstössä tapahtuneiden muutosten takia. Loppuvuoden henkilöstörekrytoinnit nostavat palkkakuluja jonkin verran, mutta kokonaistilanteeseen sillä ei ole merkittävää vaikutusta.

Avainluvut, 1 000 €	TP 2020	TP 2019
Liikevaihto	7 166	6 068
Liikevoitto	1 343	20
Tilikauden tulos	1 372	29
Taseen loppusumma	19 616	18 209
Henkilöstön lkm	52	55
Bruttoinvestoinnit	400	202
Kassavarat	9 036	7 590
Quick ratio	8	7
Omavaraisuusaste	94	94
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	48	68

Poikkeuksellinen vuosi on tuonut säästöjä myös muissa kustannuserissä, kuten opiskelijaruokailussa, kiinteistön hoidossa sekä matkakuluissa. Hanketoiminnassa korona-tilanne näkyy erityisesti Kv-hankkeissa, joita on jouduttu osittain perumaan tai siirtämään seuraavalle vuodelle. Korkeampi valtionosuusrahoitustaso sekä kustannussäästöt vaikuttavat vuoden 2020 tulokseen. Vuoden 2020 tilikauden tulos toteutui noin 1,4 milj. euroa ylijäämäisenä.

Kiinteistön korjausinvestoinnit perustuivat PTS-korjaussuunnitelmaan. Korjauksiin kuului kahden ilmanvaihtokonehuoneen saneeraukset sekä luokka- ja työhuonetilojen valaistuksen päivittäminen energiatehokkaampaan LED-valaistusratkaisuun. Valaistusmuutokset koskivat kiinteistön vanhinta, vuonna 1986 valmistunutta osaa. Korjausinvestoinnit aktivoitiin marraskuussa. Vuoden 2020 investoinnit olivat yhteensä noin 400 000 euroa, mikä noudattaa hyväksyttyä investointitalousarviota.

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Koronaepidemiasta johtuva työllisyystilanteen heikentyminen nähdään kaupan alalla huomattavana riskinä. Erityisesti erikoiskauppa on kärsinyt merkittävästi pandemiasta. Opiskelijat ovat oletettavasti työllistyneet aikaisempia vuosia heikommin. Vaikutukset näkyvät myös opiskelijoiden työelämäjaksoilla. Osa yrityksistä on ilmoittanut, että ei voi ottaa työssäoppijoita vallitsevassa tilanteessa. Myös liiketalouden koulutusalan vetovoimaisuuden lasku koetaan riskinä. Koronan vuoksi yhtiö ei pääse normaaliin tapaan Vantaan peruskouluihin esittelemään toimintaansa. Kouluissa pidetyt esittelyt ovat vaikuttaneet merkittävästi opiskelijoiden hakeutumiseen. Riskinä on myös mahdolliset sairastumistapaukset henkilöstön ja opiskelijoiden joukossa, jotka saattavat vaikeuttaa normaalia koulutoimintaa.

Laki oppivelvollisuuden laajentamisesta muuttaa Mercurian toimintaa. Oppivelvollisuuden laajentamisesta linjataan Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa. Ohjelman keskeisenä tavoitteena on, että koulutus ja osaamistaso nousevat kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy. Laajennettu oppivelvollisuus tulee voimaan 1.8.2021 ja samalla oppivelvollisuusikä nousee nykyisestä 16 vuodesta 18 vuoteen. Tavoitteena on varmistaa, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Oppivelvollisuuden laajentaminen tarkoittaa myös maksuttomuutta kaikille oppivelvollisuuden piiriin kuuluville. Uudistus merkitsee muutostarpeita Mercurian toiminnassa ja se kasvattaa väistämättä koulutustoiminnan kustannuksia. Yhtiö on aloittanut tilikauden aikana valmistautumisen oppivelvollisuuden laajentamisesta aiheutuviin muutoksiin.

Toiminnan riskejä on määritelty tarkemmin yhtiön riskienhallintakortissa.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Nettotulos	Eur	N/A	100 000	1 375 072	Toteutuu täysin
Opiskelijavuodet	kpl	N/A	800	827	Toteutuu täysin
Opiskelijapalaute (amispalaute, päättökysely)	nps-indeksi	N/A	55	62	Toteutuu täysin
Työelämäpalaute (amispalaute)	nps-indeksi	N/A	50		Ei tietoa
Henkilöstön tyytyväisyys	nps-indeksi	N/A	55	88	Toteutuu täysin

Vantaan Työterveys Oy

Vantaan Työterveys Oy on työterveyspalveluita tuottava kaupungin kokonaan omistama yhtiö, joka toimii keskeisillä paikoilla kolmessa toimipisteessä pääkaupunkiseudulla: Pasilassa Helsingissä, Tapiolassa Espoossa, ja Tikkurilassa Vantaalla.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

AITO Työterveyden asiakkaana on Vantaan kaupungin henkilöstön lisäksi pääkaupunkiseudun kuntien (Helsinki, Vantaa, Espoo, Kauniainen ja Kerava) yrittäjiä ja organisaatioita 4400. Yhtiö palvelee noin 34 000 henkilöasiakasta kolmesta toimipisteestä Tikkurilasta, Pasilasta ja Tapiolasta sekä etävastaanotoilla. Toiminnan pääpainopiste on lakisääteisessä ennaltaehkäisevässä työterveyshuollossa. Pasilan toimipisteessä toimii lisäksi merimies-terveyskeskus. Vantaan Työterveys Oy:n aputoiminimi on Aito Työterveys ja sitä käytetään yhtiön viestinnässä ja brändimateriaaleissa.

Vantaan Työterveys Oy:n ensimmäinen kokonainen toimintavuosi lähti käyntiin toimipisteverkoston uudistamisella. Yhtiö avasi tammikuussa uuden toimipisteen Tikkurilan Väretehtaankadulle ja toiminta käynnistyi onnistuneesti. Uudistukseen liittyen Myyrmäen ja Tikkurilan vanhat toimipisteet suljettiin. Uuden kuntayhteistyön myötä Keravan yritystyöterveyshuollon toteuttaminen siirtyi AITO Työterveyden vastuulle 1.7.2020.

Pandemia ja koronakriisi vaikutti yhtiön toimintaan keväästä lähtien. Yhtiö pystyi reagoimaan ketterästi kysynnän muutoksiin läpi toimintakauden. Keväällä palveluiden painopiste siirtyi etävastaanottoihin ja pandemian hoitoon, testaukseen ja ohjaukseen. Lisäksi yhtiö rakensi infektiovastaanoton Väretehtaankadulle.

Taloudellisesti vuosi on ollut yhtiölle haastava. Keväästä lähtien ennaltaehkäisevien käyntien voimakas väheneminen pienensi liikevaihtoa. Tilikauden ennustetta korjattiin huhtikuussa. Sopeuttamistoimenpiteitä on tehty läpi toimintakauden. Koko henkilöstö on osoittanut hienoa uudistumis- ja venymiskykyä muutoksissa. Yhdessä sovittuina sopeuttamistoimenpiteinä esimerkiksi osa henkilöstöstä siirtyi työskentelemään Vantaan kaupungin sairaalaan ja yhtiö välttyi lomauttamisilta. Syksyllä ennaltaehkäisevän toiminnan aktivoitumisen ja monien toimenpiteiden myötä tilikauden tulos kääntyi positiiviseksi jäaden kuitenkin huomattavasti talousarviosta.

Toimintavuosi on pitänyt sisällään myös yhtiön prosessien tehostamista ja palvelukehitystä. Asiakkaaksi tulon prosessi on uudistettu ja uuden asiakkuuden startti onnistuu palvelulupauksen mukaisesti alle kahdessa viikossa. Palvelukehityksessä painopisteenä on ollut työfysioterapian palveluiden kehitys ja suoravastaanottojen käynnistäminen. Palveluvalikoimaan on lisätty työterveyspsykologien ennaltaehkäiseviä palveluita ja ensiapukursseja. Yhtiön teknologiakehitystä jatkettiin asiakkaiden palvelukanavien kehittämällä varmistaen nykyaikaiset asiointin kanavat asiakkaille sekä henkilöstölle.

Yhtiöllä on laadukas sisäinen ja ulkoinen auditointiprosessi, ja yhtiö sai 1.7.2020 arvostetun laatusertifikaatin 9001/2015 työterveyshuollon toiminnasta seuraavaksi kolmeksi vuoden. Yhtiön sisäistä toiminnanohjausta tulee edelleen kehittää sujuvammaksi auditoinnissa nousseiden teemojen mukaisesti, esimerkkinä perehdytysohjelman edelleen kehittäminen. Lisäksi yhtiöllä on ekosertifikaatti, ja yhtiön toiminnassa ekologinen vastuullisuus otetaan huomioon toiminnan kehittämisessä.

Tuloskehitys ja investoinnit

Vuoden 2020 tulos on n. 74 000 euroa positiivinen. Tilikauden tulos toteutui n. 246 000 euroa talousarviota pienempänä.

Yhtiön vuoden 2020 ennustetta korjattiin huhtikuussa, johtuen pandemian aiheuttamien muutoksien talousvaikutuksista ja epävarmuudesta. Erityisesti menopuolta pyrittiin hillitsemään ja yhtiön henkilöstömenot (3,3 milj. euroa) alittivatkin budjetin n. 251 000 eurolla.

Avainluvut, 1 000 €	TP 2020	TP 2019
Liikevaihto	7 454	3 310
Liikevoitto	94	107
Tilikauden tulos	74	85
Taseen loppusumma	2 475	2 346
Henkilöstön lkm	68	68
Bruttoinvestoinnit	394	32
Kassavarat	1 164	898
Quick ratio	1,7	1,9
Omavaraisuusaste	50,9	50,5
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	0	0

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Pandemian mukanaan tuomat taloudelliset ja toiminnalliset haasteet ja riskit. Henkilöstön työkykyisyyden varmistaminen on tärkeässä roolissa. Palveluiden muokkaaminen ketterästi vastaamaan asiakastarvetta. Riskinä on ennaltaehkäisevän työn vähentyminen ja toiminnan keskittyminen pandemian hoitoon. Tämä tuo riskin markkinoilla olevan liikevaihdon kasvamisesta yli 10 %. Pienyritysten taloudelliset haasteet näkyvät jonkin verran maksuvaikeuksien lisääntymisenä.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Voitollinen tulos vuosille 2020–2021 (1.1.2022 alkaen yhtiön rakenne tulee muuttamaan lakisääteisistä velvoitteista johtuen)	eur	85 t€	Positiivinen tulos	74 t€	Toteutuu osittain
Tehokkuuden parantaminen asiakkaaksi tulossa	sopimuksen syntyminen viikoissa		2 viikkoa	2 viikkoa	Toteutuu täysin
Asiakastyytyväisyys (Päättäjä)	skaala 1–5		3,8 (1–5)	3,7	Ei toteudu lainkaan
Sairauspoissaoloprosentti	%		4,10 %	2,71 %	Toteutuu täysin

Kaunialan Sairaala Oy

Kaunialan Sairaala Oy on kaupungin kokonaan omistama yhteiskunnallinen, voittoa tavoittelematon sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottaja. Kaunialan Sairaala, aiemmin Kaunialan sotavammassairaala, on toiminut aiemmin sotainvalidien hoito- ja kuntoutuslaitoksena vuodesta 1946 lähtien. Sotaveteraanien lisäksi palveluja tarjotaan erityisesti Vantaan ikääntyneelle väestölle. Kaunialassa työskentelee 250 työntekijää, ja ympärivuorokautisia asiakaspaikkoja on runsaat 200.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Kaunialan Sairaala Oy kärsi merkittävästi keväällä 2021 koronavirusepidemiasta. Koronavirusepidemia levisi sairaalaan ja suuri osa sairaalan vakituisesta henkilöstöstä joutui karanteeniin huhtikuussa 2020. Merkittävää henkilökuntavajetta jouduttiin korvaamaan vuokrahenkilöstöllä. Myöskään koronaviruksen aiheuttamilta kuolemantapauksilta ei potilaiden joukossa vältytty. Koronavirusepidemian käynnistyttyä yhtiö suunnitteli exit-strategian, johon sisältyi potilaiden hoidon järjestely osastoittain siten, että viruksen leviäminen voitiin pysäyttää. Lisäksi uusien potilaiden otto keskeytettiin ja sitä jatkettiin vasta epidemiatilanteen helpotettua karanteenitoimenpiteiden kautta. Koska Kaunialan Sairaala Oy:n kuntoutus- ja kotipalvelutoiminta oli tauolla koronaepidemian huipun aikana, terapiahenkilöstöä siirtyi hoitotyöhön. Taloudellisia tappioita vähentääkseen yhtiö keskeytti kehittämisprojektit ja lomautti hallinto- ja terapiahenkilöstöään kuitenkin siten, etteivät lomautukset aiheuttaneet häiriöitä potilaiden hoitoon.

Loppuvuonna koronavirusepidemia käynnistyi uudelleen Kaunialan sairaalassa. Kattavien suojautumis- ja eristystoimenpiteiden sekä työvuorosuunnittelun avulla epidemia saatiin rajattua ja pysäytettyä yhdelle osastolle. Näin ollen laajoilta karanteenivaikutuksilta vältyttiin toisen epidemian aikana.

Tavoitteista toteumaa ei voida esittää Happy or not -seurantatyökalun osalta, sillä yhteiskäytössä olleiden palauteautomaattien käyttö jouduttiin keskeyttämään koronavirusepidemian vuoksi. Sairauspoissaolotilastot ajalta 07-12/2020 valmistuvat kevään 2021 aikana ja esitetään seuraavan raportoinnin yhteydessä. Ajalla 01-06/2020 sairauspoissaoloissa ei havaittu merkittävää muutosta koronaepidemiasta huolimatta.

Tuloskehitys ja investoinnit

Huolestuttavista ennusteista poiketen koronavuoden tulos saatiin odotettua huomattavasti paremmalle tasolle. Tärkeimpänä tekijänä tässä oli palveluhinnoittelun saaminen oikealle tasolle vuoden 2020 aikana. Lisäksi koronaepidemioiden aiheuttamia tappioita saatiin katettua a) henkilöstön lomautuksilla, b) kiinteistön lisävuokrakulujen arvioitua pienemmällä loppusummalla, sekä c) Vantaan kaupungin yhtiön taloudellisen tilanteen kohentamiseksi myöntämällä kertaluonteisella 200 000 euron vuokrahuojennuksella (ns. *de minimis* -tuki).

Yhtiöllä ei ollut merkittäviä investointeja v. 2020.

Avainluvut, 1 000 €	TP 2020	TP 2019
Liikevaihto	20 803	19 625
Liikevoitto	1 056	-93
Tilikauden tulos	845	-98
Taseen loppusumma	4 454	3 289
Henkilöstön lkm	313	295
Bruttoinvestoinnit	34	51
Kassavarat	2 118	982
Quick ratio	1,2	1
Omavaraisuusaste	21,4	3,3
Pitkäaikainen vieras pääoma	269	269
Leasingvastuut	380	474

Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Riskinä edelleen koronaepidemian kolmas aalto, joka voi aiheuttaa uuden taloudellisen notkahduksen. Rokotukset kuitenkin ovat alkaneet tammikuussa 2021.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Tulostavoite, non-profit yhtiö	eur	-98 t€	Budjetoitu 0,5	845 t€	Toteutuu täysin
Palvelutuotteiden painotusten muutos: Pitkäaikaishoito (PAH) vähenee Tehostettu palveluasuminen (TAP) lisääntyy Postakuuttikuntoutus (PAK) lisääntyy	Potilas/asukaspaikkaluku vuoden lopussa	PAH 101 TAP 27 PAK 82	PAH 65 TAP 45 PAK 100	PAH 85 TAP 40 PAK 90	Toteutuu osittain
Sairauspoissaolojen vähentyminen	Poissaolo % kokonaistyöajasta	N/A	6		Ei tietoa
Happy or not -indeksi	% vihreitä vastauksia	N/A	70	Yhtiö on luopunut kyselystä.	Ei tietoa

Kiinteistöyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

Koy Kehäsuora

Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Tilikauden tulos	1 000 eur	120	0	39	Toteutuu osittain

Koy Tiedepuisto

Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Peruskorjaus-investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella	kyllä	kyllä	kyllä	Ei.	Toteutuu osittain

Yhtiö jätti perimättä keväällä 2020 vuokraa kahdelta kuukaudelta omistajan tahdon mukaisesti, minkä seurauksena yhtiö joutui turvautumaan luottolimiittiin. Rakennuksen peruskorjausta päästiin nopeuttamaan Heureka toiminnan keskeytymisen vuoksi, minkä seurauksena investoinnin kokonaiskustannukset kokonaisuutena alenivat hieman. Vuokralainen maksoi keväällä hyvitetyn vuokran ja kassatilanne parani. Ennusteen mukaan yhtiön ei tarvitse käyttää luottolimiittiä vuoden 2021 lopussa.

Ratakujan Pysäköinti Oy

Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Yhtiö tavoittelee 0-tulosta vuonna 2021.	Tilikauden voitto (-tappio)	- 60 960 euroa	- 31 000 euroa	- 60 300 euroa	Ei toteudu lainkaan

Tikkuparkki Oy**Yhtiön tavoitteet**

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Yhtiö tavoittelee 0-tulosta vuonna 2021.	Tilikauden voitto (-tappio)	-113 286 euroa	- 42 000 euroa	- 61 496 euroa	Ei toteudu lainkaan

Ruukkukujan Autopaikat Oy**Yhtiön tavoitteet**

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Tilikauden tulos	1 000 eur	-18	0	-52	Ei toteudu lainkaan
Energian kulutus, säästö 2 %, edellisen vuoden toteumasta	kWh	37 120	-2 % = 742 -> 36 378	57 743	Ei toteudu lainkaan

Korson Pienteollisuustalo Oy**Yhtiön tavoitteet**

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Hoitovastike vakaana vuoteen 2025 asti	eur/m2/kk	3,5	3,5	3.5	Toteutuu täysin
SVOP-rahaston vuotuinen lisäys	eur	49 542	+51 696	+51 696	Toteutuu täysin

Koy Lehdokkitien Virastotalo

Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Tilikauden tulos (ennen poistoja)	eur	-15 086	20 000	-7 986	Ei toteudu lainkaan
Lämpö	Mwh	623	620	614	Toteutuu täysin
Sähkö	kwh	392 440	370 000	342 320	Toteutuu täysin
Vesi	m3	1 370	1 200	991	Toteutuu täysin

Koy Tikkurilan Terveysasema

Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Tilikauden tulos (ennen poistoja)	eur	-22 304	70 000	73 000	Toteutuu täysin
Lämpö	Mwh	1 491	1 450	1 347	Toteutuu täysin
Vesi	m3	5 998	6 600	6 790	Toteutuu täysin

Koy Korson toimistokeskus**Yhtiön tavoitteet**

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Toimintatuotot	1 000 €	287	310	278	Toteutuu osittain
Toimintakulut	1 000 €	207	300	198	Toteutuu täysin
Toimintakate	1 000 €	80	10	80	Toteutuu osittain
Tilikauden tulos	1 000 €	-2	0	-0,16	Toteutuu osittain
Tilojen käyttöaste	%	100	100	100	Toteutuu täysin

Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy

Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
vastike	€/m2/kk	5,49	5,50	5,56	Ei toteudu lainkaan
Lämpö norm. kwh/m3/v	Kulutus kwh/m3/v	N/A	50	44,36	Toteutuu täysin
vesi m3/v	Kulutus m3/v	N/A	700	601	Toteutuu täysin
sähkö kwh/m3/v	Kulutus kwh/m3/v	N/A	5,0	3,96	Toteutuu täysin
1 isompi korjaus/v	lkm	0	1	1	Toteutuu täysin

As Oy Katriinanrinne

Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Tilikauden tulos	€	-30	228	-8	Toteutuu osittain
Liikevaihto	€	220	406	229	Toteutuu osittain
Energian kulutus vuodessa	MWh	435,2	430	421	Toteutuu osittain

As Oy Vantaan Sepänpuisto

Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2019	Tavoitetaso 2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tila
Tilikauden tulos	€	-1	29	0	Toteutuu osittain
Liikevaihto	€	233	193	193	Toteutuu täysin
Energian kulutus vuodessa	MWh	347,26	340		Ei tietoa

1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin tuottavuus- ja kasvuohjelma käsittää myös konserniyhteisöjen toiminnan. Ohjelman toimenpiteiden valmistelu käynnistyi tilikaudella kaupungin ja konserniyhteisöjen yhteistyönä ja varsinaisista toimenpiteistä päätetään ohjelman edetessä vuosina 2021–2023.

Vantaan kaupunkikonsernin rakenteen tarkastelua ja organisointia tullaan edelleenkin jatkamaan. Tavoitteena on edelleen samantyyppisten toimintojen keskittämisen myötä tytäryhtiöiden lukumäärän vähentäminen. Uusia yhtiöitä perustetaan vain, jos perustettavan yhtiön toimintaa ei voida keskittää jo olemassa oleviin yhtiöihin tai on jonkun muu perusteltu syy yhtiön perustamiselle tai jakamiselle.

Hyvinvointialueuudistus tulee toteutuessaan vaikuttamaan merkittävästi myös moniin konserniyhteisöihin. Yhteisökohtaiset vaikutukset kartoitetaan tarkemmin kevään 2021 aikana.

1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia. Lisäksi konsernivalvonnalla tarkoitetaan konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurantaa.

Ohjeiden anto kunnan edustajille kaupunkikonsernin yhtiöissä

Konsernijaosto antoi vuonna 2020 menettelyohjeita kaupunkikonsernin yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista. Lisäksi kaupunginjohtaja ja henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päätti kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

Menettelyohjeita annettiin mm. yhtiöjärjestysten ja toimintasääntöjen muuttamisesta, yhtiö- ja omistusjärjestelyistä, taloussuunnitelmien hyväksymisestä, tilinpäätösten vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä, osakassopimuksen noudattamisesta ja lainanottovaltuuksista, sekä yhtiövastikkeista, edustajavalinnoista, palkkioista ja konsernistrategian noudattamisesta.

Lisäksi konsernijaosto antoi tilikauden aikana konsernistrategian ja sittemmin voimaan tulleen konserniohjeen mukaisia omistajan ennakosuostumuksia toimenpiteille, jotka koskivat yhtiöiden järjestelyitä ym. toimenpiteitä.

Kaupunginhallitus teki vuonna 2020 konserniyhtiöihin liittyviä päätöksiä koskien mm. lainojen takauksia tai myöntämiä, sopimusten tekemistä, osakekauppoja, tai yhtiön purkautumista. Lisäksi kaupunginhallitus antoi lausuntoja kuntayhtymien taloussuunnitelmaluonnoksista.

Tytäryhteisöjen toiminnan ohjeistus ja taloudellisen aseman seuranta

Tytäryhteisöjen seuranta toteutettiin vuonna 2020 siten, että yhteisöt raportoivat toiminnastaan, taloudestaan ja tavoitteiden toteutumisen näkymistään vuosikolmansittain henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueelle, sekä antoivat kaksi kertaa selonteon sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta. Palvelualue työstä osavuosi- ja vuosiraportoinnin perusteella konserniraportin konsernijaostolle. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan osalta konserniyhtiöiden selonteot toimitettiin kaupungin riskienhallinnan asiantuntijalle edelleen analysoitavaksi.

Lisäksi kunkin tytäryhteisön kanssa käytiin omistajaohjauskeskustelu, jolla varmistettiin omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Merkittävimmät yhteisöt saapuivat kutsusta myös konsernijaoston kokouksiin selostamaan yhteisöjen toimintaa, taloutta ja tavoitteiden saavuttamisen tilannetta.

Tytäryhtiöille pidettiin tilikauden aikana kaksi webinaari-koulutusta, joissa käsiteltiin mm. organisaation sisäisen valvonnan perusteita sekä kaupunkikonsernin uudistuvaa ohjeistusta.

Keskitettyjen konsernipalveluiden käyttö

Vantaan tytäryhtiöiden taloushallinnon palveluita on pääosin keskitetty talouspalveluihin. Muista tukipalveluista mm. hankintayksikkö, rahoitus, tietohallinto, kehittämispalvelut ja talouspalvelut ovat kilpailuttaneet koko konsernin käyttöön puitesopimuksia sekä ohjeistaneet tytäryhteisöjä kilpailutettujen sopimustoimittajien käyttämisessä. Kaupungissa on käytössä konsernitalijärjestelmä, johon tytäryhteisöjä voidaan konsernijaoston päätöksellä liittää.

Riskienhallintajärjestelmien ja sisäisen valvonnan toimivuus tytäryhteisöissä

Hallintosäännön 3 luvun 1 § mukaan kaupunkistrategian ja johdon toimiala vastaa konserniohjauksesta ja valvonnasta. Rahoitus- ja korkoriskien hallinta konsernissa on keskitetty rahoituksen ja riskienhallinnan palveluyksikköön. Vantaan kaupungin ja tytäryhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Toimialat, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan järjestelyistään osana talouden seuranta ja raportointia noudattaen Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymää (2.3.2015) ohjetta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa.

Hallintosäännön 9 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää kaupungin omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta, vakuutusten kilpailuttamisesta ja hankinnasta sekä vakuutusten hoitosopimuksista. Kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 15 kaupunkikonsernin vakuutuspolitiikan, joka astui voimaan 1.2.2018. Vakuutuspolitiikan tavoitteena on ohjata vakuuttamista keskitetysti ja varmistaa, että vakuuttaminen toimii kassavirtaa ja tulosta tasoittavana keinona vahingon tapahduttua. Vantaan kaupunki käyttää vakuutusmeklaria vakuutusten kilpailuttamisessa, hankinnassa ja hoidossa. Vakuutusmeklari toimii vakuutusyhtiöstä riippumattomana asiakkaan valtuuttamana edustajana vakuutus- ja vahinkoasioissa ja asiakasta avustavana asiantuntijana. Vuoden 2018 aikana kaupungin ja tytäryhteisöjen vakuutusturva kilpailutettiin rahoituksen tulosalueen johdolla vuosille 2019 – 2022, jonka jälkeen hankintayksiköillä on oikeus jatkaa sopimusta toistaiseksi voimassa olevana. Vakuutusyhtiöt ja niiden tarjoamat vakuutuslajit päätettiin yleisjaoston kokouksessa 13.3.2018 § 7. Vakuutukset astuivat voimaan 1.1.2019. Kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalvelut on kilpailutettu vuoden 2019 aikana. Vantaan kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalveluiden toimittajaksi valittiin Rewenda Oy alkaen 1.4.2020 (Konsernijaosto 10.2.2020 § 11).

Sisäinen valvonta on osa hyvän johtamisen ja hallinnon periaatetta. Yhteisön hallituksen tehtävänä on järjestää yhteisön sisäinen valvonta tarkoituksenmukaisella ja toimivalla tavalla. Erikseen nimetyt merkittävät ja keskeiset tytäryhteisöt raportoivat riskienhallinnastaan kaksi kertaa vuodessa, noudattaen samaa riskienhallinnan vuosikelloa kuin toimialat ja liikelaitokset. Muut tytäryhteisöt raportoivat riskienhallintaan liittyviä asioita osavuosikatsausten yhteydessä. Tytäryhtiöissä sisäisestä valvonnasta vastaavat yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa. Sisäinen tarkastus suorittaa työohjelmansa tai erillispäätöksen mukaisia tarkastuksia sekä raportoi havainnoista ja johtopäätöksistä konsernijohtolle. Tarkastusta varten tytäryhteisöjen tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa tietojen saamisessa. Tytäryhtiöillä on mahdollisuus käyttää kaupungin sisäistä tarkastusta oman sisäisen tarkastuksensa järjestämisessä.

1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	2020 milj. €	2019 milj. €	2018 milj. €
Toimintatuotot	1 032,6	1 082,4	1 066,0
Toimintakulut	- 2 042,6	- 2 051,9	- 1 942,1
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0,7	9,3	- 4,3
Toimintakate	- 1 009,4	- 960,3	- 880,5
Verotulot	1 073,0	1 010,0	982,5
Valtionosuudet	299,3	189,5	178,5
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	10,1	10,3	10,3
Muut rahoitustuotot	2,6	3,1	4,6
Korkokulut	- 17,8	- 18,4	- 18,5
Muut rahoituskulut	1,4	- 0,8	- 4,7
Vuosikate	359,3	233,5	272,1
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	- 215,1	- 214,0	- 205,2
Omistuksen eliminointierot	- 4,0	- 2,4	- 2,3
Arvonalentumiset	- 4,2	0,0	0,0
Satunnaiset erät	0,1	3,3	0,0
Tilikauden tulos	136,1	20,4	64,6
Tilinpäätössiirrot	- 0,8	- 0,3	0,8
Tilikauden verot	- 9,2	- 10,6	- 8,0
Laskennalliset verot	- 6,7	- 7,3	- 6,2
Vähemmistöosuudet	- 18,8	- 18,8	- 12,7
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	100,7	- 16,6	38,6

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2020	2019	2018
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	50,6	52,7	54,9
Vuosikate/ poistot, %	163,9	109,1	132,6
Vuosikate, euroa/ asukas	1 514,7	998,8	1 192,7
Asukasmäärä	237 231	233 775	228 166

Konsernin rahoituslaskelma	2020 milj. €	2019 milj. €	2018 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	359,33	233,5	272,1
Satunnaiset erät	0,1	3,3	0,0
Tilikauden verot	- 9,2	- 10,6	- 8,0
Tulorahoituksen korjauserät	- 33,3	- 30,9	- 40,5
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 452,1	- 417,8	- 465,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3,7	0,3	4,3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	96,2	158,6	194,2
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 35,2	- 63,6	- 43,2
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	- 2,4	0,0	0,3
Antolainasaamisten vähennys	4,7	2,6	0,5
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	221,8	200,0	68,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 233,4	- 48,3	- 11,3
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 29,7	- 71,8	- 99,3
Oman pääoman muutokset	- 20,11	- 4,4	- 5,2
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	0,1	0,9	0,1
Vaihto-omaisuuden muutos	- 3,7	- 1,0	- 2,4
Saamisten muutokset	44,3	7,2	22,1
Korottomien velkojen muutos	47,4	10,4	66,1
Rahoituksen rahavirta	29,1	60,6	- 6,2
Rahavarojen muutos	- 6,1	- 3,1	- 49,4
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	225,6	231,7	234,8
Rahavarat 1.1.	231,7	234,8	284,2

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	- 0,3	21,5	- 33,4
Investointien tulorahoitus, %	80,1	55,9	59,0
Lainanhoitokate	1,5	3,8	9,7
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	0,9	1,1
Kassan riittävyys, pv	29,9	33,2	35,0

Konsernitase	2020 milj. €	2019 milj. €	2018 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	3 623,3	3 457,3	3 395,4
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	<i>37,8</i>	<i>45,2</i>	<i>62,4</i>
Aineettomat oikeudet	7,4	7,4	9,1
Muut pitkävaikutteiset menot	29,7	36,9	49,6
Ennakkomaksut	0,7	0,9	3,7
 <i>Aineelliset hyödykkeet</i>	 <i>3 137,9</i>	 <i>3 026,9</i>	 <i>2 950,8</i>
Maa- ja vesialueet	416,7	404,0	407,1
Rakennukset	1 465,5	1 435,4	1 423,2
Kiinteät rakenteet ja laitteet	837,5	829,5	809,7
Koneet ja kalusto	131,7	141,4	81,2
Muut aineelliset hyödykkeet	6,8	7,5	8,4
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	279,7	209,1	221,3
 <i>Sijoitukset</i>	 <i>447,6</i>	 <i>385,2</i>	 <i>382,1</i>
Osakkuusyhteisöosuudet	110,6	79,8	74,4
Muut osakkeet ja osuudet	142,8	108,9	108,6
Muut lainasaamiset	189,1	191,2	193,9
Muut saamiset	5,0	5,3	5,2
 Toimeksiantojen varat	 3,5	 2,4	 3,3
 Vaihtuvat vastaavat	 392,0	 437,3	 431,8
Vaihto-omaisuus	28,0	24,3	23,2
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	5,5	11,6	15,1
Lyhytaikaiset saamiset	133,0	169,7	158,7
 Rahoitusarvopaperit	 21,2	 20,2	 21,4
 Rahat ja pankkisaamiset	 204,4	 211,5	 213,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 018,8	3 897,0	3 830,4

Konsernitase	2020 milj. €	2019 milj. €	2018 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	1 280,3	1 182,3	1 209,2
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Arvonkorotusraho	0,0	0,0	16,1
Muut omat rahastot	180,8	180,0	187,5
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	649,7	669,8	617,8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	100,7	- 16,6	38,6
Vähemmistöosuudet	143,1	130,8	116,6
Pakolliset varaukset	24,9	26,0	26,4
Eläkevaraukset	0,2	0,2	0,3
Muut pakolliset varaukset	24,7	25,8	26,1
Toimeksiantojen pääomat	5,3	4,1	3,9
Vieras pääoma	2 565,2	2 553,8	2 474,3
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	1 809,2	1 807,0	1 785,0
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	197,8	192,5	187,6
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	157,9	201,4	143,2
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	400,2	352,9	358,4
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 018,8	3 897,0	3 830,4

Konsernitaseen tunnusluvut	2020	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	35,7	34,0	34,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	105,2	110,5	109,6
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	750,4	653,1	656,4
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	3 163,2	2 793,9	2 877,0
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	1 967,2	2 008,4	1 928,2
Konsernin lainakanta 31.12., €/ asukas	8 292,2	8 591,2	8 451,0
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	2 362,9	2 412,6	2 324,5
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	9 960,4	10 320,0	10 187,7
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	189,1	191,2	193,9
Asukasmäärä	237 231	233 775	228 166

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Vantaan kaupungin tilikauden 2020 tulos ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutosta on 54 617 596,52 euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyvät kaupungin liikelaitosten ja rahastojen tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 2020 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 314 196,21 euroa.
- Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 412 359,07 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.
- Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahaston alijäämä 906 974,46 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.
- Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 7 606,19 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.
- Vahinkorahaston ylijäämä 244 451,13 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 1 139 197,10 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.
- Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 166 952,47 euroa siirretään taseen oman pääoman eräksi. Ylijäämä ei riitä kattamaan edellisten tilikausien alijäämää. Liikelaitokselle on tehty keväällä 2020 suunnitelma liikelaitoksen alijäämän kattamiseksi seuraavien vuosien kuluessa.
- Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 54 617 596,52 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Sitovien tavoitteiden toteutuminen 2020

Vuodelle 2020 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 34 kappaletta. Valtuusto teki (21.9.2020 § 9) sitoviin tavoitteisiin koronaepidemian takia muutoksia. Tavoitteista 16 toteutui täysin, 12 osittain ja 6 ei lainkaan.

Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 4,0 prosenttia.

Maanmyyntivoittoa kertyi vuonna 2020 31,1 miljoonaa euroa (2019: 16,3 miljoonaa euroa). Maankäytössä kohdennettiin asuntokaavoitusta asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle. Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä vuonna 2020 oli 82 prosenttia (2019: 94,5 %).

Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2020 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 2893 (v. 2019: 5014). Asunnot jakautuivat seuraavasti: 2408 kerrostaloissa, 90 rivi- ja ketjutaloissa ja 395 pientaloissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan toimenpiteet ovat käynnissä. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Kokonaispäästöt vuoden 2019 lopussa olivat 982 (1000 t CO₂-ekv) ja asukaskohtaiset 4,2 (t CO₂-ekv) eli molemmat vähenivät enemmän kuin 7 prosenttia.

Ratikan yksityiskohtainen suunnittelu eri suunnittelutasoilla on saatu käyntiin.

Koronaepidemian negatiiviset vaikutukset yrityksille lisäsivät voimakkaasti työttömien määrää. Työttömyysaste joulukuussa 2020 Vantaalla oli 15,3 prosenttia (2019: 8,9 %). Nuorisotyöttömien määrä vuoden lopussa oli 2160 (2019: 1171), pitkäaikaistyöttömien määrä 4115 (2019: 2276).

Työtä kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumiseksi ja niiden ennaltaehkäisyyn on jatkettu. Kasvatuksen ja oppimisen toimialla, mm. varhaiskasvatuksen toimintayksiköt ovat päivittäneet kiusaamisen ehkäisy- ja puuttumisen suunnitelman sekä tarvittaessa kirjanneet toimenpiteet lapsiryhmän toimintasuunnitelmiin. Kaikilla kouluilla on suunnitelma ja toimintamallit kiusaamiseen puuttumiseksi.

Vuonna 2020 otettiin huostaan 108 lasta, mikä on 4 lasta enemmän kuin vuonna 2019. Väestön 0–17-vuotiaisiin suhteutettuna tämä on 0,22 prosenttia eli vastaa v. 2019 tilannetta.

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täytäneiden osuus oli vuoden 2020 lopussa 93,4 prosenttia (v. 2019: 93,2 %).

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa on toteutettu v. 2020 toimenpiteiden osalta.

Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa ei vähentynyt tavoitteen mukaisesti v. 2020. Keskeyttäneiden määrä oli 651 henkilöä, keskeyttämisprosentti 20,6.

Uudet toimialat ja palvelualueet ovat käynnistäneet toimintansa hallitusti ja asetetussa aikataulussa Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksen mukaisesti. Uudistukseen liittyvät tilaratkaisut on linjattu ja 1.6.2021 aloittavaan uuteen toimielinrakenteeseen liittyvät muutokset ovat valmiit.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä vuonna 2020 oli 4,43 (v. 2019: 4,35 %).

Sitova tavoite vuodelle 2020	Mittari	Lähtötaso v:n 2018 loppu	Tavoitetaso 2020	Vastuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tavoitteen toteutuminen
Turvaamme talouden tasapainon							
Strateginen tavoite 1. Turvaamme talouden tasapainon							
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-%	4,30 %	Talousarvion 2020 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Valtuustokauden strategian ja talousarvion 2020 mukaiset kehittämissuunnitelmat. Koronan aiheuttamien negatiivisten talousvaikutusten lieventäminen.	Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 4,0 prosenttia. Alkuperäisessä talousarviossa 2020 ennakoitiin 3,4 prosentin menokasvua ja muutetussa talousarviossa 7,6 prosentin menokasvua vuoden 2019 tilinpäätökseen nähden.	Tavoite toteutui osittain.
1.2 Onnistunut varainhankinta ja rahoitusriskien hallinta	Budjetoidut korkomenot alittuvat, korkoriski duraaotolla mitattuna (nettolainanotto enintään budjetin mukainen)	Korkomenot 2,32 milj. euroa Duraatio 1,8	Korkokulut enintään 3,1 milj. euroa Duraatio (korkorisikimitari) vähintään 0,9	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Pirjo van Nues	Nostettu alkuvuodesta 2 kiinteäkorkoista lainaa, pääomataan yhteensä 80 milj. euroa, molemmissa lainoissa korko koko laina-ajan 0,00 %. Syksyllä maksettu ennenaikaisesti pois 2 lainaa ja nostettu 1 uusi 40 milj. euron suuruinen kiinteäkorkoinen (%) laina. Nettolainanotto -39 milj. euroa.	Korkokulut n. 1,89 milj. euroa, lainasalkun keskimääräinen korkosi donnaisuusai-ka nousut 2,88:aan.	Tavoite toteutui täysin.
1.3 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2020 vähintään 30 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot	38,2 milj. euroa	30 milj. euroa Lisäksi seurataan maankäytön muita tuloja maanmyynti-voittojen ohella	Hannu Penttilä	Toimitilarakennusten tontteja on vuokrattu 4 kpl yht. 235 000 euron vuosivuokralalla.	Maanmyyntivoittoja 31,3 miljoonaa euroa.	Tavoite toteutui täysin.
1.4 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	53 %	55 %	Hannu Penttilä	Työohjelman mukaiset asema-kaavat.	52 %	Tavoite toteutui osittain.
Strateginen tavoite 3. Pidämme konsernin talouden hallinnassa							
3.1 Konserniohje uudistetaan ja kaupungin omistajapolitiikka yhtiössä /kuntayhtymissä linjataan	Konserniohje uudistettu ja omistajapolitiikan linjaukset tehty	Konsernistrategia vahvistettu 17.11.2012	Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen ja omistajapolitiikan yleisen osan sekä konsernijaosto on aloittanut yhtiökohtaisten omistajalinjausten käsitteilyn. (Kv 21.9.2020 § 9, tavoitetason muutos)	Kirsi-Maria Lievonon	Konserniohje ja omistajapolitiikan linjausten yleinen osa on hyväksytty kv:ssa 21.9.	Valmistelu eteni suunnitelman mukaan.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2020	Mittari	Lähtötaso v:n 2018 loppu	Tavoitetaso 2020	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tavoitteen toteutuminen
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien Strateginen tavoite 4. Vahvistamme resurssiensaasti nykyistä kaupunkirakennetta							
4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030	Kasvihuonekaasut vähenevät	Kokonaispäästöt 1068 (1000 t CO ₂ -ekv) ja asukaskohtaiset 4,7 (t CO ₂ -ekv)	Kokonais- ja asukaskohtaiset päästöt vähenevät 7 %	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Hannu Penttilä	Resurssiensaastien tiedot toteutuma on koottu ympäristövuorokirjasta (2019-2020). Raportti on esitelty ympäristöalustakokouksessa, jossa keväällä/kesällä 2020. Merkittävien päästöihin vaikuttanut sektori on energia, jossa kaukolämmön, öljylämmityksen, sähkökulutuksen ja kulutussähkön päästöt vähenevät. Suurin yksittäinen päästöihin vaikuttava toimipide oli Vantaan Energian vuoden 2019 alussa käyttöönotettu entisestä maakaasu- ja öljyvoimalasta muunnettu Martinlaakson biovoimala. Tämän lisäksi päästöissä oli loiva vähenemä liikenteessä (joukkoliikenne, pyöräily) ja teollisuuden ja työkalujen päästöissä. Lisäksi vuoden aikana on jatkettu useita kehittämishankkeita, joilla selvitetään mahdollisuuksia löytää vaikuttavia keinoja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi (mm. kiertotalous). Myös uusi yleiskaava tukee Vantaan ilmastotavoitetta. Vuoden aikana on jatkettu tiedotustoimien ja ohjauksen toteutussuunnitelmien tarkemmin määrittelyä toimenpiteitä.	Kokonaispäästöt vuoden 2019 lopussa olivat 982 (1000 t CO ₂ -ekv) ja asukaskohtaiset 4,2 (t CO ₂ -ekv) eli molemmat vähenevät enemmän kuin 7 %.	Tavoite toteutui osittain.
Vuoden 2020 aikana on toteutettu investoinnit joilla kaupungin omien ja kiinteistöjen energiakulutusta laskee 2 % vuoden 2019 tasosta (investointia seuraavan 12 kk aikana)	Kaupungin omien ja kiinteistöjen energiakulutusta laskee 2 % vuoden 2019 tasosta (investointia seuraavan 12 kk aikana)	Kaupungin omien ja kiinteistöjen energiakulutusta laskee 2 % vuoden 2019 tasosta (investointia seuraavan 12 kk aikana)	Kulutustaso laskee 2 % vuodesta 2019 seurantaajaksolla (12 kk investoinnin toteutuksen jälkeen)		Valaistusjärjestelmien uusiminen erikseen kartoitettuihin kohteisiin sisältäen 10 isoa rakennusta. Esco-hankkeina toteutetut kohdekohtaiset energiansäästöinvestoinnit ja ohjauksen toimenpiteet 25 eri kohteessa. Optiivatiivikohteiden (2 kohdetta) energiansäästö.	Energiankulutuksen 2 %:n säästötavoite toteutuu toimenpiteiden johdosta.	
Kaupunki luopuu merkittävimmissä kohteissa öljylämmityksestä	Lämmitysöljyn käyttö 6600 MWh/a	Lämmitysöljyn käyttö 6600 MWh/a	Lämmitysöljyn käyttö tasolla 3300 MWh/12 kk investoinnista (ei realisoitu kokonaan kalenterivuoden aikana)		Lämmitysjärjestelmien uusiminen maa- tai kaukolämpöön erikseen sovitussa öljylämmityskohteissa vaihteittain.	Kahdessa kohteessa öljylämmitys korvattu maalämmöllä, minkä ansiosta energiankulutuksen arvioidaan laskevan 395 MWh/vuodessa.	
4.2 Ekologiset viheralueet säilyvät	Ekologiset yhteydet on huomioitu yleiskaavassa 2007	Ekologisia yhteyksiä ei selvitetty yleiskaavassa 2007	Ekologiset yhteydet huomioitu yleiskaavassa 2020	Hannu Penttilä	Ekologiset runko-yhteydet on määritelty yleiskaavahankinnassa, joka oli nähtävillä 22.4.-18.6.2020. Yleiskaava hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 16.11.2020. Valtuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021.	Ekologiset runko-yhteydet ovat hyväksytyn yleiskaavan oikeusvaikutteilla kaavakartalla määrättyinä.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2020	Mittari	Lähtötaso v:n 2018 loppu	Tavoitetaso 2020	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tavoitteen toteutuminen
4.3 Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	Kasvu vähintään 3 %	129 684 nousua arki vuorokaudessa	133 600 nousua arki vuorokaudessa	Hannu Penttilä	Joukkoliikenteen olosuhteiden kehittäminen ja j-l-palvelun mahdollisuuksien edistäminen yhdessä kaupungin kasvun ja tiivistymisen kanssa. Toteutus-suunnitelmat runkolinjoista 30, 300, 400, 520 ja 530 valmistuivat. Runkolinjan 300 liikennöintiin tarvittavan Luhtitien suunnittelu valmistui aikataulussa.	90 000 Nousijamäärien raportoinnissa erityisesti junaliikenteen osalta oli jonkin verran epävarmuuksia.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
4.4 Pyöräilyn kulkumuutos osuus kasvaa	Pyöräilyn määrä kasvaa 3 % vuodessa	Pyöräilyindeksi * = 1000 (*pyöräilyindeksi kuvaa pyöräilymäärän kehitystä ja se määritetään laskentapisteiden perusteella)	Pyöräilyindeksi ≈ 1030	Hannu Penttilä	Pyöräilyä edistetään jatkuvana työnä kehittämällä pyöräteitä, pyöräien pysäköintiä, laatuikätyvien toteutuksia ja kaupunkipyöräjärjestelmää.	1266 (Edellisen vuoden indeksiluku oli 1039, joten kasvua viime vuodesta oli 22 %)	Tavoite toteutui täysin.
4.5 Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyy	Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyy	Valtuuston talousarvio-päätös Vantaan ratikan yleissuunnitelman laatimisesta	Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu on käynnistynyt ja toteutus-organisaatiot päätetty	Hannu Penttilä	Isojen katu- ja infrasuunnittelun kilpailutukset käynnistetty kesä-elokuussa 2020. Ratikatiimin henkilöstö (5 hlöä) rekrytoitu: tiedottaja, asemakaava-arkkitehti, suunnittelupäällikkö, projektipäällikkö ja hankejohtaja.	Ratikan yksityiskohtainen suunnittelu eri suunnittelu-tasoilla on saatu käyntiin: katu- ja infrasuunnittelu on kilpailutettu syksyn aikana osissa, suunnittelusopimukset on allekirjoitettu ja yksityis-kohtainen suunnittelu on käynnistynyt marras- ja joulukuun aikana koko ratikan reitillä. Ratikkakatuojen rakentamisen mahdollistavien asemakaavojen valmistelutyö on aloitettu ja ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on valmistunut marraskuussa 2020.	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen tavoite 5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuuksia							
5.1 Asuntokaavoitus painottuu asemansuoduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle	Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikennevyöhykkeellä	70 %	80 %	Hannu Penttilä	Työohjelman mukaiset asemakaavat.	82,00 %	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen tavoite 6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukyisiä							
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu	Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve (MAL-tavoitteet tarkentuvat laadittavan sopimuksen mukaisiksi)	2400 asuntoa, 265 000 kem2 / MAL toteutumat: valmistuneita asuntoja 4533, 170 536 kem2	Valmistuneita asuntoja 2 640 asuntoa vuodessa ja uutta asuntokerrosalaa 240 000 kem2 vuodessa	Hannu Penttilä	Uuden MAL-sopimuksen neuvottelutulos saavutettiin 2.6.2020. Vantaan uusi asuntotuotantotavoite on 2 640 asuntoa vuosittain, josta 20 % eli 528 tulee olla valtion tukemia pitkän korkotuen vuokra-asuntoja. Vuonna 2020 valmistui vain 7 pitkän korkotuen vuokra-asuntoa, joten valtion tukemassa tuotannossa ei päästy tavoitteeseen.	Hyväksyttyä uutta asumisen kerrosalaa 239 146 k-m2. Vuonna 2020 valmistui 2 893 asuntoa, joista erillispientaloihin 395, rivit- ja ketjutaloihin 90 ja kerrostaloihin ja muihin 2408 asuntoa.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2020	Mittari	Lähtötaso v:n 2018 loppu	Tavoitetaso 2020	Vastuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tavoitteen toteutuminen
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa							
Strateginen tavoite 7. Kaupungin työllisyytilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla							
7.1 Työttömyys Vantaalla laskee	Vantaan työttömyysaste (%)	8,7 %	14 % (Kv 21.9.2020 § 9, tavoitetason muutos)	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Jaakko Niinistö	Henkilökohtainen yksilö- ja ryhmäohjaus siirtyivät poikkeusolojen ajaksi etäohjaukseksi. Asiakashaus TE-palveluista työllisyyspalveluihin heikentyi koronatilanteen vuoksi vaikuttaen palveluiden käyttöasteeseen.	15,3 % (12/2020)	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
	Ulkomaalaisten työttömyysaste (%)	20,9 %	27 % (Kv 21.9.2020 § 9, tavoitetason muutos)				
	Pitkäaikaistyöttömien määrä (yli 12 kk työttömänä)	2381	2550 (Kv 21.9.2020 § 9, tavoitetason muutos)				
	Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä	1163	2000 (Kv 21.9.2020 § 9, tavoitetason muutos)				
	TYP:n (Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) asiakkaista aktivivitoimenpiteissä (%)	31,7 %	33 % (Kv 21.9.2020 § 9, tavoitetason muutos)				
7.2 Kunnan ja monialaisen yhteispalvelun järjestämissä aktivointi-toimenpiteissä olevien määrä nousee	Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä (N)	1761	1600 (Kv 21.9.2020 § 9, tavoitetason muutos)	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Jaakko Niinistö	Uusi palvelu vuoden 2020 alussa oli infot, jotka peruuntuivat koronan vuoksi. Vuoden 2020 aikana palvelua järjestetty lähinnä etänä. Useimmat palvelut sulki ovensa, joten aktivointi heikkeni. Lisääntyneen työttömyyden ja lomautusten vuoksi TE-palvelut ruuhkautuivat ja myös Typin Te-asiantuntijat tekivät pääsääntöisesti työttömyysturvan tehtäviä. Asiakasohjaus työllisyyspalveluihin heikkeni. TE-palvelut olleet koko vuoden etänä, joka heijastuu myös Typpiin ja kuntouttavaan.	34,6 % (12/2020)	Tavoite toteutui osittain.
					Valtioneuvoston päätöksellä kuntouttava työtoiminta suljettiin poikkeustilan ajaksi, asiakasmäärä romahti koronan takia. Asiakasohjauksen parantaminen ei onnistunut.	1337 (12/2020)	

Sitova tavoite vuodelle 2020	Mittari	Lähtötaso v:n 2018 loppu	Tavoitetaso 2020	Vastuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita							
9.1 Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritys ympäristö	Yritysten ja työpaikkojen määrällinen kehitys	Yrityksiä: 11 998 (2018) Työpaikkoja: 110 784 (2016)	Yritysten ja työpaikkojen lukumäärän kasvu 0 % (Kv 21.9.2020 § 9, lähtö- ja tavoitetason muutos)	Kaupungin johtaja, raportointivastuu: Jaakko Niinistö	Vantaan yritysklustereiden kehittäminen, kasvun ekosysteemit -projekti toimenpiteet kasvuyritysten palveluiden kehittämiseksi, sijoittumispalveluiden kehittäminen ja toteutus, yritysneuvonnan resurssien varmistaminen, kansainvälisten osaajien yritystoiminnan ja työllistymisen tukeminen.	Vantaalla toimivia työpaikkoja: 14 042 (Tilastokeskus, 2020). Lähtötasossa käytetty SeutuData tuottamaa yritysten määrää ei ole saatavilla. Perustettujen uusien yritysten määrä kasvoi vuonna 2020 Vantaalla 7 %. Työpaikkoja: 121 149 eli kasvua 9,4 % verrattuna lähtötasoon (2018, Tilastokeskus). Työpaikkojen määrän osalta dataa vuodelta 2020 ei ole saatavilla. Koronan vaikutuksia työpaikkojen määrään on vaikea arvioida tässä vaiheessa.	Tavoite toteutui osittain.
9.2 Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittävät	Alueiden tontinluovutuksen määrä ja esirakentamisen tilanne	Vehkalan itäpuoli on esirakennettu. Aviapoliksen ja Vehkalan tontinluovutus on käynnistynyt ja ensimmäiset yritykset ovat aloittaneet toimintansa Vehkalan alueella. (v. 2018 loppu)	Vehkalasta ja Aviapoliksesta luovutetaan vähintään 4 tonttia rakentamiseen. Vehkalan länsipuolen esirakentaminen on valmis	Hannu Penttilä	Vehkalasta on myyty yksi tontti ja vuokrattu yksi tontti osto-optiolla. Aviapoliksen suuralueella on myyty yksi tontti ja vuokrattu kaksi tonttia. Aviapoliksen alueella on meneillään usean yritystontin hankekaavoitus.	Aviapoliksen ja Vehkalan alueilla tehtiin luovutuksia 5 kpl.	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen tavoite 10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina							
10.1 Suurten tapahtumien määrä	Tapahtumien määrä	28, kulttuuri 27, liikunta	17, kulttuuri 20, liikunta (Kv 21.9.2020 § 9, tavoitteen ja tavoitetason muutos)	Riikka Åstrand	Suurten tapahtumien määrä on vähentynyt, koska koronaepidemian vuoksi niitä ei ole tapahtumia on peruuntunut tai siirtynyt.	Kulttuuri: 7 kpl, liikunta: 13 kpl toteutunut. Koronaepidemian vuoksi tapahtumia on peruuntunut tai siirtynyt.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
Edistämme asukkaiden hyvinvointia							
Strateginen tavoite 12. Hyvinvointierot vähenevät							
12.1 Tasoitetaan hyvinvointieroja ottamalla resurssien jakoperusteissa vahvemmin huomioon palvelujen käyttäjien erityiset tarpeet	Toimialatasoinen tarveperusteisen resursoinnin malli (kasvatus ja oppiminen)	Toimialatasoinen malli ei ole	Mallin luominen on käynnistetty	Katri Kalske	Mallin luominen käynnistyi syksyn aikana.	Mallin luominen käynnistyi syksyn aikana.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2020	Mittari	Lähtötaso v:n 2018 loppu	Tavoitetaso 2020	Vastuunhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tavoitteen toteutuminen
12.2. Kiusaaminen vähenee ja siihen puututaan välittömästi	Toteutetut kehittämistoimenpiteet. Kiusaamisen raportoitu taso anvioidaan kouluterveyskyselyiden ja Kuntakymppin avulla	Nykyiset toimenpiteet	Lisätään ja tehostetaan kehittämistoimenpiteitä ja toimitaohjeita	Katri Kalske	Varhaiskasvatuksessa kiusaamista ehkäisevät kehittämistoimenpiteet kirjataan lapsiryhmien toimintasuunnitelmiin. Perusopetuksen koulujen lukuvuoden 2020 2021 lukuvuosisuunnitelmia laadittaessa kaikki koulut ovat sitoutuneet edistämään jotain sosiaalisten ja tunnetaitojen ohjelmaa tai menetelmää, millä ennaltaehkäistään kiusaamista. Kaikilla kouluilla on suunnitelma ja toimintamallit kiusaamiseen puuttumiseksi. Toisen asteen oppilaitoksissa on käsitelty kouluterveyskyselyn tuloksia ja laadittu niiden pohjalta toimenpidesuunnitelmia. Variassa on toteutettu kiusaamiskysely. Ruotsinkielisissä palveluissa sekä yksiköissä että yhteisesti rehtorikokouksissa on käsitelty kouluterveyskyselyn tuloksia ja toimintaa on kehitetty.	Varhaiskasvatuksen toimintayksiköt ovat päivittäneet kiusaamisen ehkäisyyn ja puuttumisen suunnitelman sekä tarvittaessa kirjanneet toimenpiteet lapsiryhmän toimintasuunnitelmiin. Perusopetuksessa koulujen lukuvuoden 2020 - 2021 lukuvuosisuunnitelmia laadittaessa kaikki koulut ovat sitoutuneet edistämään jotain sosiaalisten ja tunnetaitojen ohjelmaa tai menetelmää, millä ennaltaehkäistään kiusaamista. Toisen asteen koulutuksessa valittuja toimenpiteitä kehitetään lukuvuonna 2020 - 2021. Ruotsinkielisissä palveluissa on päivitetty kiusaamisen ehkäisyyn ja puuttumisen suunnitelmat. Seuraava kouluterveyskysely järjestetään keväällä 2021. Kunta10-kysely toteutettiin syksyllä.	Tavoite toteutui täysin.
12.3 Lastensuojeluilmoituksen jälkeisellä nopeasti tarjottavalla tuella saadaan vähennettyä huostaanottojen määrää	Huostaanottojen tarve vähenee	Vuoden aikana huostaanotettu 0,20 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	Huostaanotettu vähemmän kuin 0,20 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	Timo Aronkytö	Toimintamallia sosiaalihuoltolain mukaisen tuen tarpeen ja lastensuojelun ilmoitusten vastaanottamiseksi sekä ensiarvion nopeaksi ja kattavaksi tekemiseksi on kehitetty hyvin tuloksin.	Vuonna 2020 otettiin huostaan 108 lasta, mikä on 4 lasta enemmän kuin vuonna 2019. Väestön 0-17 vuotiaisiin suhteutettuna tämä on 0,22 %, mikä vastaa v. 2019 tilannetta.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
12.4 Nykyistä suurempi osa ikäntyneistä asuu toimintakykyisenä kotona	Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotihoidon turvin asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93,1 %	93,4 %	Timo Aronkytö	Tavoitteen saavuttamiseksi mm. päivitetyt palvelujen myöntämisen perusteet otettiin käyttöön vanhusten palveluissa; henkilöstön osaamista kehitetty mm. päivityksellisisä tilanteissa. Kotihoidon oman toiminnan ja kotikuntoutuksen toimintamallia työstetty, kotisairaalan toimintaa sekä liikkuvaa sairaalaa kehitetty. Etäkuntoutusta toteutettu suunnitelmallisesti.	Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotihoidon turvin asui v. 2020 lopussa 93,4 % Vantaan 75 vuotta täyttäneistä.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2020	Mittari	Lähtötaso v:n 2018 loppu	Tavoitetaso 2020	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tavoitteen toteutuminen
12.5 Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toteutetaan	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman v. 2020 toimenpiteiden toteuttaminen	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman vuosille 2019 - 2021 hyväksyttiin kh:ssa 17.12.2018	Vuoden 2020 toimenpiteet toteutetaan säästötoimenpiteiden puitteissa (Kv 21.9.2020 § 9, tavoitetason muutos)	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Riikka Åstrand	Kaupunkikulttuuri: Tempo-orkesteritoiminta, Korson ja Mikkolan asukastilat, yhteistyöntekijän työpanos. Tukipalvelut rikosasioissa. Varian ja yläkoulujen erityisnuorisotyö. Kaupunkistrategia ja johto: Suomen kielen opetus pitkäaikaistyöttömille valmennustaloilla. Mikkolan osallistava tukeminen. Kasvatus ja oppiminen: Varhaiskasvatuksen kuraattorit. Kaupunkiympäristö: Osallisuuskoordinaattorin palkkaus. Osallistuva budjetointi. Tehostettu kesäkuunnossapito. Soster: Moniku-mallin luominen Vantaalle. Lapsiperheiden kotipalvelu. Yksinäiset vanhuksset Vantaalla. Suun terveydenhuolto asiakastapahtumissa. Lisäksi: Hakunilan yhteisöalo, kesänuokailu.	Suunnitellut toimenpiteet toteutuneet, pl. säästötoimenpiteiksi sovitut Moniku-malli ja lapsiperheiden kotipalvelu, joiden aloitus siirtyi vuodelle 2021. Lisäksi kaupunkiympäristön määrärahaa leikattiin 200 000 euroa. Toimenpiteitä sopeutettiin tarvittaessa pandemiatilanteen rajoitukset huomioiden.	Tavoite toteutui osittain.
12.6 Asunnottomuus vähenee	Asunnottomien määrä: nuoret, naiset ja miehet, maahanmuuttajataustaiset, pitkäaikaisasunnottomat	Asunnottomien määrä 11/2018 yhteensä: 246, joista: nuoria: 32 naisia: 50 miehiä: 196 maahanmuuttajia: 47 pitkäaikaisasunnottomia: 32	Asunnottomien määrä vähentynyt kaikissa mitattavissa ryhmässä	Timo Aronkytö ja Hannu Penttilä, raportointivastuu: Timo Aronkytö	Vantaa on saanut valtionavustusta asunnottomuuden ehkäisemisen ja vähentämisen hankkeen toteuttamiseksi.	Asunnottomien määrä 11/2020 yhteensä 251, joista: - nuoria 46, - naisia 83, - miehiä 168, - maahanmuuttajia 29, - pitkäaikaisasunnottomia 37. (Lähde: ARA).	Tavoite toteutui osittain.
12.7 Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa vähenee	Keskeyttäneiden määrän vähentyminen	Keskeyttäneiden määrä 606 henkeä, keskeyttämisprosentti noin 18	Keskeyttämisten määrän vähentyminen 25 prosentilla, noin 150 opiskelijalla	Katri Kalske	Keskeyttämisestä kohtaamiseen -hanke jatkuu. Opettajia on koulutettu yhteistyöhön ja opiskelijoiden tukemiseen. Tekoälyyn perustuvaa mobiilisovellusta on suunniteltu yhteistyössä Klash-haasteen voittajan kanssa.	Keskeyttäneiden määrä on ajalla 1.1.- 31.12.2020 yhteensä 651 henkilöä, keskeyttämisprosentti 20,6 %.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2020	Mittari	Lähtötaso v:n 2018 loppu	Tavoitetaso 2020	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten							
13.1 Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosittain.	Maahanmuuttajapalveluissa seurataan vuoden 2019 aikana oleskeluvuonon saaneiden ja kotouttamispalvelujen piiriin tulleiden uusien työikäisten asiakkaiden osalta - osallistunut suomen kielen koulutukseen - oma vuokrasopimus - työllistyminen - työllistymisen lähtötasoa ei käytettävissä v. 2019	Tavoitetaso: - osallistunut suomen kielen koulutukseen: 92 % - oma vuokrasopimus: 91 % - työllistyminen: 5 % kaikki, 4 % naiset	Timo Aronkyö, Jaakko Niinistö ja Katri Kalske	Maahanmuuttajapalvelut on tehnyt tiivistä yhteistyötä TE-toimiston sekä useiden hankkeiden ja oppilaitosten kanssa. Koronatilanne supisti maahanmuuttajien työhondollisuutta entisestään sekä vaikutti koulutustarjontaan (suomen kieli). Kasvupalveluissa käynnistettiin kotoutumista tukeva maahanmuuttajien neuvotteluhanke.	Yhteensä 286 seurannassa olleesta vuonna 2019 asiakkasista tulleet työlläisestä asiakkaasta (naisia 116, miehiä 170): - 86 % (246) on osallistunut suomen kielen kursseille - 91 % (269) asuu omassa asunnossa - 14 % (41) on työllistynyt (naisista noin 8 % / 9 henkilöä, miehistä 19 %/32 henkilöä)	Tavoite toteutui osittain.
	Toimintamallit, joilla edistetään kotona olevien maahanmuuttajavanhempien suomen- tai ruotsinkielisen oppimista	Kahdeksan Kotva-ryhmää ja Vanhemmat mukaan - hankkeessa mukana kaksi koulua	Kotva-ryhmien määrää lisätään kahdella (yht. 12 ryhmää). Mitataan myös osallistujien määrää. Vanhemmat mukaan -hankkeeseen mukaan kaksi uutta koulua (yht. 4 koulua)		Koivukylän avoimessa kohtaamispaikassa aloitti uusi Kotva-ryhmä. Perusopetus ja toisen asteen koulutus: saatu rahoitus Äidit mukana ja Vanhemmat mukaan kouluun - hankkeen toimintamallien vakiinnuttamiseksi. Ruotsinkielisen palvelualueen toimenpiteet toteutetaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa.	Yksi uusi ryhmä käynnistyi syksyllä. Aikuisopisto seuraa osallistujien määrää. Perusopetus ja toisen asteen koulutus: Toiminta jatkuu viidellä perusopetuksen koululla. Toimintaa kehitetään osaamiskeskusten ja Carerian yhteistyönä syksystä 2020 lähtien.	
Strateginen tavoite 15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee							
15.1 Sisäilmatilanne parane koulussa, päiväkodeissa ja muissa kaupungin tiloissa	Kohdekohtainen riskinarviointi (oirekysely, olosuhtedemittaus ja rake nnuustekninen arvio)	Oirekyselyn 2018 mukainen riskinarvioluokitus	Sisäilmaselvitykset ja niiden edellyttämät väliittömät korjaustoimenpiteet tehty suurien ja merkittävien haittojen kohteissa	Hannu Penttilä	Toimenpiteitä on tehty kaikissa 36:ssa oirekyselyn luokittelussa ongelmallisimmassa kohteessa. Väliittömät korjaustoimenpiteet ja kohdekohtaiset sisäilmaturkimukset tehtiin vuoden aikana. Tutkimusten edellyttämät korjaukset toteutetaan korjaustyöohjelman mukaisesti. Vuoden 2020 aikana tehtiin sisäilmaan liittyviä korjauksia noin 30 kohteessa.	Korjausten vaikutuksen arviointikysely toteutettiin 12 korjatussa oppilaatoksessa tai päiväkodissa. Jatkuvat toiminta sisäilmasuorantaa toteutettiin 15 koulussa ja päiväkodissa. Tulosten perusteella sisäilmaolosuhteet ja koettu oireilu on parantunut merkittävästi korjaustoimenpiteiden jälkeen.	Tavoite toteutui täysin.
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämässä							
Strateginen tavoite 16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin							
16.1 Yksilölliset ja tarve- lähtöiset opintopolut käytössä	Rakenne ja prosessit on kuvattu	Siirtymäesiopetuksesta perusopetukseen ja perusopetuksesta toiselle asteelle ei ole tarkasteltu riittävästi	Siirtymien tarkastelu ja johtopäätökset tiedolla johtamisen ja palvelumuotoilun keinoin tehty	Katri Kalske	Nimetty kasvatuksen ja oppimisen toimialan yhteinen opintopolu ja ohjaus- kehittämisryhmä.	Työryhmä aloitti toiminnan elokuussa 2020. Prosessi-kuvaukset siirtymävaiheista varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, esiopetuksesta koulun ja perusopetuksesta toiselle asteelle ja valmistaviin koulutuksiin on laadittu. Siirtymävaiheiden osalta on pyritty tunnistamaan puutteita ja haasteita nykyisissä prosesseissa.	Tavoite toteutui täysin.

93

Sitova tavoite vuodelle 2020	Mittari	Lähtötaso v:n 2018 loppu	Tavoitetaso 2020	Vastuunhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2020	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2020	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat							
20.1 Henkilöstön itsensäjohtamistaidot kasvavat ja esimiesten valmentavan johtamisen taidot kehittyvät	Kunta 10: työyhteisötaidot /tavoitteellisuus	3,91	3,95	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonon	Kunta 10 toteutettu syksyllä.	3,92	Tavoite toteutui osittain.
	Kunta 10: lähiesimies kannustaa työntekijöitä yhteistyöhön	72,4 %	74 %		Kunta 10 toteutettu syksyllä.	72,8	
20.2 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-%	4,71 %	4,40 %	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonon	Esimiesten työkyky- ja terveysjohtamista vahvistettu, mm. laajentamalla 5 päivän sairauspoissaolokäytäntö koko kaupunkia koskevaksi. Koronaepidemian aikana ohjeistuksia on tarkennettu ja viestintää lisätty, vahvistetaan työkyky- ja terveysjohtamista. Pitkittyneet poissaolot hallinnassa. Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijoilla tiedossa kaikki yli 90 päivää poissaolleet sekä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa suunnitelmia työkyvyn ja työssä jatkamisen tukemiseksi (toteuma 89 %).	Sairauspoissaolo-% koko vuoden osalta on 4,43.	Tavoite toteutui osittain.
20.3 Vantaa käynnistää henkilöstöjohtamisen laatuhankkeen hyödyntäen työssä ulkopuolista konsultaatiota ja asiantuntemusta	Henkilöstön hyvinvoinnin ja vaikuttamismahdollisuuksien kasvu sekä myönteisen työnantajakuvan vahvistuminen ja rekrytoinnin tehostaminen	Työnantajan suositteluinen /Kunta10 lääkärit: 63,3 % varhaiskasvatuksen opettajat: 73,4 % sosiaalityöntekijät: 72,7 % Vaikutusmahdolliset lääkärit: 55,1 % varhaiskasvatuksen opettajat: 67,3 % sosiaalityöntekijät: 53,7 % Vapauden ja vastuun suhde lääkärit: 67,3 % varhaiskasvatuksen opettajat: 78,2 % sosiaalityöntekijät: 66,5 % Tyhjiillään tai ei-kelpoisilla täytetyt vakanssit lääkärit: 13,43 % (tilanne 30.10.2019) varhaiskasvatuksen opettajat: 33,82 % sosiaalityöntekijät: 30,64 %	Kunta10 -kyselyssä työnantajakuva parane, työhyvinvointi kasvaa ja työntekijöiden vaikuttamismahdollisuudet lisääntyvät ja rekrytointiprosessit onnistuvat nykyistä paremmin (Avoimien vakanssien suhteessa)	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonon	Hanke toteutettu kaupunkitasoon kehittämismallin mukaisesti. Hankkeelle muodostettu ohjausryhmä. Lähtötilanteen kartoituksen pohjalta ammattiryhmittäin asetettiin tavoitteet sekä suunniteltiin ja käynnistettiin erilaisia kehittämisspolkuja. Kartoituksessa hyödynnetty ulkopuolista konsultaatiota ja asiantunte musta. Kehitettäviksi teemoiksi valittiin johtamisen ja yhteisohjautuvuuden kehittämisen sekä työnantajamielikkyyden rekrytointiviestinnän kehittäminen. Jokaisessa ammattiryhmässä on myös oma rekrytointia ja viestintää tukeva ryhmä ja nämä ryhmät tekivät aktiivisesti työtä koko vuoden 2020.	Työnantajan suositteluinen /Kunta 10: lääkärit: 66,9 % varhaiskasvatuksen opettajat: 80,3 % sosiaalityöntekijät: 80,6 % Vaikutusmahdollisuudet (huom. käänteinen luku vrt. Kunta 10): lääkärit: 59,9 % (alkuperäisessä lääkäriiden luvun laskemisessa on tapahtunut virhe, sen tulisi olla 54,1 %) varhaiskasvatuksen opettajat: 71,1 % sosiaalityöntekijät: 66,3 % Vapauden ja vastuun suhde: lääkärit: 69 % varhaiskasvatuksen opettajat: 78,7 % sosiaalityöntekijät: 73,6 % Tyhjiillään tai ei-kelpoisilla täytetyt vakanssit: lääkärit: 13,4 % → 10,3 % varhaiskasvatuksen opettajat: 33,8 % → 25,7 % sosiaalityöntekijät: 30,6 % → 34,0 %	Tavoite toteutui osittain.

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Talousarvioluvuissa 2020 on huomioitu Vantaan kaupungin organisaatiouudistuksen tuomat muutokset sitovuustasoihin. Muutoksista on tehty kaupunginvaltuuston päätös 23.3.2020 § 6. Muutokset eivät vaikuta kaupungin kokonaistulojen ja -menojen loppusummaan.

10

Yleishallinto

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 832	0	1 832	2 082	-250
Menot	-32 118	2 558	-29 560	-29 172	-388
Toimintakate	-30 286	2 558	-27 728	-27 090	-638

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2020

Yleishallinnon talousarvio koostuu mm. kunnallisen päätöksentekojärjestelmän ja muiden yleisluonteisten toimintojen ja erien kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen 2020

Yleishallinnon toimintatuotot toteutuivat 114 prosenttisesti ja toimintakulut 99 prosenttisesti. Yleishallinnon toimintakate toteutui kokonaisuudessaan 0,6 milj. euroa talousarviota parempana.

10 10

Keskusvaalilautakunta

Vastuhenkilö: Nelli Jääskeläinen

Puheenjohtaja: Tapani Salmi

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20	0	-20	-21	1
Toimintakate	-20	0	-20	-21	1

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuonna 2020 ei järjestetty säännönmukaisia vaaleja, mutta keskusvaalilautakunta ja sen apuna toimiva vaalitoimisto aloittivat vuoden 2021 kuntavaalien valmistelut. Esimerkiksi vaalilautakuntien ja -toimikuntien kokoaminen aloitettiin hyvissä ajoin, ja tätä tarkoitusta varten vaalitoimiston ja puolueiden kunnallisjärjestöjen edustajat kokoontuivat kolme kertaa.

Vuonna 2020 varauduttiin ennakoiden tulevien kuntavaalien järjestämiseen koronaepidemian aikana ottamalla huomioon terveysturvallisuuteen liittyvät seikat muun muassa äänestyspaikkojen valinnassa ja aukioloajoissa,

henkilöstön rekrytoinnissa, kouluttamisessa ja ohjeistamisessa sekä hankkimalla tarvittavaa välineistöä ja suojavälineitä.

Keskusvaalilautakunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa päättäen muun muassa äänestysaluerajoista ja kuntavaalien äänestyspaikoista ja ennakkoäänestyspaikoista.

Talousarvion toteutuminen

Keskusvaalilautakunnan toimintakulut toteutuvat 103 prosenttisesti ylittyen 500 eurolla.

10 20

Kaupunginvaltuusto

Vastuhenkilö: Ritva Viljanen

Puheenjohtaja: Antti Lindtman

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 348	0	-1 348	-1 065	-283
Toimintakate	-1 348	0	-1 348	-1 065	-283

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginvaltuuston kokoukset järjestettiin toukokuusta alkaen ns. Hybridikokousmalliin, jossa valtaosa osallistujista on kokouksessa etäyhteyden avulla.

Kaupunginvaltuuston kokouksia oli 10. Valtuustovaliokunta kokoontui 10 kertaa, selostustilaisuuksia pidettiin 9 ja iltakouluja 4. Valtuuston seminaari pidettiin 14.8.2020 ja 17.8.2020.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston toteuma oli 79 prosenttia.

10 30

Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus

Vastuhenkilö: Helena Hyvönen

Puheenjohtaja: Pietari Jääskeläinen

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-546	-5	-550	-452	-99
Toimintakate	-546	-5	-550	-452	-99

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tarkastuslautakunta toimii kuntalain 410/2015 luvun 14 mukaan määräytyvien tehtävien sekä toiminta- ja arviointisuunnitelmansa mukaisesti. Kokouksia on vuoden aikana ollut tarkastuslautakunnalla yhteensä 16. Arviointikertomus vuodelta 2019 hyväksyttiin lautakunnassa 4.5.2020.

Yhteistyössä tilintarkastajan kanssa lautakunta käsittelee tilintarkastussuunnitelmaa. Vastuullinen tilintarkastaja raportoi tarkastuksista lautakunnalle huhti- ja joulukuussa.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu valtuustokaudella 2017–2021 yhteensä 11 jäsentä. Lautakunta 2017–2021 ei ole jakautunut työryhmiin.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden aikana ei ollut lisätoimeksiantoja tilintarkastustoiminnassa. Talousarvion menojen alitus oli 18 prosenttia.

10 40

Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen

Puheenjohtaja: Sari Multala

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 772	0	1 772	2 024	-252
Menot	-14 740	2 563	-12 178	-12 343	165
Toimintakate	-12 969	2 563	-10 406	-10 319	-87

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginhallituksen kokoukset järjestettiin maaliskuusta alkaen ns. Hybridikokousmalliin, jossa valtaosa osallistujista on kokouksessa etäyhteyden avulla.

Kaupunginhallituksen kokouksia oli 22 ja iltakouluja yhdeksän. Konsernijaosto kokoontui yhdeksän kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallituksen toimintakulut olivat 101 prosenttia ja toimintatuotot 114 prosenttia.

10 50**Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset**

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen

Toimielin: Kaupunginhallitus

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	60	0	60	59	2
Menot	-15 464	0	-15 464	-15 292	-171
Toimintakate	-15 403	0	-15 403	-15 234	-170

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Määrärahaa on maksettu kaupungin sopimusten mukaiset avustukset Tiedekeskussäätiölle ja Suomen kansallisoopperan vuotuinen käyttöavustus. Määrärahaa on maksettu HRI-hankkeen, kaupunkitalous-professuurin, kaupunkitutkimusinstituutin ja kaupunkiakatemian kustannukset. Lisäksi määrärahaa on maksettu Vantaan kaupungin maksuosuus aluepelastuslaitoksen kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot toteutuivat 97 prosenttisesti ja toimintakulut 99 prosenttisesti.

11**Kaupunkistrategia ja johto**

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen

Toimielin: Kaupunginhallitus

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	13 414	0	13 414	10 871	2 543
Menot	-121 713	-4 454	-126 167	-112 426	-13 741
Toimintakate	-108 299	-4 454	-112 753	-101 555	-11 198

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2020

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala koostuu yleisjohdosta, talouden ja strategian, henkilöstön ja konserni-palveluiden, kasvupalveluiden ja kuntademokratian palvelualueista sekä viestinnän ja sisäisen tarkastuksen palveluyksiköistä. Toimialaan kuuluu lisäksi Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos.

Talousarvion toteutuminen 2020

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintatuotot toteutuivat 81 prosenttisesti ja toimintamenot toteutuivat 89 prosenttisesti.

11 10**Yleisjohto**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	10	-10
Menot	-2 683	0	-2 683	-883	-1 800
Toimintakate	-2 683	0	-2 683	-873	-1 810

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yleisjohto sisältää kaupunginjohtajan ja toimialan yhteiset sekä kehitysprojektien toimintakulut.

Talousarvion toteutuminen

Yleisjohtoon toimintakulut toteutuivat 33 prosenttisesti.

11 40**Talous ja strategia**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	978	0	978	1 055	-77
Menot	-6 946	-37	-6 984	-6 218	-765
Toimintakate	-5 968	-37	-6 005	-5 163	-842

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talousohjauksen johdolla kehitettiin taloussuunnitteluprosessia poikkeavissa olosuhteissa. Koronapandemia tulee heikentämään julkista taloutta vielä usean vuoden ajan ja siksi kaupungin talouden tasapainottaminen nousee oleelliseksi tekijäksi. Keväällä 2020 kaupunginhallitus velvoitti kaupunkia etsimään menojen rajoittamistoimenpiteitä sekä perusti luottamushenkilöistä koostuvan tuottavuus- ja kasvutoimikunnan. Talousohjaus koordinoi rajoittamistoimenpiteitä sekä toimikunnan tehtävää. Talouden tasapainottamisen toimenpiteet otettiin osaksi taloussuunnitteluprosessia.

Talouspalveluiden toimintaa kehitettiin sekä tietojärjestelmiä uudistamalla että manuaalitehtäviä automatisoimalla: mm. Työterveyden myyntilaskutus on keskitetty SAP:iin laskutusliittymän rakentamisen myötä, muistiotositteiden kierrätysjärjestelmä ja uusi matkanhallintajärjestelmä otettiin käyttöön, konserniyhtiöiden maksuliikennejärjestelmä korvattiin emokaupungin kanssa yhdenmukaisella järjestelmällä, ostolaskujen kierrätysjärjestelmään tehtiin versiovaihto ja robotiikan käytön laajentamista toteutetaan parhaillaan myyntilaskutuksen sekä toimittaja-avauksien tehtävissä. Automaatioaste on saatu nostettua jo robotisoiduissa tehtävissä lähes 70 prosenttiin ostolaskujen reitityksessä ja 30 prosenttiin tiliöinneissä. Automaation myötä saavutetut laskennalliset säästöt olivat yli 10 henkilötyövuotta. Koska kehittämistyö on edelleen kesken, ei henkilövähennyksiä ole ollut mahdollista tehdä vastaavasti. Talouspalvelut vastaanotti vuodenvaihteessa parisen kymmentä uutta työntekijää taloustehtäviä keskitettäessä Uusi Vantaan myötä.

Rahoitus ja riskienhallinta: Vantaan kaupungin vuoden 2020 nettolainanotto jäi ennakoitua paremmasta kasatilanteesta johtuen 39 milj. euroa negatiiviseksi ja kaupungin pitkäaikainen lainakanta oli vuoden 2020 lopussa 858 milj. euroa. Velka/asukas ennustetaan olleen vuoden 2020 lopussa 3 617 euroa eli laskeneen edellisestä vuodesta yli 200 euroa/asukas johtuen myös edelleen voimakkaana jatkuneesta väestönkasvusta.

Lainasalkun vuosittaisten lyhennysten lisäksi kaupunki maksoi pois ja jälleenrahoitti ennen aikaisesta kaksi lainaa kiinteäkorkoisilla 0-korkoisilla lainoilla. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin yhteensä 120 milj. euroa. Lainasalkun keskikorko painui 0,20 prosenttiin ja kaupungin korkomenot alittivat vuonna 2020 1,9 milj. euroa. Lainasalkun suojausaste nousi ja korkoriskiasema parani edelleen edellisestä vuodesta.

Keväällä alkanut koronapandemia siirsi riskienhallinnan painopisteen valmiuteen ja riskienhallintapäällikkö siirtyi täysipäiväiseksi valmiuspäälliköksi kuntademokratian palvelualueelle. Yksikköön rekrytoitiin riskienhallinnan asiantuntija syyskuussa, ja riskienhallinnan kehittämistä on jatkettu uudelleen organisoidun riskienhallinnan, turvallisuuden ja valmiuden kokonaisuuden mukaisilla linjauksilla.

Strategian ja tutkimuksen palveluyksikössä valmistuivat uudet väestöennuste- ja väestöraportit kesäkauden aikana. Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa VM:n digitalisaatorahoituksella käynnistyneessä väestöennustejärjestelmän kehitystyössä on tehty määrittelyvaiheen töitä. Valtuustokauden väliarviointi tehtiin syksyn aikana ja uuden strategian valmistelu on käynnistetty. Vastuullisuuden strategiateeman toimenpiteitä on edistetty eri hankkeissa. Tiedolla johtamisen strategisen kehitysryhmän raportti toimenpide-ehdotuksineen valmistui. Kaupungin häiriötilannejohtoryhmän toimintaa tuettiin henkilöresurssien väliaikaisilla siirroilla. Kaupungin edunvalvonnassa hyvinvointialueuudistuksen sekä EU:n elpymisrahoitushaun valmistelu on ollut keskiössä.

Talousarvion toteutuminen

Talouden ja strategian palvelualueen toimintatuottojen toteuma oli noin 1,06 milj. euroa ja tuotot ylittivät talousarvion 8 prosentilla. Toimintakulujen toteuma oli noin 6,2 milj. euroa ja kulut alittivat talousarvion 11 prosentilla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – palvelukeskus	31 522	31 540	37 914
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – koko kaupunki	6 117	4 900	6 986
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – palvelukeskus	61 658	51 970	50 998
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – koko kaupunki	24 313	19 500	28 247
Kirjanpito tehtäviin sitoutuneet htv:t – koko kaupunki	12,0	11,9	11,7

11 50

Henkilöstö ja konsernipalvelut

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 681	0	4 681	4 311	369
Menot	-63 607	-17	-63 623	-58 683	-4 941
Toimintakate	-58 926	-17	-58 943	-54 371	-4 571

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupungin tuottavuus- ja kasvuohjelmaan liittyvien toimenpiteiden suunnittelu käynnistettiin konserniyhteisöjen kanssa kesällä 2020. Omistajaohjauksen keskeisen ohjeistuksen uudistaminen valmistui syksyllä 2020. Valtuusto hyväksyi konserniohjeen sekä konserniyhtiöiden omistajapoliittiset linjaukset syyskuussa 2020 ja ne tulivat voimaan 1.10.2020. Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva CG-ohje hyväksyttiin kaupunginhallituksen konsernijaostossa 7.10.2020. Yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset vahvistettiin konsernijaoston ja kaupunginhallituksen toimesta valtaosalle konserniyhtiöistä vuoden 2020 loppupuolella. Yhtiöiden tavoitteet uudistettiin ja yhtenäistettiin talousarvioon 2021 ja konsernijaosto hyväksyi uudistetut tavoitteet elokuussa. Konserniyhtiöiden hallitustyöskentelyn arviointi toteutettiin huhtikuussa ja isompien yhtiön työpajat pidettiin touko-kesäkuussa. Arvioinnista raportoitui konsernijaostolle elokuussa.

Uusi keskitetty hr-toimintamalli käynnistyi vuoden vaihteessa. Samalla keskitetty hr:n asiakaspalvelu ja hr-palveluportaali tarjoaa sähköisen asiointikanavan mm. täyttölupien hakemiseen. Yhteydenottoja kanavan kautta tulee kuukausittain 2 800-2 900 kappaletta. Palveluportaalin käyttöönotto ja asiakasprosessien kehittäminen nousivat entistä merkittävämmäksi myös poikkeusolojen aikana.

Vuoden aikana on keskitytty Uusi Vantaa muutostuen toteuttamiseen toimialoille johtamisjärjestelmän rakentamiseen sekä palvelussuhde- ja keskitetyn asiakaspalvelun prosessien sujuvuuden varmistamiseen ja uuden toimintamallin vakiinnuttamiseen.

Kehittämispalveluissa on kilpailutettu henkilöstökoulutuksen järjestäminen kaupunkitasoisesti ja kumppaniksi valikoitui Metropolia ammattikorkeakoulu. Lisäksi Vantaan kaupungin johtamisen, esimiestyön ja työyhteisöjen kehittämispalveluiden strategisten kehittämiskumppaneiden kilpailutus saatiin vuoden aikana valmisteltua. Uudet sopimukset astuvat voimaan vuoden 2021 maaliskuussa. Valmennus- ja kehittämispalveluita sekä henkilöstökoulutusta on tuotettu virtuaalisesti sekä poikkeusolopoolin avulla että omatoimisesti.

Koronaviruspandemian myötä resurssikeskus organisoii suljettujen työpisteiden henkilöstösiirtoja kriittisille aloille ja toimintoihin, joissa henkilöstön tarve on kasvanut. Sijoituksia tehtiin kuukauden aikana 380. Yksiköiden sulkemisten päätyttyä resurssikeskus informoi siirron päättymisistä esimiehiä. Suljettujen yksiköiden avautumisen myötä resurssikeskukseen ei ole informoitu uusia vapaana olevia resursseja.

Toiminnan kehittäminen on jatkunut poikkeusoloista huolimatta: kaupungissa otettiin käyttöön henkilöstökoulutukseen verkko-oppimisympäristö ja työterveyshuollon ensimmäinen sopimuskausi uusien kumppaneiden kanssa on ollut tuotannossa.

Hankintaa koronaviruspandemia on työllistänyt erityisesti henkilösuojausten ja käsidesien tilaamisessa, koska normaalit sopimustoimittajien toimituskanavat eivät toimineet. Muutoin hankinta on toiminut poikkeusoloista huolimatta normaalisti. Henkilöstöruokailussa on laajennettu mobiilimaksamisen käyttämistä. Uudet tilaus- ja kilpailutusjärjestelmät on otettu käyttöön. Keittiöverkkojen pilotointi on käynnissä.

Tietohallinnon keskeisimpiä toiminnan uudistuksia ovat olleet IT-integraattoripalvelun käyttöönotto ja strategisen tietohallinnon vakiinnuttaminen. Toiminta painottui IT-palvelutuotannon perustekijöiden parantamisen ohella merkittävästi myös IT-investointiohjelman suunnitteluun ja toteutukseen sekä tietoturvaan.

Talousarvion toteutuminen

Henkilöstö- ja konsernipalveluiden toimintatuotot olivat vuonna 2020 noin 4,31 milj. euroa ja toimintakulut noin 58,68 milj. euroa. Talousarvioon nähden tuotot alittuivat noin 0,37 milj. euroa. Kulut puolestaan alittivat talousarvion noin 4,9 milj. euroa.

Hr-yksiköiden toimintatuotot vuonna 2020 toteutuivat 108 prosenttisesti verrattuna talousarvioon. Toimintakulut vuonna 2020 olivat 94 prosenttia talousarviosta.

Hankinnan vuoden 2020 toimintatuotot olivat 50 prosenttia ja toimintakulut 73 prosenttia talousarviosta. Pääasiallisesti tähän vaikutti ateriapalveluiden ostojen ennakoitua pienempi määrä koronasta johtuen.

Tietohallinnon toimintatuotot vuonna 2020 olivat 117 prosenttia ja toimintakulut 94 prosenttia talousarviosta. Koronapandemia siirsi Apotin syksyn käyttöönottoja vuodelle 2021, minkä seurauksena Apotin kustannuksia siirtyi vuodelta 2020 vuodelle 2021. Kustannusten siirtyminen aiheutti lisämäärärahan (2 milj. euroa) tarpeen tietohallinnon talousarvioon vuodelle 2021. Talouden sopeuttamiseksi tietohallinto säästi vuonna 2020 toimintakuluistaan noin 2,7 milj. euroa.

Konserniohjauksen ja -valvonnan toimintatuotot vuonna 2020 toteutuivat 100 prosenttisesti verrattuna talousarvioon. Toimintakulujen toteutuminen vuonna 2020 oli 76 prosenttia verrattuna talousarvioon.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Henkilöstöhallinto			
Kaupunkistrategia ja johto toimialan prosenttiosuus koko kaupungin henkilöstöstä (poislukien työllisyyspalvelut ja Kupela)		3,30 %	3,30 %
Työterveyshuollon kustannukset, euroa / työntekijä	325	360	360
Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Palkkalaskelman hinta			
Muut sopimusalat (KVTES)	12,4	10,5	11,8
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	18,4	22,1	17,8
Tietohallinto			
Työasemamäärä hallinto			
- kannettavat ja työasemat, kpl	8 226	8 700	8 290
Työasemamäärä opetus			
- kannettavat ja työasemat, kpl (Chromebookit laskettu mukaan)	5 742	9 700	23 663
Asiakastyytyväisyys			
- ServiceDesk (1-5)	4,6	4,4	4,5
Tikettimäärä			
- Keskimäärin kuukaudessa	6 646	7 200	6 635
IT-investointien onnistunut läpivienti			
- budjettitoteuma	82 %	90 %	88 %

11 60**Kasvupalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	7 400	0	7 400	5 423	1 977
Menot	-42 821	-4 466	-47 288	-41 696	-5 591
Toimintakate	-35 421	-4 466	-39 888	-36 273	-3 615

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuosi 2020 oli kasvupalveluissa voimakasta organisaation rakenteen, prosessien ja toimintatapojen kehittämisen aikaa. Vantaa-Kerava työllisyyden kuntakokeilun valmistelu jatkui aktiivisena läpi vuoden. Uuden palvelu-aluekokonaisuuden johtamisjärjestelmän lisäksi vietiin eteenpäin kahteen kaupunkitasoiseen strategiateemaan liittyvää työskentelyä. Koronaepidemian aiheuttama toimintaympäristön muutos haastoi kasvupalveluiden palvelutoiminnan vuonna 2020. Palvelualueen asiakaspalvelu siirtyi määräaikaisesti pääasiassa sähköisiin kanaviin poikkeustilan vuoksi. Koronan aiheuttama talouskriisi lisäsi voimakkaasti työttömyyttä. Osana koronakriisin hoitoa, kasvupalvelut käynnisti uutena palveluna yksinyrittäjien tukihakemusten käsittelyn. Kasvupalveluissa useiden projektien toiminta vaikeutui poikkeustilanteessa, mm. kumppaniorganisaatioiden henkilöstölomautusten vuoksi. Monet projektit saivat kaipaamaansa jatkokautta tai projektin tavoitteita muutettiin vastaamaan paremmin muuttunutta tilannetta. MEK –ohjelman mukaista S2-kielen opetusta ei voitu järjestää kevään ja kesän poikkeustilan aikana suunnitellusti. Maahanmuuttajapalveluihin liittyvän koordinaativastuun siirryttyä palvelualueelle, aloitettiin verkostomainen palveluiden kehittäminen Neuvova Vantaa –hankkeen puitteissa.

Elinkeinopalvelut keskittyi vuonna 2020 laajan yhteistyöverkostonsa avulla elvyttäviin palveluihin ja toimenpiteisiin, joilla tuettiin Vantaalla toimivien yritysten toimintamahdollisuuksia haastavassa koronatilanteessa. Työssä keskityttiin erityisesti Aviapolis alueen yritysten tilanteen selvittämiseen, sillä kyseessä on alueellisesti merkittävä työpaikkojen keskittymä. Elinkeinopalvelut kokosi aktiivisesti elvyttävien toimenpiteiden rahoitusmahdollisuuksia verkostojensa kautta, sekä valmisteli Vantaan esitystä kansallista EU:n elvytyspakettia varten. Vuoden aikana toteutettiin myös mittava Vantaan innovaatioympäristöanalyysi, jonka tulosten pohjalta Vantaata halutaan kehittää eteenpäin innovaatioympäristönä. Palveluyksikkö osallistui tiiviisti kaupunkitasoisen Oppimiskampus -kärkihankkeen valmisteluun.

Palveluyksikön henkilöresurssit ovat olleet vajaat läpi vuoden 2020, mutta tilanne on paranemassa vakanssien täyttämisen myötä.

Työllisyyspalvelut aloitti työllisyyden kuntakokeilun valmistelun alkuvuodesta 2020 yhdessä Keravan kaupungin kanssa. Kokeilun valmistelu edellytti henkilökunnan laajamittaista kouluttamista sekä tehtäväjärjestelyjä. Organisaation kehittäminen ja tehtävien uudelleen järjestelyt käsiteltiin yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa syksyllä 2020. Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta hyväksyttiin eduskunnassa joulukuussa 2020. Laki on määräaikainen ja se on voimassa 1.3.2021-30.6.2023.

Koronapandemian aiheuttamat lomautukset ja irtisanomiset aiheuttivat työttömyyden nopean kasvun. Palveluohjauksien määrät kunnan palveluihin vähenivät, koska valtakunnalliset palvelut ruuhkautuivat uusien asiakkaiden määrän kasvaessa.

Palvelua on jouduttu koronapandemian johdosta tuottamaan myös etäpalveluna. Tämä on vähentänyt asiakkaiden kohtaamisia, mikä on heikentänyt palveluiden vaikuttavuutta.

Kuntouttavan työtoiminnan osalta asiakasohjauksen tehostaminen oli yksi vuoden 2020 tärkeimmistä kehittämiskohteista. Kehittäminen jäi alkuvuodesta kesken koronaepidemian vuoksi, kun valmennustalojen toiminta oli keskeytettynä 17.3.-31.5.2020 välisen ajan valtioneuvoston päätöksellä, jonka jälkeen toimintaa pystyttiin jatkamaan normaalisti. 9.12.2020 epidemian yltyessä lähitoiminta keskeytettiin uudelleen, mutta tällä kertaa lähes kaikki asiakkaat voitiin siirtää etäkuntoutukseen. Vuoden aikana uusina toimintoina käynnistettiin suosiota saanut Valokeila-valmennus valmennustalo Luxissa. Loppuvuodesta valmennustalo Reelissä pyöräverssaan toiminta lakkautettiin, jolloin suositun Uusioverstaan toimintaa pystyttiin laajentamaan.

Talousarvion toteutuminen

Kasvupalveluiden kumulatiiviset toimintatuotot vuonna 2020 olivat noin 5,4 milj. euroa (73 % talousarviosta) ja toimintakulut noin 41,7 milj. euroa (88 % talousarviosta).

Kasvupalveluiden talousarvion toteutumiseen vaikutti voimakkaasti työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys, joka lähti nousuun jo maaliskuuhun aikana koronaviruksen aiheuttaman talouskriisin myötä. Palvelualue haki lisätalousarviossa ylityksen verran lisämäärärahaa. Työmarkkinatuen kuntaosuuden toteuma vuonna 2020 oli 21,9 milj. euroa, mikä oli noin 25 prosenttia (4,4 milj. euroa) korkeampi kuin vuonna 2019. Syitä kuntaosuuden kasvuun selvitettiin yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa. Kuntaosuuden määrään vaikuttaa eniten työttömyyden kehitys sekä virrat työmarkkinatukilistalle, pienellä viiveellä. Vantaalla on voimakas korrelaatio työttömyyden kasvun ja kuntaosuuskasvun välillä, joka tarkoittaa sitä, että yksin palveluiden avulla Vantaa ei voi hallita työmarkkinatuen kasvua. Työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannuksiin vaikuttavat monet eri tekijät. Näitä ovat mm. työsuhteiden laatu (osa-aikatyöt, soviteltu tuki), työvoiman kysyntä, kohtaanto, yleinen työttömyys, työttömyyden pitkittyminen ja rakenteelliset tekijät. Demografiset tekijät, kuten ikä (pitkäaikaistyöttömyys, eläköityminen), nuorisasteiden määrä (nuoret ensimmäistä kertaa työmarkkinoille tullessaan ovat työmarkkinatuensaajia), muuttoliike, lapsiluku (korotettu etuus), nuorten asumismuoto (vanhempien luona asuvilla) sekä muut tekijät kuten maksupäivien lukumäärä kuukaudessa.

Palvelualueen toiminnan tuotot laskivat joiltakin osin, johtuen toiminnan keskeytymisestä koronatilanteesta. Säästöjä tuli erityisesti tukityöllistämisen osalta, 1,2 milj. euroa sekä palveluiden ostojen vähentymisen vuoksi. Säästöjä kertyi vuoden aikana myös lykkääntyneiden rekrytointien vuoksi.

Kasvupalveluiden hallinnon kumulatiiviset toimintatuotot vuonna 2020 olivat noin 291 000 euroa (78 % talousarviosta) ja toimintakulut noin 653 000 euroa (71 % talousarviosta).

Elinkeinopalveluiden kumulatiiviset toimintatuotot vuonna 2020 olivat noin 0,9 milj. euroa (49 % talousarviosta) ja toimintakulut noin 3,0 milj. euroa (68 % talousarviosta).

Talousarvion alittuminen johtui lähinnä täyttämättömistä vakansseista sekä elinvoima- ja vetovoima -ohjelman toteutumattomista toimenpiteistä.

Projektitoiminnassa poikkeustilanne vaikutti projektien toteuttamiseen ja maksatuskausiin siten, että joidenkin tulojen osalta ilmenee viiveitä.

Työllisyyspalveluiden kumulatiiviset toimintatuotot vuonna 2020 olivat noin 4,2 milj. euroa (81 % talousarviosta) ja toimintakulut noin 38 milj. euroa (91 % talousarviosta).

Kuntouttavan työtoiminnassa syntyi lisäkuluja siivouksen tehostamisesta ja hygieniatarvikeostoista. Henkilöstön palkoissa säästettiin, koska vuoden aikana oli useita henkilöstövaihdoksia ja johtavan sosiaalityöntekijän rekrytoinnissa oli vaikeuksia. Myös ostopalveluiden osalta säästettiin, sillä kaikki ryhmät eivät päässeet aloittamaan toimintaansa epidemian johdosta heikentyneen asiakasohjauksen vuoksi. Säästöillä pystyttiin paikkaamaan osin lisääntyneitä kunnan työmarkkinaosuusmaksuja.

Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi voimakkaasti vuoden 2020 aikana. Säästöä syntyi palkkatukimenojen sekä henkilöstön palkkamenojen osalta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Elinkeinopalvelut			
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	529	500	542
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	1 724	1 800	2 416
Työllisyyspalvelut			
Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärän vuosimuutos (%)	1 709 -2,9 %	2 130 10,0 %	1 337
Työttömien nuorten virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen	32,3 % (37,6 %) *)	27 %	40,7 %
Ei työttömänä tai toimenpiteissä kolme kuukautta kaupungin palkkatukityösuhteen päättymisen jälkeen (tammi-huhtikuu) - vuosi	28 %	32,7 %	24,0 %
Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelu TYP:n päättäneet asiakkuudet	1 873	2 500	921
Valmennustalojen asiakaspäivän hinta	63 €	60 €	77 €
Valmennustalojen asiakaspaikkojen täyttöaste	60 %	70 %	58 %

*) Sulkeissa ikäryhmä 15-29-vuotiaat, muut ikäryhmä 15-24-vuotiaat.

11 80**Kuntademokratia**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5	0	5	9	-4
Menot	-2 894	-13	-2 907	-2 889	-18
Toimintakate	-2 889	-13	-2 902	-2 880	-22

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uusi palvelualue aloitti toimintansa vuoden alussa. Korona vaikeutti jonkin verran käynnistymistä ja luonnollisesti muutti työtapoja. Pääosa henkilöstöstä työskenteli maaliskuun puolesta välistä alkaen etänä suurimman osan viikosta. Palvelualueen tulokortin vuoden 2020 tavoitteet toteutuivat varsin hyvin pandemiasta huolimatta.

Lakiasioden ja päätösvalmistelun palveluyksikössä keskeisiä muutoksia olivat toimielinten kokousten siirtyminen ns. hybridikokouksiksi. Kuntalain pikaisen muutoksen myötä mahdollistui toimielinten kokouksen järjestäminen etänä kongressisovelluksen kautta. Myös valmistautuminen seuraavaan valtuustokauden vaihdokseen alkoi.

Kaupunkiturvallisuuden tiimi aloitti varsinaisesti toimintansa maaliskuussa, kun myös Itä-Uudenmaan poliisin ja kaupungin yhteinen poliisikoordinaattori aloitti toimintansa. Pandemiatilanteen vuoksi kaupunkiturvallisuustiimin keskeisemmäksi tehtäväksi ensimmäisenä toimintavuonna muodostui häiriötilannejohtamisen organisointi, tilannekeskuksen perustaminen ja sen toiminta ja viranomaisyhteistyö.

Uuden toimialatasoisen PR- ja assistenttitiimin toimintamalleja hiottiin. Myös muiden toimialojen Yhteisten palveluiden yksiköiden kanssa aloitettiin yhteistyö. Julkisten tilojen sulkeminen vaikutti kaupungintalolla tuki- ja palvelutiimin toimintaan.

Tiedonhallinnan ja kaupunginarkiston tiimeissä valmisteltiin vuoden 1.1.2020 voimaan tulleen tiedonhallintalain edellyttämiä kokonaisuuksia; kaupunkitasoisen tiedonhallintamallin laatimista ja arkiston sähköistämistä.

Osa henkilöstöstä työskenteli oman työnsä ohella vaalitoimistossa, jossa aloitettiin vuoden 2021 kuntavaalien järjestelyt.

Talousarvion toteutuminen

Palvelualueen toimintakulut olivat 99 prosenttia.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettävien koulutusten lukumäärä	16	10	14
Osallistujamäärä luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettäviin koulutuksiin	640	300	90
Käännöstyöt	3 057	3 000	2 981

11 70**Viestintä**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	350	0	350	63	288
Menot	-2 363	79	-2 283	-1 669	-614
Toimintakate	-2 013	79	-1 933	-1 606	-327

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uusi Vantaa –organisaatiomuutoksen myötä viestintään keskitettiin kaupunki-, alue- ja matkailumarkkinointi. Koronan vuoksi markkinointia kevennettiin ja resursseja suunnattiin koronaviestintään. Monikielistä viestintää kehitettiin ja sille muodostettiin pysyviä käytäntöjä. Koronaviestintään käytettiin uusia kanavia, maksullisista mainostiloista alueilla kiertävään pakettiautoon. Vantaa.fi -julkaisualustan kilpailutus saatiin päätökseen.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio alitettiin huolimatta koronan aiheuttamista lisäkuluista. Osana sovittuja tuottavuustoimenpiteitä hoitovapaan sijaisuuksia jätettiin täyttämättä tai viivästytettiin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Viestinnän kustannukset, euroa per asukas	5,59	6,89	6,07

11 30**Sisäinen tarkastus**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-399	0	-399	-389	-11
Toimintakate	-399	0	-399	-389	-11

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Sisäinen tarkastus avusti kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Vuosisuunnitelma toteutui lähes suunnitellusti.

Toiminnassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

Talousarvion toteutuminen

Sisäisen tarkastuksen talousarvio alittui.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	40 119	0	40 119	39 920	199
Liiketoiminnan muut tulot	0	0	0	270	-270
Materiaalit ja palvelut	-5 558	0	-5 558	-5 300	-257
Henkilöstömenot	-27 121	0	-27 121	-26 822	-298
Poistot ja arvonalentumiset	-1 556	0	-1 556	-1 405	-151
Liiketoiminnan muut menot	-5 884	0	-5 884	-5 841	-43
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	0	0	821	-821
Muut rahoitustulot	0	0	0	4	-4
Muut rahoitusmenot	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	0	0	0	4	-4
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	0	0	825	-825
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	314	-314
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	1 139	-1 139

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos vastaa alueensa kuntien palo- ja pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoito-palvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, ohjauksesta, valistuksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Lisäksi pelastuslaitos tukee alueensa kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua, ylläpitää väestöhälytintjärjestelmää sekä laatii ja ylläpitää väestön suojaamiseen poikkeusoloissa liittyvät suunnitelmat yhteistyössä alueensa kuntien kanssa.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto on järjestetty yhteistoimintasopimuksen perusteella osana Vantaan kaupunkia. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitos kuuluu kaupunkistrategia ja johto toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Korona pandemia vaikutti pelastuslaitoksen toimintaan. Ihmisten liikkumisen ja yhteiskunnan aktiivisuuden väheneminen pienensi pelastustehtävien määrää. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella vuonna 2020 oli 6 858 sammutus- ja pelastustehtävää (2019; 8 021 kpl). Tiukimpien rajoitustoimien aikana, huhti-toukokuussa ja joulukuussa pelastustoimen tehtäviä oli jopa kolmanneksen normaalia vähemmän.

Ensihoitotehtävien määrä myös väheni. Vuonna 2020 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ambulanssien kokonaistehtävämäärä oli 36 522, kun edellisenä vuonna se oli 39 528. Vaikka ensihoidon hälytystehtävät määrällisesti vähenivät, niin samanaikaisesti tehtävien kestot pitenevät, johtuen toimenpiteistä tartuntojen vähentämiseksi.

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi alueella tehtiin määräaikaista valvontakäyntejä muihin kuin asuinrakennuksiin 1 503 kohteeseen, joka vastaa 90 prosentin toteumaa suhteessa tavoiteasetteluun.

Paloturvallisuuden itsearvioinnin lomakkeita lähetettiin 5 921 pientaloon, ja näistä palautettiin lähes 90 prosenttia. Taloyhtiöille lähetettiin paloturvallisuuden itsearvioinnin lomakkeita 642, joista määräaikaan mennessä palautui 60 prosenttia.

Korona pandemian aikana Keski-Uudenmaan pelastuslaitos asetti yhteyshenkilöt kuntien johto- ja häiriötilannekeskuksiin tukemaan tilannekuvan muodostamista. Myös pelastuslaitoksen oma johtokeskus seurasi tilannetta tehostetusti.

Pelastustoimen palvelutasopäätösten valmistelun perustaksi Helsingin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokset laativat yhteisen Uudenmaan alueen riskianalyysin. Lisäksi pelastuslaitoksien palvelutasopäätöksiä yhtenäistettiin. Pelastuslaitos pyysi palvelutasopäätöksen valmistelun yhteydessä lausunnot alueensa kunnilta, kaupungeilta, henkilöstöltä ja asukkailta. Pelastuslaitoksen johtokunta hyväksyi 8.12.2020 Keski-Uudenmaan pelastustoimen palvelutasopäätöksen vuosille 2021–2024.

Pelastuslaitosta valvova Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyysi 14.10.2020 Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimelta selvitystä pelastustoiminnan palvelutasossa, koska nykyisillä resursseilla pelastuslaitos ei kykene taavoittamaan I luokan riskiruutuja asetetussa kuuden minuutin toimintavalmiusajassa. Annetussa selvityksessä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunta esitti 8.12.2020 ratkaisuksi kolmen uuden kärkiyksikön perustamista ja sijoittamista Vantaalle sekä nykyisin Mittatielle sijoitetun kärkiyksikön uudelleensijoittamista.

Sosiaali- ja terveystoimen uudistus on myös pelastustoimen uudistus. Uudenmaan erillisratkaisun perusteella Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue on esitetty lainsäädännössä jaettavaksi Keski-Uudenmaan ja Vantaa-Kerava hyvinvointialueisiin, joille annetaan myös pelastustoimen järjestämisvastuu. Syksyllä 2020 pelastuslaitos kiinnitti lausunnossaan lakiesityksestä erityisesti huomiota pelastuslaitoksen säilymiseen yhtenäisenä uudistuksen toteutuessa sekä pelastuslaitoksen mahdollisuuteen toimia jatkossakin ensihoidossa.

Pelastuslaitos jatkoi toimintaansa kehittämistä vuonna 2020. Pelastuslaitoksen tavoitteena on siirtyä vähitellen prosessimaiseen toimintatapaan, jonka perusta on asiakas ja yhdessä tekeminen. Myös esimiestyöhön kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Pelastuslaitoksen toimintatavan muutosta tukeva uusi hallinnollinen organisaatio käynnistyi 20.1.2020.

Talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio jakaantuu kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle. Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Vuonna 2020 pelastuslaitoksen liikeylijäämä oli yhteensä 821 117,73 euroa. Lopulliseksi tilikauden yli-jäämäksi muodostui poistoerokirjausten jälkeen 1 139 197,10 euroa.

Pelastustoimen liikevaihto oli 29,3 milj. euroa (28,4 milj. euroa vuonna 2019). Liikevaihto ylittyi 0,1 milj. euroa. Toimintakulut olivat 27,3 milj. euroa (27,1 milj. euroa vuonna 2019). Toimintakulut alittivat talousarvion 0,5 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämä oli 874 612,98 euroa.

Ensihoidon osalta liikevaihto oli 10,8 milj. euroa (10,3 milj. euroa vuonna 2019). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,7 milj. euroa. Hyvinkään sairaanhoitoalueelle palautetaan tuloja yhteistoimintasopimuksen mukaisesti, 2,2 milj. euroa (1,9 milj. euroa vuonna 2019). HYKS-Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulokerätymä oli 1,6 milj. euroa (1,7 milj. euroa vuonna 2019). Ensihoidon toimintakulut olivat 10,7 milj. euroa (10,3 milj. euroa vuonna 2019.)

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2020	Toteutuma	Ylitys/alitus
Varsinaisen toiminnan rahavirta	1 556	2 065	509
Investointien rahavirta	-2 300	-1 865	435
Muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirta	0	-1 608	-1 608
Rahavarojen muutos	-744	-1 408	-664

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 199 921 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos -1 408 154 euroa laskee rahavarojen määrän 2 400 572 euroon.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2020	Toteutuma	Ylitys/alitus
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	-1 890	-1 929	39
Muu pelastus- ja huoltokalusto	-100	-16	-84
Asemakalusto	-120	-150	30
Johtokeskukset	-100	-20	-80
Väestönsuojelujärjestelmät	-40	0	-40
Tietojärjestelmät	-50	-104	54
Investoinnit yhteensä	-2 300	-2 219	-81
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	189	-189
Investoinnit netto	-2 300	-2 030	-270

Vantaan valtuuston asettama sitova tavoite investoinneille oli 2,3 milj. euroa. Investointien sitova tavoite toteutui, kun investointeihin kului 2 218 852 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuksien 136 000 euroa ja autojen myynnistä kertyneiden luovutusvoittojen 53 083 euroa jälkeen olivat 2 029 768 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Valvontakäynnit ja paloturvallisuuden itsearvioinnit	6 227	7 700	7 434
Turvallisuusviestintä (henk.)	57 470	90 000	21 362
Pelastustoimen tehtävät	8 023	8 000	6 858
Ensihoitotehtävät	39 528	38 000	36 522
Menot € / asukas	82,59	86,68	83,11

12

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Vastuhenkilö: Jukka T Salminen

Toimielin: Sosiaali- ja terveystalokunta

Puheenjohtaja: Pirkko Letto

1 000 €	Taloussarvio 2020	Taloussarvio- muutokset	Taloussarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Sosiaali- ja terveydenhuolto yhteensä					
Tulot	41 951	-692	41 259	40 922	337
Menot	-673 159	-36 867	-710 026	-713 179	3 153
Toimintakate	-631 208	-37 559	-668 767	-672 257	3 491
Sosiaali- ja terveydenhuolto ilman erikoissairaanhoidoa					
Tulot	40 651	-692	39 959	39 212	747
Menot	-421 099	-36 867	-457 966	-455 960	-2 005
Toimintakate	-380 448	-37 559	-418 007	-416 749	-1 258

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2020

Maaliskuussa 2020 alkanut koronanepidemia vaati sosiaali- ja terveydenhuollolta nopeita toimenpiteitä ja palvelutuotannon muutoksia. Vaikka toimiala selvisi vaatimuksista hyvin, hoito- ja palveluverkko ja epidemian pitkittymisen seuraukset heijastuvat pitkälle tuleviin vuosiin.

Martinlaakson terveysasemasta tehtiin ajanvarauksella toimiva epidemiaterveysasema, jonne ohjattiin kaikki hengitystieoireiset potilaat. Ikääntyneiden asumispalveluihin ja Vantaan sairaalaan perustettiin kohorttiosastot. Elokuussa aloitettiin ilmaisten kasvomaskien jako kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville ihmisille useissa toimipisteissä, ja jakeluverkostoa laajennettiin edelleen syksyn aikana. Palvelutarjontaa sopeutettiin ottamalla onnistuneesti etä- ja digipalveluja käyttöön toimialan eri palveluissa.

Vantaan alueella toimi neljä koronan näytteenottopistettä. Vuonna 2020 testattiin 92 000 vantaalaista, joista covid-19-positiivisia oli 3 400 (3,7 %). Koronan vuoksi erikoissairaanhoidossa hoidettiin 152 vantaalaista. Vantaan sairaalatoiminnassa hoidettiin 65 henkilöä, joilla oli todettu korona joko sairaalajakson aikana tai -jakson syynä. Lisäksi kotihoidossa ja hoiva-asumisessa hoidettiin jonkin verran koronapotilaita. Vuonna 2020 koronaan menehtyi 64 vantaalaista. Tartunnanjäilytykseen lisättiin resurssia syksyn aikana useaan otteeseen. Loppuvuodesta toimialalla valmisteltiin suunnitelmat covid-19-rokotusten järjestämiseksi.

Helsinki-Vantaan lentoasemalla käynnistettiin covid-19-terveysturvallisuustoimenpiteet. HUS Diagnostiikka vastaa näytteenotosta lentoasemalla ja analytiikasta. Lentokentällä testattiin yhteensä noin 50 000 matkustajaa, joiden osalta 2 prosenttia näytteistä osoittautui koronapositiivisiksi. Syyskuussa käynnistettiin kansainvälistäkin huomioita saanut pilotti koronakoirien hyödyntämisestä koronaviruksen tunnistamisessa. Vantaa huolehti myös karanteeniin joutuneiden ja sairastuneiden lentomatrustajien majoitus- ja ruokakassipalvelusta silloin, kun he eivät itse voineet sitä järjestää.

Kaupunkiin perustetun resurssikeskuksen kautta toimialalle siirtyi väliaikaisesti noin 300 työntekijää kaupungin muista toiminnoista. Myös toimialan sisällä siirtyi henkilökuntaa alas ajetuista toiminnoista niihin yksiköihin, joissa oli lisähenkilöstötarvetta. Resurssikeskuksen toiminta keskeytettiin kesän ajaksi, ja apuna olleet työntekijät palasivat omiin tehtäviinsä. Toisen epidemia-aallon alkaessa resurssikeskuksen toiminta käynnistettiin uudelleen.

Sote-uudistuksen alueellinen valmistelu käynnistettiin Tulevaisuuden sote-keskus - ja rakenneuudistushankkeilla. Kevään aikana Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveystoimet valmistelivat yhdessä hankehakemukset, ja alueelle myönnettiin 29.6.2020 hakemusten mukaiset valtionavustukset. Hankeorganisaatio perustettiin, hankesuunnitelmia toteuttava projektitoiminta käynnistettiin ja sujuvat yhteistyörakenteet kaupunkien sisällä ja Vantaan ja Keravan välillä luotiin. Tulevaisuuden sote-keskus -hanketta käynnistettäessä kiinnitettiin erityinen huomio siihen, että hankkeessa tehtävä kehittämistyö palvelee palvelualueiden asiakastavoitteita. Osana rakenneuudistuksen hankekokonaisuutta käynnistyi erikoissairaanhoidon ohjauksen kehittämistyö Uusimaa-ta-soisena yhteistyönä.

Lautakunnan edellyttämä palvelurakenneohjelma käynnistettiin laatimalla palvelutuotannon nykytila-analyysi. Palvelurakenneohjelmaa jatketaan tavoitteena sote-palvelujärjestelmän kokonaisvaikuttavuuden parantaminen ja kustannuskasvun hillintä. Toimiala esitteli kaupunkitasoiselle tuottavuus- ja kasvutoimikunnalle talouden hallintaan ja kustannustason hillintää tähtääviä toimenpiteitä, jotka käynnistettiin.

Suun terveydenhuollon liikelaitos keskeytti poikkeusolojen takia keväällä kiireettömän hoidon, mistä aiheutui toimintavolyymien ja asiakasmaksukertymän voimakas pienentyminen. Liikelaitoksen talousarvion arvioidun alijäämän kattamiseksi toimiala kohdensi liikelaitokselle 2,0 milj. euron avustuksen.

Digitalisaatiota ja sähköisiä palvelu- ja asiointikanavia hyödynnettiin palvelujen saatavuuden ja laadun parantamisessa (mm. Apotti, Maisa, etäpalvelut). Tietojohdamisen työkaluja kehitettiin johtamisen tueksi, ja Apotista saatavien tietojen validointia edistettiin. Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotissa havaittuja raportointiin liittyviä puutteita korjattiin lakisääteisen raportoinnin ja tietojohdamisen tueksi. Järjestelmän käytettävyys ei vielä ole sillä tasolla, jolla luvattu hyötypotentiaali voitaisiin saavuttaa.

Kaupunkitasoisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiateeman vetovastuu oli toimialalla; teeman johtoryhmässä määritettiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja mittarit.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan hr- ja hankinnan tukipalvelut siirtyivät kaupungin henkilöstö- ja konsernipalvelujen tulosalueen tuotettaviksi Uusi Vantaa -toimintamallin mukaisesti vuoden 2021 alusta.

Huolimatta pandemian aiheuttamista poikkeuksellisista paineista sosiaali- ja terveystoimessa jatkettiin pitkäjänteistä työtä toimialalle asetettujen strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Lasten ja nuorten huostaanottojen tarve ei kuitenkaan vähentynyt toivotusti. Vuonna 2020 otettiin huostaan 108 lasta, mikä oli 0,22 prosenttia 0–17-vuotiaista vantaalaisista tavoitteen oltua alle 0,20 prosenttia ikäluokasta. Omassa kodissa kotihoitoon turvin tai ilman palvelutarvetta asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvoi tavoitteen mukaisesti 93,4 prosenttiin. Asunnottomuus ei vähentynyt vuoden 2018 lähtötasosta, vaikkakin asunnottomia oli vähemmän kuin vuonna 2019. Kotouttamispalvelujen piiriin vuonna 2019 tulleiden työikäisten kotoutuminen toteutui pääosin asetettujen tavoitteiden mukaisesti; suomen kielen kurssille osallistumistavoitteen toteutumattomuuteen vaikutti osaltaan koronan vaikutus koulutustarjontaan. Terveysasemien vastaanotoille pääsy kiireettömässä asiassa ei nopeutunut; pandemian vuoksi mm. ajanvarausprosessin muutosten ja etävastaanottojen lisääntymisen myötä raportointitiedot eivät ole vertailukelpoisia aiempiin vuosiin.

Toimiala hyödynsi sosiaalista mediaa aktiivisessa tiedottamisessaan ja positiivisen työnantajamielikuvan luomisessa. Toimialan twitter-tililtä (@Vantaansote) viestitettiin vuoden aikana 260 kertaa. Uutisaiheissa käsiteltiin monia toimialaa koskevia ajankohtaisia asioita, välitettiin Covid-19-tietoa, nostettiin esiin toimialan rekrytointikampanjoita ja vuoden lopussa paljon huomiota saivat Helsinki-Vantaan lentoasemalla työnsä aloittaneet koronakoirat.

Talousarvion toteutuminen 2020

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan menot vuonna 2020 olivat 713,2 milj. euroa ja tulot 40,9 milj. euroa.

Toimialan lopulliseen määrärahaan verrattuna menot ylittyivät 1,2 milj. euroa ja tulot alittuivat 0,3 milj. euroa. Toimintakate oli 3,5 milj. euroa lopullista talousarviota heikompi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon menot vuonna 2020 olivat 456,0 milj. euroa ja tulot 39,2 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 21.9.2020 toimialan menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 36,5 milj. eurolla ja pienensi tulomäärärahaa 0,7 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen.

Menomäärärahan korotuksesta 2,4 milj. euroa muodostui Vantaan lentokentällä toteutetun terveysturvallisuusvalvonnan menoista, 16,3 milj. euroa muista pandemian aiheuttamista menoista, 0,7 milj. euroa valtiorahoitteen Tulevaisuuden Sote-keskus- ja Rakenneuudistushankkeen menoista ja 17,1 milj. euroa toimialan normaalin toiminnan menoista.

Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettuja määrärahoja siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä toimialalle 0,2 milj. euroa. Lisäksi toimialan talousarvioon siirrettiin myönteisen erityiskohtelun hankkeen määrärahoja 0,1 milj. euroa.

Toimialan alkuperäiseen talousarvioon nähden normaalin toiminnan menot ilman pandemia- ja lentokenttätöiminnan menoja ylittyivät 13,9 milj. eurolla ja tulot alittuivat 1,6 milj. eurolla. Menoylitys syntyi pääosin lastensuojelun ja varhaisen tuen (8,1 milj. euroa) sekä vanhusten ja vammaisten hoivapalvelujen (4,4 milj. euroa) ostoista.

Lopulliseen määrärahaan nähden normaalin palvelutuotannon osalta menot alittuivat 4,3 milj. eurolla. Tuloja toteutui 0,9 milj. euroa lopullista talousarviota enemmän. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 36,5 milj. euroa heikompi ja muutettua käyttösuunnitelmaa 1,1 milj. euroa parempi.

Pandemiamenot

Toimialan alkuperäinen talousarvio ei sisältänyt pandemia- eikä lentokenttätöiminnan menoja. Lentokenttätöiminnan menoja toteutui 2,6 milj. euroa ja muita pandemiamenoja 18,4 milj. euroa. Lisäksi toimialan henkilöstömenoissa on 1,1 milj. euroa poikkeusolojen aikana toimialalle kaupungin muilta toimialoilta siirtyneen henkilökunnan henkilöstömenoja.

	(1 000 eur)
Oman toiminnan pandemiamenot	18 365
Pandemia Lentokenttä palvelut	2 614
Lisäksi muilta toimialoilta siirtyneen henkilökunnan menot, jotka sisältyvät palvelualueiden henkilöstömenoihin	1 058
YHTEENSÄ	22 037

Pandemiamenojen osalta lopulliseen määrärahaan nähden menot ylittyivät 2,0 milj. eurolla ja lentokenttätöiminnan osalta 0,2 milj. eurolla. Pandemiamenojen osalta suurimmat menoerät olivat testaustoiminta ja suojausvarustemenot. Lentokenttätöiminnan kattamiseksi saatavasta valtionkorvauksesta (2,6 milj. euroa) ei saatu maksupäätöstä ennen tilinpäätöksen valmistumista, minkä takia se ei sisälly 2020 tilinpäätöksen tuloihin.

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2020 olivat 257,2 milj. euroa.

Vantaan kaupungin talousarviossa vuoden 2020 palvelusopimuksen menoihin oli varattu 241,8 milj. euroa. HUS:n palvelusopimuksen menot olivat Vantaalle vuonna 2020 noin 246,7 milj. euroa, mikä vastasi HUS:n talousarviossa Vantaan palvelusopimuksen maksuosuudeksi arvioitua 246,7 milj. euroa. HUS toteutti palvelujen käytön mukaisen laskutuksen lisäksi HUS:n 2020 tilikauden alijäämän kattamiseksi Vantaan osalta yhteensä 9,3 milj. euron lisäkannon sekä varmuusvarastojen tason noston kirjanpidolliseen käsittelyyn liittyvän 1,5 milj. euron lisälaskutuksen. Tilikauden 2020 alijäämän muodostaneet kustannukset aiheutuivat Apotti-potilastietojärjestelmän käyttöönotosta aiheutuvista kertaluonteisista kustannuksista sekä sen aiheuttamista tuotantohäiriöistä sekä covid-19-epidemian aiheuttamista koronapotilaiden hoidosta. Tehtäväalueen määräraha sisältää HUS-palvelusopimuksen lisäksi kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen, e-arkiston ja e-reseptin tietojärjestelmämenot ja myrkytystietokeskuksen, terveysasemien erikoissairaanhoidon menot sekä HUS-eläkevastuut.

Erikoissairaanhoidon menomäärärahat ylittyivät 5,2 milj. eurolla ja tulomääräraha noin 0,4 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli talousarviota 4,7 milj. euroa heikompi.

12 10

Talous- ja hallintopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	305	524	829	485	344
Menot	-7 443	-515	-7 958	-5 634	-2 324
Toimintakate	-7 138	9	-7 129	-5 150	-1 979

Taulukko sisältää talous- ja hallintopalvelujen sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan määrärahat ja toteuman.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talous- ja hallintopalvelujen palvelualue vastaa keskitetysti toimialan talouteen, hallintoon ja kehittämisen koordinointiin liittyvistä tehtävistä, toimialan tieto- ja viestintäratkaisujen kehittämisestä ja koordinoinnista sekä tarjoaa tukipalveluja toimialan muille palvelualueille. Talous- ja hallintopalveluissa tapahtui vuoden lopussa Uusi Vantaa -toimintamalliin perustuva organisaatiomuutos, kun henkilöstöyksikkö kokonaisuudessaan ja asiantuntijapalvelujen yksiköstä hankinnan tukipalvelut (yhteensä kahdeksan vakanssia) siirtyivät kaupungin henkilöstö- ja konsernipalvelujen tulosalueelle. Muutos astui voimaan vuoden 2021 alusta.

Kulunut toimintavuosi toteutui alkuperäisiin suunnitelmiin verrattuna varsin hyvin poikkeuksellisesta pandemiavuodesta huolimatta. Koronan ohella keskeisiä toimintavuotta kuvaavia teemoja olivat Apotti-potilastietojärjestelmän käyttöönottoihin liittyvät hankkeet ja sote-uudistuksen Vantaa-Kerava-hyvinvointialueen valmisteluun liittyvän työn käynnistäminen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta ja yksilöasioiden jaosto kokoontuivat molemmat vuoden aikana 12 kertaa. Lautakunnan käsittelyyn tulevista asioista julkaistiin tiedote aina esityslistan valmistuttua ja kokouksissa tehdyistä päätöksistä julkaistiin tiedote viipymättä kuntalaisia ja tiedotusvälineitä palvellen monesti jo kokouspäivän aikana.

Talous- ja hallintopalveluissa järjesteltiin ja priorisoitiin työtehtäviä uudelleen, jotta toimialan ja palvelualueiden työtä voitiin tukea vaikeassa poikkeusolotilanteessa. Palvelualueella toimi kaupungin pandemiajohto-ryhmän alaiset henkilöstö- ja tukipalvelujen alatyöryhmät. Henkilöstöpalvelujen alatyöryhmässä henkilöstöyksikkö koordinoi sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön siirtoja palvelualueilta toisille. Muualta siirtyneille työntekijöille tarvittiin lääkehoitoluvat, minkä mahdollistamiseksi uusille tai väliaikaisille työntekijöille tilattiin pikakoulutusmateriaali sekä pikatesti koulutuksen sisällöstä. Tukipalvelujen alatyöryhmä koordinoi suojaintarpeeseen vastaamista ja suojaintoimituksia toimialalle yhteistyössä kaupungin hankintakeskuksen kanssa. Lisäksi koordinoitiin elokuussa käynnistynyttä kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien ja vähävaraisimpien maskijake-lua yhteistyössä muiden palvelualueiden ja hankintakeskuksen kanssa.

Apotti-järjestelmän kolmas käyttöönotto toteutettiin helmikuussa. Järjestelmän pakollisten korjausten ja muutostarpeiden toteuttamista jatkettiin yhdessä Apotti Oy:n kanssa. Lisäksi kevään ja kesän aikana järjestelmään toteutettiin lukuisia muutoksia covid-19-kirjausten ja -seurannan mahdollistamiseksi.

Digitaaliset palvelut -yksikön organisointi ja tukiprosessien määrittely jatkuvia palveluja varten tehtiin yhdessä tietohallinnon kanssa. Prosessit kuvattiin, ja toiminta noudattaa kuvattuja prosesseja. Kehittämisen prosessit sovittiin yhdessä muiden Apotti-tilaajien kanssa, ja sovittujen prosessien mukaisesti toimitaan. Apotin kehittämiseen osallistui palvelualueilta nimettyjä henkilöitä. Henkilöstön koulutus ITIL- ja SAFe-malleihin toteutettiin syksyn aikana. Digikehittämisen linjaukset hyväksyttiin toimialan johtoryhmässä ja digisuunnitelmatyö käynnistettiin palvelualueittain loppuvuodesta.

Tiedolla johtamisen tueksi kehitettiin raportointityökaluja ja analyysinäyttöjä, joita palvelualueet ja johto voivat hyödyntää toiminnan johtamisessa. Koronaepidemian vuoksi keskityttiin tiedon tuottamiseen epidemian aikaisen toiminnan johtamiseksi. Palvelutarpeiden ja toiminnan suuntaamisen ennakoimiseksi kehitettiin tiedolla johtamisen työkaluja ja laadittiin mm. vaihtoehtoisia skenaarioita epidemian etenemisestä. Lisäksi toimialalla kehitettiin jatkuvasti Apotin tuottamaa raportointia, jotta kriittisiä ja lakisääteisiä raportointeja saadaan toteutettua.

Vantaa-Keravan hyvinvointialueen valmisteluun liittyvälle rakenneuudistushankkeelle saatiin valtionavustusta 3,7 milj. euroa ja sitä koordinoidaan palvelualueelle perustetun uuden hanketoimiston tuella. Rakenneuudistushanke käsittää tulevan hyvinvointialueen palvelujen järjestämisen, organisoinnin ja digitaalisten palvelujen suunnitelman uudelle organisaatiolle. Hanke kestää vuoden 2021 loppuun ja sille on tiedossa jatkorahoitus, mikäli lait hyväksytään. Hankkeen rekrytoinnit käynnistyivät syksyllä. Hankkeen käynnistymistä esiteltiin sosiaali- ja terveysministeriön hankekatselmoinnissa vuoden lopulla joulukuussa ja se sai aloitusvaiheen etenemisestään hyvän arvion.

Tulevaisuuden sote-keskus -hankekokonaisuuteen saatiin 2,7 milj. euron suuruinen valtionavustus. Kehittämistyössä edetään nykytila-analyysien pohjalta yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupungin kesken siten, että hankkeen päämääränä on asukkaille suunnattujen palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, vaikuttavuuden ja laadun parantaminen. Hankkeeseen oli vuoden loppuun mennessä rekrytoitu kymmenkunta projektityöntekijää ja projektipäälliköitä. Hanke jatkuu vuoden 2022 loppuun saakka.

Kaupunkitasoisista strategiateemoista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiateeman johtoryhmän vetovastuu oli toimialan kehittämispäälliköllä. Teemaryhmän työskentely käynnistettiin alkuvuonna ja tavoitteet sekä mittarit määritettiin. Syksyn aikana toteutettiin neljä kaupunkitasoista hyvinvointijohtamisen kehittämisen työpajaa. Työtä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisrakenteen uudistamiseksi jatketaan tämän pohjalta. Kaupunkitasoisesti edistettiin toimialojen yhteistä valmistelua mm. Islannin mallin kaltaisen työotteen kehittämiseksi.

Vuoden lopussa päättynyt CoHeWe-hanke oli Tampereen, Helsingin ja Oulun kaupunkien kanssa tehty yhteisprojekti, jossa kehitettiin yritysten roolia toimia innovatiivisina hyvinvointi- ja terveystalvelujen kehittäjinä yhdessä kaupunkien, tutkimusorganisaatioiden ja muiden toimijoiden kanssa. Hankkeessa toteutettiin kuusi kehittämiskokeilua kohdentuen esimerkiksi etäkuntoutuksen toimintatapojen kehittämiseen. Hankkeen puitteissa laadittiin myös yhteiskehittämisen prosessimalli, joka perustuu hankkeessa toteutuneisiin kokeiluihin.

Ympäristötyötä jatkettiin toimialalla muun muassa esimiehille järjestetyn koulutuksen myötä. Resurssiviisauksen tiekartan toimeenpanon sekä ekotukityön tukeminen nostettiin tarkasteluun loppuvuodesta. Työtä ympäristöasioiden edistämiseksi toimialalla jatketaan.

Taloussykköä työllisti perustehtävien lisäksi monet koronavuodesta aiheutuvat lisätyöt. Yksikkö toteutti pandemiamentojen seurannan, seurantaohjeistuksen sekä valmisteli yhteistyössä terveystalvelujen kanssa lentokenttätoiminnan valtionkorvaushakemuksen. Lisäksi tehtävänä oli mm. yksityisten palvelutuottajien pandemiastaan liittyvien korvausten maksuprosessin valmistelu sekä muiden kuin vantaalaisten covid-19-näytteenoton laskuttaminen muilta kunnilta.

Taloussarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2020 olivat 5,6 milj. euroa ja tulot 0,5 milj. euroa.

Talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahaassa oli varauduttu toimialan yhteisiin menoihin, kuten hankkeiden menoihin sekä toimialan koulutusmenoihin. Kaupunginvaltuusto korotti 21.9.2020 palvelualueen sekä tuloetta menomäärärahaa 0,5 milj. euroa Tulevaisuuden sote-keskus ja rakenneuudistushankkeisiin saadun rahoituksen johdosta.

Palvelualueen alkuperäiseen taloussarvioon nähden menot alittuivat 1,8 milj. eurolla ja tulot ylittyivät 0,2 milj. eurolla. Palvelualueen lopulliseen määrärahaan nähden menot alittuivat 2,3 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,3 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä ja lopullista taloussarviota 2,0 milj. euroa parempi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Toimialan henkilöstömäärä *)	2 686	2 876	2 874
Toimialan esimiesten määrä *)	212	201	213
Talous- ja hallintopalv. henkilöstömäärä **)	79	85	85
Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina	62,9	67,5	72,5
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö	2,9 %	3,0 %	3,0 %
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä	37,3 %	42,3 %	39,9 %

*) Sis. suun terveydenhuollon liikelaitoksen.

**) Sis. tietohallinnon rahoittaman Apotti-hankkeen määräaikaisten ja tietosuojasetuksen toimeenpanon arkistotyöhön kohdistuvat määräaikaisten tehtävät.

12 20**Erikoissairaanhoito**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 300	0	1 300	1 710	-410
Menot	-252 060	0	-252 060	-257 219	5 159
Toimintakate	-250 760	0	-250 760	-255 509	4 749

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

HUS:n palvelutuotanto kasvoi vuonna 2020 hoitopäivätuotteiden osalta 4,8 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. NordDRG-tuotteet (-7 %) ja käyntituotteet (-2,2 %) vähenivät edellisvuoden tilanteesta. Vuonna 2020 kirjoitettiin HUS:iin 54 031 ei-päivystyksellistä lähetettä, joista 62 prosenttia laadittiin terveyskeskuksessa.

Vantaan terveyskeskuksessa laadittujen elektiivisten läheteiden määrä väheni 9,14 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna, yksityissektorilta laadittujen elektiivisten läheteiden määrä lisääntyi 4,12 prosenttia. Työterveyshuollosta laadittujen elektiivisten läheteiden määrä lisääntyi 1,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

HYKS-sairaanhoitoalueella vuodeosastojonoissa oli vuoden lopussa 408 potilasta, joiden odotusaika oli ollut yli 6 kk. Heistä 117 odotti kirurgian ja 196 silmätautien erikoisalojen hoitoon pääsyä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala osallistui vuonna 2020 käynnistettyyn erikoissairaanhoidon ohjausta sekä peruspalvelujen ja erikoissairaanhoidon asiakaslähtöistä yhteistyötä kehittävään hankkeeseen, jota toteutetaan Uudenmaan alueiden ja HUSin yhteistyönä. Hyks-alueen järjestämissuunnitelma päivitettiin.

Talousarvion toteutuminen

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2020 olivat 257,2 milj. euroa.

Vantaan kaupungin talousarviossa vuoden 2020 palvelusopimuksen menoihin oli varattu 241,8 milj. euroa. HUS:n palvelusopimuksen menot olivat Vantaalle vuonna 2020 noin 246,7 milj. euroa, mikä vastasi HUS:n talousarviossa Vantaan palvelusopimuksen maksusuudeksi arvioitua 246,7 milj. euroa. HUS toteutti palvelujen käytön mukaisen laskutuksen lisäksi HUS:n 2020 tilikauden alijäämän kattamiseksi Vantaan osalta yhteensä 9,3 milj. euron lisäkannon sekä varmuusvarastojen tason noston kirjanpidolliseen käsittelyyn liittyvän 1,5 milj. euron lisälaskutuksen. Tilikauden 2020 alijäämän muodostaneet kustannukset aiheutuivat Apotti-potilastietojärjestelmän käyttöönotosta aiheutuvista kertaluonteisista kustannuksista sekä sen aiheuttamista tuotantohäiriöistä sekä covid-19-epidemian aiheuttamasta koronapotilaiden hoidosta. Tehtäväalueen määräraha sisältää HUS-palvelusopimuksen lisäksi kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen, e-arkiston ja e-reseptin tietojärjestelmämenot ja myrkytystietokeskuksen, terveysasemien erikoissairaanhoidon menot sekä HUS-eläkevastuut.

Erikoissairaanhoidon menomäärärahat ylittyivät 5,2 milj. eurolla ja tulomääräraha noin 0,4 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli talousarviota 4,7 milj. euroa heikompi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020 **)	TP 2020
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	93 693	93 485	87 166
Poliklinikkakäynnit	269 235	292 826	263 390
Vuodeosastohoitopäivät	32 862	30 448	34 434
Kaikki jonossa olevat	2 322	2 300	2 638
Laskutetut siirtoviivepäivät /milj. eur.	0,5	0	0,4
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo/ milj. eur. *)	244,2	234,6	246,7
Euroa/asukas	1 046	1 009	1 055
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	1 560	1 494	1 593

*) Vantaan talousarviossa erikoissairaanhoidon varattu määräraha. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen.

**) Tässä käytetyt luvut ovat suoritteiden osalta 2019 tammi-huhtikuun tietojen perusteella tehty vuosiennuste.

12 30**Terveyspalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 162	2 044	6 206	3 402	2 804
Menot	-100 932	-17 796	-118 728	-122 457	3 729
Toimintakate	-96 770	-15 752	-112 522	-119 055	6 533

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Terveyspalvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä ehkäistä ja hoitaa sairauksia. Terveyspalvelut järjestää ja tuottaa väestön tarpeen mukaiset, terveydenhuoltolain edellyttämät terveyspalvelut, neuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut, lääkinnällisen kuntoutuksen sekä perustason mielenterveyspalveluja ja perus- ja erityistason päihdepalveluja. Terveysasemia on seitsemän. Terveysasemien palvelutarjontaan kuuluu lääkärin, sairaanhoitajan, terveydenhoitajan, puhe-, toiminta-, fysio- ja ravitsemusterapeuttien vastaanotot, tartuntatauti-, hygieniä-, diabetes- ja jalkaterapiayksiköt, ehkäisy- ja perhesuunnittelu-neuvola, mahasuolikanavan täyhystysyksikkö sekä hoitotarvikejakelu. Neuvoloita on 10 ja koulu- sekä opiskeluterveydenhuollon toiminnot järjestetään noin 80 oppilaitoksessa. Päihde- ja mielenterveyspalveluja tarjotaan terveysasemien lisäksi päihdepoliklinikoilla ja terveysneuvontapisteissä sekä ympärivuorokautista hoitoa tarjoavassa päihdevieroitusyksikössä.

Covid-19-epidemian torjuntatyö vaati runsaasti henkilöresurssia ja muutti palvelumalleja. Maaliskuussa perustettiin Martinlaakson terveysasemalle koko Vantaan epidemiavastaanotto, joka jatkaa toimintaansa infektio-terveysasemana. Tartunnan jäljitykseen luotiin toimintamalli ja perustettiin oma yksikkö. Lisäksi perustettiin neuvonta- ja ajanvarauspuhelinpalvelu. Maalis-toukokuussa henkilökuntaa jouduttiin siirtämään lentokentälle epidemian torjuntatyöhön, mikä vaikutti kaikkiin palveluyksiköihin. Covid-19:ään liittyvät puhelut ja sähköiset yhteydenotot kuormittivat loppuvuoteen saakka. Epidemian vuoksi palvelupisteitä jouduttiin tilapäisesti sulkemaan ja siirtämään palvelut toisiin pisteisiin. Palvelutarjontaa ja toimintaa sopeutettiin lisäämällä etäpalveluja ja siirtämällä henkilöstöä epidemian vaatimiin tehtäviin; kriittiset palvelut turvattiin. Helsinki-Vantaa-lentokentän terveysneuvontapiste siirtyi Vantaan tuottamaksi syksyllä. Loppuvuoden aikana valmisteltiin suunnitelmat covid-19-rokotusten järjestämiseksi. Yleisesti voi sanoa, että perinteisten palvelujen saatavuus väheni ja volyymi pieneni epidemian takia. Lisäksi asiakkaiden palvelutarpeissa tapahtui muutoksia. Epidemian lopulliset vaikutukset tulevat näkymään vasta tulevina vuosina.

Palvelukyky parani useissa palveluissa. Fysioterapeutin vastaanotolle pääsi ilman lääkärinlähetettä suoraan terveysasemalta. Päihde- ja mielenterveyspalveluissa pääsi aiempaa nopeammin ostopalveluna tuotettuun lyhytpsykoterapiaan ja ratkaisukeskeiseen lyhytterapiaan sekä opioidikorvaushoitoon. Kaikki mielenterveystyötä tekevät sairaanhoitajat kouluttautuivat HOT-lyhytpsykoterapiamenetelmään ja toimintaa pilotoitiin menestyksellisesti vuoden lopulla. Perustason mielenterveyspalvelujen hoitokäynnit lisääntyivät 39 prosenttia edellisvuodesta, mutta kysyntä pysyi edelleen suurena.

Terveysasemilla valinnanvapautta lisättiin mahdollistamalla omalääkäritörmille potilaille vapaus valita hoitopaikkansa. Hoidon saatavuutta parannettiin lisäämällä etä- ja videovastaanottoja. Myös lääkäreiden iltavastaanotto toteutui etävastaanottoina. Keväällä koronaepidemian aikana kertyneet hoitotakuujonot purettiin jo kesän aikana kaikilta terveysasemilta.

Terveysasemien puhelinpalvelu uudistettiin ja toiminta siirtyi joulukuussa pääosin terveysasemille. Puhelinvalikkoon lisättiin lääkitysasioita varten farmaseuttien linja, fysioterapian hoidon tarpeen arviointi sekä terveydenhoitajien linja. Puhelinpalveluun jäi yhteiseksi toiminnaksi 13 hoitajan puhelinyksikkö, joka tekee myös hoidon tarpeen arviointia ja vastaa erityistoiminnoista, kuten kuulovammaisten ajanvarauksesta. Hoidon tarpeen arvioinnin puhelujen jonotusaika lyheni joulukuun lopulla noin 5 minuuttiin ja kaikki takaisinsoitot soitettiin samana päivänä.

Suonensisäisten huumeidenkäyttäjien liikkuvan terveysneuvontapisteen palvelujen siirto omaksi toiminnaksi valmisteltiin otettavaksi käyttöön tammikuussa 2021. Kuntoutusyksikössä toteutettiin vuoden 2020 alussa organisaatiouudistus luomalla alueelliset toimintayksiköt. Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa raskausdiabeetikoiden hoitopolkua kehitettiin edelleen laadun parantamiseksi ja erikoissairaanhoitoon ohjautumisen vähentämiseksi. Länsimäen neuvolan toiminta siirtyi Hakunilan neuvolan yhteyteen osana palveluverkko-suunnittelua. Tikkurilan neuvolassa käynnistettiin keskusneuvolatoiminta. Perhekeskustoimintamallin kehittämiseen osallistuttiin aktiivisesti.

Terveyspalvelujen kaikissa toiminnoissa otettiin käyttöön etävastaanottoja. Kuntoutus-, mielenterveys-, päihde- ja ennaltaehkäisevän toiminnan yksiköissä toteutettiin myös etäryhmävastaanottoja. Sähköisten palvelukanavien (Mäsa-portaali, sähköinen hoidon tarpeen arviointi, korona-ajanvaraus) käyttö lisääntyi huomattavasti. Päihdepalvelut otti asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöön helmikuussa.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2020 olivat 122,5 milj. euroa ja tulot 3,4 milj. euroa.

Toimialan pandemiamentojen seuranta toteutettiin keskitetysti terveyspalvelujen palvelualueella. Terveyspalvelujen menot vuonna 2020 ilman toimialan pandemiamentoja ja lentokentällä toteutetun rajaterveysvalvonnan (terveysturvallisuuden edistämistoiminta) menoja olivat 101,5 milj. euroa ja tulot 3,2 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto muutti 21.09.2020 palvelualueen määrärahoja toimialan esityksen mukaisesti pandemiamentojen osalta 16,3 milj. euroa ja lentokenttämentojen osalta 2,4 milj. euroa. Palvelualueen omassa toiminnassa menomäärärahaa lisättiin hoitotarvikejakelun ja päivystystoiminnan menoihin. Tulomäärärahaa korotettiin lentokenttämenoista valtiolta saatavan korvauksen osalta 2,4 milj. euroa ja pienennettiin asiakasmaksutulojen osalta 0,4 milj. euroa. Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan.

Palvelualueen alkuperäinen talousarvio ei sisältänyt pandemia- eikä lentokenttätöiminnan menoja. Lento-kenttätöiminnan menoja toteutui 2,6 milj. euroa ja muita pandemiamentoja 18,4 milj. euroa. Lisäksi palvelualueen henkilöstömenoissa on 0,2 milj. euroa poikkeusolojen aikana toimialalle kaupungin muilta toimialoilta siirtyneen henkilökunnan henkilöstömenoja.

Palvelualueen alkuperäiseen talousarvioon nähden normaalin toiminnan menot ilman pandemia- ja lento-kenttätöiminnan menoja ylittyivät 0,5 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,8 milj. eurolla. Menoylitys syntyi diabetesyksikön hoitotarvikejakelun sekä terveyskeskuspäivystyksen menoista. Lopulliseen määrärahaan nähden menot alittuivat 0,5 milj. eurolla ja tulot 0,5 milj. eurolla.

Pandemiamentojen osalta lopulliseen määrärahaan nähden menot ylittyivät 2,0 milj. eurolla ja lentokenttätöiminnan osalta 0,2 milj. eurolla. Pandemiamentojen osalta suurimmat menoerät olivat testaustoiminta ja suoja-varustemenot. Lentokenttätöiminnan kattamiseksi saatavasta valtionkorvauksesta (2,6 milj. euroa) ei saatu maksupäätöstä ennen tilinpäätöksen valmistumista, jonka takia se ei sisälly 2020 tilinpäätöksen tuloihin. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen arvioitun alijäämän kattamiseksi toimiala kohdensi liikelaitokselle 2,0 milj. euron avustuksen.

Palvelualueen lopullinen talousarvio sisältäen pandemiamentot ylittyivät 3,7 milj. euroa ja tulot alittuivat 2,8 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Terveysasemien keskitetyn puhelinpalvelun suorien puhelujen odotusaika (min, ka)	21	5	27
Terveysasemien keskitetyn puhelinpalvelun takaisinsoittojen odotusaika (min, ka)	1 114	60	1 445
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa potilailla, joilla on omalääkäri (3. vapaa aika lääkärille, vrk, mediaani) *)	34	14	41
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa potilailla, joilla ei ole omalääkäriä (3. vapaa aika lääkärille, vrk, mediaani) *)	41	14	85
Päiväpoliklinikan läpimenoaika hoidontarpeen arvioinnin alkamisesta vastaanotolta uloskirjaukseen (min, mediaani)	51	60	62
Äitiys- ja lastenneuvolan käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä **)	125 397	115 000	121 601
Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä **)	72 916	76 700	64 010
Päihde- ja mielenterveyspalvelujen käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä ***)	18 985	21 000	16 764
Terapiapalvelut, hoitopuhelujen osuus vastaanottokäynneistä (%)	7,0	7,4	28,5

*) Mediaani on järjestetyn tulosjoukon keskimäinen luku. Parillisessa tulosjoukossa kahden keskimäisen luvun keskiarvo. Lääkäreiden ajanvarauskirjoja ei Covid-19 pandemian johdosta ole voitu avata tavanomaiseen tapaan seuraaville kolmelle kuukaudelle. Lääkäreitä tarvitsevat on saatettu asettaa niin sanottuun hoitotakuujonoon, jossa oleviin kuntalaisiin on otettu joustavasti yhteyttä ja potilaat on hoidettu joko etä- tai läsnävastaanotoilla. Tällöin T3 luku raportoituu pitkänä (90 päivää), vaikka todellisuudessa asiakkaat saavat hoitoa nopeammin. Covid-19 pandemia aikana on voimakkaasti lisätty lääkäreiden etävastaanottoja. Nämä ajanvaraustyyppit eivät raportoidu T3 aikoihin. Tämän johdosta T3 näyttää pidemmältä kuin oikea toteuma.

**) Sisältää terveydenhoitajien ja lääkäreiden vastaanottokäynnit, ryhmäkäynnit, ryhmätilaisuudet, kotikäynnit, käyntejä korvaavat puhelut ja sähköiset kontaktit.

***) Sisältää avohoidon ajanvaraukselliset vastaanottokäynnit, ryhmäkäynnit ja kotiin vietävät palvelut.

12 40

Perhepalvelut

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	12 939	-1 117	11 822	10 821	1 001
Menot	-112 586	-7 520	-120 106	-122 685	2 579
Toimintakate	-99 647	-8 637	-108 284	-111 864	3 580

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perhepalveluissa valmisteltiin vuoden 2021 alusta voimaan tullutta organisaatiomuutosta, jonka yhteydessä

palvelualueen nimi muutettiin perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualueeksi. Osana organisaatiomuutosta perustettiin aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen sekä lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun palveluyksiköt. Aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelujen, lastensuojelun sekä maahanmuuttajapalvelujen palveluyksiköiden toiminnot järjestettiin uusiin palveluyksiköihin. Psykososiaalisten palvelujen palveluyksikön rakenne ei muuttunut.

Organisaation uudistamisen tavoitteena on sujuvoittaa asiakastyötä ja yhteistyötä palvelu- ja toimintayksiköiden välillä sekä tukea asiakaslähtöisen toimintakulttuurin toteuttamista. Palveluprosessin kehittäminen aloitettiin jo vuoden 2020 alussa yhdistämällä lastensuojelun virka-aikainen päivystys ja Uusien asiakkaiden palvelut -yksikön lapsiperheiden alkuarviointi lapsiperheiden ja lastensuojelun päivystyksen toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Muutoksen seurauksena prosessin alkuvaihe nopeutui, ja prosessin kehittämistä jatketaan. Monialaisen palvelutarpeen arvioinnin mallia valmisteltiin palveluyksiköiden välisenä yhteistyönä.

Pandemian aikana kaikissa perhepalvelujen yksiköissä turvattiin palvelujen saatavuus asiakkaille huomioiden koronatilanteen edellyttämät haasteet. Toimintaan ja toimitiloihin tehtiin järjestelyjä, joiden avulla pystyttiin turvaamaan palvelujen saatavuus ja asiakas- ja työturvallisuus sekä ehkäisemään koronan leviämistä. Digi- ja etäpalvelujen käyttö lisääntyi merkittävästi. Myönteisenä asiana havaittiin erilaisten asiakasryhmien ennakoitua suurempi valmius digi- ja etätyöskentelyyn. Asiakkaita kontaktoitiin aktiivisesti ja neuvontavastaanottojen määrää lisättiin. Perheiden konkreettisiin tuen tarpeisiin vastattiin mm. jakamalla perheille ruokakasseja sekä lasten tarvikkeita Koivukylän avoimessa kohtaamispaikassa yhteistyössä Vantaan Yhteisen pöydän ja järjestöjen kanssa. Lisäksi perheiden psykososiaalisen tuen tarpeeseen vastattiin avaamalla tukipuhelin sekä maahanmuuttajille kohdennettu monikielinen koronapuhelinpalvelu. Puhelinpalvelut toteutettiin laajassa poikkihallinnollisessa ja järjestöyhteistyössä. Sosiaali- ja kriisipäivystyksessä tiivistettiin yhteistyötä lentokentän toimijoiden kanssa. Pandemiatilanne näkyi täydentävän toimeentulotuen hakemusten määrän kasvuna, lisäystä edellisvuoteen oli 11 prosenttia.

Lastensuojelun kaikissa avo- ja sijaishuollon tiimeissä otettiin käyttöön systemisen sosiaalityön toimintamalli, ja mallista saatiin hyvää palautetta sekä asiakkailta että työntekijöiltä. Lastensuojelun laatu- ja valvontatiimin toiminta tehosti ja paransi sijaishuollon kuntakohtaisen valvonnan laatua sekä palvelujen tuottajien tukea, ohjausta ja yhteistyötä. Jälkihuollon prosesseja kehitettiin ja valmisteltiin yli 18-vuotiaiden jälkihuollon siirtyminen vuoden 2021 alussa osaksi nuorten sosiaalityön yksikköä (aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen palveluyksikkö). Monialaiseen yhteistyöhön perustuva Ankkuri-toiminta käynnistyi tarkoituksena puuttua nuorten rikoksilla oireilemiseen varhaisessa vaiheessa. Ankkuritiimit tekivät kesä-joulukuun aikana yhteensä 39 ankkuritaapamista.

Huostaanottoja tehtiin vuoden 2020 aikana yhteensä 108, mikä oli neljä enemmän kuin vuonna 2019. Huostaanotettuna oli 0,22 prosenttia Vantaan 0–17-vuotiaista. Sosiaali- ja terveyslautakunta asetti joulukuussa 2019 lastensuojelun palveluyksikölle tavoitteen rajata lastensuojelun vastuusosiaalityöntekijänä toimivien sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärä enintään 35 asiakaslapseen vastuusosiaalityöntekijää kohden. Avohuollossa asiakasmitoitus pääsääntöisesti toteutui, mutta sijaishuollon osalta asiakasmäärä ylitti asetetun tavoitteen.

Aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelujen Uusien asiakkaiden palvelut -yksikössä kehitettiin ja laajennettiin palveluohjausta ja neuvontaa mm. tarjoamalla palvelua kolmella sosiaaliasemalla. Lisäksi kehitettiin palvelutarpeen arvioinnin mallia. Suunnitelmallisen sosiaalityön yksikössä kehitettiin asiakasprosessia asiakasarvoa tuottavan ajankäytön näkökulmasta. Perhesosiaalityötä vahvistettiin ja yhteistyötä kumppaneiden kanssa lisättiin. Asumispalveluissa jatkettiin palvelutuotannon prosessien kehittämistä ja toipumisorientaatio-viitekehyksen käyttöönottoa.

Psykososiaaliset palvelut osallistui aktiivisesti perhekeskuskokonaisuuden kehittämiseen, johon kuuluva Vantaan ensimmäinen avoin kohtaamispaikka avattiin vuoden alussa yhteistyössä varhaiskasvatuksen, ennaltaehkäisevän terveydenhuollon ja järjestöjen kanssa. Lapsiperheiden palveluntarve kasvoi pandemian pitkittyessä. Tämä näkyi mm. parisuhteen ja vanhemmuuden tuen, pikkulasten vanhempien, lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen sekä lapsiperheiden varhaisen tuen palvelujen kysynnän kasvuna. Asiakkaiden tilanne edellyttää usein pitkäkestoista tukea ja monia palveluja. Palveluyksikössä kehitettiin konsultaattiorakenteita ja monialaisia työmalleja. Sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiantona sosiaali- ja kriisipäivystys toteutti laaja-alaista varautumista ja koordinaatiota Al Holin leirillä olevien suomalaisten kotimaahan paluuseen liittyen.

Maahanmuuttajapalveluissa tiivistettiin poikkihallinnollista ja järjestöyhteistyötä vaikeassa asemassa olevien asiakkaiden tukemiseksi. Lisäksi maahanmuuttajapalvelut osallistui aktiivisesti Yhteiset lapsemme ry:n Tienoo.fi-sovelluksen sisällön kehittämiseen. Sivusto kokoaa tietoa yhteiskunnasta, oikeuksista ja palveluista useilla eri kielillä. Ihmiskaupan uhrien ja paperittomien palveluja kehitettiin yhteistyössä ministeriöiden ja pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Perhepalveluille myönnettiin valtionavustusta toistuvasti ja vakavilla rikoksilla oireilevien nuorten toimintamallin pilotointi- sekä asunnottomuuden ehkäisyhankkeisiin. Lisäksi perhepalveluissa toteutettiin muita valtionavustushankkeita, ml. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus, Lastensuojelun tulevaisuus sekä TE-OT-työkykyhanke. Aktiivisten järjestökumppanuuksien kautta tuettiin perheitä pandemian aiheuttamaan poikkeustilanteeseen liittyen. Vuonna 2019 käynnistyneessä Lapset SIB Vantaa -ohjelmassa vahvistetaan neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja heidän perheidensä tukemista. Hankkeessa oli aktiivisessa työskentelyssä vuoden lopussa 33 lasta (yhteensä 52 ohjausta hankkeeseen). Perhepalvelut koordinoi kaupunkitasoista Väkipallaton Vantaa -lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön kehittämisen projektia.

Perhepalvelut seuraa systemaattisesti sosiaalityöntekijöiden rekrytointitilannetta. Aikuisten ja perheiden sosiaalipalveluissa sosiaalityöntekijöiden rekrytointitilanne parani vuoden aikana ja vakanssit saatiin täytettyä. Lastensuojelussa tilanne oli haastavampi, erityisesti lastensuojelun avohuollon sosiaalityöntekijöiden vakanssien osalta. Perhepalvelut oli mukana kaupunkitasoisessa henkilöstöjohtamisen laatuhankeessa, jonka tavoitteena on parantaa henkilöstön hyvinvointia sekä myönteistä työnantajakuva. Osana hanketta kartoitettiin sosiaalityöntekijöiden kokemuksia työstä. Kartoituksen tulosten ja aiempien kokemusten pohjalta järjestettiin perhepalvelujen johtoryhmälle strategisen johtamisen valmennus sekä valmisteltiin laajaa vuonna 2021 toteutettavaa esimiesvalmennusta.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2020 olivat 122,7 milj. euroa ja tulot 10,8 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto korotti 21.9.2020 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 7,4 milj. eurolla ja alensi tulomäärärahaa 1,2 milj. euroa. Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan 0,1 milj. euroa.

Tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 10,1 milj. eurolla ja tulot alittuivat 2,1 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 2,6 milj. eurolla ja tulot alittuivat 1,0 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 12,2 milj. euroa ja lopullista talousarviota 3,6 milj. euroa heikompi.

Määrärahan ylitykset syntyivät lastensuojelun ja varhaisen tuen ostopalveluista 8,1 milj. euroa, hallinto-oikeuden päätöksistä, joilla Vantaa veloitettiin maksamaan muille kunnille lastensuojelun korvauksia yht. 0,4 milj. euroa, työvoiman vuokrauskustannuksista ja palkoista yht. 1,9 milj. euroa.

Lisäksi palvelualueen henkilöstömenoissa on 0,1 milj. euroa poikkeusolojen aikana toimialalle kaupungin muilta toimialoilta siirtyneen henkilökunnan henkilöstömenoja.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi) *)	95 %	100 %	65 %
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)	100 %	100 %	99 %
Lastensuojelun 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus väestön 0 - 17-vuotiaista	..	7,5 %	3,8 % **)
Huostaanottojen tarve väestön 0-17 vuotiaissa	0,22 %	0,20 %	0,22 %
Lastensuojelun asiakasmäärä, lasta/sosiaalityöntekijä	38	35	35
Uusien asiakkaiden palvelut -yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	4,3	4,2	3,0
Aikuisten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	3,6	4,2	3,3
Nuorten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	4,2	4,2	2,5
Lastensuojelun kotiinvietyt oman tuotannon avohuollon tukitoimet, asiakkaan kanssa vietetty aika kokonaistyöajasta	..	50,0 %	..
Lapsiperheiden kotipalvelua saavien perheiden määrä	465	450	813
Maahanmuuttajapalvelujen kotouttamistyön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	3,4	3,5	3,4

.. = uusi tunnusluku

*) Apotti-järjestelmän palvelutarpeenarvion prosessi on monimutkainen. Järjestelmään jää helposti asiakirjoja auki, jolloin käsittelyajan laskenta vääristyy. Prosessi on hidastunut, mutta asiakkaat ovat saaneet palvelutarpeenarvioita ajallaan paremmin kuin mitä tämä luku osoittaa.

**) Aikaisempina vuosina lastensuojelun avohuollon asiakkaita on enemmän, koska palvelutarvevaiheessa olevat asiakkaat olivat aikaisemmin lastensuojelun asiakkaina. Sittemmin he ovat lapsiperheiden asiakkaina, kunnes lastensuojelun asiakkuus on todettu.

12 60

Vanhus- ja vammaispalvelut

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	23 245	-2 143	21 102	24 504	-3 402
Menot	-200 138	-11 037	-211 175	-205 185	-5 990
Toimintakate	-176 893	-13 180	-190 073	-180 680	-9 392

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vanhus- ja vammaispalvelujen toiminta on organisoitu erityisasumisen, kotona asumisen tuen, Vantaan sairaalan ja ostopalvelujen palveluysiköihin sekä palvelualueitasoisesti toimivaan resurssikeskukseen. Resurssikeskus tukee palvelualueen tavoitteita henkilöstön ja muiden resurssien kohdentamisessa asiakastarpeiden mukaisesti. Kotona asumisen tuen palveluysikön vastuulle kuuluvat asiakasohjaus, kotihoito, vammaisten päivätoiminta, vammaisten työllistymistä tukevat palvelut sekä vanhusten päivätoiminta. Erityisasumisen palveluysikkö järjestää ikääntyneille lyhytaikaishoitoa ja kuntoutusta sekä palveluasumista ja tehostettua palveluasumista. Vammaisille järjestetään asumisvalmennusta, tuettua asumista, palveluasumista, tehostettua palveluasumista sekä vammaisille lapsille ja nuorille lyhytaikaishoitoa. Vantaan sairaala vastaa Vantaan perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta sekä tuottaa kotihoidon lääkäripalveluja eniten lääkäritukea tarvitseville kotihoidon asiakkaille. Ostopalvelut -palveluysikkö vastaa palvelujen järjestämisestä ja asiakkaiden ohjautumisesta oikeaan palveluun, sopimusvalvonnasta sekä palvelujen laadunvalvonnasta.

Vanhus- ja vammaispalveluissa tehtiin lukuisia toimia koronaepidemian vuoksi. Pandemian alkuvaiheessa käynnistettiin ja toteutettiin 1 500:lle yli 85-vuotiaalle kuntalaiselle yhteydenotto pääosin puhelimitse, osalle kirjeellä. Myös omaishoitajiin sekä vanhusten päivätoiminnan jonossa oleviin asiakkaisiin oltiin yhteydessä. Vanhusten päivätoiminta ja vammaisten työ- ja päivätoiminta keskeytettiin tilapäisesti merkittävästi osin 18.3.2020-2.8.2020 väliseksi ajaksi. Pandemian leviämisvaiheessa toimintaa supistettiin jälleen marraskuun lopusta alkaen. Työntekijät suljettavista yksiköistä siirtyivät työskentelemään erityisasumiseen, kotihoitoon ja asiakasohjaukseen pikaisella aikataululla. Saadun palautteen perusteella käynnistettiin jalkautuva päivätoiminta sekä vammaisille suunnattu jalkautuva työtoiminta. Virtuaalipäivätoiminta vammaispalveluissa käynnistyi joulukuussa 2020 uusien supistamistoimenpiteiden yhteydessä.

Kohorttiosastot perustettiin ikääntyneiden asumispalveluihin sekä Vantaan sairaalaan. Kotisairaalaan perustettiin pandemiatiimi, jonka tehtävänä oli tukea ja hoitaa niitä pandemiapotilaita, joita voitiin hoitaa kotona, palvelutalossa tai ympärivuorokautisessa hoivassa kotisairaالاتasoisien hoidon turvin. Vanhusten ja vammaisten asumisyksiköiden ja Vantaan sairaalan osastoille asetettiin vierailurajoitukset keväästä alkaen. Asiakkaille, omaisille, läheisille ja ostopalvelukumppaneille tiedottaminen ja ohjaus korostuivat korona-aikana.

Pandemian vuoksi erityisasumisen lyhytaikaipaikkoja jouduttiin ottamaan pitkäaikaishoivan käyttöön ke-väällä ja loppuvuodesta. Tämä haastoi ja vaikeutti lyhytaikaishoitoyksiköiden toimintaa ja sitä kautta kotona asuvien asiakkaiden tukemisen mahdollisuuksia. Tehostetun palveluasumisen lisäpaikkoja ostettiin nopeuttamaan sairaalassa hoivapaikkaa odottavien asiakkaiden pääsyä tarkoituksenmukaisen palvelun piiriin. Attendo Aviapolikseen perustettiin 15-paikkainen yksikkö omana toimintana, ja se liitettiin elokuussa 2020 Attendon puitesopimuksen piiriin.

Pandemiatilanteen vuoksi Vantaan sairaalassa hoitajaksoja suhteessa kapasiteettiin oli vähemmän, sillä paikkoja jouduttiin sulkemaan. Kahden hengen huoneita käytettiin yhdelle hengelle ja osastoja suljettiin kohorttoiminnan vuoksi uusilta potilailta. Kotisairaalan käyntiluvut puolestaan kasvoivat merkittävästi sinne perustetun pandemiatiimin seurauksena. Hoito- ja palveluketjut toimivat hyvin erityisesti siksi, että hoiva-asumisen odottajat

pääsivät tarpeenmukaiseen jatkohoitoon aina pandemian kiihtyessä. Päiväsairaalan ja geriatrisen vastaanoton toiminta keskeytettiin maaliskuussa ja syksyllä päiväsairaala pysyi korkean riskin vuoksi edelleen suljettuna. Henkilöstöresurssi on sulautettu osaksi muita sairaalan yksiköitä. Vantaan sairaala laati varasairaalas suunnitelman sairaalakapasiteetin laajentamisesta, joka perustui vaiheistettuun toimintamalliin pandemiatilanteen edellyttämällä tavalla. Kehitysvammaisten poliklinikan toiminnassa painottui aiempaa enemmän etä vastaanotto koronapandemian aikana.

Vanhuspalveluista laadittiin valtuustolle kokonaisselvitys keväällä 2020. Selvityksen perusteella laadittiin vanhuspalvelujen kehittämisstrategia, jonka toteutus ja jalkauttaminen etenevät eri hankkeiden ja projektien kautta. Osana tätä työtä laadittiin toimenpideohjelma ikääntyneiden erilaisten asumisratkaisujen toteuttamiseksi. Lisäksi palvelualueella laadittiin vammaisten palvelujen kehittämisstrategia, jossa tarkastellaan mm. eri palvelujen järjestämistapoja sekä luodaan vammaisten palvelujen myöntämisen perusteet.

Resurssikeskus aloitti 1.1.2020 palvelualueen toiminnan koordinaatio- ja ohjaustehtävän liittyen henkilöstön joustavaan ja tarvelähtöiseen käyttöön, vakituiseen ja sijaishenkilöstön rekrytointiin sekä henkilöstöostojen hallintaan. Resurssikeskus palvelualueen henkilöstöresurssien järjestelijänä osoittautui erittäin tarpeelliseksi pandemian käynnistyessä. Kevään aikana palvelualueella oli töissä runsaasti muilta toimialoilta ja toimialan sisältä siirtynyttä henkilökuntaa, joka palasi takaisin omiin yksiköihinsä kesäkuusta lähtien. Resurssikeskuksessa mallinnettiin, hyväksyttiin ja jalkautettiin Sijaisen Rekrytointi - sekä Sijainen Äkilliseen puutokseen -prosessit koko palvelualueelle. Päivystävän esimiehen työskentelymalli käynnistettiin. Oman henkilöstöresurssin tarkoituksenmukaisen kohdentamisen mittarointi ja seuranta aloitettiin syyskuussa. Vuoden lopussa oman henkilöstön uudelleensijoittelulla pystyttiin vastaamaan puoleen äkillisistä puutoksista, mikä näkyi merkittävänä ostopalvelujen vähenemisenä. Toimintamallien kehittäminen jatkuu edelleen.

Erityisasumisen palveluyksikkö siirtyi organisaatiouudistuksen myötä tuottamaan Vantaan kaupungin omaa vanhusten ja vammaisten asumispalvelua, ja ostopalvelut eriytyi omaksi palveluyksiköksi vuoden 2020 alussa. Palveluyksikköön keskitettiin palvelualueen ostopalvelujen ja oman toiminnan palvelujen järjestäminen, sisällöllinen kehittäminen (yhdessä oman toiminnan kanssa), hankinta, sopimusvalvonta ja laadunvalvonta. Henkilöstöä siirtyi palveluyksikköön portaittain vuoden aikana samalla kun eri toimintoja siirrettiin ostopalveluyksikön alaisuuteen. Kilpailutusprosesseja kehitettiin ja uusia hankintamenettelyjä kartoitettiin ja käyttöön otettiin vastaamaan sekä asiakkaiden, lainsäädännön että tilaajien ja palveluntuottajien muuttuvia tarpeita. 1 000 kotia kehitysvammaisille -hankinnan valmistelussa kuultiin laajasti sekä asukkaita, heidän läheisiään, työntekijöitä, palveluntuottajia, järjestöjä jne. Yhteensä kuulemiseen tarkoitettuja työpajoja järjestettiin yli 40. Hankinta toteutettiin dynaamisena järjestelyinä.

Henkilökohtaisen avun asiakkuuksien läpikäyminen käynnistyi osana vammaisten palvelujen myöntämisperusteiden laatimista ja päällekkäisten palvelujen tarkastelua tavoitteena mm. kustannusten nousun hillintä. Kuljetuspalveluasiakkaiden asiakkuudet siirrettiin uusille palveluntuottajille 1.4.2020 alkaen, samalla päivitettiin myös toiminta- ja asiakasohjeet. Liikkumista tukevien palvelujen Menokaveri-projekti päättyi vuoden lopussa ja toiminta jatkuu omana toimintana. Palvelualue kehitti hoidon ja kuntoutuksen tavoitteellisuutta ja vaikuttavuutta, jossa toteutui päivittäinen kuntoutus ja hoito moniammatillisesti. MEK-hanke Kiinnekohia käynnistyi 1.4.2020. Yhtenä tavoitteena on kehittää työmenetelmiä erityisissä elämänhallinnan vaikeuksissa olevien ikäihmistien auttamiseksi. Vammaisten palveluissa Apotti otettiin käyttöön helmikuussa 2020.

Ruusuhaan toimintayksikkö siirtyi 1.5.2020 alkaen Vantaan kaupungin omaksi toiminnaksi. Kesän jälkeen aloitettiin Koivukodin asiakkaiden muuttoon liittyvät järjestelyt. Ruukkukuja 5:een perustettiin vammaisten lasten lyhytaikaishoidon yksikkö, jonka toiminta käynnistyi pienimuotoisesti joulukuussa. Yksikön perustaminen vastasi osaltaan lyhytaikaishoidon patoutuneeseen tarpeeseen ostopalveluiden suljettua toimintansa lähes kokonaan keväällä 2020. Lasten oman yksikön toiminnan käynnistyminen viivästyi henkilöstön rekrytointivaikeuksien vuoksi.

RAI-järjestelmän hyödyntämistä asiakastyön johtamisessa vahvistettiin vuoden 2020 lopulla ja aloitettiin uusien toimintamallien luominen kotona asumisen tuen yhteiseen RAI:n hyödyntämiseen. RAI ID otettiin käyttöön kehitysvammaisten asumispalveluissa ja asetettiin vaateeksi vammaisten asumispalvelujen kilpailutuksessa myös ostopalveluntuottajille.

Vantaan sairaalassa käynnistyi vuosille 2020–2021 ajoittuva kehittämisohjelma, jonka osana kehitetään keskeisiä hoidon sekä hoitoketjun prosesseja ja toimintamalleja. Kehittämishankkeen painopisteinä ovat potilaskokemus, sujuva ja vaikuttava hoito, osaamisen vahvistaminen, uusien potilaslähtöisten palvelumallien kehittäminen sekä valmentava johtaminen. Lisäksi laadittiin suunnitelma kotisairaalan toiminnan ja liikkuvan sairaalan kehittämiseksi. Liikkuvan sairaalan (LiiSa) pilotointi alkaa vuonna 2021.

Vakanssien täyttöaste palvelualueella oli vuoden 2020 lopussa noin 89 prosenttia. Henkilöstön saatavuuden ja pitovoiman parantamiseksi tehtiin aktiivista rekrytointityötä lukuisia kanavia hyödyntäen. Toiminnan vakioimiseksi laadittiin palvelualueelle rekrytointi- sekä lähtöpalauteprosessit lähtövaihtuvuuden ollessa 11 prosenttia. Palvelualueen osaamisen kehittämistä jatkettiin aikaisempien toimintamallien mukaisesti.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2020 olivat 205,2 milj. euroa ja tulot 24,5 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 21.9.2020 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 11,0 milj. eurolla ja pienensi tulomäärärahaa 2,1 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen ja koostui pääosin vanhusten ja vammaisten kotona-asumisen tuen menoista ja vammaisten erityisasumisen ostoista.

Palvelualueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 5,0 milj. eurolla. Merkittävimmät ylitykset toteutuivat vammaisten erityisasumisen ostoissa, henkilökohtaisten avustajien ostopalveluissa sekä Kaunialan sairaalapalvelujen ostoissa. Lisäksi palvelualueen henkilöstömenoissa on 0,8 milj. euroa poikkeusolojen aikana toimialalle kaupungin muilta toimialoilta siirtyneen henkilökunnan henkilöstömenoja. Lopulliseen määrärahaan nähden palvelualueen menot alittuivat 6,0 milj. eurolla johtuen pääosin ikääntyneiden erityisasumisen ennakoitua matalammista menoista.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
75+ kotona asuvien osuus väestöstä	93,2 %	93,4 %	93,4 %
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12	1,7 %	2,8 %	2,1 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä/75+ väestö 31.12	8,8 %	9,0 %	8,8 %
Kotihoidon välitön työaika, % työajasta, lh	..	60 %	38 %
Hoiva-asumisen paikat/75 vuotta täyttänyt väestö, %	9,0 %	8,6 %	8,9 %
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija	12,6	17,7	15,1
Terveyskeskussairaala, kotiutusprosentti	..	75 %	70 %
Tuetusti ja ohjatusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa	37,5 %	38,0 %	37,6 %

Yli 75-vuotiaan väestön määrä on kasvanut vuonna 2020 yli 1 000 asukkaalla.

12 13

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	23 497	0	23 497	21 610	1 887
Liiketoiminnan muut tulot	10	0	10	2 013	-2 003
Materiaalit ja palvelut	-4 421	0	-4 421	-5 314	893
Henkilöstömenot	-16 745	0	-16 745	-16 025	-721
Poistot ja arvonalentumiset	-32	0	-32	-32	0
Liiketoiminnan muut menot	-2 098	0	-2 098	-1 890	-208
Liikelylijäämä (-alijäämä)	211	0	211	362	-151
Muut rahoitustulot	18	0	18	33	-15
Kunnalle maksetut korkomenot	-159	0	-159	-159	0
Korvaus peruspääomasta	-68	0	-68	-68	0
Muut rahoitusmenot	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	-209	0	-209	-195	-15
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	1	0	1	167	-166
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1	0	1	167	-166

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti.

Vuoden toiminnan kannalta keskeinen asia oli koronapandemian vuoksi valmiuslain käyttöönotto ja sen myötä kiireettömän toiminnan keskeytys osittain tai kokonaan. Terveyspalvelujen johtajan päätöksellä kiireetön toiminta oli keskeytetty kokonaan 20.3.-13.5.2020. Keskeytyksen aikana liikelaitos tarjosi ainoastaan kiireellistä ja välttämätöntä hoitoa. Henkilöstö siirrettiin kaupungin resurssiyksikön kautta muihin koronan hoitoon liittyviin tehtäviin, joka aiheutti oman toiminnan osittaisen keskeytymisen 30.6.2020 saakka. Muihin tehtäviin siirretty henkilöstö esimerkiksi organisoii Covid19-näytteenottopisteen toukokuussa 2020 huolehtien siitä 18.6.2020 saakka, osallistui tartunnan saaneiden jäljitystyöhön ja työskenteli vanhuspalveluyksiköissä. Toiminnan keskeytyksen vuoksi 55 000 käyntiä jäi toteutumatta.

Vuoden aikana annettiin palveluja 60 348 asiakkaalle. Asiakkaiden määrä väheni edelliseen vuoteen nähden 18,9 prosenttia. Vantaalaisten terveyskeskuksessa hammaslääkärissä käyvien osuus väestöstä laski (2020 18,25 % ja 2019 24,21 %). Potilaskohtaisten käyntien määrä väheni edellisestä vuodesta (2020 2,20 käyntiä/potilas ja 2019 2,36 käyntiä/potilas)

Suun terveydenhuollossa toteutui 93 842 hammaslääkärikäyntiä (130 412 käyntiä vuonna 2019, vähennystä edelliseen vuoteen 28 %), 35 122 suuhygienistikäyntiä (52 280 käyntiä vuonna 2019, vähennystä edelliseen vuoteen 33 %) sekä 3 923 hammashoitajakäyntiä (8 103 käyntiä vuonna 2019, vähennystä 48,4 %).

Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsi saman päivän aikana. Ensiapukäyntejä oli 26,1 prosenttia vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna (2020 18 554 käyntiä 2019 25 100 käyntiä).

Talousarvion toteutuminen

Liikevaihto oli 21,6 milj. euroa verrattuna talousarvioon 23,5 milj. euroa. Keskeinen tekijä on asiakasmaksujen alhaisempi kertymä (-2,1 milj. euroa), johtuen kiireettömän hammashoidon alasajosta keväällä 2020. Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjattu pandemia-avustus kompensoi kyseisen asiakasmaksumenetyksen. Palvelusopimuksen mukainen korvaus suoritettiin täysimääräisenä.

Toiminnan materiaali- ja palvelukuluissa merkittäviä ylityksiä talousarvioon verrattuna olivat aine- ja tarvikekuluissa (ylitys -563 000 euroa) ja palveluissa (ylitys -330 000 euroa), henkilöstökulut olivat 16,0 milj. euroa, talousarvio oli 16,7 milj. euroa. Materiaaleja jouduttiin hankkimaan yli suunnitelmien johtuen uusista vaatimuksista. Henkilöstömenoissa säästettiin eläköitymisen ajoitusten tarkentamisen osalta. Liiketoiminnan muissa kuluissa säästettiin 209 000 euroa, johtuen pääasiassa kirjattujen luottotappioiden määrästä. Sisäiset vuokrat 2020 olivat talousarvion mukaiset.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 32 000 euroa vastaten talousarviota.

Liikelaitoksen tulos oli 167 000 euroa ylijäämäinen (vuonna 2018 alijäämä oli 234 000 euroa).

Liikelaitoksen oma pääoma vuoden 2020 lopussa oli 383 000 euroa. Liikelaitoksen peruspääoman alijäämä on 591 000 euroa.

Liikelaitoksen peruspääoman alijäämä tulee kattaa seuraavien vuosien aikana vallitsevan normiston mukaisesti. Suunnitelma peruspääoman kattamiseksi on tehty perustuen toiminnan selkiennyttämiseen ja keskittämiseen, liikevaihdon määrä- ja hintaerien täsmentämisen sekä tarvittaessa erilliseen tukeen.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2020	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	33	199	166
Rahoituksen rahavirta	0	-933	-933
Rahavarojen muutos	33	-734	-767

Investoinnit

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2020 rahoitettiin leasingperusteella, joten investointeja ei kirjattu taseeseen, sama peruste on ollut voimassa myös edellisinä vuosina.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
asiakasmäärä kpl	74 375	77 200	60 348
käynnit yhteensä kpl	193 202	205 000	136 442
painotetut toimenpiteet kpl	450 818	442 679	343 106
painotetut toimenpiteet per käynti kpl	2,3	2,2	2,5

13

Kasvatus ja oppiminen

Vastuuhenkilö: Katri Kalske

Toimielin: Opetuslautakunta
Puheenjohtaja: Jan Edelmänn

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kasvatus ja oppiminen yhteensä					
Tulot	29 560	2 940	32 500	33 795	-1 296
Menot	-462 637	-6 516	-469 153	-459 206	-9 947
Toimintakate	-433 077	-3 576	-436 653	-425 411	-11 242
Kasvatus ja oppiminen bruttoyksiköt					
Tulot	27 760	2 940	30 700	31 659	-959
Menot	-427 452	-4 848	-432 301	-423 460	-8 841
Toimintakate	-399 692	-1 909	-401 601	-391 801	-9 799

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2020

Vuoden 2020 toimintaan on vaikuttanut Korona-epidemia. Koronan vuoksi lapsia oli keväällä varhaiskasvatuksessa vain noin 20 prosenttia normaaliin määrään nähden. Esiopetusta järjestettiin etäyhteyksillä. Varhaiskasvatuksen henkilöstöstä noin 250 työntekijää siirtyi keväällä määräaikaista töihin sosiaali- ja terveystalouteen. Perusopetus toimi etäopetuksessa kaksi kuukautta keväällä 2020. Syyslukukaudella lähes kaikissa kouluissa pienempi tai suurempi joukko oppilaita ja henkilöstöä on ollut karanteenissa. Lukioissa koronaviruksen vuoksi etäopetukseen siirryttiin ensimmäisen kerran maaliskuun puolivälissä ja etäopetusta jatkettiin kevätlukukauden loppuun saakka. Toisen kerran etäopetukseen siirryttiin joulukuun alussa ja etäopetusta jatkettiin syyslukukauden loppuun saakka. Varian kehittämistoiminnassa keskityttiin pienentämään koronan haittavaikutuksia ja sopeuttamaan omaa toimintaa koronasta aiheutuneeseen toimintaympäristön muutokseen. Kaikissa yksiköissä on toiminnassa noudatettu THL:n, OKM:n ja OPH:n koronaohjeistusta.

Valtion erityisavustuksesta saatiin suomen- ja ruotsinkieliseen esi- ja perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen tasoittamiseksi. Määrärahaa pienennettiin mm. ryhmäkokoja, järjestettiin tukiopetusta sekä palkattiin määräaikainen opinto-ohjaaja ja lukiopsykologi. Myös koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin saatiin valtion erityisavustusta suomen- ja ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen.

Varia sai OKM:stä vuoden 2020 ensimmäisellä lisäsuoritepäätöksellä opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä tukitoimiin. Avustuksen käyttö voidaan jakaa vuosille 2020–2023. Toisella lisäsuoritepäätöksellä saatiin koronan aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen sekä lähihoitajakoulutuksen lisäämiseen.

Talousarvion toteutuminen 2020

Kaupunginvaltuuston hyväksymänä talousarvion muutoksena kasvatuksen ja oppimisen toimintatuottojen määrärahaa korotettiin yhteensä 2,9 milj. euroa ja toimintakulujen määrärahaa 6,3 milj. euroa. Määrärahamuutokset johtuivat pääosin kesällä saaduista KOTA (koulutuksellinen tasa-arvo) ja korona-avustuspäätöksistä. Vuosikatsauksen taulukoissa sarakkeessa talousarviomuutokset näkyy valtuuston hyväksymien muutosten lisäksi palvelualueiden väliset siirrot, opiskelija- ja kesätyöntekijöiden ja myönteisen erityiskohtelun määrärahasiirrot kaupunginhallituksen määrärahoista toimialoilta.

Kasvatuksen ja oppimisen toimintatuotot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 4,2 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 1,3 milj. euroa. Bruttoyksiköistä toimintatuotot muutettuun talousarvioon verrattuna ylittyi eniten perusopetuksessa 2,1 milj. euroa ja vastaavasti varhaiskasvatuksessa toimintatuotot alittui 1,0 milj. euroa.

Toimintakulut alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 3,4 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 9,9 milj. euroa. Keväällä toimialalle asetettu säästövelvoite oli yhteensä 4,6 milj. euroa, josta koronasta johtuvia säästöjä oli 3,8 milj. euroa ja muuta tasapainotusta 0,8 milj. euroa. Suurimmat toimintakulujen alitukset muutettuun talousarvioon verrattuna bruttoyksiköissä kohdistuvat varhaiskasvatukseen (2,9 milj. euroa), johtoon ja yhteisiin palveluihin (2,5 milj. euroa) ja perusopetukseen (2,4 milj. euroa). Varhaiskasvatuksessa alitus syntyi pääasiassa palvelujen ostoissa, joista ateriapalvelujen osuus oli 1,3 milj. euroa. Johdossa ja yhteisissä palveluissa alitus muodostui koko toimialan tilinpäätöskirjauksena tulleesta hyvityksestä koskien toimialan osuutta kaupungin liikaa maksamista Kuel-maksuista (0,9 milj. euroa) ja varauksesta mahdollisiin vuoden aikana tuleviin palveluostojen hinnankorotuksiin ja koronan aiheuttamiin lisäsiivouskuluihin (1,2 milj. euroa). Perusopetuksessa alitus syntyi pääasiassa henkilöstömenoissa, kun koronan vuoksi esim. sijaistarve keväällä 2020 oli ennakoitua vähäisempää ja kerhotoiminta ei osin toteutunut.

Nettoyksikön (Ammatillinen koulutus) toimintakate ylitti alkuperäisen talousarvion 0,2 milj. eurolla ja alitti muutetun talousarvion 1,4 milj. eurolla. Toimintatuotot ylitti talousarvion 0,3 milj. euroa projektituottojen suuremman kertymän vuoksi. Toimintakulut alittui 1,1 milj. euroa, koska palvelujen ostot toteutuivat arvioitua pienempinä, kun koronan vuoksi oppisopimustyöpaikkoja oli vähemmän ja lisäksi opiskelijoiden ateriakorvauksia maksettiin vähemmän.

13 10

Opetuslautakunta

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-90	0	-90	-70	-20
Toimintakate	-90	0	-90	-70	-20

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2020 aikana opetuslautakunta kokoontui 11 kertaa ja lautakunnan ruotsinkielinen jaosto kokoontui kuusi kertaa. Lautakunta ja ruotsinkielinen jaosto pitivät yhteisen talousarvioseminaarin 2.9.2020.

Yksilöasioiden jaosto kokoontui kaksi kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Opetuslautakunnan toimintakulut olivat yhteensä 0,069 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 78.

13 20**Yhteiset palvelut**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	300	0	300	178	122
Menot	-10 411	-52	-10 463	-7 980	-2 484
Toimintakate	-10 111	-52	-10 163	-7 802	-2 362

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talous- ja hallintopalveluissa uuden organisaation mukainen organisointi on toteutettu tehtäväaloilla ja tiimissä sekä uudistettu prosesseja. Palveluyksikön johtamisjärjestelmä on kuvattu. Kunta10-tuloksissa on merkittävää parannusta vuoden 2018 tuloksiin verrattuna.

VaSa ja DigiOne –hankkeisiin on henkilöstö osallistunut aktiivisesti. Toimialan turvallisuuden lisäämiseksi on laadittu toimintakortit erilaisia uhkatilanteita varten. Yksikkökohtaisia viestintävastaavia nimetty 99 henkilöä viestintäosaamisen vahvistamiseksi.

Opiskeluhuollon yksikössä koronaepidemia vaikutti selkeästi työn eri osa-alueisiin. Etätyön menetelmiä otettiin laajasti käyttöön kuraattorien ja psykologien työssä ja asiakkaille tarjottiin sekä lähi- että etätapaamisia. Asiakasmäärissä oli vaihtelua riippuen asiakkaan iästä ja asiakkaan halusta tavata korona-aikana. Syksyllä palvelujen kysyntä kasvoi merkittävästi. Toiminnan osalta vuonna 2020 panostettiin johtamisjärjestelmän kehittämiseen ja kuvaamiseen. Työntekijöiden osaamista lasten, nuorten ja aikuisopiskelijoiden mielenterveyden tukemiseen vahvistettiin aloittamalla lyhytterapeuttisen työotteen koulutus. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala koordinoi hakemuksen Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin, jonka kaupunginhallitus hyväksyi 16.11.2020.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot alittui talousarvion nähden 0,1 milj. euroa (toteuma 59 %). Digi One -hankkeen ulkopuolinen rahoitus jäi alle arvioidun, koska menotkaan eivät toteutuneen suunnittelun mukaisesti.

Johdon ja yhteisten palveluiden varsinaiset toimintakulut alittui yhteensä 0,5 milj. euroa. Keväällä asetettu säästövelvoite oli 224 000 euroa. Tilinpäätöskirjauksena yhteisten toimintojen eläkevakuutusmaksuihin kirjattiin hyvityksenä kasvatuksen ja oppimisen osuus kaupungin liikaa maksamista Kuel-maksuista (0,9 milj. euroa) ja yhteisissä toiminnoissa oli varausta mahdollisiin vuoden aikana tuleviin palveluostojen hinnankorotuksiin ja koronan aiheuttamiin lisäsiivouskuluihin (1,2 milj. euroa). Lisäsiivouskulut ja hinnankorotukset palvelualueet kattoivat itse. Hyvityksen ja em. varauksen vuoksi johdon ja yhteisten palveluiden määrärahojen alittuminen on kaikkiaan 2,5 milj. euroa. Johdon ja yhteisten palveluiden toimintakulujen toteuma vuonna 2020 oli 76 prosenttia.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä	0,6 %	0,5 %	0,5 %
Oppilaita/psykologi	952	978	973

13 30**Perusopetus**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	9 518	3 758	13 276	15 413	-2 137
Menot	-202 450	-3 902	-206 353	-203 970	-2 383
Toimintakate	-192 932	-144	-193 076	-188 557	-4 519

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi 438 oppilaalla vuonna 2020. Talousarvion kehysvaiheen arvio kasvusta oli 372 oppilasta. Korona-epidemian johdosta perusopetus toimi etäopetuksessa kaksi kuukautta keväällä 2020. Syyslukukaudella lähes kaikissa kouluissa pienempi tai suurempi joukko oppilaita ja henkilöstöä on ollut karanteenissa, kouluissa on toimittu THL:n, OKM:n ja OPH:n koronaohjeistusten mukaisesti. Opetussuunnitelman mukainen opetus on voitu toteuttaa pääsääntöisesti opetussuunnitelman mukaisesti, suurimmat poikkeamat ovat olleet: osa uinninopetuksesta on jäänyt antamatta uimahallien ollessa kiinni, oman äidinkielen opetus osittain etänä, juhlien ja retkien korvaaminen muulla toiminnalla sekä osan kerhotoiminnan toteutumattomuus.

Koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin olevalla kasvaneella valtion erityisavustuksella aloitti 22 monikielistä ohjaajaa lokakuussa 2020. Ohjaajat tukevat maahanmuuttajataustaisia oppilaita perusopetuksen toimintaympäristössä.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylitti alkuperäisen talousarvion 5,9 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 2,1 milj. eurolla (toteuma 116 %). Tämä johtui tukien ja avustusten arvioitua suuremmasta kertymästä. Määrärahamuutoksena perusopetukselle lisättiin valtion koulutuksellista tasa-arvoa edistävää erityisavustusta ja korona-avustusta menoihin ja tuloihin yhteensä 3,7 milj. euroa.

Perusopetuksen toimintakulut ylitti alkuperäisen talousarvion 1,5 milj. euroa ja alitti muutetun talousarvion 2,4 milj. euroa. Keväällä asetettu säästövelvoite oli 1,7 milj. euroa. Säästöä syntyi henkilöstömenoissa esim. sijaistarve oli keväällä 2020 ennakoitua vähäisempää ja kerhotoiminta jäi osin toteutumatta. Poikkeuksellisen etäopetusajanjakson vuoksi ateria-, siivouskulut ja oppimateriaalimenot olivat normaalia alhaisemmat.

Perusopetuksen toimintakulujen toteuma vuonna 2020 oli 99 prosenttia.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	22 706	23 473	23 068
Käyttömenot euroa / oppilas	8 884	8 829	8 841
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	50 %	50 %	52 %
Huoneistonieliöt / oppilas	10,2	10,2	10,3
Keskimääräinen ryhmäkoko, 1-9 luokat	17,3	17,3	15,9
Jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista %	99 %	99 %	99 %

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	2 380	2 300	2 229
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä	43 %	43 %	42 %
Oppilaita / oppilaanohjaaja	240	220	220

13 50**Varhaiskasvatus**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	16 541	-903	15 638	14 620	1 018
Menot	-175 201	-695	-175 896	-172 991	-2 905
Toimintakate	-158 660	-1 598	-160 258	-158 371	-1 887

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Koronaviruksen aiheuttama pandemia leimasi varhaiskasvatuksen vuotta 2020. Koronan vuoksi lapsia oli keväällä varhaiskasvatuksessa vain noin 20 prosenttia normaaliin määrään nähden. Esiopetusta järjestettiin etäyhteyksillä. Varhaiskasvatuksen henkilöstöstä noin 250 työntekijää siirtyi keväällä määräaikaaisesti töihin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Kotihoidontuella oli vastaavasti enemmän lapsia. Lasten määrä varhaiskasvatuksen palveluissa oli kokonaisuudessaan vuonna 2020 jonkin verran pienempi kuin talousarviossa oli ennakoitu. Korona vaikutti myönteisesti digitaalisten työtapojen ja menetelmien käyttöönottoon huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä ja henkilöstön osaamisen kehittämisessä.

Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä VaSa otettiin käyttöön tammikuussa esiopetushakemusten ja kesäkuussa kerho- ja varhaiskasvatushakemusten osalta. Aikataulusta ollaan jäljessä muilta osin. Uusi työvuoro-suunnittelujärjestelmä Aikajana otettiin käyttöön, mutta työajan seuranta on vielä testausvaiheessa. Varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmän kuvaus valmistui loppuvuonna 2020. Palvelualueen tiedolla johtamista ja arviointitiedon hyödyntämistä vahvistava Vantaan varhaiskasvatuksen arviointiraportti otettiin ensimmäistä kertaa käyttöön palvelualueella ja palveluyksiköissä.

Vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön sekä sijaisten saatavuusongelmat jatkuivat.

Uudet päiväkodit vuonna 2020

- Kaivokselan päiväkodin uudisosa (lisää 136 paikkaa)
- Veturin päiväkotia, osittain korvaava (lisää 106 paikkaa)
- Vapaalan paviljonki, kokonaan korvaava (42 paikkaa)

Palvelusetelin enimmäisarvoa korotettiin 1.8.2020 alkaen 29 euroa (3,55 %) ja uusi enimmäisarvo on 846 euroa.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot alitti alkuperäisen talousarvion 1,9 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 1,0 milj. eurolla (toteuma 93 %). Hoitopäivämaksutuotot jäivät koronatilanteen vaikutuksesta yhteensä 2,4 milj. euroa alle alkuperäisen talousarvion. Määrärahamuutoksena varhaiskasvatukselle lisättiin valtion koulutuksellista tasa-arvoa edistävää erityisavustusta ja korona-avustusta tuloihin (0,7 milj. euroa) ja menoihin (0,8 milj. euroa).

Varhaiskasvatuksen toimintakulut alitti alkuperäisen talousarvion 2,2 milj. euroa ja muutetun talousarvion 2,9 milj. euroa. Keväällä asetettu säästövelvoite oli 1,8 milj. euroa. Säästöt syntyivät pääasiassa palvelujen ostoihin, joista ateriapalvelujen osuus oli 1,3 milj. euroa.

Säästövelvoitteen lisäksi varhaiskasvatuksesta siirtyi 250 työntekijää resurssikeskuksen kautta muihin työtehtäviin kevään korona-aikana. Henkilöstökulujen määrärahan käyttö oli 99,9 prosenttia. Oman henkilöstön henkilöstökulujen 10 milj. euron säästö kattaa Seuren työvoimavuokrauksen käytön, johon ei ollut määrärahaa. Varhaiskasvatuksen toimintakulujen toteuma vuonna 2020 oli 98 prosenttia.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Lasten määrä eri varhaiskasvatuspalveluissa keskimäärin kuukaudessa:			
Kunnallinen varhaiskasvatus	10 448	10 508	10 247
Yksityinen varhaiskasvatus	1 993	2 256	2 016
Kerhotoiminta	437	520	280
Kotihoidon tuki	3 450	3 240	3 446
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä *)	80,4 %	80,8 %	76,8 %
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	16,0 %	17,7 %	16,0 %
Rakenteellisten tukitoimien piirissä olevat lapset (kunnallinen varhaiskasvatus)	9,3 %	8,6 %	9,4 %
Käyttömenot € / palveluja käyttävä lapsi	10 501	10 635	10 862

*) Suomen- ja ruotsinkieliset lapset yhteensä.

13 90

Svenskspråkiga servicen

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	582	84	666	507	159
Menot	-13 028	-84	-13 113	-12 598	-514
Toimintakate	-12 446	0	-12 446	-12 091	-356

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Mårtensdals campus-hanke sai alkuunsa 2018 ja vuonna 2020 suoritettiin alustavaa osallisuustyötä ja laadittiin hankesuunnitelma ja -budjetti. Suunnittelussa päätettiin huomioida sukupuolinäkökulma ja käyttää sukupuolitietoista budjetointia mahdollisuuksien mukaan. Tähän liittyen järjestettiin koulutustilaisuus sukupuolitietoista toiminnasta.

Ruotsinkielisten palveluiden koordinoinnista, kehittämisestä ja seurannasta vastaava koordinaattori palkattiin 2.3.2020 alkaen. Koordinaattorin tehtäviin kuuluu myös työskentely Svenska kommitténin ja kaksikielisyyssyöryryhmän sihteerinä. Koronaepidemian vuoksi vaikuttamistoimielinten kokoontumisia lykättiin, mutta kiireelliset tapaukset hoidettiin ensin sähköisesti ja kesän jälkeen pidettiin kokouksia hybridimuotoisena. Asukasilta ja

muut vaikuttamiseen liittyvät aktiviteetit pidettiin sähköisesti ja etänä koronaepidemian takia. Ruotsinkieliset nuorisopalvelut siirtyivät myös palvelualueelle 1.1.2020 alkaen ja nuorisotyönkoordinaattorin työpiste siirrettiin yläasteelle työnteon helpottamiseksi.

Koronaviruksesta johtuen ruotsinkielinen esi- ja perusopetus toteutettiin etäopetuksena maaliskuun lopusta toukokuun puoliväliin. Samaan aikaan noin 80 prosenttia varhaiskasvatuksessa olevista lapsista hoidettiin kotona. Osa varhaiskasvatuksen henkilöstöstä siirrettiin sosiaali- ja terveyspalvelujen tehtäviin sillä ajalla. Lukio-koulutus järjestettiin etänä sekä maaliskuun puolivälistä kevätlukukauden loppuun että joulukuun alusta vuoden loppuun asti.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa jatkettiin yhteistä kolmivuotista pedagogista kehityshanketta nimeltä Challenging Learning sekä aloitettiin valmistautuminen oppivelvollisuuden pidentämisen mukanaan tuomiin muutoksiin toiminnassa. Ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa jatkettiin uuden opetussuunnitelman laatimista.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot alitti alkuperäisen talousarvion 0,07 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 0,2 milj. eurolla (to-teuma 76 %). Tämä johtuu suurilta osin siitä, että päivähoidon maksutuotot jäivät 139 000 euroa alle talousarvion koronapandemian takia. Määrärahamuutoksena ruotsinkieliselle perusopetukselle lisättiin valtion koulu-tuksellista tasa-arvoa edistävää erityisavustusta ja korona-avustusta menoihin ja tuloihin yhteensä 0,08 milj. euroa.

Ruotsinkielisen palvelualueen toimintakulut alitti alkuperäisen talousarvion 0,4 milj. euroa ja muutetun talousarvion 0,5 milj. euroa. Keväällä asetettu säästövelvoite oli 0,08 milj. euroa. Säästöt syntyivät pääasiassa palve-lujen ostoihin ja henkilöstömenoihin. Toimintakulujen toteuma vuonna 2020 oli 96 prosenttia.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa *)	291	280	297
Lapsia esiopetuksessa	69	70	78
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa **)	774	752	728
Käyttömenot euroa/ oppilas	9 543	10 457	10 050
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista/ oppi-las	52,3 %	53 %	54 %
Huoneistonieliöt/ oppilas	12,8	13,3	13,6
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1-9 luokat	18,0	17,0	16,3
Jatkokoulutuksessa lukioon, ammatilliseen koulutukseen, am-mattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskou-lun päättötodistuksen saaneista % -osuus	100 %	98 %	98 %
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	122	115	124
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	143	150	150
Kaikki tunnit/ vuosiviikkotunnit/ opiskelija	1,9	1,9	1,9
Käyttömenot euroa/ opiskelija	8 378	8 309	7 977
Huoneistonieliöt/ lukio-opiskelija	9,6	8,5	8,6

*) Ruotsinkieliset lapset yksityisessä varhaiskasvatuksessa ovat osa varhaiskasvatuksen tunnuslukuja.

**) Luku sisältää esiopetuksen oppilaat 31.7.2019 asti, koska esiopetus tapahtui siihen asti perusopetuksessa. Esiopetus edelleen koulujen tiloissa.

137**Toisen asteen koulutus****13 40****Lukiot**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	819	0	819	940	-121
Menot	-26 271	-115	-26 386	-25 851	-535
Toimintakate	-25 452	-115	-25 567	-24 910	-656

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Lukiokoulutuksessa laadittiin vuoden 2020 aikana uutta opetussuunnitelmaa, joka tulee voimaan 1.8.2021. Koronaviruksen vuoksi etäopetukseen siirryttiin ensimmäisen kerran maaliskuun puolivälissä ja etäopetusta jatkettiin kevätlukukauden loppuun saakka. Toisen kerran etäopetukseen siirryttiin joulukuun alussa ja etäopetusta jatkettiin syyslukukauden loppuun saakka. Valtion erityisavustuksella koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen tasoittamiseksi pienennettiin ryhmäkokoja, järjestettiin tukiovetusta sekä palkattiin joulukuun alusta määräaikainen opinto-ohjaaja ja lukiopsykologi. Lukiokoulutuksen palveluverkon kehittämisestä laadittiin selvitys.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylitti talousarvion 0,1 milj. eurolla (toteuma 115 %). Tämä johtui tukien ja avustusten arvioitua suuremmasta kertymästä, kun taas myyntituotot jäivät alle arvion. Lukiokoulutukseen saatiin valtion erityisavustusta koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi 646 000 euroa, josta noin 440 000 euroa siirtyi vuodelle 2021. Lisäksi muuhun lukiokoulutuksen kehittämistoimintaan saatiin hankeavustuksia yhteensä noin 240 000 euroa.

Lukiokoulutuksen toimintakulut alitti talousarvion 0,5 milj. euroa. Keväällä asetettu säästövelvoite oli 0,4 milj. euroa. Määrärahamuutoksena lukiokoulutuksessa näkyy palvelualueiden välinen palkkamäärärahan siirto. Säästöä syntyi henkilöstö- ja ateriamenoissa. Lukiokoulutuksen toimintakulujen toteuma vuonna 2020 oli 98 prosenttia.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijat	3 576	3 576	3 673
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijamäärä / lukio, keskiarvo	715	715	735
Aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	261	230	257
Keskeyttäneet % opiskelijamäärästä (päivälukiot)	2,5 %	2,5 %	1,88 %
Kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	84,6 %	87,0 %	84,2 %
Kaikki tunnit / vvt / opiskelija (päivälukiot)	1,33	1,30	1,35
Käyttömenot euroa / opiskelija (päivälukiot)	6 691	6 890	6 623
Huoneistoneuliot / opiskelija (päivälukiot)	7,6	8,0	7,4

13 70**Ammatillinen opetus**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 800	0	1 800	2 137	-337
Menot	-35 185	-1 668	-36 852	-35 746	-1 106
Toimintakate	-33 385	-1 668	-35 053	-33 610	-1 443

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuonna 2018 tehdyn organisaatiouudistuksen mukainen toiminta on vakiintunut vuoden 2020 aikana osaksi Vantaan ammattiopisto Varian arkea. Kunta10-tuloksissa on merkittävää parannusta vuoden 2018 tuloksiin verrattuna.

Vuoden 2020 yhteishaun hakijamäärä oli samalla tasolla kuin vuonna 2019. Jatkuvan haun hakijamäärä oli vuonna 2020 yhteensä noin 3 700. Hakijamäärä laski 250 hakijalla vuodesta 2019, mutta oli edelleen erittäin hyvällä tasolla.

Varian kehittämistoiminnassa keskityttiin pienentämään koronan haittavaikutuksia ja sopeuttamaan omaa toimintaa koronasta aiheutuneeseen toimintaympäristön muutokseen. Keskeyttämisen ehkäiseminen ja opintojen edistäminen poikkeusoloissa olivat Varian hankkeiden painopisteinä. Vuoden aikana kehitettiin ja otettiin käyttöön erilaisissa oppimisympäristöissä ja etäopetuksessa tarvittavia opetuksen, ohjaamisen ja palautteen antamisen välineitä. Toimenpiteistä huolimatta Varian keskeyttämisprosentti kasvoi hieman ja oli vuoden 2020 lopussa noin 20 prosenttia.

Varian palvelutarjoomaa kehitettiin vastaamaan työllisyyden kuntakokeiluun ja koronan kiihdyttämään työn murrokseen.

Variassa on kehitetty osuuskuntatoimintaa hankerahoituksella vuosien 2018–2020 aikana. Toiminnassa tuettiin opiskelijoiden valmiuksia toimia yrittäjämäisesti ja yrittäjänä. Toiminta päätettiin ottaa osaksi Varian toimintaa. Vantaalla toimintansa toukokuussa 2019 aloittanut osaamiskeskus -toiminta on päätetty vakinaistaa. Vuoden 2020 aikana rakennettiin Varian Myyrmäen toimipisteeseen väistötilat käyttökieltoon menneiden vanhojen tilojen tilalle.

Talousarvion toteutuminen

Ammattiopisto Varian vuoden 2020 taloustoteuma jäi alle talousarvion. Toimintakate oli yhteensä 33,6 milj. euroa, joka on 96 prosenttia talousarvion mukaisesta toimintakatteesta. Tuloja kertyi vajaat 2,2 milj. euroa ja menoja 35,7 milj. euroa. Projektituottoja kertyi yli 300 000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Palvelujen ostot toteutuivat arvioitua 1,2 milj. euroa pienempinä, kun koronan vuoksi oppisopimustyöpaikkoja oli vähemmän ja lisäksi opiskelijoiden ateriakorvauksia maksettiin vähemmän.

Varia sai OKM:stä vuoden 2020 ensimmäisellä lisäsuoritepäätöksellä noin 2,4 milj. euroa opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä tukitoimiin. Käyttö voi jakautua vuosille 2020–2023. Toisella lisäsuoritepäätöksellä saatiin 1,3 milj. euroa koronan aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen sekä lähihoitajakoulutuksen lisäämiseen. Lisäksi Varialle myönnettiin strategiarahoitusta 263 000 euroa käytettäväksi vuosien 2020–2021 aikana. Maahanmuuttajien osaamiskeskus sai rahoitusta toimintaansa 400 000 euroa ja osaamiskeskuksen kautta koordinoitavaan maahanmuuttajavanhempien suomen kielen opetukseen 500 000 euroa.

Vuoden 2020 merkittävin investointi oli lentokoneen hankinta, jolla pystytään kouluttamaan nykyaikaista lentokoneen huoltoa ja korjausta. Lisäksi se mahdollistaa ilmailualan koulutuksen laajentamisen.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäluokasta %	36 %	38 %	38 %
Ministeriön päättämän tavoiteopiskelijavuosien käyttöaste	100 %	100 %	98,3 %
Oppisopimusopiskelijavuosien osuus tavoiteopiskelijavuosista	16 %	20 %	13 %
Käyttömenot euroa / opiskelijavuosi (ammattillinen koulutus yhteensä)	10 002	10 493	10 250
Huoneistonestiöt / opiskelijavuosi	13,5	13,9	13,9
Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa, lukumäärä	560	456	651
Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa, prosentti	15 %	10 %	20,6 %

16

Kaupunkikulttuuri

Vastuhenkilö: Riikka Åstrand

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta
Puheenjohtaja: Sirkka-Liisa Kähärä

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kaupunkikulttuuri yhteensä					
Tulot	10 503	-1 534	8 969	8 839	130
Menot	-70 218	-1 651	-71 869	-68 289	-3 580
Toimintakate	-59 716	-3 185	-62 901	-59 450	-3 450
Kaupunkikulttuuri bruttoyksiköt					
Tulot	9 174	-1 600	7 574	7 431	143
Menot	-65 139	-1 585	-66 724	-63 139	-3 585
Toimintakate	-55 965	-3 185	-59 150	-55 708	-3 442

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2020

Vuosi 2020 oli monella tapaa poikkeuksellinen kaupunkikulttuurin toimialalle. Toimiala aloitti toimintansa innokkaasti eteenpäin katsoen. Talousarviovuoden alussa käynnistyi toimialan johtamisjärjestelmän laadinta ja järjestelmä valmistui joulukuussa 2020. Organisaation näkökulmasta vuosi olikin suurelta osin käytäntöjen muovaamisen vuosi, tätä uuden luomista jouduttiin tekemään poikkeuksellisissa etätyön oloissa ilman varmuutta palvelujen tilanteista koronaviruspandemian kourissa.

Kuluneesta vuodesta ei voi kertoa mainitsematta koronaviruspandemiaa. Kaupunkikulttuurin toimialalla korona iski maaliskuussa 2020 rajusti; lähes kaikki toimialan palvelut suljettiin täysin. Henkilöitä keskitettiin toteuttamaan toimialan auki olevia palveluita – puhelinneuvontaa sekä ruoka-apua sekä muiden toimialojen tehtäviin, kuten sosiaali- ja terveystalouteihin. Suljetun kevään jälkeen kesällä näytti jo hieman helpommalta, tosin

esimerkiksi suuria kesätapahtumia ei voitu järjestää tavalliseen tapaan. Syksy toi mukanaan pandemian uuden aallon, johon pystyttiin vastaamaan jo palveluissakin hallitummin. Palveluiden käyttöasteista tai kysynnästä palveluille ei voida kuluneen vuoden perusteella sanoa mitään eksaktia.

Koronaviruspandemia toi mukanaan myös säästöpainet kaupungin talouteen. Kaupunkikulttuurin toimialalle säästöpainetta oli yhteensä noin miljoonaa euroa. Säästöt koostuivat suljettujen palveluiden mukanaan tuomista säästöistä, rekrytointeja viivytämällä sekä supistamalla aukioloaikoja. Kesän jälkeen käynnistyi tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteiden laadinta vuodelle 2021. Loppuvuodesta 2020 aloitettiin jo valmistautuminen myös talousarviovuoden 2022 säästötoimiin, joita valmistelemaan nimettiin myös vapaa-ajan lautakunnasta työryhmä.

Vuosi oli monella tapaa poikkeuksellisen kurja ja raskas. Sen aikana palveluissa toteutettiin kuitenkin monia uusia palveluinnovaatioita, jotka jäänevät myös pysyvämmiin palveluvalikoimaan, kuten ohjattu liikunta verkossa ja erilaiset virtuaaliset kulttuuritapahtumat. Myös organisaation työkuulttuurissa tapahtui valtava digiharppaus, jossa henkilöstö omaksui nopeasti ja ketterästi etätyön periaatteet virtuaalisista työvälineistä etätyön johtamiseen.

Talousarvion toteutuminen 2020

Kaupunginvaltuuston hyväksyminä talousarvion muutoksina kaupunkikulttuurin toimialan toimintatuottojen määrärahaa laskettiin yhteensä 1,53 milj. euroa ja toimintakulujen määrärahaa nostettiin 1,65 milj. euroa. Vuosikatsauksen taulukoissa sarakkeessa talousarviomuutokset näkyy valtuuston hyväksymien muutosten lisäksi myönteisen erityiskohtelun määrärahasiirrot kaupunginhallituksen määrärahoista toimialoille. Kaupunkikulttuurin toimintatuotot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1,66 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 130 000 euroa. Toimintamenot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 1,93 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon nähden 3,58 milj. euroa. Kesken toimintavuotta annettu säästövelvoite toteutui näin ollen täysimääräisenä. Lisäsäästöä syntyi loppuvuodesta suljettujen palveluiden sekä viivytettyjen rekrytointien vuoksi. Bruttoyksiköistä suurimmat tulojen alitukset kohdistuvat liikuntapalveluihin ja toimintamenojen alitukset kirjasto- ja asukaspalveluihin.

Nettoyksiköistä musiikkiopiston toimintatuottoja korotettiin 66 000 euroa saadun korona-avustuksen johdosta. Molempien nettoyksiköiden talous toteutui lähes alkuperäisen talousarvion mukaisesti.

Palvelualueet ovat vuosikatsausliitteessä omalla kohdallaan raportoineet talousarvion toteutumista tarkemmin.

16 10

Vapaa-ajan lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-69	0	-69	-70	1
Toimintakate	-69	0	-69	-70	1

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2020 aikana vapaa-ajan lautakunta kokoontui 11 kertaa. Maaliskuusta alkaen kokoukset toteutettiin hybridimallilla kokoontumisrajoituksia noudattaen. 1.9.2020 järjestettiin puolen päivän mittainen talousarvioseminaari. Kaupungin hallinnoimien tilojen käyttö- ja maksuperusteiden uudistamistyö jatkui vuoden aikana

liikuntatilojen osalta ja tätä ohjaamaan nimettiin lautakunnan jäsenistä työryhmä. Lisäksi vuoden aikana työstettiin kirjasto-, kulttuuri ja liikuntapalveluita linjaavat asiakirjat. Kuhunkin linjaustyöhön osallistui lautakunnan jäsenistä nimetty työryhmä.

Talousarvion toteutuminen

Lautakunnan toimintakulut olivat yhteensä 70 000 euroa ja toteumaprosentti oli 101.

16 21

Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 802	-362	-2 164	-1 740	-425
Toimintakate	-1 802	-362	-2 164	-1 740	-425

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkikulttuurin yhteisissä palveluissa toimintavuosi oli koko toimialan tapaan poikkeuksellinen. Kuluneen vuoden aikana rakennettiin koko toimialan tapaan johtamisjärjestelmää ja rakennettiin täysin uuden palveluyksikön toimintaa.

Koronatilanne viivästytti toimialan henkilöstön rekrytointia siten, että lähes kolmannes yksikön henkilöstöstä aloitti työnsä elokuun 2020 alusta. Vasta tämän jälkeen pystyttiin muotoilemaan lopulliseen muotoonsa yhteisten palvelujen tukipalveluprosessien kuvaukset. Yhteistyötä palvelualueiden kanssa on sittemmin rakennettu eri yhteistyöfoorumeilla sekä kaupungin hallinnollisten prosessien kautta.

Yksikön kaupunkitasoisista tehtävistä osallisuustyön järjestäminen hankaloitui myös pandemian oloissa. Syksyllä saatiin kuitenkin toteutettua asukasfoorumi. Osallisuus-strategiateeman työ eteni johto- ja projektiryhmätyöskentelynä kohti toimialakohtaisia osallisuussuunnitelmia. Järjestöyhteistyön toimintaohjelma otti askeleen kohti yhteistyön syventämistä.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (2019–2021) toimenpiteet etenivät vuonna 2020 pääosin suunnitellusti, mutta toimintaa jouduttiin osin sopeuttamaan vallitseva pandemiatilanne huomioiden. Talouden rajoittamistoimenpiteenä vuoden 2020 määrärahaa leikattiin 318 000 euroa, mikä siirsi muutamien suunniteltujen toimenpiteiden aloitusta vuodelle 2021. Vuonna 2020 rahaa toimintaohjelman toimenpiteisiin käytettiin yhteensä 1 574 323 euroa sekä erillisrahoituksella toteutettiin lapsille suunnattu kesäruokailu viidessä toimipisteessä sekä mahdollistettiin Hakunilan lasten ja perheiden yhteisötalon toiminta. Vantaa hyväksyttiin mukaan ympäristöministeriön koordinoimaan lähiöohjelmaan 1.7.2020 alkaen. Vantaan hankekokonaisuus ”Raidekaupunkia rakentamassa” koostuu kolmesta hankkeesta: Radanvarren keskukset, Ratikanvarren keskukset ja Länsimäen energiatehokas kaupunkiuudistus. Molempia asuinalueiden kehittämiseen ja alueellisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtääviä hankkeita koordinoidaan kaupunkikulttuurin toimialalta käsin.

Yksikön koronapandemiasta johtuneet säästöpainet toteutettiin viivästyttämällä henkilöstön rekrytointeja, mutta säästöä kertyi myös palveluostoista, kun toimialan palveluita tai toimialan yhteiseen kehittämiseen liittyviä tilaisuuksia ei pystytty järjestämään.

Yhteisten palvelujen työpanosta on kuluneen vuoden aikana käytetty laajalti uuden toimialan yhteistyökäytösten rakentamiseen. Myös etätöiden olosuhteet ovat lisänneet painetta mm. sisäisen viestinnän uusille toimintamalleille ja virtuaaliselle fasilitointiosaamiselle. Huolimatta olosuhteista Yhteiset palvelut ovat onnistuneet perustehtävässään toimialan tukipalveluina hyvin.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkikulttuurin yhteisten palveluiden määrärahoihin ei tehty muutoksia vuoden aikana lukuun ottamatta myönteisen erityiskohtelun määrärahasiirtoa kaupunginhallituksen määrärahoista. Talous toteutui sopeuttamistoimia mukaillen. Toimintamenojen alitus 425 000 euroa koostuu pääasiassa henkilöstömenoista ja säästöt toteutettiin rekrytointeja viivyttämällä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kaupunkikulttuurin yhteisten palvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö % *)	-	2,8	2,9
Koettu tyytyväisyys kunnan osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin (ka väliltä 1-5) **)	4,2	4,0	3,2

*) Uusi tunnusluku 2020.

**) Uusi tunnusluku 2020, pohjana kuntalaispalveluiden tunnusluku.

16 37

Kirjasto- ja asukaspalvelut

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 292	-293	1 999	2 146	-147
Menot	-20 287	-548	-20 835	-19 607	-1 228
Toimintakate	-17 995	-841	-18 836	-17 461	-1 375

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginkirjasto avasi uuden kirjastopisteen Kivistöön. Koronan vuoksi toimintaa ei ole voitu täysimittaisesti harjoittaa sen enempää Kivistössä kuin muuallakaan, mutta kirjastopalveluiden kysyntä on silti jatkunut voimakkaana. Vaikka kävijämäärä on lähes puolittunut, on lainaus silti pysynyt kutakuinkin viime vuosien ennätystasolla. Kirjaston toimintaa ohjaava Kirjasto 2030 –ohjelma valmistui ja siirtyi luottamusmieskäsittelyyn.

Länsimäkeen ja Hakunilaan kunnostettiin uudet asukastilat ja Mikkolan asukastilasta luovutettiin. Yhteisen pöydän verkostoon kuuluvien toimipaikkojen sekä lahjoittajien määrä kasvoi ja hävikkitermiä kolmas kylmähuone avattiin. Uusi puhelinjärjestelmä ACE otettiin käyttöön, kaupungin monikanavainen asiakaspalvelujärjestelmä päivitettiin ja palautepalvelua kehitettiin. Vantaa-infon uusina palveluina otettiin käyttöön Lumilinja ja Vantaan Ratikka -puhelinlinja.

Koronaepidemian myötä käynnistettiin nopealla aikataululla uusia poikkeusajan palveluita kuten koronalinja ja hätäruoka-apupalvelu. Syksyllä avattiin koronaepidemiasta aiheutuviin kuluihin suunnattu avustushaku ja asukastilatoiminnassa pilotoitiin erilaisia turvallisia kohtaamismuotoja. Sosiaali- ja potilasasiain mies sai runsaasti koronaepidemiaan liittyviä yhteydenottoja.

Vantaan aikuisopisto toteuttaa kansalaisopisto-opetusta, aikuisten perusopetusta ja maahanmuuttajien kotoistavaa koulutusta. Koronarajoitusten johdosta suuri osa opiston toiminnasta siirrettiin etäväälitteiseksi, minkä johdosta toteutuneet tuntimäärät säilyivät lähes aiemmalla tasolla. Rajoitukset näkyivät opiston toiminnassa asiakasmäärän vähentymisenä.

Talousarvion toteutuminen

Vantaan aikuisopiston osalta lisätalousarviossa toimintatuottoja vähennettiin yhteensä noin 211 000 euroa ja menoja korotettiin noin 228 000 euroa. Tuottoja vähennettiin koronatilanteen aiheuttamasta kurssimaksujen palauttamisesta sekä rajoitusten takia vähentyneestä opiskelijamäärästä. Tuotoissa huomioitiin myös hankkeiden odotettua korkeammat tulot. Menojen korotus johtui budjetoimattomien hankkeiden menoista.

Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualueen toimintatuotot alittuivat 146 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon nähden ja ylittyivät 147 000 euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Toimintamenot alittuivat suhteessa alkuperäiseen talousarvioon 680 000 euroa, muutettuun talousarvioon verrattuna toimintamenot alittuivat 1,23 milj. euroa. Toimintatuottojen ylitys selittyy aikuisopiston ennakoitua suuremmilla tuloilla. Toimintamenoissa saavutettiin ennakoitua suuremmat säästöt henkilöstömenoissa ja palveluostoissa koronan vuoksi loppuvuoden aikana suljetuissa palveluissa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kaupunginkirjasto			
kävijät	2 196 182	1 900 000	1 300 232
aineistolainojen määrä	2 561 410	2 900 000	2 384 631
aineistolainaus/asukas	11,00	12,50	10
aineistomääräraha euroa/asukas	4,63	5,00	4,84
toimintamenot/ asukas	38,50	39,50	30,31
Aikuisopisto			
aikuisopiston opiskelijat (kurssille osallistuneet)	34 739	33 000	27 355
opetustuntien kokonaismäärä	47 979	47 400	47 693
kurssien määrä	2 024	1 900	1 810
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	1 031	1 400	906
aikuisten perusopetuksen opiskelijat	104	120	131
kotoutumissuunnitelman mukaisen koulutuksen opiskelijat	210	200	86
oman maksutulon osuus budjetista %	38 %	31 %	34 %
Kuntalaispalvelut			
Palvelualueella avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lukumäärä	142	170	119
Sähköisen asioinnin tuen ja digituen osuus palvelukontakteista (%) *)	-	4 %	6 %
Vantaa-infon asiakaskontaktien määrä *)	-	330 000	241 000
Yhteisen pöydän verkoston kautta jaetun ruokahävikin hyötykäyttäjät / vko *)	-	5 500	5 500

*) Uusi tunnusluku 2020.

16 33**Kulttuuri****16331 Kulttuuripalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	365	-41	324	321	3
Menot	-7 455	-199	-7 654	-7 174	-480
Toimintakate	-7 090	-240	-7 330	-6 853	-477

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginmuseon hissi- ja pintaremontti valmistui ja Håkansbölen kartanon talousrakennusten ensimmäisen vaihe toteutui.

Niin toiminnassa kuin palveluiden kehittämisessäkin otettiin isoja edistysaskeleita digitaalisen kulttuurin sisältöjen tuottamisessa ja palveluiden tarjonnassa. Lisäksi parannettiin eri toimijoiden osallisuutta ja osallistumista digitaalisten keinojen avulla.

Toiminta toteutui korona pandemiasta johtuneiden muuttaneiden suunnitelmien mukaisesti. Suuri osa tapahtumista ja museonäyttelyistä siirtyi verkkoalustoille. Toimintaa kehitettiin ja mm. Vantaan kulttuurilinjaukset 2021–2030 valmistui laajalla yhteistyöllä eri toimijoiden kanssa.

Uuden toimialan aloittaminen aiheutti muutoksia myös palvelualueen johtoryhmän kokoonpanoon ja johtamisjärjestelmään. Toiminta on jämäköitynyt, selkiytynyt ja kehittynyt aikaisemmasta.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden toimintatuottoja alennettiin määrärahamuutoksin yhteensä 41 000 euroa koronan aiheuttamien sulkemisten vuoksi. Toimintamenoja korotettiin 199 000 euroa koostuen pääosin museoiden valtionosuuksien korotuksesta.

Kulttuuripalveluiden toimintatuotot toteutuivat muuten talousarvion mukaisesti. Toimintamenot alittuivat sekä alkuperäiseen (281 000 euroa) että muutettuun talousarvioon (480 000 euroa) nähden.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä	363 199	230 000	142 710
Taiteen perusopetuksen oppilaat (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu)	2 640	2 647	2 392
Taiteen perusopetus euroa/oppilas	1 928	1 919	2 153
Taiteen perusopetus euroa/asukas	21,80	21,93	21,82
Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden tulot (euroa) / asukas	2,00	1,58	1,36
Taiteen perusopetuksen tulot (euroa) / asukas	6,10	5,73	5,96
Avustukset, euroa/asukas	4,70	5,67	5,2

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kävijämäärä kaupunginmuseossa *)	15 439	11 000	23 018
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	27 877	17 500	12 255
Käyttömenot euroa/asukas **)	53,20	54,12	52,21

*) Luku sisältää kaupunginmuseon pop up -näyttelyiden kävijämäärän sekä Håkansbölen kartanon päärakennuksessa opastettujen määrän.

**) Kulttuuripalvelut, musiikkiopisto ja kuvataidekoulu yhteensä

16332

Musiikkiopisto

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 016	66	1 082	1 044	37
Menot	-4 143	-66	-4 209	-4 172	-37
Toimintakate	-3 127	0	-3 127	-3 128	1

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuosi 2020 jää mieleen poikkeuksellisen koronapandemian takia. Opetus siirtyi etäopetukseksi 16.3. ilman etäopetukseen sopivia välineitä. Jouduimme peruuttamaan monia isoja tapahtumia, joista suurin oli Vantaan nuorten sinfonikkojen matka Saksaan Düsseldorfin toukokuussa. Isänpäiväkonsertti saatiin striimattua Vantaakanavalle, ja syksyn pääkonsertit pääosin toteutettiin videoiden.

Taiteen perusopetuksen oppilaitosten yhteisen tilan, kulttuurikeskus Orvokin, remontin ensimmäinen vaihe valmistui joulukuussa. Peruskorjauksen toinen vaihe valmistuu toukokuussa 2021.

Talousarvion toteutuminen

Musiikkiopistolle ei tehty vuoden aikana määrärahamuutoksia. Koronan aiheuttamista äkilliset toiminnan muutoksista huolimatta talous toteutui alkuperäisen talousarvion mukaisena.

16333

Kuvataidekoulu

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	313		313	363	-50
Menot	-937		-937	-978	41
Toimintakate	-624		-624	-615	-9

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuotta 2020 Kuvataidekoulussa leimasivat Kulttuurikeskus Orvokin remontti ja 13.3.2020 koronapandemian takia etäopetukseen siirtyminen. Etäopetukseen siirryttiin käytännössä yhdessä yössä ilman siihen tarvittavaa

koulutusta tai välineistöä. Kaikista vaikeuksista kuitenkin selvittiin ja etenkin etäopetuksen suhteen osaaminen ja valmiudet ovat vuoden aikana kehittyneet huomasti. Erilaisia uusia hybridiopetusmalleja ja kuvataiteen etätyöpajoja otetaan jatkossa curriculumiimme aluksi kokeiluluontoisesti ja myöhemmin pysyvästi.

Taiteen perusopetuksen oppilaitosten yhteisen tilan, kulttuurikeskus Orvokin, remontin ensimmäinen vaihe valmistui joulukuussa. Peruskorjauksen toinen vaihe valmistuu toukokuussa 2021.

Talousarvion toteutuminen

Kuvataidekoululle ei tehty vuoden aikana määrärahamuutoksia. Koronan aiheuttamista äkilliset toiminnan muutoksista huolimatta talous toteutui lähes alkuperäisen talousarvion mukaisena.

16 34

Liikunta

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 637	-1 450	4 187	3 936	251
Menot	-26 267	-143	-26 409	-25 509	-900
Toimintakate	-20 629	-1 593	-22 222	-21 573	-649

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Liikuntaan aktivoinnin kohderyhmät laajenivat vuoden 2020 aikana koskemaan kaikkia ikäryhmiä. Vakiintuneiden toimintojen ja hankkeiden avulla palveluita on tarjolla raskausajan elintapaneuvonnasta ikääntyneille suunnattuun ryhmäliikuntaan asti. Koronan aiheuttaman poikkeustilan vuoksi useimpia toimintoja ei pystytty järjestämään tavanomaisesti, vaan palveluita on toteutettu epidemiatilanteesta riippuen poikkeusjärjestelyin tai su-pistetusti.

Liikunta käynnisti Aktiivinen elämäntahti -hankkeen, jonka tavoitteena on luoda Vantaalle selkeä malli, jolla pystytään tarjoamaan kaikille kuntalaisille tasapuoliset mahdollisuudet aktiiviseen elämään kaikissa elämäntahtien vaiheissa. Hanke sisältää viisi osahanketta, jotka kohdistuvat lapsista senioreihin.

Vakiinistettua Liikkuva päiväkotitoimintaa toteutettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnattujen työpajojen, koulutuksien sekä aktivoivien oppimisympäristöjen kehitysprojekteina. Toiminnan jatkokehittämistä jatkettiin Leikkien liikkumaan -hankkeena, jossa fyysinen aktiivisuus pyritään saaman entistä laajemmin osaksi varhaiskasvatusympäristöjä. Epidemiatilanteen vuoksi koulutukset ja seminaarit toteutettiin etätoteutuksin.

Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihoihin että luokkatiloihin. Liikkuvan koulun työntekijät vastasivat oppilaiden osallistamisesta myös muissa koulutiloissa koskeissa uudistuksissa. Koulujen oppilashuollon kanssa luotua Sporttikaveri-toimintamallia toteutettiin kahdella täysipäiväisellä projektityöntekijällä. Sporttikaverit järjestivät myös kerhoja koulupäivän aikana. Epidemiatilanne hankaloitti toiminnan järjestämistä ja sporttikaverit pitivät yhteyttä oppilaisiin epidemiatilanteesta riippuen myös etäyhteyksin.

Liikunta vastasi pääkaupunkiseudun kaupunkien oppilaille suunnatun School Action Day:n järjestämisestä. Epidemiatilanteen vuoksi tapahtuma jouduttiin järjestämään virtuaalisena lähetyksenä, jota katseli arviolta 8 000 oppilasta. Osana Euroopan urheiluviikkoa järjestettiin myös Suomen liikuntajohtajien tapaaminen sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstölle suunnattu Hyvinvoinnista oppimisen iloa -seminaari.

Esikouluikäisten ja koululaisten uinninopetusta ei pystytty toteuttamaan täysipainoisesti epidemiatilanteesta johtuen. Aikaisempina vuosina järjestetyt oppilasurheilukilpailut jouduttiin perumaan lähes koko vuoden osalta. Yläkoululaisten Urhea-toimintaa järjestettiin kaikille vuosiluokille ja mukana oli noin 1 000 nuorta. Liikunta tarjoaa toimintaan tilat ja ohjaajakorvaukset harrasteliikunnan ohjaajatuen kautta. Sporttia kaikille -hankkeessa kaikille avoimiin harrasteliikuntaryhmiin osallistui 7 266 lasta ja nuorta.

Liikunta toimi koordinoijana EU:n Erasmus+ Sport -ohjelmasta rahoitettavassa kaksivuotisessa Youth with Immigrant Background in Sport -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on hyvinvoinnin, työllistymisen ja koulutuksen edistäminen liikuntaa apuna käyttäen sekä maahanmuuttajataustaisiin nuoriin liittyvien sidosryhmien keskinäisen yhteistyön vahvistaminen parempien palveluiden tuottamiseksi. Vuonna 2020 toteutettuja toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi olivat mm. Yökoris-turnaus, Dynamic Partnership In Sport -webinaari, vertaisohjaajakoulutukset, kaksoistutkintotyöpajat sekä useat maahanmuuttajanuorten työssäoppimisjaksot eri liikuntaorganisaatioissa.

Hobihobi.fi -palvelu on vakiintunut kaupunkitasoisena harrastusportaalina, jossa ilmoitetaan matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksista. Koululaisten maksuttomia Pelipäivä tapahtumia sekä aikuisille suunnattua Kortteliliiga-toimintaa laajennettiin alkuvuodesta, mutta epidemiatilanteen vuoksi toimintaa jouduttiin supistamaan suunnitellusta. Alle kouluikäisten lasten perheille suunnattuja Perhepeuha -liikuntatapahtumia toteutettiin yhteistyössä Sporttia kaikille ry:n sekä muiden seurojen kanssa ympäri Vantaata. Epidemiatilanne vaikutti myös perhepeuhojen järjestämiseen.

Liikuntapalveluiden ohjattu kurssitoiminta tarjoaa erilaisia jumppia, vesijumppia ja ohjattuja tunteja seniori-ikäisille ja työikäisille liikkujille. Epidemiatilanteesta johtuen ohjatun liikunnan tarjonta jouduttiin tarjoamaan keväällä ja loppuvuodesta virtuaalisena. Palvelutarjonnan turvaamiseksi rakennettiin studio virtuaalijumppien toteuttamiseksi. Senioreiden vertaisohjattuja kuntosali- ja liikuntaryhmiä ei pystytty toteuttamaan suunnitellusti epidemiatilanteesta johtuen. Liikunta-apteekkitoimintaa jatkettiin kuudella terveysasemalla.

Liikuntapalveluiden hallinnoimana jatkettiin kaupunkitasoista Terveystien edistämisen määrärahashanketta "Hyvinvointityön tavoitteista toimintaan". Hankkeen keskeisinä toimenpiteinä ovat liikunta-apteekkitoiminnan laajentaminen uusille kohderyhmille, kaupungin hyvinvointiohjelman tavoitteiden toimeenpanon arviointi sekä hyvinvointijohtamisen työpajojen toteutus toimialojen ylimmälle johdolle. Näiden lisäksi uudessa kehitetyssä hyvinvointimentoroinnissa on järjestetty yksilö- ja ryhmäohjausta maahanmuuttajataustaisille naisille, joita on tavoitettu neuvolatoiminnan, kohtaamispaikkojen ja yhteistyöhankkeiden kautta elintapaohjaukseen.

Syksyllä käynnistettiin Ikiliikkujat-osahanke, jonka tavoitteena on pyrkiä tavoittamaan kotona ilman säännöllisiä palveluja asuvia toimintakyvyltään heikentyneitä ikäihmisiä liikunnan pariin nykyistä paremmin. Ikiliikkujat-osahanke vie liikuntamahdollisuuksia lähemmäs asiakkaita tehostamalla ja lisäämällä yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa, lisäämällä vertaisohjattua toimintaa, auttamalla mm. korttelikerhoja/taloyhtiötä/yhdistyksiä lisäämään liikuntaa omiin tapaamisiin erilaisten liikuntatuokioiden muodossa vertaisohjaajavetoisesti.

Liikuntaseurojen toimintaa tuettiin avustuksin sekä jakamalla käyttövuoroja kaupungin ylläpitämiin liikunta-paikkoihin. Harrasteliikunnan ohjaajatukea kohdistettiin kahteen isompaan kokonaisuuteen, Sporttia kaikille -ryhmien toimintaan sekä yläkoululaisten Urhea-valmennukseen.

Liikuntapaikkojen kehittämistä toteutettiin liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Myyrmäen urheilupuiston lähiliikuntapaikat, Hämeenkyllän liikuntahalli sekä Hämeenkyllän, Nikinmäen ja Simonkyllän koulujen pihojen lähiliikuntapaikat valmistuivat. Elmon uimahallin suunnittelu jatkui sekä Elmon urheilupuiston ja Tikkurilan urheilupuiston yleissuunnittelu alkoivat. Hakunilan urheilupuiston tekojäähankkeiden suunnittelu eteni valtionavustuksen hakuvaiheeseen. Hakunilan uimahallin isossa altaassa ilmeni yllättäviä korjaustarpeita. Ulkokuntosalit valmistuivat Möskäriin, Mikkolaan ja Rajakylään.

Koronavirusepidemia vaikutti merkittävästi mahdollisuuteen järjestää liikunnan ja urheilun yleisö tapahtumia, ja monet tapahtumista siirtyivät vuoteen 2021. Vuonna 2020 toteutuivat mm. maastohiihdon Suomen Cupin osakilpailu, School Action Day, Vantaa Triathlon, Vantaa Maraton ja jalkapallon Vantaa Cup.

Vuonna 2020 Vantaalla oli 15 kumppaniurheilijaa ja 5 tukimallin piirissä olevaa edustusjoukkuetta.

Talousarvion toteutuminen

Liikunnan palvelualueen toimintatuottojen määrärahaa laskettiin yhteensä 1,45 milj. euroa ja toimintamenojen määrärahaa lisättiin 143 000 euroa. Toimintatuotot alittuivat 251 000 euroa alle ja menot 900 000 euroa muuttuihin määrärahoihin verrattuna. Alkuperäisiin talousarviolukuihin nähden toimintatuottojen alitus oli 1,7 milj. euroa ja toimintamenojen alitus 758 000 euroa. Menojen alitus johtui pääosin koronan vuoksi asetetuista säästövelvoitteista sekä liikuntapaikkojen loppuvuoden koronasta aiheutuvista sulkemisista.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kokonaiskulut, euroa/as.	107,69	113,24	108,04
Toimintatuotot, euroa/as.	24,20	24,34	16,67
Avustukset, euroa/as.	5,89	5,75	5,87
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	22,72	25 %	23 %
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa/käynti	7,72	7,00	15,04
– uimahallien verorahoitusosuus, %	79 %	81 %	89 %
Toimitilaneliöt, m ²	85 768	87 965	87 951
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	66 %	70 %	62 %

16 35

Nuoriso

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	880	184	1 064	1 028	36
Menot	-9 259	-333	-9 593	-9 040	-553
Toimintakate	-8 379	-149	-8 529	-8 012	-517

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Nuorisopalveluiden vuotta leimasi jatkuvat muutokset. Siinä missä alkuvuosi meni monella tavalla toimintoja ylläpitäessä ja uuden johtajan aloittamista odottaessa, oli uuden nuorisopalveluiden johtajan aloittaessa poikkeusolot voimassa. Keväällä 2020 saatiin myös uusi suunnittelijan tehtävä nuorisopalveluihin. Suunnittelijan tehtäväkuva ja tehtävien priorisointi on ollut myös aktiivisesti nuorisopalveluiden kehittämisen kohteena vuoden aikana.

Keväällä nuorisopalveluissa tehtiin todella paljon töitä, kun toiminta sopeutettiin vastaamaan poikkeusolojen tarpeita. Tämä muutos tehtiin muutamassa viikossa ja vaati venymistä koko nuorisopalveluiden henkilöstöltä. Kehittämistyön pääpainopisteet koko vuoden ajan ovat olleet korona-ajan palveluissa, kun jalkautuvan työn määrää lisättiin huomattavasti, sekä koko nuorisopalvelut ottivat digitaalisen nuorisotyön välineet käyttöön.

nopeassa aikataulussa. Kivistön uusi nuorisotila aloitti syksyllä toimintansa, minkä toteuttaminen koronan keskellä vaati myös omat ponnistuksensa.

Koulunuorisotyön osalta toimintaa on kehitetty ja vahvistettu koko vuoden. Kesällä Vantaan nuorisopalvelut aloitti osatoteuttajan koulu- ja oppilaitosnuorisotyön osaamiskeskus Nuoskassa. Tämän lisäksi loppuvuodesta kaupunki ohjasi resurssia ala-astenuorisotyöhön sekä kiusaamisen ehkäisevän työn koordinaatioon. Lisäksi AVI:lta saatiin rahoituspäätös case manager –toiminnan aloittamiseksi, jossa toiselle asteelle siirtymisen nivelvaiheeseen saadaan kaksi työntekijää tekemään töitä niiden nuorten kanssa, joiden kohdalla on erityinen vaara tippua. Voikin siis sanoa, että myös koulunuorisotyön kokonaisuus on vahvistunut voimakkaasti.

Nuorten aikuisten palveluissa merkittäviä muutoksia ei ole vuoden aikana ollut. Etsivän nuorisotyön esimies vaihtui kesällä ja uuden esimiehen perehtymiseen meni aikansa, mutta muuten nuorten aikuisten palvelut ovat jatkaneet työtä melko vakaissa olosuhteissa. Nuorten aikuisten harrastustoiminta on ollut erityisen kehityksen alla ja tätä työtä jatketaan edelleen. Työ on lähtenyt pikkuhiljaa etenemään ja tuleva vuosi on varmaankin se kohta, jossa työn skaalautuvuutta pitää ruveta tarkastelemaan.

Toiminta-avustuksia myönnettiin vuonna 2020 34 eri järjestölle. Kohdeavustuksia myönnettiin 45 eri järjestölle. Yhteensä 50 eri järjestöä sai toiminta- tai kohdeavustusta vuoden 2020 aikana järjestettävään toimintaan lapsille ja nuorille.

Talousarvion toteutuminen

Nuorisopalveluiden talousarviota muutettiin kahdessa vaiheessa budjetoimattomien hankkeiden ja pandemia-tilanteen vuoksi. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintatuotot ylittivät 148 000 euroa ja menot alittuivat 219 000 euroa. Muutettuihin määrärahoihin suhteutettuna toimintakulut alittuivat 553 000 euroa, joten koronan vuoksi asetetut säästövelvoitteet toteutuivat täysimääräisesti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät)	234 124	360 000	177 464
Kävijämäärä nuorisotiloissa (oman toiminnan kävijät)	150 053	105 000	144 777
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukkonnotko ja Palajärvi)	5 787	7 500	5 250
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneet	288	380	250
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	739	720	748
Avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	52	58	50
Käyttömenot/asukas	38,90	40,52	38,30
Avustukset/ asukas	1,92	1,90	1,83
Nuorisotyön toimintatilojen kokonaismäärä	20	20	21
Nuorisotyön toimitilojen neliöt, m ²	15 815	15 533	15 640

14

Kaupunkiympäristö

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	286 187	0	286 187	292 847	-6 660
Menot	-246 541	-14 389	-260 930	-236 044	-24 887
Toimintakate	39 646	-14 389	25 257	56 803	-31 547

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,6 milj. euroa.

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2020

Kaupunkiympäristön toimialan toiminnot ja palvelut ovat poikkeuksellisesta koronaviruspandemian sävyttämästä vuodesta huolimatta sujuneet liki normaalisti. Asiakaspalvelua ja -vuorovaikutusta sekä asiantuntijatyötä on tehty paljolti sähköisiä välineitä monipuolisesti hyödyntäen, ja etätyötä mahdollisuuksien mukaan suosien. Vuosi 2020 jääkin kaupunkiympäristön toimialan historiaan digitaalisen työnteon ja vuorovaikutustapojen omaksumisen vuotena. Uudet toimintatavat seuraavat meitä myös koronapandemian jälkeiseen aikaan.

Etätyöskentelyn sujuvuuden varmisti MATTI - Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmäkokonaisuus, joka saatiin täysimääräisesti käyttöön kesällä 2020. MATTI-kokonaisuuden kautta pyörivät kymmenet toimialamme eri prosessit niin maankäyttöön, kaavoitukseen, ympäristökeskuksen, rakennusvalvonnan ja kuntateknisen infon elinkaaren hallintaan, sekä kartta- ja paikkatiedon tuotantoon ja hallintaan liittyen. MATTI mahdollistaa myös hankeyhteistyön eri sidosryhmien kanssa. Kyseessä on ollut valtava, liki viisivuotinen ponnistus, sillä MATTI on ainutlaatuisen laaja alamme digitaalinen kokonaisratkaisu - ainakin Suomessa, ellei jopa koko maailmassa. Kehitys ei kuitenkaan pysähdy tähän, vaan MATTIa jatkokehitetään ja sen tietojen hyödyntämistä laajennetaan myös tulevana vuosina. Näin MATTI säilyy toimialamme digikehittämisen kärkenä jatkossakin.

Vaikka yleinen taloudellinen tilanne heijastui rakentamiseen sitä hidastaen, Vantaalla päästiin yhä sille asetettuun asuntotuotantotavoitteeseen. Vuonna 2020 kaupunkiimme valmistui 2 917 asuntoa (vuonna 2019 5 014), joista 395 pientaloihin. Rakennuslupia myönnettiin 3 977 hankkeelle, mikä enteilee vilkasta vuotta 2021. Valtion kanssa solmitussa maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksessa (MAL-sopimus) Vantaan vuotuiseksi asuntotuotantotavoitteeksi on määritelty 2 640 asuntoa ja vuotuiseksi asuntokaavoituksen uudeksi kersalaksi 240 000 kem². MAL-sopimus vuosille 2020–2023 allekirjoitettiin Helsingin seudun kuntien ja valtion välillä lokakuussa 2020. Sopimuksessa valtio sitoutuu myös Vantaan ratikan suunnittelun rahoitukseen 30 prosentilla kustannuksista.

Vantaan uusi yleiskaava eteni vuonna 2020 kohti kaupunginvaltuuston hyväksymistä. Uusi yleiskaava viitoittaa vehreää, kestävän liikkumisen ja vahvojen keskustojen Vantaata vuoteen 2050 saakka. Yleiskaavan valmistelua ohjasi kaupunginhallituksen asettama yleiskaavatoimikunta. Kaavaehdotus oli nähtävillä huhti-kesäkuussa pidennetyn ajan koronapandemian aiheuttamista poikkeusoloista johtuen. Nähtävillä olon aikana asukasvuorovaikutuksessa hyödynnettiin monipuolisesti digitaalisia vuorovaikutusvälineitä. Yleiskaavan aluerajausta muutettiin kaupunginhallituksen päätöksestä marraskuussa siten, että Länsisalmi rajattiin pois. Ratkaisu liittyi Östersundomin yhteisen yhteiskaavan keskeneräiseen oikeusprosessiin. Näin ollen yleiskaavan hyväksyminen kaupunginvaltuustossa siirtyi tammikuulle 2021.

Vantaan ratikan jatkosuunnittelu käynnistyi vuoden 2020 alkaen ja ratikkahanketta luotsaamaan perustettiin viiden hengen poikkihallinnollinen ratikkatiimi. Marraskuussa 2020 valmistui ratikan asemakaavojen, kaavarungon sekä katu- ja puistosuunnittelun yhteinen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Ratikan lähivuosien suunnittelun lähtökohtia erittelevän suunnitelman tiimoilta järjestettiin verkossa yleisötilaisuuksia ja kysyttiin kaupunkilaisilta ratikkakatuja ilmeestä ja taiteesta. Ratikka mahdollistaa kaupungin kasvua kestävästi vahvojen joukkoliikennedyhteyksien varaan uuden yleiskaavan edellyttämällä tavalla. Ratikan rakentamispäätös tuodaan kaupunginvaltuustoon vuonna 2023.

Vuonna 2020 katuja, puistoja ja toimitiloja suunniteltiin ja rakennettiin liki 109 milj. eurolla. Myyrmäessä keskustan uudistuminen käynnistyi keskustakilpailun suunnitelmien pohjalta asuinkerrostalohankkeilla, urheilupuiston toiminnot täydentyivät muun muassa leikki- ja skeittipaikalla ja Hämeenkyön koulu valmistui. Kivistössä rakennettiin keskusta-alueiden katuja ja Topaasiaukiota, ja palvelukeskittymän hanke eteni kesällä käydyssä ilmoittautumismenettelyn pohjalta sopimukseen Lehto Group Oyj:n kanssa. Aviapoliksen monipuolista lentokenttäkaupunkia asuntoineen, palveluineen ja työpaikkoineen mahdollistavia asemakaavamuutoksia hyväksyttiin viime vuonna useita, ja Aviapolis sai uuden maamerkin Tikkurilantien ja Lentoasemantien kainaloon entisöidystä Revontulet –valoteoksesta. Tikkurilassa jokirannan alueella valmistui Åvikin leikkipuisto, alueen saatavuutta helpottavia uusia reittejä ja Vernissasilta. Kielotie 13:een suunnitteilla olevaa kaupungin toimitilaa ja asuntoja sisältävä hybridirakennus eteni VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeena urakoitsijan kilpailutukseen saakka, ja kokonaisuuden mahdollistava asemakaavamuutos eteni hyväksymiskäsittelyyn. Hakunilassa rakennettiin muun muassa uutta bussivarikkoa Ojankoon, mikä mahdollistaa Hakunilan nykyisen keskustan laajentamisen käytöstä poistuvalla varikkoalueelle. Kuusijärven ulkoilualueen uudet, valaistut reitit olivat retkeilijöiden suosiossa ja Sipoonkorven kansallispuistoon johdettava silta sai nimekseen Sudentassu. Korson ja Koivukylän asukkaita palveleva, Vantaan tämän vuosikymmenen suurimman liikuntahankkeen, Elmon urheilupuiston suunnittelu eteni myös: uimahallin hankesuunnitelmaa ja urheilupuiston yleissuunnitelmaa valmisteltiin kohti päätöksentekoa, ja vuonna 2021 alkavaa alueen esirakentamista kohti. Päiväkummun, Rekolan ja Matarin alueiden ulkoilumahdollisuudet paranivat niitä yhdistävän kevyen liikenteen sillan ja uusien ulkoilureittien valmistuttua.

Toimialan palveluista, kuten rakennusluvista, rakennusvalvontamittauksista, tonttijaosta, kaavoituksesta ja ympäristötarkastuksista perittäviä maksuja tarkistettiin vastaamaan seudullista tasoa, ja kaupungin tuottavuus- ja kasvuohjelman säästötavoitteista johtuen.

Kaupunkiympäristön toimialalla, kuin koko kaupunkiorganisaatiossakin, työskenneltiin vuonna 2020 myös monipuolisesti Vantaan hiilineutraaliustavoitteen 2030 eteen. Ympäristötyötä ohjataan resurssiviisauden tiekartalla, jonka päivitys uudelle valtuustokaudelle käynnistyi poikkihallinnollisen hiilineutraalius-strategiateeman johtoryhmän ohjaamana. Vantaan hiilidioksidipäästöt laskivat vuodesta 2019 noin 10 prosenttia. Vantaan kaupunki vaikutti päästökehitykseen etenkin energiatehokasta uutta rakentamista edellyttämällä niin omissa rakentamishankkeissaan kuin tontteja luovuttaessaankin. Merkittävin päästöihin vaikuttanut sektori oli kuitenkin energiantuotanto, jonka tuottamat päästöt vähenivät Vantaan Energian toimien ansiosta. Ilmastotyötä tehtiin myös monien hankkeiden puitteissa. Jo perinteeksi muodostuneet lähiluonnon teemavuodet jatkuivat ötökkäteemalla. Ötökkävuonna järjestettiin lähiluonto-oppaiden johdolla talkoita, retkiä ja esiteltiin Vantaan luontohelmiä videoilla, kannustaen kaupunkilaisia koronavuoden hengessä omatoimiseen retkeilyyn.

Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksen myötä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala muuttui vuoden 2020 alussa kaupunkiympäristön toimialaksi. Toiminnot jakautuivat aiemman seitsemän tulosalueen sijaan kolmeen palvelualueeseen: kadut ja puistot, kaupunkirakenne ja ympäristö, kiinteistöt ja tilat sekä yhteisten palveluiden palveluyksikköön, johon keskitettiin muutoksen yhteydessä hallintoon sekä viestintään ja vuorovaikutukseen liittyviä tukipalveluita. Vuoden 2020 aikana toimialalla on kiinnitetty erityistä huomiota vanhat organisaatorajat ylittävän yhteistyön kehittämiseen. Toimialalle perustettiin poikkihallinnollista yhteistyötä edistävät, suuraluekohtaiset aluetiimit. Aluetiimit määrittelevät jokaiselle suuralueelle avainhankkeet, joita yhdessä viedään eteenpäin.

Uuden organisaation jalkauttaminen on vaatinut myös paljon käytännön työtä mm. talous- ja henkilöstöhallinnon, esimiestyön sekä päätöksenteon rakenteiden uudistamisen parissa. Myös palvelualueiden sisäisiä organisaatioita on kehitetty edelleen vuoden aikana. Syksyllä 2020 on valmistauduttu Uuden Vantaan organisaatiomuutoksen viimeiseen vaiheeseen, kesäkuussa 2021 voimaan tulevaan lautakuntarakenteen uudistukseen, jossa toimialan lautakuntarakenne muutetaan vastaamaan uutta organisaatiota. Lautakuntarakenteen muutos tulee vaikuttamaan toimintatapoihin kaikilla kaupunkiympäristön palvelualueilla sekä yhteisissä palveluissa.

Toimialalla on käynnissä useita erilaisia tietojärjestelmiin ja toiminnan kehittämiseen liittyviä projekteja, joista monet jatkuvat myös vuonna 2021. Keskeisimmät, Thinking Portfolio -projektihallintajärjestelmässä hallinnoitavat projektit on lueteltu alla. Käynnissä olevat rakennushankkeet esitellään puolestaan vuosikertomuksen investoinnit –osiossa ja niiden edistäminen tapahtuu MATTI-järjestelmässä.

- 6Aika: Ilmastoviisaat taloyhtiöt.
- CIRCulT eli kiertotaloutta edistävä Circular Construction in Regenerative Cities –hanke.
- Katupölyn lähteet, päästövähennyskeinot ja ilmanlaatuvaikutukset – tutkimushanke, toteutettu testamenttivaroin.
- Kiinteistönhallinnan ohjausjärjestelmän kehitys.
- MATTI (Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä) jatkokehitys.
- Puurakentamisen kiertotalousratkaisut.
- Pysäköinninvalvonnan kokonaisjärjestelmän kilpailutus.
- SECAP, Sustainable Energy and Climate Action Plan.

Talousarvion toteutuminen 2020

Toimialan taloudellinen kokonaistulos (ilman HSY:n läpilaskutuseriä) oli huomattavasti parempi kuin alkuperäisen talousarvion tavoite vuodelle 2020. Toimialan toimintakate ylitti alkuperäisen talousarvion 25,3 milj. eurolla. Tulot ylittivät talousarvion 12 milj. euroa ja menot alittivat alkuperäisen talousarvion 13,4 milj. euroa. Rakentamisen tahti Vantaalla on hidastunut ja maanmyyntivoittotavoitteen 31,3 milj. euroa saavuttaminen ei ollut itsestään selvyys. Toimialan kokonaistulojen määrään vaikutti maankäyttökorvaukset, jotka olivat 11,5 milj. euroa suuremmat kuin talousarviossa.

Toimialalle asetettiin (KH 4.5.2020) 2 milj. euron säästötavoite käyttötalouteen sekä 8 milj. euron säästötavoite julkisen käyttöomaisuuden investointeihin. Lisäksi Hämeenkyllän koulun rakentamiskustannukset tuli kattaa muita investointeja karsimalla. Rakentamisinvestointien osalta tavoite saavutettiin ja alkuperäinen talousarvio jopa alitettiin 8,1 milj. eurolla. Julkisen käyttöomaisuuden osalta säästötavoitteeseen ei päästy, koska 2020 rakentamisohjelmaan sisältyi keskeneräisistä rakennuskohteista ja -urakoista johtuvia vastuuta. Toimialan kokonaisinvestoinnit alittivat alkuperäisen talousarvion 2,6 milj. eurolla. Toimialan käyttötalousmenot alittivat alkuperäisen talousarvion 5,1 milj. eurolla. Kokonaisuudessaan toimiala ylitti käyttötalouden säästövoitteet huomattavasti, vaikka palvelualueille kohdistetut säästötoimet ei kaikilta osin toteutuneetkaan.

Vuoden 2020 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset käyttötalous-osaan:

- Joukkoliikenteen määrärahoja korotettiin 13 985 000 eurolla pandemian vaikutusten vuoksi.
- Vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahat, yhteensä 227 056 euroa lisättiin talousarvioon.
- Myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja kohdennettiin Kadut ja puistot -palvelualueelle 136 319 euroa ja Yhteiset palvelut -palveluyksikölle 40 944 euroa.

Vuoden 2020 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset investointiosaan:

- Kiinteän omaisuuden ostomenoja korotettiin 5 milj. euroa.
- Hämeenkyllän koulu lisättiin vuoden 2020 rakentamisen investointiohjelmaan. Lisäys toteutettiin karsimalla muita rakennusinvestointeja.
 - Uudisrakentamisen määrärahoja korotettiin 6,47 milj. euroa,
 - korjausrakentamisen määrärahoja alennettiin 8,03 milj. euroa ja
 - vuokra- ja osaketilojen muutostöiden määrärahoja alennettiin 1,07 milj. euroa.
 - Rakentamisen investointien määrärahaa alennettiin yhteensä 2,63 milj. euroa.
- MEK-määrärahoja siirrettiin julkiseen käyttöomaisuuteen 292 194 euroa.

14 0

Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Kaupunkisuunnittelulautakunta
Puheenjohtaja: Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä					
Tulot	43 270	0	43 270	45 247	-1 977
Menot	-17 271	-108	-17 379	-15 815	-1 564
Toimintakate	25 999	-108	25 891	29 432	-3 541
Kaupunkisuunnittelulautakunta bruttoyksiköt					
Tulot	38 710	0	38 710	40 171	-1 461
Menot	-13 589	-108	-13 697	-12 642	-1 055
Toimintakate	25 121	-108	25 013	27 529	-2 516

Kaupunkisuunnittelulautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä kaupunkisuunnittelulautakunta, yhteiset palvelut, kiinteistöt ja asuminen (pl. tilakeskus) sekä kaupunkirakenne ja ympäristö (pl. rakennusvalvonta ja ympäristökeskus). Nettobudjetoituna erikseen sitovana yksikkönä toimii rakennusvalvonta

14 10

Kaupunkisuunnittelulautakunta

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-97	0	-97	-79	-18
Toimintakate	-97	0	-97	-79	-18

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta kokoontui vuoden 2020 aikana 13 kertaa. Käsiteltyjä asioita oli yhteensä 264 eli keskimäärin noin 20 asiaa per kokous. Kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyssä oli vuoden aikana kaavoitusasioita eri puolilta kaupunkia, mm. useita isoja asuin- ja liikerakentamisen kaavoja Aviapoliksen

alueella, Backaksen kartanon suojelukaava, Kivistöntähti, kaupungin uusi toimitalo Tikkurilassa, Kuohukuja 1–3 Myyrmäessä sekä virkistysalueiden kehittämistä Kuusijärvellä ja Vaaralanlammilla. Lautakunnan tulevien vuosien työtä raamittaa uusi MAL-sopimus 2020–2031, jonka kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi omalta osaltaan elokuussa. Kiinteän omaisuuden hallinnan puolella lautakuntaa työllistivät tonttivaraukset sekä maan ostot, myynnit ja vuokraukset. Merkittäviä yksittäisiä kokonaisuuksia olivat mm. Myyrmäen keskustakorttelien alueen tonttimyyntit sekä Kivistön palvelukeskittymän markkinavuoropuhelun järjestäminen.

Kaupunkiympäristön toimialan yhteinen lautakuntaseminaari järjestettiin syksyllä. Kaupunkisuunnittelulautakunnan aloitteesta seminaarin teemaksi valikoitui asuinalueiden segregaatio. Seminaari kuten myös valtaosa lautakunnan kokouksista järjestettiin koronatilanteen vuoksi ns. hybridikokouksina, eli suurin osa jäsenistä osallistui kokouksiin etäyhteydellä.

14 20

Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	2	-2
Menot	-2 644	-41	-2 685	-2 115	-571
Toimintakate	-2 644	-41	-2 685	-2 112	-573

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialan yhteiset palvelut uudistuivat vuoden 2020 alussa, kun Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksen myötä yhteisiin palveluihin keskitettiin uusina kokonaisuuksina toimialan vuorovaikutus- ja viestintäpalvelut, lakimiespalvelut, toimielinsihteeripalvelut sekä johdon assistenttipalvelut. Uusien tiimien tehtäviä ja työskentelytapoja on kehitetty vuoden aikana yhdessä henkilöstön kanssa hyödyntäen etäyhteyksiä sekä hybridityöskentelymenetelmiä. Yhteisten palveluiden tarjoamilla palveluilla on ollut myös merkittävä rooli palvelualueiden perustuksen tukemisessa sekä organisaatiomuutoksen jalkauttamisessa. Yhteiset palvelut ovat uudistuksen myötä läsnä kaikilla kaupunkiympäristön palvelualueilla. Organisaatiouudistuksen jalkauttaminen jatkuu vuoden 2021 aikana, jolloin toimialan lautakuntarakenne uudistuu. Tämän muutoksen valmistelu lähti käyntiin vuoden 2020 aikana hallintosäännön päivittämisellä sekä poikkihallinnollisten työtapojen kehittämisellä.

Yhteiset palvelut on vuoden aikana osallistunut useisiin toimiala- ja kaupunkitasoisiin kehittämishankkeisiin. Maankäytön toimintamalli- ja tietojärjestelmäkokonaisuudella (MATTI) oli vuoden aikana useita käyttöönottoja. Hankkeen loputkin toiminnallisuudet saatiin käyttöön kesällä. MATTI:n myötä kaikki kaupunkiympäristön toimialalla käytössä olleet kaavoituksen, kaupunkimittauksen, maaomaisuuden hallinnan, rakentamisen ja infran elinkaaren hallinnan tietojärjestelmät ovat vaihtuneet uuteen, paikkatietopohjaiseen järjestelmäkokonaisuuteen, jota kehitetään edelleen yhteistyössä palvelualueiden kanssa. MATTI:n ohella yhteiset palvelut on selvittänyt vuoden aikana laajemminkin toimialan digiosaamisen tasoa ja välineitä osaamisen kehittämiseen. Lisäksi yhteiset palvelut on osallistunut osaltaan talousraportoinnin kehittämiseen SAP-projektissa. Myös saavutettavuusdirektiivin voimaantulo ja sen vaikutukset toimialan verkkosisältöihin ovat työllistäneet yhteisiä palveluita kuluneen vuoden aikana.

Aviapoliuksessa on valmisteltu EU-elvytyshanketta ”Aviapolis - lentoliikenteen ja matkailun vihreä siirtymä”, jolla pyritään vauhdittamaan alueen nousua koronakriisistä ja käynnistämään talouden ja työllisyyden kannalta välttämättömät ”pullonkaulainvestoinnit”. Ilmailumuseo- ja Aviapolis X -tapahtumakeskushankkeita on viety eteenpäin. Asuntorakentaminen Perintötien varrella on edennyt. Aviapolisen asemanseudulla, Annefredin ja Muuran alueilla on tehty pitkän tähtäimen kehittämistä. Tiedonvaihto kansainvälisten verrokkikohteiden kanssa on ollut tärkeää uusien koronan jälkeisten kehityssuuntien hahmottamiseksi.

Tikkurilan toimitalohanke, Kielotie 13 hybridirakennus -hanke, jonka tavoitteena on varmistaa turvalliset, terveelliset ja nykyaikaiset toimitilat kaupungin noin 800 työntekijälle on edennyt neuvottelujen jälkeen suunnitellusti lopullisten tarjousten vertailuvaiheeseen. Kielotie 15:n korttelissa on Peab Oy käynnistänyt ensimmäisten asuinrakennusten rakentamisen. Tikkurilan jokirannan suunnittelu ja toteuttaminen on edennyt ja mm. Ävi-kin leikkipuisto ja Vernissasilta ovat valmistuneet. Tikkurilan kirkko on avautunut ja kirkon korttelissa muu rakentaminen on käynnissä.

Kivistön kauppakeskuksen esisopimusten rauettua toukokuussa kaupunki päätti käynnistää ilmoittautumismenettelyn 10 000–30 000 kerrosneliömetrin kokoisen Kivistön palvelukeskittymän toteuttamiseksi. Palvelukeskittymään rakentuu kaupallisten palvelujen lisäksi myös terveysasema ja kaupunkikulttuurin tiloja. Kaupunki teki palvelukeskittymästä tarvittavat päätökset Lehto Tilat Oy:n kanssa joulukuussa. Myyrmäen keskustan toteutus alkoi syksyllä Kojamo Oy:n ja Asoasunnot Uusimaa Oy:n asuinkerrostalojen rakentamisella.

Viestinnän ja vuorovaikutuksen saralla on työskennelty toimialan keskeisten suunnittelu- ja rakentamishankkeiden kuten ratikan, yleiskaavan sekä ympäristö- ja sisäilmaviestinnän parissa: sisäilmaviestintää on kehitetty viime vuosina systemaattisesti ja jokaisesta sisäilmatutkimusten vaiheesta tiedotetaan tilojen käyttäjille. Ratikan suunnittelun tueksi valmisteltiin viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelma vuosille 2020–2023. Myös Vantaa.fi -verkkosivu-uudistus käynnistyi.

Toimialan osallisuussuunnitelmatyö aloitettiin kaupunkitasoisen osallisuus-strategiateeman tavoitteiden mukaisesti, sähköinen osallisuusympäristö Osallistuva-vantaa.fi otettiin käyttöön ja asukasosallistumisen saralla toteutettiin uutena avauksena osallistuvaa budjetointia Martinlaakson ja Hakunilan alueilla. Kaupunkiympäristön toimialan myönteisen erityiskohtelun ohjelman toimenpiteitä koordinoitiin tiiviissä yhteistyössä kadut ja puistot –palvelualueen kanssa.

Yhteisissä palveluissa oli hoidettavana tilikauden aikana yhteensä 6 oikeudenkäyntiasiaa. Asioita käsiteltiin käräjäoikeudessa, markkinaoikeudessa, sekä kuluttajariitalautakunnassa. Tilikauden päättyessä edelleen keskenäiseksi jäi 4 asiaa. Suurin osa oikeudenkäynneistä on hoidettu toimialan lakimiesten voimin.

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden toimintakulut alittivat talousarvion noin 0,6 milj. eurolla. Yhteisille palveluille asetettu 150 000 euron säästötavoite toteutui.

14 30

Kiinteistöt ja asuminen

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	38 446	0	38 446	39 890	-1 444
Menot	-6 688	-53	-6 741	-6 294	-447
Toimintakate	31 758	-53	31 705	33 596	-1 891

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.6.2018 ja ne ovat voimassa toistaiseksi. Vuoden 2020 aikana laadittiin ensimmäinen maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti, jota käsiteltiin valtuustossa joulukuussa 2020. Siinä luotiin laaja-alainen katsaus kaupungin maa- ja asuntopoliittikan tilanteeseen ja raportoitiin linjausten tavoitteiden toteutumisesta viime vuosina.

Palvelualueelle valmisteltiin talousarviovuoden aikana Uusi Vantaa –organisaation mukaista uutta yksikkörakennetta, joka tulee voimaan vuoden 2021 alusta. Organisaatiouudistusta toteutetaan vielä vuoden 2021 aikana erityisesti uusien yksiköiden palveluita kehittämällä.

Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupun, sopimuskorvauksina ja lunastuksella noin 93,7 ha alueilta, jotka tukevat MAL-sopimuksen ja kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista sekä yhdyskuntarakenteen eheyttämistä.

Maankäyttösopimuksia laadittiin ja saatiin päätöksentekoon noin 12 kpl. Tikkurila Oyj:n ja kaupungin välillä laadittiin yhteistyösopimus koskien tulevien vuosien maankäytön suunnittelua ja tulevia maankäyttösopimuksia.

Yritystontteja luovutettiin Piispankylästä, Vantaanlaaksosta, Viinikkalasta ja Nikinmäestä sekä sitovien tavoitteiden mukaisesti 5 kpl Vehkalan ja Aviapoliksen alueelta. Tontteja on myyty 5 ja vuokrattu 5 kpl.

Tuottajamuotoisia asuntotontteja luovutettiin noin 15 kappaletta ja pientalotontteja omakotirakentamiseen 7 kappaletta. Asuntotonttien luovutuksessa yllettiin toimintaympäristössä tapahtuneista nopeista koronaviruspandemian aiheuttamista muutoksista huolimatta pääosin asetettuihin tavoitteisiin.

MATTI-toimintamalli- ja tietojärjestelmäkokonaisuus laajeni toukokuussa kattamaan myös maaomaisuuden hallintaa, sisältäen sopimushankkeet ja sopimukset -, maanluovutus-, maanhankinta- ja lunastusprosessit. Kiinteistöt ja tilat -koontinäyttö, joka sisältää edellisten lisäksi myös asunto- ja työpaikkarakentamisennusteiden aineiston, otettiin käyttöön loppuvuonna 2020. Vuoden lopussa otettiin tuotantokäyttöön maanalaisten johtojen sijaintiselvitys- ja maastonäyttöprosessit. Sijaintiselvitykset siirtyvät automaattisesti julkisen kaupunkitilan katulupaprosesseista. MATTI-jatkoprojektin vaihe 1 toteutettiin loppuvuoden aikana, mm. 3D-kiinteistönmuodostuksen toiminnallisuus saatiin tuotantokäyttöön.

Ratikkahankkeen esiselvityksiin ja suunnittelun valmisteluun osallistuttiin mm. tuottamalla hankkeen täydentävät maaperätutkimukset. Esirakentamisen ja pilaantuneen maan puhdistamisen merkittävin työmaa oli Tuupakan T-korttelin esirakentaminen. Työ jatkuu vuodelle 2021. Kaupungin massojenhallinnan kehittämistä ohjattiin resurssi- ja aikataulun mukaisesti.

Talousarvion toteutuminen

Palvelualueen toimintatuotot ylittivät talousarvion 1,4 milj. euroa. Maanmyyntivoittojen tuottotavoite oli 30 milj. euroa, joka ylittyi 1,3 milj. eurolla. Toimintakulut alittivat talousarvion yli 0,4 milj. euroa, joten palvelualueelle asetettu säästötavoite toteutui.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Valmistuneet asunnot	5 014	3 200	2 893
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	482	354	180
Maanmyyntitulot (t€) *)	16 331	30 000	31 337
Vuokratulot (t€)	4 965	4 725	5 370
Tonttijaon laadinnan kesto-aika (vrk)	52	45	58

*) Tunnusluku kertoo maanmyyntivoitot.

14 40**Kaupunkirakenne ja ympäristö**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	264	0	264	279	-15
Menot	-4 160	-14	-4 174	-4 154	-20
Toimintakate	-3 896	-14	-3 910	-3 875	-35

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2020 alusta yhdistettiin kaupunkisuunnittelu, ympäristökeskus ja rakennusvalvonta Kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueeksi. Se muodostuu viidestä palveluyksiköstä, joista ympäristökeskus on ympäristölautakunnan alaista toimintaa. Muutos on sujunut jouhevasti ja toiminta on vakiintunut.

Yllättävä siirtyminen etätöhyön maaliskuussa sujui hyvin. Kaikkien palveluyksiköiden työt ovat jatkuneet ja koko henkilöstö on pystynyt työskentelemään keskeytyksettä. Kaikissa palveluyksiköissä oli jo siirrytty sähköisiin toimintamalleihin, ja kaikilla on ollut käytössään riittävät työvälineet. Suurin toiminnallinen haaste liittyi kaavoituksessa vuorovaikutukseen. Uudet toimintamallit vastaavat Kuntaliiton suosituksia.

Toimintaympäristö on säilynyt vireänä eikä työtehtävien määrä ole vähentynyt. Ilmasto- ja muut ympäristöky-symykset sekä osallistumisen rooli ovat tulleet entistä keskeisimmäksi. Uusi MAL-sopimuskausi alkoi vuoden 2020 alusta. Valtion ja kuntien MAL-sopimus 2020–2031 allekirjoitettiin lokakuussa 2020.

Sitovat tavoitteet ja tulokortin tavoitteet on pääosin saavutettu lukuun ottamatta yksittäisiä kehittämishankkeita, joiden vuorovaikutus ja työpajatyöskentely on hankalaa sähköisessä ympäristössä.

Koko toimialan yhteisenä hankkeena on Vantaan ratikan kaupunkikehittämishanke lähtenyt liikkeelle vuonna 2019. Se konkretisoitui resurssien varaamisena ja eritasoisten kaava- ja suunnitteluhankkeiden käynnistämisenä. Kaavarunkotyöt on aloitettu ratikan vaikutusvyöhykkeen muuttamiseksi autokaupungista kävely- ja pyöräilykaupungiksi.

Yleiskaavaehdotus asetettiin kaupunginhallituksen päätöksellä 6.4.2020 nähtäville ja siitä pyydettiin lausunnot. Poikkeustilanne edesauttoi digitaalisten vuorovaikutusvälineiden käyttöönottoa laajasti, mutta niiden rinnalla oli mahdollisuus keskustella myös puhelimitse suunnittelijoiden kanssa. Palautteiden pohjalta täsmennettiin pientaloalueiden määräyksiä. Viimeisinä selvityksinä laadittiin Natura-vaikutusten arviointi ja siitä pyydettiin lausunnot. Hyväksyttävä yleiskaava viimeisteltiin alkusyksyn aikana ja samalla koottiin vastineet saatuun palautteeseen. Yleiskaavan hyväksyminen alkoi yleiskaavatoimikunnasta 22.10.2020. Kaupunginhallitus hyväksyi yleiskaavan 16.11.2020 sekä vuorovaikutuksen vastineet, jotka toimitettiin lausunnon antajille sekä yhteystietonsa antaneille muistuttajille. Kaupunginhallitus muutti hyväksyttävän yleiskaavan aluerajausta 30.11.2020 siten, että Länsisalmi rajattiin pois. Ratkaisui liittyi Östersundomin yhteisen yhteiskaavan keskeneräiseen oikeusprosessiin. Yleiskaavan hyväksyminen kaupunginvaltuustossa siirtyi tammikuulle 2021.

Asuntojen asemakaavoituksessa saavutettiin Vantaalle asetettu MAL-sopimuksen mukainen kaavoitustavoite 240 000 k-m² likimain, sillä uutta asuntokerrosalaa on valmistunut 239 146 k-m². MAL-tavoite asuntojen lukumäärästä toteutui yli tavoitteiden. Työpaikka- ja palveluhankkeiden kaavoitus on edennyt tavoitteiden mukaan. Keskeisiä kaavahankkeita ovat olleet mm. Hakunilan keskustan laajennus 2, Tikkurilan kaavarungon päivitys, Annfredin asemakaavan muutos Aviapoliksessa, Kivistön keskustan kaavarunko sekä Myyrmäen asemakeskus.

Muut sitovat tavoitteet saavutettiin kohtuullisen hyvin. Kaupungin maan osuus kaavoitetusta maa-alasta oli 52 prosenttia, mikä jää hiukan tavoitteesta 55 prosenttia. Asuntokaavoitus painottui joukkoliikennevyöhykkeelle 82 prosentin osuudella ylittäen asetetun tavoitteen (80 %). Vantaan ratikan asemakaavoitus on edennyt suunnitellusti. Tikkurilan uuden toimitilahankkeen asemakaavan muutos on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa ja etenee kaupunginhallitukseen ja kaupunginvaltuustoon alkuvuodesta 2021.

Vuoden aikana on hyväksytty 23 asemakaavaa tai asemakaavamuutosta. Uusia kaavahankkeita on pantu vireille 35 kpl. Asemakaavahankkeita on ollut valmisteltavana kaikkiaan 106 kpl.

MATTI-järjestelmä on otettu laajasti käyttöön ja esim. kaavoihin liittyvä toiminnanohjaus on selkeyttänyt palvelualueen toimintaa sekä prosesseja ja erityisesti kaavojen käsittelyn seuranta. Merkittävin uudistus vuonna 2020 ovat käyttöön otetut dynaamisesti päivittyvät tilannekuvat kaavoituksen etenemisestä. Tilannekuvia käytetään mm. toiminnan seuraamiseen sekä ennakkointiin.

Kaikki kaavoittajat toimivat MATTI-ympäristössä. MATTIn käyttöönotto muilla kaupunkiympäristön palvelualueilla on lisännyt yhteistyötä ja siitä saatavia hyötyjä. Toimintatapojen muutoksen tukea ja lisäkoulutusta tarvitaan kuitenkin yhä.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkirakenne ja ympäristön (pl. rakennusvalvonta ja ympäristökeskus) toiminta toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Toimintakulut alittivat talousarvion 20 000 eurolla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Hyväksytyt asemakaavat kpl	28	40	23
Uusi asuntokerrosala k-m ²	196 841	240 000	239 146
Poikkeamispäätökset	75	90	94

14 75

Rakennusvalvonta

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 560	0	4 560	5 076	-516
Menot	-3 682	0	-3 682	-3 174	-509
Toimintakate	878	0	878	1 903	-1 025

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Verrattuna 10 vuoden keskiarvoihin vuosi 2020 oli suhteellisen vilkas. Lupien kokonaismäärä jäi alle keskiarvon mutta rakennusten kokonaisala oli yli 10 prosenttia keskiarvoa suurempi (2020: 545 592 m², 2019: 514 659 m² ja kymmenen vuoden keskiarvo 489 939 m²). Rakennuslupan saaneiden asuntojen määrä ylitti samoin keskiarvon noin 20 prosenttia ollen ajanjaksolla kolmanneksi vilkain (2020: 3 977 kpl, 2019: 2 951 kpl ja kymmenen vuoden keskiarvo 3 261 kpl). Myös valmistuneiden asuntojen määrät ylittivät keskiarvon. Asuntojen lukumäärä valmistuneissa rakennuksissa 2020: 2 917 kpl, 2019: 5 011 kpl ja kymmenen vuoden keskiarvo 2 832 kpl. Sekä lupakäsittely että tarkastustoiminta ovatkin olleet täystyöllistettyjä.

Rakennusvalvonnan toiminta on kokonaan sähköistä. Tämä edesauttoi nopeaa siirtymistä etätyöskentelyyn rakennusvalvonnan lupa- ja tarkastustoimintojen osalta maaliskuun puolivälissä. Kahdessa päivässä tehtiin työmaiden etäkatselmuksista ohjeistus, joka otettiin käyttöön laajasti myös muualla Suomessa. Toimintatapa perustuu luottamukseen ja korostaa rakennushankkeeseen ryhtyneen ja hänen palkkaamiensa asiantuntijoiden vastuuntuntoa. Etätyö on ollut rakennusvalvonnassa aiemminkin käytössä, mutta koko henkilökunnan siirtymisen etätyöskentelyyn on edelleen tehostanut sähköisten käytäntöjen kehittämistä. Naapureiden kuulemisessa siirryttiin sähköiseen palvelukonseptiin kopiolaitoksen palveluja hyödyntäen.

Rakennusvalvonta osallistui ”Korkea rakentaminen Vantaalla – selvitys 2020” laadintaan yhdessä asemakaavatuksen ja liikennesuunnittelun kanssa. Selvitys valmistui joulukuussa 2020. Rakennusjärjestyksen päivitys siirtyi vuodelle 2021 resurssien niukkuuden takia.

Rakennusvalvonnan taksa on pysynyt samana vuodesta 2015. Vuonna 2020 käynnistettiin taksauudistuksen valmistelu tavoitteena taksarakenteen yksinkertaistaminen ja helpompi soveltaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi esityksen uudesta taksasta tammikuussa 2021 ja uusi taksa tulee voimaan 1.2.2021. Taksan uudistamisen yhteydessä taksaa korotetaan. Korotuksen määrä on kustannusvaikutukseltaan noin 4,3 prosenttia.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät talousarvion noin 0,5 milj. eurolla ollen 5,1 milj. euroa. Toteutunut toimintakate ylitti talousarvion noin 1 milj. eurolla. Rakennusvalvonnalle asetettu 150 000 euron säästötavoite saavutettiin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Aloitetut asunnot	2 621	2 700	2 942
Kokonaisala, m ²	517 107	430 000	545 592
Menot/lupien kokonaisala (€/m ²)	7,16	7,38	5,77
Valmistuneet rakennukset, kpl	548	500	496
Toimitilat m ²	1 021	1 021	1 021

14 5

Tekninen lautakunta yhteensä

Vastuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja: Paula Lehmuskallio

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tekninen lautakunta yhteensä					
Tulot	242 284	0	242 284	246 733	-4 449
Menot	-225 386	-14 269	-239 655	-216 396	-23 259
Toimintakate	16 898	-14 269	2 629	30 337	-27 708
Tekninen lautakunta bruttoyksiköt					
Tulot	39 255	0	39 255	48 987	-9 732
Menot	-97 051	-14 262	-111 313	-97 228	-14 084
Toimintakate	-57 796	-14 262	-72 058	-48 242	-23 816

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,6 milj. euroa.

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä tekninen lautakunta ja kadut ja puistot -palvelualue sekä erikseen sitovana yksikkönä joukkoliikenne. Nettobudjetoituina erikseen sitovina yksikköinä toimivat tilakeskus ja varikko.

15 01

Tekninen lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-65	0	-65	-38	-27
Toimintakate	-65	0	-65	-38	-27

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan kaupungin tekninen lautakunta kokoontui vuoden 2020 aikana 10 kertaa ja käsiteltyjä asioita oli yhteensä 124. Lisäksi tekninen lautakunta osallistui marraskuussa Vantaan kaupungintalolla järjestettyyn kaupunkiympäristön toimialan lautakuntien yhteiseen seminaariin, jonka aiheena oli alueellinen eriytyminen eli segregatio Vantaalla. Tekninen lautakunta päätti 13.5.2020 helpottaa kotihoidon työntekijöiden työtehtäviä ottamalla Vantaalla käyttöön uuden tieliikennelain mahdollistaman erityisen kotihoidon pysäköintitunnuksen. Myös Vantaan ratikan tarkempi suunnittelu aloitettiin vuoden 2020 aikana. Tekninen lautakunta hyväksyi ratikan katusuunnittelun aloittamisen Tikkurilan ja Länsimäen välillä 9.9.2020 sekä katusuunnittelun aloittamisen lentoaseman ja Tikkurilan välillä 4.11.2020.

14 50

Kadut ja puistot

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	26 555	0	26 555	36 275	-9 720
Menot	-43 820	-277	-44 097	-38 487	-5 609
Toimintakate	-17 265	-277	-17 542	-2 213	-15 329

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,6 milj. euroa.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uuden Vantaan myötä kuntatekniikan keskuksen tulosalue muuttui Katujen ja puistojen palvelualueeksi. Vuoden 2020 aikana johtamisjärjestelmä päivitettiin ja kuvattiin Uusi Vantaa -tavoitteiden ja -hengen mukaiseksi. Ratikkahanketta varten perustettu osin poikkihallinnollinen tiimi rekrytoitiin ja se aloitti yhteistyönsä loppukesästä.

MATTI järjestelmänä otettiin kokonaisuudessaan käyttöön kesäkuussa. Järjestelmän viimeiseen käyttöönottoon sisältyivät rakentaminen ja rakennuttaminen, kunnallistekniikan toteuttamisen ohjelmointi sekä maankäyttösopimukset ja niihin liittyvät kunnallistekniikan toteuttamissopimukset. Prosessien lisäksi alustalle kehitettiin integraatio TrimbleConnect-palveluun palvelemaan paremmin rakentamisen aikaista yhteistyötä urakoitsijoiden kanssa. Testaus ja käyttöönotto ajoittuivat kevään 2020 poikkeusoloihin, mutta kaikki vaaditut tehtävät, esimerkiksi käyttöönoton yleis- ja tuotekoulutukset, pystyttiin toteuttamaan etäyhteyksillä.

MATTI-hanke päätettiin virallisesti 17.8.2020 ohjausryhmän kokouksessa. Hankkeen ja tuotantokäytön aikana on noussut kehitystarpeita, joita priorisoituna edistetään syksyllä 2020 alkaneessa jatkokehitysprojektissa. Kehitystyöllä varmistetaan, että tiedon hallinta, työn laatu ja tehokkuus sekä vuorovaikutus paranevat entisestään. MATTI toimialan keskitettynä alustana parantaa työn ja prosessien kehittämistä, ja tämä työ palvelualueella jatkuu järjestelmäkehityksen lisäksi.

Tieliikennelain kesäkuussa voimaan astuneen uudistuksen myötä lupien ja valvonnan palveluyksikkö aloitti poikkeuspysäköinnin sallivien tunnuksien myöntämisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle. Tunnuksien käyttöönotto tarjoaa kotihoidon sekä kotisairaanhoidon palveluita tarjoaville työntekijöille pitkään toivottua helpotusta pysäköintiin.

Vuoden 2020 alussa julkisen kaupunkitilan suunnittelussa ja yleisiä alueita koskevassa lupakäsittelyssä siirryttiin MATTI-ympäristöön. Luvat ja valvonta siirtyi testausvaiheessa saatujen kokemusten perusteella uuteen toimintamalliin eli tekemään lupiin liittyvät päätökset kokonaisuudessaan sähköisessä Lupapiste-asiointipalvelussa. Lupapisteen ja MATTI-järjestelmän välistä integraatiota kehitettiin tätä toimintamallia varten.

Työskentely tietomallipohjaista suunnittelua hyödyntämällä eteni useissa kohteissa, mutta kaksi merkittävintä, jotka sisälsivät sekä tietomallipohjaisen suunnittelun että toteutuksen, olivat Ylästön Sutars 7–8-asemakaava-muutosalue sekä Vehkalan länsiosan työpaikka-alue.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelman (MEK) -käyttötaloushankintoihin käytettiin yhteensä 136 319 euroa. MEK-ohjelman toimenpiteinä mm. kalustettiin Länsimäen koirapuistoa ja asennettiin sinne jätteiden syväkeräysastia. Hakunilassa korjattiin portaita ja kalustettiin Hevoshaka-puistoa, Havukoskella käynnistettiin Koivutorin kunnostusta, Länsimäessäkin kunnostettiin koirapuistoa, Martinlaaksossa hankittiin ja asennettiin puistonpenkkejä ja Mikkolassa kunnostettiin lähiympäristöä. Mikkolassa ja Hakunilassa tehtiin yhteistyötä Street Art Vantaan kanssa mm. toteuttamalla muraaleja ja yhteisöllistä Talkoot-projektia. Meidän Hakunila ja Meidän Martsari-nimiset osallistuvan budjetoinnin projektit vietiin läpi.

Kaupunkipyöräjärjestelmän käyttö oli aika vähäistä kesällä 2020, koska pandemia on yleisestikin vähentänyt liikkumista. Järjestelmässä on ollut asiakaspalautteen mukaan jonkin verran hankaluuksia käyttöönoton ja palautusten osalta. Asemaverkoston tiheyden osalta on myös saatu jonkin verran palautetta. Näitä asioita tullaan kehittämään vuoden 2021 aikana.

Talousarvion toteutuminen

Palvelualueen tulotavoite ylitettiin noin 15 milj. eurolla tulojen ollessa noin 32,7 milj. euroa. Tulotavoitteen ylitys muodostui pääosin sopimustulojen ja maanlajitusmaksutuottojen ennakoitua suuremmista tuloista. Myös lupapalveluiden tuotot ylittivät budjetin.

Palvelualueen kokonaiskulut pysyivät alkuperäisessä budjetissa, varsinaisen oman toiminnan toteuman ollessa noin 35 milj. euroa (99 %). Koronapandemian takia kesken vuotta asetettua säästötavoitetta 0,9 milj. euroa ei kuitenkaan pystytty saavuttamaan. HSY:lle maksettiin nyt ensimmäistä kertaa täysimääräinen korvaus 1,56 milj. euroa yleisten alueiden hulevesien viemäröinnistä ja sammutusvesirakenteiden kunnossapidosta noin 48 000 euroa. Palveluiden ostot ylittivät budjetin 2,2 milj. eurolla, kun em. ja muita sopimuksia ei voitu katkaista tai edes tarkistaa kesken sopimuskauden, mutta muissa tiliryhmissä saatiin vastaavasti säästöjä.

Kunnossapidon menot pysyivät hallinnassa, vaikka kevään ja kesän aikana jouduttiin korjaamaan lumettoman talven aiheuttamia päällystevaurioita normaalia enemmän. Vähälumisen talven takia myös lumenvastaanotosta saatavat tulot jäivät lähes kokonaan toteutumatta. Katu- ja viheralueille kohdistuvaa korjausvelkaa on pyritty kuroma vuosittain kiinni, mutta vuoden 2020 säästötavoitteiden vuoksi, se ei ollut mahdollista.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Liikenneväylien ylläpito (€/m ²)	1,65	1,86	1,89
Rakennetun katuvihreän ylläpito (€/m ²)	0,3	0,29	0,28
Rakennetun puiston (A-luokka) kunnossapito (€/m ²)	0,55	0,55	0,54
Maanlajitusalueille tuodut kuormat (kpl/a)	40 889	41 000	54 700

14 51

Joukkoliikenne

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	12 700	0	12 700	12 712	-12
Menot	-53 166	-13 985	-67 151	-58 703	-8 448
Toimintakate	-40 466	-13 985	-54 451	-45 991	-8 460

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan ratikan jatkosuunnittelu on alkanut Vantaalla. HSL laati vuoden 2020 alussa Kivistön linjastosuunnitelman loppuun ja sai loppuvuodesta 2020 lähes valmiiksi Tuusulanväylän linjastosuunnitelman. Näiden linjastosuunnitelmien myötä koko Vantaan bussilinjasto on suunniteltu uudelleen. Kaupunki pyysi myös HSL:ää tutki-
maan vaihtoehtoja Kuusijärven joukkoliikennedyhteyksien parantamiseksi.

Toteutussuunnitelmat runkolinjoista 30, 300, 400, 520 ja 530 valmistuivat vuoden aikana. Länsi-Vantaan linjastosuunnitelman ja runkolinjan 300 liikennöintiin tarvittavan Luhtitien suunnittelu valmistui aikataulussa ja rakentaminen on ohjelmoitu vuosille 2021–2022.

Koronapandemian myötä bussiliikenteessä siirryttiin supistettuihin kesäaikatauluihin jo 20.4.2020 alkaen. Liikennöintisuunnitelman 2020–2021 mukaisia liikenteen lisäyksiä ei toteutettu linjoille 437, 562 tai 972, eikä linjaa 643K perustettu. Junaliikenteeseen suunniteltuja vuorovälien tihennyksiä kehäradan ja pääradan juniin ei toteutettu. Lisäksi talvikaudelle 2020–2021 haettiin säästöjä karsimalla joukkoliikenteen vuorotarjontaa hiljaisimmista ajankohdista sekä ruuhka-ajan liikenteestä.

Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilottiprojekti joukkoliikenteessä on jatkunut. Toimiala esitti HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelman lausunnossaan luotavaksi sukupuolten tasa-arvoa kuvaavaa mittaristoa. Toimiala tavoittelee mittariston luomisella tarkkaa ja ajantasaista tietoa joukkoliikenteen muutosten vaikutuksesta joukkoliikenteen käyttäjiin sukupuolittain. Tiedon avulla on mahdollista käyttää joukkoliikennettä tasa-arvon ja ilmastoystävällisen toiminnan edistämiseen.

Talousarvion toteutuminen

Koronapandemian myötä HSL:n lipputulot romahtivat. Joukkoliikenteen käyttäjämäärät laskivat Vantaalla noin 35 prosenttia. Poikkeustilanteen takia HSL karsi palvelutarjontaa ja jäsenkunnat myönsivät infrakorvauslaskuille lisää maksuaikaa HSL:n maksukyvyn turvaamiseksi.

Toukokuussa HSL ennusti Vantaan kuntaosuuden kasvavan noin 67 milj. euroon. Syksyllä joukkoliikenteen määrärahoja nostettiin noin 14 milj. euroa vastaamaan HSL:n alkukesän ennustetta. Määrärahakorotus oli tarpeellisen suuri valtion syksyllä maksaman koronatuen myötä. Vantaan osuus koronatuesta on noin 9,0 milj. euroa ja Vantaan kuntaosuus on noin 58,7 milj. euroa, mikä on 5,5 milj. euroa alkuperäistä talousarviota suurempi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Joukkoliikenteen matkustajamäärä (nousua/arkivrk)	138 656	132 100	90 000

Luvussa on epävarmuuksia junaliikenteen nousujen osalta, mutta suuruusluokka on oikea.

15 20

Tilakeskus

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	196 787	0	196 787	190 868	5 919
Menot	-123 029	0	-123 029	-114 054	-8 975
Toimintakate	73 758	0	73 758	76 814	-3 056

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Koronatilanteen takia töitä tehtiin pääsääntöisesti etänä keväästä lähtien. Asuntovuokrauksen asiakaspalvelupiste oli keväällä ja uudelleen loppuvuodesta suljettuna ja Kuusijärven palveluissa oli rajoituksia, muuten toiminta sujui normaalisti. Hankkeet edistyivät pääasiassa työohjelmien mukaisesti keväällä talousarvioon sovitut muutokset huomioon ottaen. Henkilöstöresurssitilanne parani onnistuneiden rekrytointien ansiosta.

Vaikka päättynyt vuosi oli monella tapaa erikoinen, tilakeskuksen tulokset niin toiminnallisilla kuin taloudellisilla mittareilla mitattuna ovat jäämässä plussan puolella. Kesken kauden asetetut säästötavoitteet toteutuivat niin investointien kuin käyttötaloudenkin puolella. Tyhjien toimitilojen määrä on pysynyt lähes ennallaan noin 3 500

hum²:ssä, mikäli tilapäisesti tyhjillään olevaa Tuomelan koulun tiloja ei oteta huomioon. Suunnittelu- ja toteutusvaiheessa olevissa hankkeissa on saavutettu kokonaisuutena merkittäviä säästöjä. Hankekohtaisten kustannusarvioiden ylitykset olivat vähäisiä. Energiansäästötoimilla saavutettiin noin 150 000 euron laskennallinen säästö vuoden 2019 lämmitys- ja sähkönkulutukseen verrattuna. Tilakeskuksen hallinnoimien vuokra-asuntojen käyttöaste pysyi noin 90 prosentissa. Toiminnan ja työyhteisön kehittämiseen liittyvissä hankkeissa jäätin hie-
man tavoiteaikatauluista.

Vantaan kiinteistöjohtamisen linjausten valmistelu aloitettiin ja projektiryhmä asetettiin kesäkuussa. Linjaukset täydentävät kaupungin strategiaa omalla kiinteistönpidon toimialallaan ja ne koskevat kaupunkikonsernin koko tilaomaisuutta ja kaikkia toimitilatoimijoita. Tavoitteena on tarkentaa toimitilatoimijoiden rooleja ja vastuunja-
koa sekä ohjata kaupungin tilakannan sekä kiinteistönpitoon liittyvien käytäntöjen ja toimintamallien kehittä-
mistä. Toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten vuoksi linjausten valmistelua on tarpeen jatkaa vuoden 2021 aikana.

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen sisäistä organisaatiouudista valmisteltiin vuoden aikana ja uuteen muotoon siirryttiin vuoden alusta. Johtamisjärjestelmän ja toimintaprosessien tarkentaminen jatkui vuodelle 2021.

Talousarvion toteutuminen

Nettobudjetoinnissa olevan tilakeskuksen toimintakate ylittyi 3 milj. euroa Tilakeskuksen budjetoidut kulut alit-
tuivat noin 9 milj. euroa ja tuotot noin 6 milj. euroa.

Vuokraustoiminta kokonaisuutena jäi noin 0,3 milj. euroa plussan puolelle, kun otetaan huomioon ulkoisten vuokrien ja vastikkeiden kulut sekä ulkoiset ja sisäiset vuokratuotot. Oleellimmat tulokseen vaikuttavat muu-
tokset olivat VTK Kiinteistöt Oy:n myöntämä 2,6 milj. vuokrahyvitys ja vastaavasti Kaunialan sairaala Oy:lle kau-
pungin antama 0,2 milj. euron hyvitys. Koronapandemian vuoksi kaupunki myönsi muihin tilavuokriin 366 000 euroa hyvityksiä.

Tilakeskukselle asetettiin 0,6 milj. euron säästötavoite. Kun huomioidaan kaupungin myöntämät vuokrahyvi-
tykset ja eliminoidaan VTK Kiinteistö Oy:n myöntämän hyvityksen vaikutus voidaan todeta, että asetettu sääs-
tötavoite on saavutettu.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Toimitilamäärä (m ²) *)	894 730	908 344	909 420
Toimitilojen käyttökustannukset milj. € **)	27,0	28,4	26,2
Uudisrakentaminen (brm ²)		12 975	12 789
Puretut kiinteistöt (m ²)	3 546	3 000	7 750
Korjausvelka 75 % (t€) ***)		48 000	
Energiansäästö (t€)		600	569

*) Luvussa ovat toimitilat vähennettynä asunnoiden pinta-alalla.

**) Tunnusluku on muutettu vastaamaan Kuntaliiton tuottavuusvertailua.

***) Korjausvelan arvo lasketaan myöhemmin.

14 52**Varikko**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	6 242	0	6 242	6 878	-636
Menot	-5 306	-7	-5 313	-5 113	-200
Toimintakate	936	-7	929	1 765	-836

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varikon varsinainen toiminta jatkui pääsääntöisesti ennallaan, vaikka koronapandemia aiheuttikin ylimääräisiä tehtäviä ja kiireitä.

Kaupungin omasta toiminnasta aiheutuvia liikenteen kasvihuonekaasu- ja hiukkaspäästöjä vähennettiin mm. lisäämällä vaihtoehtoisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen määrää (kaasuautoja 14 kpl, sähköautoja 18 kpl) sekä lisäämällä uusiutuvan dieselin käyttöä raskaassa ajoneuvokalustossa. Uusiutuvan dieselin käyttöaste oli 39 prosenttia dieselin käytöstä. Päästövähennys fossiiliseen dieseliin verrattuna, oli noin 418 000 kg CO₂eq.

Keväällä pandemia muutti äkillisesti yksiköiden kalustotarpeita, joiden koordinoinnista Varikko vastaa. Sosiaali- ja terveystoimen lisääntynyttä ajoneuvotarvetta paikattiin siirtämällä kalustoa mm. kotihoidon käyttöön yksiköiltä, joiden toiminta väheni sekä vuokraamalla lisäkalustoa. Keväällä myös varusteltiin ns. vierailuauto, jonka avulla eri laitoksissa ja yksiköissä asuvat vanhukset pääsivät tapaamaan läheisiä turvallisesti.

Oma korjaamo keskittyi pääasiassa työkone- ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon. Kaluston huolto- ja korjauskustannuksista ostopalveluiden osuus oli noin 59 prosenttia. Leasing-kaluston osuus ajoneuvoista on noin 65 prosenttia.

Talousarvion toteutuminen

Toteutuneet toimintatuotot olivat noin 10 prosenttia käyttösuunnitelmaa suuremmat, toimintakulut puolestaan noin 4 prosenttia käyttösuunnitelmaa pienemmät. Toimintatuottoja lisäsi ajoneuvojen hyvä käyttöaste ja kaluston määrän lisääntyminen sekä vanhan kaluston myynti. Polttoainekulut ja kaluston korjauskustannukset olivat käyttösuunnitelmaa pienemmät.

Varikon sitova nettotavoite ylitettiin 0,8 milj. eurolla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Varikko, polttoaineen kulutus (l/ajoneuvo/v)	1 439	1 525	1 219

14 7**Ympäristölautakunta yhteensä****Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä****Toimielin: Ympäristölautakunta****Puheenjohtaja: Maija Rautavaara**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	633	0	633	867	-234
Menot	-3 884	-13	-3 897	-3 833	-64
Toimintakate	-3 251	-13	-3 264	-2 966	-298

Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä ympäristölautakunta ja ympäristökeskus.

14 74**Ympäristölautakunta**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-63	0	-63	-38	-25
Toimintakate	-63	0	-63	-38	-25

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Ympäristölautakunta kokoontui vuonna 2020 yhteensä 11 kertaa ja käsitteli 111 asiaa. Ympäristölautakunta osallistui kaupunkiympäristön lautakuntaseminaariin 11.11.2020 Tikkurilan valtuustosalissa.

14 76**Ympäristökeskus**

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	633	0	633	867	-234
Menot	-3 821	-13	-3 834	-3 795	-39
Toimintakate	-3 188	-13	-3 201	-2 928	-273

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Ympäristökeskuksen toiminta muokattiin osaksi uutta Kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueetta.

Pandemian takia ympäristökeskuksen työskentelytapa muuttui merkittävästi. Henkilöstö siirtyi keväällä lähes kokonaan etätöihin eläinlääkärivastaanottoa lukuun ottamatta. Etätöiden mahdollistamiseksi ympäristökeskuksen henkilöstö omaksui pikaisella aikataululla etätöiden mahdollistavat digitaaliset ratkaisut. Kevään jälkeen työskenneltiin hybridimallilla eli osin etänä ja osin läsnä työtehtävistä riippuen. Pandemiaan liittyviä kokouksia oli

vuoden aikana runsaasti ja ympäristöterveydenhuolto osallistui varautumisroolissaan aktiivisesti pandemiatyöhön, mm ohjeistamalla kunnan erilaisia toimijoita.

Resurssiviisauden tiekartan ja sen toteutussuunnitelmien toimenpiteitä jatkettiin. Vuoden 2019 ja alkuvuoden 2020 toteuttamisesta koottiin kaupungin eri toimialoilta tiedot ympäristötilinpitoon ja ympäristövastuuraporttiin. Ympäristövastuuraportti hyväksyttiin huhtikuussa ympäristölautakunnassa ja se esiteltiin kesäkuussa kaupunginhallitukselle iltakoulussa sekä valtuustolle valtuustoinfossa. Hiilineutraali Vantaa 2030 –strategiateeman johtoryhmä ”Hiilijory” käynnisti työnsä. Ympäristökeskus käynnisti hiilijoryn ohjauksessa resurssiviisauden tiekartan päivittämisen tulevalle valtuustokaudelle. Toimialalla käynnistyi myös selvitys siitä, kuinka Vantaan kaupunki voi ohjata etenkin maankäytön keinoin hiilineutraalisuuden ja resurssiviisauden tavoitteiden toteuttamista ominaispiirteiltään erilaisilla alueilla. Ympäristökeskus koordinoi työtä ja sen pohjalta tullaan laatimaan Vantaan erilaisille alueille sopivat ohjauskeinot.

Ötökkä -teemavuotta toteutettiin aktiivisesti ja hanke sai paljon mediahuomiota ja myönteistä palautetta. Koronapandemian takia painotettiin digitaalista toimintaa, erityisesti ympäristökasvatuksellisen luontomateriaalin tuottamista ja videomuodossa toteutettavia etäopastuksia. Luontoretkitointia käynnistettiin toukokuun lopussa rajaamalla osanottajien määrää koronan takia.

Kiertotaloutta edistämään käynnistetty EU:n Horizon2020-hanke (CIRCult eli circular construction in regenerative cities) eteni, kuten myös EAKR 6 Aika -rahoituksella toteutettava Ilmastoviisaat taloyhtiöt -hanke. Koronapandemian vuoksi muutettiin Ympäristöministeriön rahoittaman Vastuullinen vantaalainen -hankkeen tapahtumakonseptit videoiden tuotantoon. Ympäristöministeriö päätti rahoittaa kolmea uutta hiilineutraali Vantaa 2030 –tavoitetta toteuttavaa hanketta. Yhdessä kehitetään raportointijärjestelmää (Ilmastovahti-palvelu) ja toisessa taloyhtiöiden energiatehokkuutta tukevien yhteisfoorumien perustamista (taloyhtiöklubit). Näiden lisäksi Ympäristökeskus osallistuu Kestävien Elämäntapojen Kiihdyttämö -hankkeen jatkona kehitettävän elämäntapapelin kehittämiseen yläasteille, lukioille ja ammatilliseen opiskeluun. Ympäristöministeriön johdolla valmisteltiin päästöttömät työmaat -green deal, joka toteutetaan yhteistyössä hankintojen KEINO –osaamiskeskuksen ja muiden sopimuksen allekirjoittaneiden kaupunkien kanssa.

Ympäristölupalaitosten valvontakäynnit jatkuivat kevään jälkeen koronarajoitukset huomioiden ja käyntejä oli vuoden aikana 11 kpl, mikä on hieman suunniteltua vähemmän. Kuntalaiset ottivat aiempaa enemmän yhteyttä ympäristökeskukseen erilaisista ympäristössä havaitsemistaan epäkohdista. Tämä saattoi johtua siitä, että koronana takia kuntalaiset liikkuvat aiempaa enemmän lähiympäristössään. Toisaalta etätöissä ympäristön melu koettiin useammin häiritseväksi kuin aiemmin. Kaikkiaan ympäristöhaittailmoituksia saapui 692 kpl. Vireille tuli 4 uutta ympäristölupahakemusta ja yksi ympäristöluvan rauettaminen. Käsittelyssä oli lisäksi 6 aiemmin tullutta hakemusta. Meluilmoituspäätöksiä tehtiin 42 kpl. Meluilmoitusten määrä oli melko suuri ottaen huomioon, ettei tapahtumien meluilmoituksia ollut.

Ympäristöterveydenhuollon tarkastuksia jatkettiin kevään koronarajoitusten jälkeen priorisoiden toiminta keskeisiin kohteisiin. Tarkastustavoitteeseen ei ihan ylletty, mutta tarkastuksia onnistuttiin tekemään edellistä vuotta hieman enemmän. Vuonna 2019 tarkastusten määrää vähensi käyttöönotettu valtakunnallinen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä VATI. Ympäristöterveydenhuollolle tuli uusien toimijoiden ja toimijoiden vaihtumiseen liittyviä hakemuksia ja ilmoituksia edellisen vuoden tapaan ja lähes kaikki pystyttiin käsittelemään tavoiteaikataulussa. Kaupungin eläinlääkärivastaanotto toimi normaalisti koronapandemiasta huolimatta ja potilasmäärä pysyi edellisen vuoden tasolla.

Ympäristöterveydenhuolto aloitti toimintansa sisäiset auditoinnit. Vuoden aikana auditointiin elintarvikevalvonnan laskutusta, terveydensuojelulain mukaisen ilmoituksen käsittelyä ja tupakan vähittäismyynnin tarkastusta. Lisäksi järjestettiin sisäinen koulutus ja harjoitus säteilyvaaratilanteisiin varautumisesta.

Pääkaupunkiseudun yhteisen löytöeläintalon toiminnan palveluntuottajana aloitti lokakuun alussa kilpailutuksen jälkeen Helsingin Eläinsuojeluyhdistys ry.

Ympäristökeskus osallistui kaavojen valmistelutyöhön sekä MATTI-järjestelmän edellyttämien ympäristönsuojelun prosessien määrittämiseen. Lisäksi osallistuttiin testaukseen sekä syötettiin tarvittavia tietoja järjestelmään. Tämä vei huomattavan osan ympäristötarkastajien ja –suunnittelijoiden työajasta.

Ympäristökeskus valmisteli ekokompassin käyttöönottoa kaupunkiympäristön toimialalle.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristökeskuksen tulot ylittivät talousarvion, vaikka koronaviruspandemian takia suunniteltuja ympäristöterveydenhuollon ja ympäristövalvonnan tarkastuksia ei pystytty toteuttamaan. Tuloylitys johtui EU-hankkeen (CIRCULT), tupakkatuotteiden myyntilupailmoitusten sekä eläinlääkintähuollon tuotoista. Ympäristökeskuksen toimintakulut alittivat talousarvion.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Luvat ja ilmoitukset	255	350	273
Tarkastusten määrä	1 458	1 800	1 503
Eläinlääkärin potilaat	5 758	5 200	5 728
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit	80	130	93
Tuotetut asiantuntijapalvelut mm. tarkastukset (kpl)	5 009	5 100	4 950

Rahastot

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta on ollut mahdollista hakea lainoja ja avustuksia sääntöjen mukaisesti asunto- ja elinkeinopoliittisesti tarkoituksenmukaisiin hankkeisiin.

Käyttösuunnitelman mukaan uusia antolainoja arvioitiin myönnettävän 14 milj. euroa ja avustuksia 0,4 milj. euroa.

Rahaston lainoja ja hissiavustuksia on voinut hakea ympäri vuoden. Vuoden 2020 aikana on myönnetty yksi laina määrältään 150 000 euroa, joka oli vuoden loppuun mennessä vielä nostamatta.

Vuonna 2020 ei myönnetty uusia avustuksia.

Rahaston pääoma 31.12.2020 oli 97.306.175,68 euroa.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Kaupunginvaltuuston päätöksen (11.11.2019 § 10) mukaisesti vuoden 2020 aikana on valmisteltu rahaston muutos, jolla siirretään rahaston varojen käytöstä päätösvalta apulaiskaupunginjohtajalta kaupunginhallitukselle. 1.7.2020 voimaan tulleen hallintosäännön (KV15.6.2020 § 7) mukaan apulaiskaupunginjohtaja huolehtii kaupunginvaltuuston hyväksymän Vantaan kaupungin Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston säännön mukaisista tehtävistä siltä osin kuin ne eivät kuulu kaupunginhallituksen päätösvaltaan.

Uuden Vantaan linjausten mukaisesti Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston aluemarkkinointia koskevat tulot ja menot siirtyivät kaupunkistrategian ja johdon toimialan viestintäyksikön vastuulle. Aluemarkkinoinnin siirto toteutettiin alkuvuodesta 2020. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 23.3.2020 määrärahasiirrot, jonka mukaan Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston aluemarkkinoinnin tuloja alennetaan 350 000 euroa ja menoja alennetaan 500 000 euroa.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastosta rahoitettiin vuonna 2020 keskusten kehittämistä Kivistössä, Tikkurilassa ja Aviapoliksessa. Vuonna 2020 rahaston käyttötalousmenot olivat noin 0,2 milj. euroa ja poistoja kirjattiin noin 0,66 milj. euroa.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-4 800	0	-4 800	-4 133	-667
Julkinen käyttöomaisuus	-4 800	0	-4 800	-4 133	-667

Rahaston investointimenoja toteutui yhteensä noin 4,1 milj. euroa. Vuonna 2020 hankkeista valmistuivat Koirukylän keskustan taidehanke, Lincolnin aukio ja Åvikin puiston ja leikkipaikan kehittäminen Tikkurilan jokirannassa. Hankkeista jatkuvat edelleen Tikkurilan jokirannan kehittäminen, Tikkurilan pato ja Vernissan silta.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalisen luototuksen puhelinpäivystyksessä otettiin vastaan 266 asiakaspuhelua. Puhelimessa asiakkaita haastateltiin ja tarvittaessa ohjattiin eteenpäin muihin palveluihin. Haastattelussa pyrittiin alustavasti kartoittamaan asiakkaan kokonaistilanne ja luotonmaksukyky sekä arvioimaan sosiaalisen luoton myöntämisedellytysten täyttymistä ennen henkilökohtaisen ajan varaamista. Asiakasportaali Maisan kautta tuli 306 uutta yhteydenottoa, joten yhteensä uusia yhteydenottoja sosiaalisen luototuksen yksikköön tuli koko vuonna 572 kappaletta.

Sosiaalista luototusta haetaan paljon erilaisten velkojen järjestelemiseen. Kaikissa ikäryhmissä näkyy edelleen paljon vakuudettomien kulutusluottojen kanssa ongelmiin joutuneita. Nykyinen kallis vuokrataso ja elinkustannusten vuosittainen nousu pitävät taloudet tiukoilla.

Kansalaisten suuret talous- ja velkaongelmat näkyivät erittäin runsaina yhteydenottojen määrinä kaikilla velkaantuneita auttavilla tahoilla vuonna 2020.

Sosiaalinen luototus on toiminut normaalisti korona pandemiasta huolimatta. Keväällä ja kesällä yhteydenottoja tuli tavanomaista vähemmän, joka saattaa vaikuttaa, että luottojakin myönnettiin vähemmän kuin vuonna 2019. Osassa yhteydenottoja näkyi koronan vaikutukset esimerkiksi työttömyytenä tai lomautuksina, joka on esteenä sosiaalisen luoton myöntämiselle.

Sosiaalisesta luotosta voidaan velalliselta periä kohtuullinen vuotuinen korko, joka kuitenkin voi olla enintään korkolain 633/1982 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko (Laki sosiaalisesta luototuksesta § 6).

Tilinpäätöksestä 31.12.2014 alkaen on kirjattu luottotappioiksi kaikki kahta vuotta vanhemmat saatavat kaupungin yleisen käytännön mukaisesti. Luottotappiot ovat vuoden 2020 loppuun mennessä 331 867,83 euroa, eli 5,28 prosenttia kaikista myönnettyistä luotoista (5 928 410,12 euroa). Sosiaalisen luototuksen saatavat pidetään perinnässä, kunnes ne on maksettu loppuun tai velka on vanhentunut. Suorituksia saadaan siis luottotappioksi kirjaamisen jälkeenkin, jolloin summa ei jää tosiasiaassa kokonaan lopulliseksi luottotappioksi.

31.12.2020 sosiaalisen luoton rahasto on suuruudeltaan 1 805 490,25 euroa ja sosiaalisten luottojen myöntämiseen vuodelle 2021 on käytettävissä 703 773,46 euroa. Tavoitteena on, että pienituloiset ja vähävaraiset kuntalaiset osaavat hakea sosiaalista luototusta tarpeidensa ja hankintojensa rahoittamiseen. Tämä ennaltaehkäisee kuntalaisten ylivelkaantumista.

Sosiaalisia luottoja myönnettiin vuoden aikana 36 kpl 269 624,41 eurolla. Kaikkiaan luottoja on myönnetty 1 077 kpl vuosina 2004–2020 yhteismäärältään 5 928 410, 12 eurolla.

Myönteisiä luottopäätöksiä tehtiin 36 kpl (32 %). Palkansaajia luotonsaajista oli 86 prosenttia ja eläkeläisiä 14 prosenttia. Yksinhuoltajia luotonsaajista oli 22 prosenttia ja yksinasuvia 61 prosenttia. Luottoja myönnettiin suurimmaksi osaksi jälleen yhden tulonsaajan talouksiin.

Kielteisiä luottopäätöksiä tehtiin 76 kpl (68 %). Kuntalaisilla oli talous- ja velkaongelmia yhteydenottojen perusteella paljon. Hakijoiden tilanteissa korostui erityisesti asumiseen liittyvät ongelmat ja maksuvaikeudet, minkä vuoksi luottoa ei aina voitu myöntää. Myönteinen luottopäätös edellyttää ensisijaisten menojen asianmukaista hoitoa.

Sosiaalisen luototuksen rahasto riittää vuodeksi 2021.

Kun yksikkö perustettiin 2004, asetettiin sosiaalisen luototuksen luottotoiminnan tavoitteeksi luottotappioiden kokonaismäärän jääminen alle kuusi prosenttia (6 %) myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä. Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnalle asetettu tavoite on toteutunut.

Vahinkorahasto

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan kaupungin ja sen liikelaitosten lakisääteiset tapaturmavakuutukset, omaisuus- ja keskeytysvakuutukset, toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset, auto- ja liikennevakuutukset, tapaturmavakuutukset sekä matkavakuutukset ovat kilpailutettu viimeksi vuonna 2018. Niiltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan rahoituksen tulosalueen hallinnoimasta vahinkorahastosta noudattaen vahinkorahaston sääntöä.

2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2020

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Myyntitulot	53 423	-843	52 580	47 644	4 936
Maksutulot	70 873	-7 722	63 151	78 615	-15 464
Tuet ja avustukset	16 407	9 389	25 797	24 298	1 499
Muut tulot	243 194	-111	243 083	239 255	3 828
Tulot yhteensä	383 898	714	384 611	389 812	-5 201
Henkilöstömenot	-506 777	-5 063	-511 840	-486 483	-25 356
Palvelujen ostot	-720 926	-43 921	-764 847	-752 373	-12 475
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-49 940	-5 012	-54 952	-53 102	-1 850
Avustukset	-81 337	-8 124	-89 461	-87 046	-2 415
Muut menot	-249 851	800	-249 051	-239 717	-9 335
Menot yhteensä	-1 608 832	-61 320	-1 670 151	-1 618 720	-51 431
Toimintakate	-1 224 934	-60 606	-1 285 540	-1 228 908	-56 632
Verotulot	1 078 000	-28 500	1 049 500	1 072 963	-23 463
Valtionosuudet	212 000	79 700	291 700	293 038	-1 338
Korkotulot muilta	12 584	0	12 584	13 733	-1 148
Korkotulot liikelaitoksilta	159	0	159	159	0
Muut rahoitustulot muilta	15 321	0	15 321	15 304	16
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	68	0	68	68	0
Korkomenot	-2 900	0	-2 900	-1 911	-989
Muut rahoitusmenot	-147	0	-147	-121	-26
Rahoitustulot ja -menot	25 085	0	25 085	27 233	-2 147
Vuosikate	90 151	-9 406	80 745	164 325	-83 579
Poistot ja arvonalentumiset	-112 949	0	-112 949	-110 381	-2 568
Satunnaiset tulot ja menot	0	0	0	125	-125
Tilikauden tulos	-22 798	-9 406	-32 204	54 069	-86 272
Varausten ja rahastojen muutos	3 197	0	3 197	-757	3 955
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-19 601	-9 406	-29 007	53 311	-82 318

Tuloslaskelman toteutuminen

1 000 €	Kaupunki + rahastot TP 2020	Liikelaitokset TP 2020	Yhteensä TP 2020
Myyntitulot	47 644	55 144	102 788
Maksutulot	78 615	5 109	83 724
Tuet ja avustukset	24 298	3 287	27 585
Muut tulot	239 255	272	239 527
Tulot yhteensä	389 812	63 812	453 624
Henkilöstömenot	-486 483	-42 847	-529 330
Palvelujen ostot	-752 373	-6 598	-758 970
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-53 102	-4 017	-57 118
Avustukset	-87 046		-87 046
Muut menot	-239 717	-7 731	-247 448
Menot yhteensä	-1 618 720	-61 193	-1 679 913
Toimintakate	-1 228 908	2 620	-1 226 289
Verotulot	1 072 963	0	1 072 963
Valtionosuudet	293 038	0	293 038
Korkotulot muilta	13 733	0	13 733
Korkotulot liikelaitoksilta	159	0	159
Muut rahoitustulot muilta	15 304	37	15 341
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	68	0	68
Korkomenot	-1 911	-159	-2 070
Muut rahoitusmenot	-121	-68	-189
Rahoitustulot ja -menot	27 233	-191	27 042
Vuosikate	164 325	2 429	166 754
Poistot ja arvonalentumiset	-110 381	-1 437	-111 818
Satunnaiset tulot ja menot	125	0	125
Tilikauden tulos	54 069	992	55 061
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	314	314
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-757	0	-757
Varausten ja rahastojen muutos	-757	314	-443
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	53 311	1 306	54 618

Tuloslaskelma

Toimintatuotot

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintatuotot olivat 453,6 milj. euroa, joka on 6,1 milj. euroa enemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 5,4 milj. euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa 2020. Toimintatuottojen ylitystä selittää erityisesti Kaupunkiympäristön maankäyttökorvaukset, jotka ylittivät talousarvion 11,5 milj. eurolla. Toimintatuottoja kasvattivat myös toimialojen hakemat koronaan liittyvät valtionavut. Toimintatuottoihin sisältyy talousarviossa 9,0 milj. euroa ja toteumassa 3,6 milj. euroa ns. läpilaskutettavaa rakentamispalvelujen myyntiä Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY). Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 101 prosenttia.

Toimintakulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintakulut olivat 1 679,9 milj. euroa, joka on 9,3 milj. euroa alkuperäistä talousarviota enemmän ja 52,1 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Koronapandemian ja talouden tasapainottamistavoitteen vuoksi vuoden 2020 aikana toimialoja veloitettiin etsimään menojen rajoittamistoimenpiteitä 1 milj. edestä jokaiselta toimialalta. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion noin 26,4 milj. eurolla, koska mm. rekrytointia viivästytettiin tai niissä oli muuta viivettä ja koska sijaisia tarvittiin arvioitua vähemmän. Palvelujen ostokulut alittivat muutetun talousarvion noin 12,4 milj. eurolla, jota selitti erityisesti joukkoliikenteen kulujen alittuminen 8,5 milj. eurolla valtion suoran joukkoliikennetuen takia. Avustuskulut alittivat muutetun talousarvion noin 2,4 milj. eurolla ja muut toimintakulut noin 9,6 milj. eurolla. Muiden toimintakulujen alittumista selittää vuokratulujen alittuminen 6,3 milj. eurolla. Toimintakulut sisältävät talousarviossa 9,0 milj. euroa ja toteumassa 3,6 milj. euroa HSY:lle myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 97 prosenttia.

Toimintakate

Tilinpäätöksessä 2020 kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlaskettu toimintakate on -1 226,3 milj. euroa, joka on 57,5 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Kunnille ominainen negatiivinen toimintakate kasvoi edellisvuoteen nähden 49,4 milj. euroa eli 4,2 prosenttia. Vuoden 2020 kasvuun vaikuttivat koronapandemian aiheuttamat kulut, joita valtio kompensoi pääasiassa valtionosuuksia kasvattamalla. Valtionosuudet näkyvät kunnan tuloslaskelmassa vasta toimintakatteen alapuolella.

Verotulot ja valtionosuudet

Kaupunki sai verotuloja yhteensä 1 073,0 milj. euroa vuonna 2020. Verotulot kasvoivat edellisvuoteen nähden 58,4 milj. euroa eli 5,8 prosenttia. Verovuosi 2020 oli koronapandemian vuoksi epätyypillinen. Kunnallisverotilityksiä arvioitiin kertyvän koronan vaikutuksesta huomattavasti alkuperäistä talousarviota vähemmän, mutta kunnallisverokertymää kompensoivat mm. Vantaan vuoden 2019 valmistuneen verotuksen oikaisu sekä Vantaan jako-osuuden tarkistus vuodelle 2020. Lopulta kunnallisverot toteutuivat lähes alkuperäisen talousarvion mukaisina alittaen alkuperäisen talousarvion noin 3 milj. eurolla ja ylittäen muutetun talousarvion 21,2 milj. eurolla. Kiinteistöverotilitykset alittivat alkuperäisen talousarvion noin 9,5 milj. eurolla ja ylittivät muutetun talousarvion noin 0,7 milj. eurolla. Vuonna 2020 kiinteistöverotuksessa siirryttiin ns. joustavaan valmistumiseen, jonka vuoksi verotus valmistuu osalla kiinteistöistä arvioitua myöhemmin ja siten osa verotuloista kertyy vasta tammi-helmikuussa 2021. Koronapandemian aiheuttamien veromenetysten vuoksi valtio korotti kuntien yhteisöveron jako-osuutta väliaikaisesti 10 prosenttiyksiköllä. Vantaan osalta tämä tarkoitti arviolta 16 milj. korotusta yhteisöverokertymään. Toteuma ylitti alkuperäisen talousarvion 7,5 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 1,6 milj. eurolla. Kokonaisuudessaan verotulot alittivat alkuperäisen talousarvion 5,0 milj. eurolla ja ylittivät muutetun talousarvion 23,5 milj. eurolla. Verotulojen talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 102 prosenttia. Vuoden 2020 verotuloista 915,0 milj. euroa tuli kunnallisverosta, 83,5 milj. euroa yhteisöverosta ja 74,5 milj. euroa kiinteistöverosta.

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia vuonna 2020 yhteensä 293,0 milj. euroa, joka on peräti 58,9 prosenttia edellisvuotta enemmän. Alkuperäisen talousarvion 2020 valtionosuusarvio ylittyi 81 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 1,3 milj. eurolla, jolloin toteumaprosentti oli 100. Valtionosuuksien voimakas kasvu verrattuna edellisvuoteen ja alkuperäiseen talousarvioon selittyy valtion myöntämällä koronatuilla, joita Vantaa sai 73,8 milj. euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat 27,0 milj. euroa, toteuma ylitti 2,2 milj. eurolla talousarvion 2020. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Koko kaupungin korkomenot toteutuivat 2,1 milj. euron tasolla ja alittivat talousarvion 1,0 milj. eurolla. Korkomenot sisältävät kaupungin omien liikelaitosten kaupungille maksamia korkomenoja noin 0,16 milj. euroa, jolloin ulkoiset korkomenot alittivat 2,0 milj. euroa.

Vuosikate

Vuosikate saadaan lisäämällä toimintakatteeseen verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen vuosikate tilinpäätöksessä 2020 oli 166,8 milj. euroa, joka on 75,0 milj. euroa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 84,4 milj. euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa. Vuosikate nousi 339 prosenttia vuoden 2019 vuosikatteeseen nähden.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2020 111,8 milj. euroa, joka oli 97 prosenttia budjetoidusta ja 3,1 milj. euroa vähemmän talousarvioon nähden.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi vuonna 2020 kaupunki, liikelaitokset ja rahastot yhdistäen muodostui 55,1 milj. euroa, joka oli 117,8 milj. euroa vuoden 2019 tulosta, 77,9 milj. euroa alkuperäistä talousarviota 2020 ja 87,6 milj. euroa muutettua talousarviota 2020 suurempi.

2.2.3 Investointien toteutuminen

91 Rakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-74 730	2 630	-72 100	-66 569	-5 531
Netto	-74 730	2 630	-72 100	-66 569	-5 531

Kaupunginvaltuuston hyväksyi 11.11.2019 vuoden 2020 toimitilainvestointeihin 74,7 milj. euron määrärahan. Vuoden 2020 aikana Hämeenkyllän koulu lisättiin vuoden 2020 uudisrakentamisen investointiohjelmaan ja samalla säästötoimenpiteenä muita rakennusinvestointeja jouduttiin karsimaan. Rakentamisen investointien määrärahoja alennettiin ennusteen mukaan yhteensä 2,6 milj. euroa. Kaupunginvaltuustossa 14.12.2020 päätettyjen hankeryhmäkohtaisten määrärahamuutosten jälkeen rakentamisen määrärahat olivat yhteensä 72,1 milj. euroa.

Toimitilainvestointeihin käytettiin vuonna 2020 yhteensä 66,6 milj. euroa, mikä alittaa joulukuussa 2020 hyväksytyt määrärahat 5,5 milj. euroa.

91 1 Uudisrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-32 030	-6 470	-38 500	-34 618	-3 882
Netto	-32 030	-6 470	-38 500	-34 618	-3 882

Tilakeskus hankki tehtävänsä mukaisesti yhteistyössä asiakkaidensa ja yhteistyökumppaneidensa kanssa toimiloja palvelutuotannon tarpeisiin toteuttaen lautakuntansa hyväksymää uudisrakentamisen työohjelmaa.

Vuonna 2020 määrärahalla valmistuivat seuraavat hankkeet: Hämeenkyllän koulurakennus liikuntahalleineen, Veturin ja Kaivokselan II päiväkodit sekä Korson, Martinlaakson ja Myyrmäen urheilupuistojen huoltorakennukset. Lisäksi valmistuivat Sanomalaan ja Veromäkeen tilapäiset vuokrapaviljonkitilat koulukäyttöön sekä Koivukylään ja Vapaalaan vuokrapaviljonkipäiväkotitiloja. Sisäilmaongelmien vuoksi vuokrattiin väistötilapaviljongit Varia Ojahaantien toimipisteeseen sekä Simonkylän koululle sisäympäristöpaviljonki Vantaan koulujen yhteiskäyttöön. Leppäkorven koululle vuokrattiin perusparannuksen aikaiset väistötilapaviljongit.

Vuoden lopulla määrärahalla toteutettavista hankkeista rakennusvaiheessa olivat Jokiniemen alakoulun laajennus päiväkotitiloilla (Tiedonjyvän päiväkoti) ja Leppäkorven koulun laajennus. Länsimäen päiväkodin urakoitsija valittiin joulukuussa ja rakentamisvaihe oli alkamassa vuodenvaihteessa.

Suunnitteluvaiheessa olivat Jokiniemen ala-astekoulun laajennus sekä Lauhatien ja Patotien päiväkodit. Uomrinteen päiväkodin suunnittelua aloitettiin, mutta sen toteutus siirrettiin myöhemmäksi. Maatutkimuksen ja kaupunkimittauksen tukikohta oli kilpailutuksella valitun KVR-urakoitsijan suunnitteluvaiheessa.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa olivat Elmon uimahalli, Hakunilan urheilupuiston huoltorakennus, Vaskivuoren lukion laajennus, Mårtensdals kampus sekä Latupuiston, Kelokuusen ja Koivukylän I päiväkodit.

Konserniyhtiöiden uudishankkeita ei valmistunut vuoden 2020 aikana. VAV:lta vuokrattiin osoitteesta Leiritie 6 lisätiloja alueen päiväkodeille.

Konserniyhtiöiden hankkeista 2020 suunnitteluvaiheessa oli VAV:n hanke erityisryhmien asunto- ja palvelutiloja sisältävä Koisoniitty-hanke Koivuhaassa. VTK Kiinteistöt Oy:llä suunnitteluvaiheessa oli Lastenkulttuuritalo Pesiltä vapautuviin tiloihin 2021 siirtyvät HR-yksikön korvaavat toimitilat. Tikkurilan Kielotie 13 hybridirakennus oli kilpailutusvaiheessa kaavamuutoksineen.

Konserniyhtiöiden ulkopuolelta kilpailutuksen kautta vuokrattavaksi merkitty Ruusupuun uudispäiväkoti oli kilpailutusvaiheessa. Vuonna 2022 valmistuvaksi kaavaillusta Kivistön kauppakeskushankkeesta vuokrattaviksi esitettyjen sote-, kirjasto-, nuoriso- ja asukastilojen osalta oli meneillään hankkeen toteuttavan kaupunkikonsernin ulkopuolisen tahon kilpailutus ja em. mainittujen vuokrattavien tilojen esivuokrasopimusneuvottelut.

Vuonna 2020 konserniyhtiöiden hankkeista valmistui Jokiuoman päiväkodin hankesuunnitelma. Lisäksi hankevalmisteluvaiheessa olivat Korson päiväkoti, Leinelän asukastupahanke, Vehkalan ammatillinen oppilaitos sekä Tikkurilan hyvinvointikeskus ja Tikkurilan vanhustenkeskus.

Konsernin ulkopuolelta vuokrattavaksi tulevien tilojen ryhmässä tarveselvitysvaihe käynnistettiin piakkoin purkuun menevässä kauppakeskus Myyringissä olevien kaupungin toimintojen korvaavien tilahankintojen osalta.

Palveluverkkojen osalta tarkasteltiin uudestaan jo aikaisemmin valmistuneita Varian toimitilaselvitystä, Tikkurilan hyvinvointikeskushankkeen sijaintiselvitystä sekä Taidemuseo Artsin toimitilaselvitystä. Lisäksi valmistuivat Aviapoliksen kouluverkkoselvitys, Itäisen Myyrmäen kouluverkkoselvitys, Myyrmäen ja Martinlaakson alueiden päiväkotiverkkoselvitysten yhteistarkastelu, Vantaan urheiluhalli- ja liikuntapaikkaselvitys sekä Vantaan lukioverkkoselvitys. Tilakeskus oli myös mukana hankintakeskuksen vetämässä pilotointivaiheeseen edenneessä ateriatuotantotoselvityksessä.

Konserniyhtiöiden ulkopuolelta 2020 vuokrattiin lisää koulutiloja Sanomalasta ja Lasten kulttuuritalo Pessille tehtiin vuokrasopimus muutostöiden jälkeen keväällä 2021 valmistuvista korvaavista laajemmista toimitiloista.

Hämeenkyliä koulu lisättiin vuoden aikana uudisrakentamisen investointiohjelmaan. Uudisrakentamisen määrärahaa korotettiin 6,47 milj. euroa. Vuoden 2020 uudisrakentamisen kustannukset alittivat muutetun talousarvion 3,9 milj. eurolla.

91 2 Korjausrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-40 630	8 030	-32 600	-31 603	-997
Netto	-40 630	8 030	-32 600	-31 603	-997

Tilakeskus vastasi tehtävänsä mukaisesti omistuksessaan olevien rakennusten ja niiden piha-alueiden peruskorjauksista toteuttaen lautakuntansa 10.12.2019 hyväksymää korjausrakentamisen työohjelmaa.

Merkittävimpiä vuoden 2020 aikana valmistuneita korjaushankkeita olivat:

- Myyrinkodin 4. ja 5. kerroksen muutostyöt
- Västersundomin koulun korjaus- ja muutostyöt
- Ruusuvuoren koulun muutostyöt
- Nikinmäen koulun tilamuutokset
- Rajatorpan vanhan museokoulun korjaustyöt
- Solkikujan päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Urheilupuiston päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Louhelan päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Vantaan museon hissihanke
- Simonkallion koulun pihatyöt ja lähiliikuntakenttä
- Nikinmäen koulun lähiliikuntakenttä
- Lehdokin päiväkodin piha
- Tähtenlennon päiväkodin piha.

Vuodenvaihteessa rakennusvaiheessa olivat Leppäkorven koulun muutos- ja korjaustyöt laajennushankkeen yhteydessä, Kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaus, Håkansbölen kartanon talousrakennusten korjaustyöt, Ruokopillin päiväkodin ja pihan korjaustyöt, Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen muutostyöt, Tammirinteen vastaanottokodin lisähuoneiden rakentaminen, Villa Grönbergin korjaustyöt ja Seutulan koulun lähiliikuntapaikka.

Korjausrakentamisen määrärahoihin sisältyviä sisäilmakorjauksia tehtiin noin 5,9 milj. euron arvosta. Suurimmat sisäilmakorjauskohteet olivat Simonmetsän päiväkotiki ja Rautpihan päiväkotiki.

Vuonna 2020 suurimmat suunnitteluvaiheessa olevat korjausrakentamishankkeet olivat Kilterin koulun sekä Jokiniemen ala-astekoulun ja entisen lukiorakennuksen muutos- ja korjaustyöt, Lehtikuusen koulun julkisivujen kunnostus, Kaunialan sairaalan V-osan katon korjaustyöt ja Martinlaakson uimahallin julkisivujen kunnostus.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat Kaivokselan koulun, Mårtensdals skolan, Vierumäen koulun sekä Mikkolan Vega ja Lyyra koulujen muutos- ja korjaustyöt sekä Leppäkorven puukoulun peruskorjaus. Päiväkotirakennusten osalta tekeillä olivat Tarhapuiston, Ruokopillin, Lummepolun, Vapaalan, Kukinpolun, Seljapolun, Kämmeckäpuiston, Ravurin ja Ylästön päiväkotien osittaisten peruskorjausten tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat.

Korjausrakentaminen hankeryhmän 2020 alkuperäistä määrärahaa jäi käyttämättä noin 9 milj. euroa. Joulukuussa 2020 säästötavoitteiden mukaisesti määrärahaa alennettiin 8,03 milj. euroa. Korjausrakentamisen muutettu talousarvio alitettiin noin 1 milj. eurolla. Poikkeamat johtuvat hankkeiden aikatauluviiveistä sekä joidenkin hankkeiden toteutuksen ja kustannusten siirtymisestä kokonaan seuraavalle budjettivuodelle. Lisäksi muuttaman hankkeen osalta tarve oli poistunut eikä hankkeita tulla toteuttamaan.

Sisäilmakorjauksia toteutettiin pääsääntöisesti peruskorjausten ja teknisten osakorjausten yhteydessä perusteellisten kuntoselvitysten ja tutkimusten sekä hankesuunnittelun perusteella. Välittömiä toimenpiteitä vaativissa ja yksittäisiä tiloja tai rakennusosia koskevissa tapauksissa sisäilmakorjauksia toteutettiin myös erillisinä projekteina ennakkoimattomiin korjauksiin varatuin erillismäärärahoihin.

Sisäilmaselvityksin ja tutkimuksin korjaustarpeita on selvitetty kymmenissä kohteissa. Selvitysvaiheessa olevia kohteita vuoden 2020 lopussa oli noin 90. Sisäilmaan liittyviä korjauksia toteutettiin noin 30 kohteessa. Tutkimusten ja suunnitelmien edellyttämät korjaukset saatiin kokonaisuudessaan valmiiksi kolmessa koulussa ja neljässä päiväkodissa. Muissa kohteissa korjaustyöt jatkuvat vaiheittain vuoden 2021 aikana.

Erillisiin sisäilmakorjaushankkeisiin käytettiin yhteensä noin 5,9 milj. euroa eli lähes miljoona euroa budjetoitua enemmän. Suurimmat yksittäiset korjauskohteet olivat Simonmetsän päiväkotia ja Rautpihan päiväkotia. Muita korjauskohteita olivat mm. Louhelan, Vantaanlaakson ja Solkikujan päiväkodit sekä Hiekkaharjun, Ruusuvuoren ja Simonkallion koulut.

Korjausten vaikutuksen arviointikysely toteutettiin marras-joulukuussa hiljattain korjatussa 7 oppilaitoksessa ja 5 päiväkodissa. Työterveyden sisäilmakyselyn tulosten perusteella voidaan todeta, että sekä koetut olosuhteet että oireet vähenivät merkittävästi korjaustoimenpiteiden ansiosta.

91 3 Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-2 070	1 070	-1 000	-347	-653
Netto	-2 070	1 070	-1 000	-347	-653

Tilakeskus vastasi tehtävänsä mukaisesti muutoksista ja korjauksista hallinnassaan olevissa vuokra- ja osaketoiloissa toteuttaen lautakuntansa 10.12.2019 hyväksymää työohjelmaa.

Vuonna 2020 toteutettiin mm seuraavia korjaus- ja muutostöitä: Asematien toimitilojen viimeistelyjä, Minkki- puiston päiväkodin pihan kunnostustyö sekä Länsimäen nuorisotilan ja kirjaston piha-alueen tukimuuri- ja porraskorjaus. Sisäilmakorjauksiin käytettiin yhteensä noin 90 000 euroa.

Konserniyhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n toimesta valmistui Koivukylään Karsikkokujalle perhekeskustilojen vuokra-vaikutteiset muutostyöt.

Vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustyöt hankeryhmän määrärahaa käytettiin noin 0,35 milj. euroa eli noin 17 prosenttia alkuperäisistä määrärahoista. Joulukuussa 2020 tarkistettuun määrärahaan verrattuna alitus oli 0,65 milj. euroa. Säästöä syntyi mm. siirtyneiden sote - ja päiväkotitilojen korjaustöiden ja sisäilmakorjauksiin tehtyjen määrärahavarausten osalta.

92 Aineeton omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	500	0	500	478	22
Menot	-7 700	0	-7 700	-6 838	-862
Netto	-7 200	0	-7 200	-6 361	-839

Vuoden 2020 aineettomat investoinnit toteutettiin 10 prosentin säästötavoitteen mukaisesti.

Aineettomien investointien toteuma vuonna 2020 on noin 6,4 milj. euroa (88 %:a alkuperäisestä talousarviosta). Investointiohjelman merkittävimmät hankkeet olivat DigiOne, Digikokonaisuus 2020 (sisältäen robotiikan), MATTI-hanke, Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus ja Service Now.

93 Julkinen käyttöomaisuus

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 000		1 000	1 495	-495
Menot	-40 500	-292	-40 792	-42 350	1 557
Kunnallistekniset työt	-39 000	-292	-39 292	-41 659	2 367
Liikennealueet	-27 235	-292	-27 527	-30 563	3 035
Urheilualueet	-2 805	0	-2 805	-4 922	2 117
Virkistysalueet	-890	0	-890	-150	-740
Ympäristörakentamiset	-6 520	0	-6 520	-3 840	-2 680
Yhteishankkeet	-1 550	0	-1 550	-2 185	635
Vantaan ratikka	-1 500	0	-1 500	-690	-810
Netto	-39 500	-292	-39 792	-40 855	1 062

Kunnallistekniset työt

Liikennealueiden, urheilualueiden, virkistysalueiden, ympäristörakentamisen ja yhteishankkeiden investointeihin oli vuoden 2020 alkuperäisessä budjetissa varattu yhteensä 39,0 milj. euroa. Lisäksi Vantaan ratikkaan oli varattu 1,5 milj. euroa. Talousarvion mukainen kunnallistekniikan kokonaisinvestointitaso ilman Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahaston hankkeita oli yhteensä 40,5 milj. euroa.

Rakentamishjelmaa oli tarkistettu alkuperäisen budjetin teon jälkeen siirtämällä ympäristörakentamiseen varattuja määrärahoja liikennealueisiin ja yhteishankkeisiin. Alkuvuodesta 2020 työohjelman laatimisen yhtey-

dessä siirrettiin vielä määrärahoja liikennealueisiin urheilualueista, virkistysalueista ja ympäristörakentamisesta, jotta Koivuhaantien ja Koivulehdontien rakennusurakan rahoitus saatiin sisällytettyä liikennealueille varattuun summaan. Kaikki siirrot toteutettiin sitovan määrärahatason puitteissa.

Koronapandemian pakottamien säästötavoitteiden takia rakentamishjelmasta esitettiin maaliskuun lopussa karsittavaksi yhteensä 15 aloittamatonta kohdetta (6,5 milj. euroa), rahastokohteista kaksi kohdetta (1 milj. euroa) ja ratikan toteutus suunnittelusta 0,5 milj. euroa eli yhteensä 8 milj. euroa. Karsittuja kohteita ei käynnistetty vuoden 2020 aikana lukuun ottamatta Assistentinpuiston ja Tutkijanpellon kohdetta, jonka toteutus käynnistettiin omajohtoisen viherrakentamisen työllistämiseksi.

Säästöissä ei kuitenkaan onnistuttu lopullisen toteuman ollessa noin 42,4 milj. euroa. Maaliskuun lopulla vuodesta oli kulunut lähes neljäsosa ja investointikustannuksia oli jo runsaasti sidottu. Lisäksi vuoden 2020 rakentamishjelmaan sisältyi keskeneräisistä rakennuskohteista ja -urakoista johtuvia vastuita, mm. Kivistön kiveystöitä, arvioitua enemmän. Maaliskuussa teknisessä lautakunnassa hyväksyttiin Koivukylänväylän kevyen liikenteen väylän urakka (noin 2,8 milj. euroa). Tämän MAL-sopimuksen mukaisen Kuha-kohteen rakentaminen piti aloittaa valtionavustuksen saamisen ehtona ennen kesäkuun 2020 loppua.

Maaliskuun puolen välin jälkeen tehtiin hankintapäätös rakentamishjelmaan sisältyvästä merkittävästä urakkakohteesta Ylästö 7 ja 8 sekä Sutars (noin 2,8 milj. euroa). Ylästö on maankäyttösopimuskohde, josta kaupunki tulee saamaan sopimustuloja yhteensä noin 4,9 milj. euroa. Lisäksi tehtiin hankintapäätökset kolmesta merkittävästä urakkakohteesta, jotka eivät sisältyneet julkisen käyttöomaisuuden alkuperäiseen rakentamishjelmaan: Koivuhaantien ja Koivulehdontien toteuttamisesta (noin 2,2 milj. euroa) kaupunki saa kunnallistekniikan valmistuttua työpaikkatonteista maanmyyntituloja yhteensä arviolta 4,6 milj. euroa. Silvestin risteys sillan eli Kehä III:n ylityksen Jumbon länsipuolella (noin 0,5 milj. euroa) pintarakenteiden parannustyöt päädyttiin heinäkuussa toteuttamaan hätätyötyyppisesti, koska Lentoasemantien läntisin ajokaista jouduttiin sulkemaan pahojen päällystevaurioiden vuoksi kesäkuussa.

Liikennealueisiin (hankeryhmät 931 ja 935) oli alkuperäisessä budjetissa varattu yhteensä 28,8 milj. euroa, ja toteutuksiin käytettiin 33,9 milj. euroa. Merkittäviä kohteita olivat edellä mainittujen lisäksi mm. Kvartsiraitin kattaminen, Topaasiaukio, Tavtien rakentaminen sekä Vehkalantien ja -polun rakentaminen. HSY:lle tehtiin erilaisia laskutettavia vesihuollon investointitöitä yhteensä noin 3,6 milj. eurolla. Valtio (ELY) osallistui Koivukylässä kevyenliikenteen väylän kustannuksiin noin 1,1 milj. eurolla ja Kauniston sillan rakentamiseen noin 0,2 milj. eurolla.

Urheilualueisiin (hankeryhmä 932) oli varattu noin 2,8 milj. euroa, josta käytettiin yhteensä 4,9 milj. euroa. Merkittävin kohde oli Myyrmäen urheilupuiston 2. vaihe. Virkistysalueisiin (hankeryhmä 933) oli budjetoitu noin 0,9 milj. euroa, josta käytettiin noin 150 000 euroa Kuusijärven pysäköintialueeseen. Ympäristörakentamisen hankkeisiin (hankeryhmä 934) käytettiin budjetoiduista 6,5 milj. eurosta poikkeuksellisesti vain noin 3,8 milj. euroa. Keväällä säästötoimenpiteet kohdistettiin erityisesti puistokohteisiin. Merkittävimmät puistokohteet olivat Timanttikiteenpuisto ja Matarin silta.

Ratikan suunnitteluun käytettiin investointivaroja noin 0,7 milj. euroa. Ratikan asemakaavojen ja kaavarungon vireilletulosta sekä katu- ja puistosuunnittelun aloituksesta valmistui yhteinen osallistumis- ja arviointisuunnitelma marraskuussa ja siihen liittyvää vuorovaikutusta jatkettiin tammikuulle 2021 asti pitämällä yleisötilaisuuksia, avaamalla ratikan nettisivut ja somekanavia. Ratikan katusuunnittelu koko ratikan reitillä saatiin käyntiin loppuvuodesta 2020. Lisäksi kysely ratikan kaduista ja taiteesta tuotti 571 vastausta. Monia suunnittelua täydentäviä selvityksiä valmistui, kuten mm. ratikkakatujen laatukäsikirja (Design manual) ja ratikkapysäkkiympäristöjen palvelutasoselvitys (Mobility hub).

Muita avustuksia saatiin Tikkurilan patoon 147 000 euroa sekä Rekolan ja Rajakylän liikuntapuistoihin, Raikukujan lähiliikuntapaikkaan ja Myyrmäen urheilupuistoon yhteensä 670 000 euroa. Kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen tarkoitettua valtionavustusta Tikkurilan ja Hakunilan väliselle pyöräilyn laatukäytävälle saatiin 345 000 euroa. Yhteensä vuodelle 2020 kirjattavia avustuksia saatiin 1 495 000 euroa.

Myönteisen erityiskohtelun eli MEK-hankkeisiin käytettiin investointirahaa yhteensä lähes 290 000 euroa. Investointivaroin kunnostettiin Koivutoria sekä uusittiin Koivukylän aseman valaistus. Lisäksi kunnostettiin liikuntapuita, urheilukenttiä ja kuntoratoja sekä hankittiin uusia ulkokuntoiluvälineitä.

94 Irtain omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-6 679	30	-6 649	-5 871	-779
Kaupunkistrategia ja johto	-110	0	-110	-71	-39
Sosiaali- ja terveyden- huolto	-200	0	-200	0	-200
Kasvatus ja oppiminen	-2 770	-120	-2 890	-2 706	-184
Kaupunkikulttuuri	-2 041	150	-1 891	-1 720	-171
Kaupunkiympäristö	-1 558	0	-1 558	-1 373	-185
Netto	-6 679	30	-6 649	-5 871	-779

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan irtaimen omaisuuden investoinnit toteutuivat 65 prosenttisesti. Kasvupalveluissa irtaimen omaisuuden hankintoihin vuodelle 2020 budjetoitiin 110 000 euroa, josta käytettiin 70 993,73 € (65 % talousarviosta).

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan irtaimen hankinnat toteutettiin käyttötalouden puolelta rahoitusleasing-mallilla.

Rahoitusleasing-menoja maksettiin 0,4 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet vuonna 2020 olivat koronapandemian varautumisen vuoksi tehdyt potilassänkyhankinnat, Vantaan sairaalan kalustehankinnat, skopiayksikön laitteet, vieroitushoitopalvelujen kalusteet ja Myyrmäen terveysaseman kalustohankinnat.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan irtaimen omaisuuden muutetusta määrärahasta (2,9 milj. euroa) toteutui 94 prosenttia eli 2,7 milj. euroa.

Irtaimen omaisuuden määrärahaa käytettiin Hämeenkyllän koulun uudisrakennuksen ensikertaiseen kalustamiseen ja Sanomalan lisätilan, Västersundomin koulun sekä lisäluokkien kalustamiseen. Kaivoksen, Veturin päiväkotien uudisrakennuksien ja Vapaalan päiväkotipaviljongin ensikertaiseen kalustamiseen sekä Louhelan, Solikujan, Urheilupuiston, Simonmetsän ja Rautpihan päiväkotien perusparannuskohteiden kalustamiseen.

Päiväkoteihin hankittiin yhteishankintana uusia tabletteja. Variaan hankittiin lentokoneasentajalinjan käyttöön lentokone ja tehtiin muita kaluste- ja laitehankintoja. Kolmen päiväkodin perusparannus siirtyi vuodelle 2021.

Kaupunkikulttuurin toimialan alkuperäinen irtaimen omaisuuden määräraha oli 2,041 milj. euroa ja muutettu 1,891 milj. euroa. Muutetusta määrärahasta toteutui 91 prosenttia. Irtaimen omaisuuden määrärahaa käytettiin palvelualueiden kaluste- ja laitehankintoihin. Osa hankinnoista siirrettiin tulevana vuosina toteutettavaksi.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimen omaisuuden hankinnat alittivat talousarvion 185 000 eurolla. Vuoden aikana geotekniikalle ja maatumukselle, kaupunkimittaukselle sekä katutekniikalle ostettiin mittaustalustoa. Maatiloille hankittiin perävaunu ja varikolle muun muassa traktori, takalaitanostin ja ympäristönhoitokone.

95 Kiinteä omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 500	0	3 500	4 777	-1 277
Menot	-10 000	-5 000	-15 000	-14 500	-500
Kiinteän omaisuuden osto	-7 000	-5 000	-12 000	-12 247	247
Maa-alueiden kunnostus	-3 000	0	-3 000	-2 253	-747
Myytävän ja vuokr. tonttimaan kunnostus	-2 600	0	-2 600	-1 726	-874
Kaupungin pysyvään om. jäävien maa-aluei- den kunnostus	-400	0	-400	-526	126
Netto	-6 500	-5 000	-11 500	-9 723	-1 777

Kiinteän omaisuuden osto

Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupun, sopimuskorvauksina ja lunastuksella noin 93,7 ha alueilta, jotka tukevat MAL-sopimuksen ja kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista sekä yhdyskuntarakenteen eheyttämistä.

Kiinteän omaisuuden oston määrärahoja korotettiin 5,0 milj. euroa vuonna 2020. Kiinteän omaisuuden ja luonnonsuojelualueiden hankintaan käytettiin yhteensä 12,2 milj. euroa, mikä ylittää korotetun talousarvion 0,2 milj. euroa. Kiinteän omaisuuden tuottoja toteutui maanmyyntien hankintahinnoista noin 4,8 milj. euroa, mikä ylittää talousarvion lähes 1,3 milj. eurolla.

Maa-alueiden kunnostus

Määrärahoja käytettiin yhteensä 2,3 milj. euroa (talousarvio 3,0 milj. euroa) tonttimaan ja yleisten alueiden esirakentamiseen sekä pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamiseen. Merkittävimmät yksittäiset rakentamiskohteet vuonna 2020 olivat Tuupakka 9:n teollisuustontin esirakentaminen ja Vantaankosken vanhan koulun tontin purku ja esirakentaminen.

97 Osakkeet ja osuudet

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	4 006	-4 006
Menot	-3 266	0	-3 266	-2 469	-797
Osakkeet	-3 266	0	-3 266	-2 469	-797
Kaupunginhallitus / osakkeiden hankinta	-2 295	0	-2 295	-1 514	-781
Apotti Oy	-971	0	-971	-954	-17
Netto	-3 266	0	-3 266	1 538	-4 804

Osakkeiden ostoja toteutui yhteensä 1,514 milj. euroa, joka alittui 0,781 milj. euroa. Apotti Oy:n sijoitettua vapaata omaa pääomaa rahoitettiin sovitus mukaisesti 0,954 milj. euroa.

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Toiminnan rahavirta	59 609	-9 406	50 203	133 183	-82 980
Vuosikate	90 152	-9 406	80 746	164 325	-83 579
Satunnaiset erät	0	0	0	125	-125
Tulorahoituksen korjauserät	-30 543	0	-30 543	-31 266	723
					0
Investointien rahavirta	-112 132	-2 632	-114 764	-100 903	-13 862
Investointimenot	-147 675	-2 632	-150 307	-142 690	-7 617
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 500	0	1 500	1 973	-473
Käyttöomaisuuden myyntitulot	34 043	0	34 043	39 815	-5 772
Toiminnan ja investointien rahavirta	-52 523	-12 038	-64 561	32 281	-96 842
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-3 517	0	-3 517	8 122	-11 639
Antolainasaamisten lisäykset	-14 000	0	-14 000	-5	-13 995
Antolainasaamisten vähennykset	10 483	0	10 483	8 127	2 356
Lainakannan muutokset	51 610	0	51 610	-48 574	100 184
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150 000	0	150 000	120 000	30 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-98 390	0	-98 390	-159 093	60 703
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-9 481	9 481
Oman pääoman muutokset	0	0	0	3 497	-3 497
Oman pääoman muutos	0	0	0	4 255	-4 255
Rahastojen muutos (tuloksesta)	0	0	0	-757	757
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	11 329	-11 329
Rahoituksen rahavirta	48 093	0	48 093	-25 627	73 720
Rahavarojen muutos	-4 430	-12 038	-16 468	6 654	-23 122
Nettolainanotto	51 610	0	51 610	-48 574	100 184

2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

milj. euroa	Määräraha						Tuloarvio				
	Sitovuus	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen
KÄYTTÖTALOUSOSA											
10 Yleishallinto	B	32,1	29,2	2,9	-2,6	0,4	1,8	2,1	-0,3	0,0	-0,3
11 Kaupunkistrategia ja johto	B	121,7	112,4	9,3	4,5	13,7	13,4	10,9	2,5	0,0	2,5
12 Sosiaali- ja terveydenhuolto	B	421,1	456,0	-34,9	36,9	2,0	40,7	39,2	1,4	-0,7	0,7
12 20 Erikoissairaanhoidto	B	252,1	257,2	-5,1	0,0	-5,1	1,3	1,7	-0,4	0,0	-0,4
13 Kasvatus ja oppiminen	B	427,5	423,5	4,0	4,8	8,8	27,8	31,7	-3,9	2,9	-1,0
13 70 Ammatillinen opetus	N	35,2	35,7	-0,6	1,7	1,1	1,8	2,1	-0,3	0,0	-0,3
16 Kaupunkikulttuuri	B	65,1	63,1	2,0	1,6	3,6	9,2	7,4	1,7	-1,6	0,1
16332 Musiikkiopisto	N	4,1	4,2	0,0	0,1	0,0	1,0	1,0	0,0	0,1	0,0
16333 Kuvataidekoulu	N	0,9	1,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,4	-0,1	0,0	-0,1
14 0 Kaupunkisuunnittelulautakunta	B	13,6	12,6	0,9	0,1	1,1	38,7	40,2	-1,5	0,0	-1,5
14 75 Rakennusvalvonta	N	3,7	3,2	0,5	0,0	0,5	4,6	5,1	-0,5	0,0	-0,5
14 5 Tekninen lautakunta	B	43,9	38,5	5,4	0,3	5,6	26,6	36,3	-9,7	0,0	-9,7
14 51 Joukkoliikenne	B	53,2	58,7	-5,5	14,0	8,4	12,7	12,7	0,0	0,0	0,0
15 20 Tilakeskus	N	123,0	114,1	9,0	0,0	9,0	196,8	190,9	5,9	0,0	5,9
14 52 Varikko	N	5,3	5,1	0,2	0,0	0,2	6,2	6,9	-0,6	0,0	-0,6
14 7 Ympäristölautakunta	B	3,9	3,8	0,1	0,0	0,1	0,6	0,9	-0,2	0,0	-0,2
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						1 078,0	1 073,0	5,0	-28,5	-23,5
Valtionosuudet	B						212,0	293,0	-81,0	62,9	-18,2
Korkotulot liikelaitoksilta	B						0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Korkotulot	B						12,5	13,7	-1,2	0,0	-1,2
Muut rahoitustulot	B						15,3	15,3	0,0	0,0	0,0
Liikelaitoksen peruspääoman tuotto	B						0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Korkomenot	B	3,1	2,1	1,0	0,0	1,0					
Muut rahoitusmenot	B	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0					
Satunnaiset tulot	B						0,0	0,1	-0,1	0,0	-0,1
Satunnaiset menot	B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
INVESTOINTIOSA											
91 1 Uudisrakentaminen	B	32,0	34,6	-2,6	6,5	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
91 2 Korjausrakentaminen	B	40,6	31,6	9,0	-8,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
91 3 Vuokra- ja os.tilojen muutostyöt	B	2,1	0,3	1,7	-1,1	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
92 Aineeton omaisuus	B	7,7	6,8	0,9	0,0	0,9	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0
93 Julkinen käyttöomaisuus	B	39,0	41,7	-2,7	0,3	-2,4	0,5	1,2	-0,7	0,0	-0,7
93 8 Vantaan ratikka	B	1,5	0,7	0,8	0,0	0,8	0,5	0,3	0,2	0,0	0,2
94 Irtain omaisuus	B	6,7	5,9	0,8	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
95 Kiinteä omaisuus	B	10,0	14,5	-4,5	5,0	0,5	3,5	4,8	-1,3	0,0	-1,3
97 Osakkeet ja osuudet	B	3,3	2,5	0,8	0,0	0,8	0,0	4,0	-4,0	0,0	-4,0
RAHOITUSOSA											
Nettolainanotto	N	51,6	-48,6	100,2	0,0	100,2					
LIKELAITOKSET											
Keski-Uudenmaan pelastust. liikelaitos	N	38,6	38,0	0,6	0,0	0,6	40,1	40,2	-0,1	0,0	-0,1
Suun terveydenhuollon liikelaitos	N	23,3	23,2	0,0	0,0	0,0	23,5	23,6	-0,1	0,0	-0,1

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Vantaan kaupungin tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toimintatuotot		
Myyntituotot	69 410 292,31	72 481 971,21
Maksutuotot	83 060 676,24	92 142 828,20
Tuet ja avustukset	25 584 579,36	22 177 419,48
Muut toimintatuotot	58 852 134,59	43 746 318,49
	236 907 682,50	230 548 537,38
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 422 476 708,54	- 404 591 999,22
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 91 000 612,40	- 88 268 388,29
Muut henkilösivukulut	- 15 852 955,89	- 15 616 058,37
	- 529 330 276,83	- 508 476 445,88
Palvelujen ostot	- 724 304 439,27	- 700 088 315,13
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 57 099 428,77	- 53 466 406,83
Avustukset	- 85 046 375,88	- 77 722 710,95
Muut toimintakulut	- 67 415 991,59	- 67 713 285,26
	- 1 463 196 512,34	- 1 407 467 164,05
Toimintakate	- 1 226 288 829,84	- 1 176 918 626,67
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	1 072 963 040,87	1 014 612 112,75
Valtionosuudet	293 037 673,00	184 319 309,00
	1 366 000 713,87	1 198 931 421,75
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	13 732 665,01	13 942 606,81
Muut rahoitustuotot	15 341 367,56	15 610 670,19
Korkokulut	- 1 911 075,87	- 1 914 822,54
Muut rahoituskulut	- 120 741,11	- 508 773,05
	27 042 215,59	27 129 681,41
Vuosikate	166 754 099,62	49 142 476,49
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 107 537 291,17	- 111 353 202,27
Kertaluonteiset poistot	- 134 023,93	0,00
Arvonalentumiset	- 4 146 538,68	- 3 801 104,18
	- 111 817 853,78	- 115 154 306,45
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	124 596,40	3 265 259,33
Tilikauden tulos	55 060 842,24	- 62 746 570,63
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	314 196,21	463 505,67
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	- 757 441,93	- 304 127,83
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	54 617 596,52	- 62 587 192,79

3.2 Vantaan kaupungin rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	166 754 099,62	49 142 476,49
Satunnaiset erät	124 596,40	3 265 259,33
Tulorahoituksen korjauserät	- 31 430 902,98	- 16 813 491,24
	135 447 793,04	35 594 244,58
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 144 946 808,72	- 157 558 813,89
Rahoitusosuudet investointeihin	2 108 876,64	911 338,44
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	40 032 419,15	26 872 388,30
	- 102 805 512,93	- 129 775 087,15
Toiminnan ja investointien rahavirta	32 642 280,11	- 94 180 842,57
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 4 969,00	- 3 130 230,85
Antolainasaamisten vähennys	7 976 522,05	8 345 814,69
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	120 000 000,00	100 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 159 092 969,17	- 82 293 165,56
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 9 481 294,25	25 530 471,25
Oman pääoman muutokset	- 130 420,88	112 846,37
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	143 014,99	954 299,27
Vaihto-omaisuuden muutos	32 454,70	- 48 049,27
Saamisten muutos	4 025 553,86	8 923 378,54
Korottomien velkojen muutos	7 420 199,92	20 431 764,27
Rahoituksen rahavirta	- 29 111 907,78	78 827 128,71
Rahavarojen muutos	3 530 372,33	- 15 353 713,86
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	128 195 249,79	124 664 877,46
Rahavarat 1.1.	124 664 877,46	140 018 591,32
	3 530 372,33	- 15 353 713,86

3.3 Vantaan kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
Pysyvät vastaavat	1 874 131 856,34	1 857 642 500,88
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	15 327 423,85	20 059 831,77
	15 327 423,85	20 059 831,77
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	311 721 487,73	301 998 297,32
Rakennukset	609 863 999,21	573 623 645,81
Kiinteät rakenteet ja laitteet	317 764 070,08	314 173 963,62
Koneet ja kalusto	20 522 629,11	20 198 139,34
Muut aineelliset hyödykkeet	316 783,31	316 783,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	41 187 144,07	62 610 662,37
	1 301 376 113,51	1 272 921 491,77
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	283 479 240,03	285 017 372,80
Muut lainasaamiset	273 072 012,19	278 865 262,78
Muut saamiset	877 066,76	778 541,76
	557 428 318,98	564 661 177,34
Toimeksiantojen varat	1 059 768,85	1 178 780,92
Valtion toimeksiannot	1 059 768,85	1 175 923,29
Lahjoitusrahastojen varat	0,00	2 857,63
Vaihtuvat vastaavat	178 905 493,54	181 709 957,23
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	626 931,54	659 386,24
	626 931,54	659 386,24
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	224 059,42	219 090,42
Muut saamiset	0,00	3 736 342,37
	224 059,42	3 955 432,79
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	16 760 703,75	17 751 731,91
Lainasaamiset	6 833 363,64	9 016 635,10
Muut saamiset	16 885 854,32	14 852 879,64
Siirtosaamiset	9 379 331,08	10 809 014,09
	49 859 252,79	52 430 260,74
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	120 298,59	296 201,65
Rahat ja pankkisaamiset	128 074 951,20	124 368 675,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 054 097 118,73	2 040 531 239,03

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
Oma pääoma	935 874 925,21	880 630 307,64
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Muut omat rahastot	127 476 072,03	126 718 630,10
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	404 663 125,48	467 380 739,15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	54 617 596,52	- 62 587 192,79
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	1 581 353,62	1 895 549,83
Poistoero	1 581 353,62	1 895 549,83
Pakolliset varaukset	11 116 481,79	11 350 962,87
Eläkevaraukset	129 800,00	139 600,00
Muut pakolliset varaukset	10 986 681,79	11 211 362,87
Toimeksiantojen pääomat	2 851 969,99	2 827 967,07
Valtion toimeksiannot	1 059 768,85	1 363 563,06
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 792 201,14	1 464 404,01
Vieras pääoma	1 102 672 388,12	1 143 826 451,62
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	142 900 000,00	188 633 333,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	635 931 278,67	607 379 643,87
Siirtovelat	4 085 828,51	0,00
	782 917 107,18	796 012 977,19
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	45 733 333,32	5 733 333,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 745 335,81	95 656 606,46
Lainat muilta luotonantajilta	48 008 195,38	57 489 489,63
Saadut ennakot	24 893 404,12	22 037 116,71
Ostovelat	68 006 106,29	78 372 490,42
Muut velat	28 415 424,01	23 582 226,72
Siirtovelat	70 953 482,01	64 942 211,17
	319 755 280,94	347 813 474,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 054 097 118,73	2 040 531 239,03

3.4 Vantaan kaupungin konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toimintatuotot	1 032 561 710,89	1 082 357 897,30
Toimintakulut	- 2 042 643 278,81	- 2 051 879 406,55
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	718 994,84	9 252 211,19
Toimintakate	- 1 009 362 573,08	- 960 269 298,06
Verotulot	1 072 963 040,87	1 009 967 452,17
Valtionosuudet	299 320 990,00	189 529 716,00
	1 372 284 030,87	1 199 497 168,17
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 138 618,30	10 345 474,44
Muut rahoitustuotot	2 618 892,87	3 112 153,87
Korkokulut	- 17 769 153,17	- 18 410 520,80
Muut rahoituskulut	1 418 778,98	- 772 747,59
	- 3 592 863,02	- 5 725 640,08
Vuosikate	359 328 594,77	233 502 230,04
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 215 140 835,20	- 214 009 330,19
Omistuksen eliminointierot	- 4 034 197,30	- 2 369 515,80
Arvonalentumiset	- 4 150 679,65	33 062,75
	- 223 325 712,15	- 216 345 783,24
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	124 596,40	3 265 259,33
Tilikauden tulos	136 127 479,02	20 421 706,12
Tilinpäätössiirrot	- 757 441,93	- 304 145,00
Tilikauden verot	- 9 200 593,97	- 10 616 615,19
Laskennalliset verot	- 6 656 571,87	- 7 304 348,62
Vähemmistöosuudet	- 18 788 228,38	- 18 808 406,97
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	100 724 642,87	- 16 611 809,66

3.5 Vantaan kaupungin konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	359 328 594,77	233 502 230,04
Satunnaiset erät	124 596,40	3 265 259,33
Tilikauden verot	- 9 200 593,97	- 10 616 615,19
Tulorahoituksen korjauserät	- 33 282 512,40	- 30 890 295,05
	<u>316 970 084,80</u>	<u>195 260 579,13</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 452 096 390,44	- 417 766 601,28
Rahoitusosuudet investointeihin	3 695 961,22	251 105,05
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>96 231 601,21</u>	<u>158 633 605,37</u>
	- 352 168 828,01	- 258 881 890,86
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 35 198 743,21	- 63 621 311,74
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 2 438 809,78	- 700,13
Antolainasaamisten vähennys	4 717 545,65	2 623 106,12
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	221 812 658,85	199 995 314,09
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 233 366 602,15	- 48 295 721,48
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 29 701 625,16	- 71 793 213,04
Oman pääoman muutokset	- 20 111 953,13	- 4 373 011,70
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	147 100,21	944 779,78
Vaihto-omaisuuden muutos	- 3 667 217,63	- 1 017 820,78
Saamisten muutos	44 297 199,17	- 7 174 482,95
Korottomien velkojen muutos	<u>47 410 275,25</u>	<u>- 10 353 139,76</u>
Rahoituksen rahavirta	29 098 571,29	60 555 110,15
Rahavarojen muutos	- 6 100 171,91	- 3 066 201,59
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	225 602 307,09	231 702 479,00
Rahavarat 1.1.	<u>231 702 479,00</u>	<u>234 768 680,59</u>
	- 6 100 171,91	- 3 066 201,59

3.6 Vantaan kaupungin konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
Pysyvät vastaavat	3 623 281 031,43	3 457 263 355,64
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 368 466,07	7 364 603,47
Muut pitkävaikutteiset menot	29 661 429,22	36 917 264,69
Ennakkomaksut	747 845,84	879 034,30
	<u>37 777 741,13</u>	<u>45 160 902,46</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	416 713 425,45	404 033 153,01
Rakennukset	1 465 488 396,98	1 435 373 997,01
Kiinteät rakenteet ja laitteet	837 548 834,59	829 546 009,14
Koneet ja kalusto	131 743 216,76	141 400 657,69
Muut aineelliset hyödykkeet	6 767 830,38	7 496 838,41
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	279 685 578,94	209 093 046,02
	<u>3 137 947 283,09</u>	<u>3 026 943 701,28</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	110 606 760,56	79 817 896,29
Muut osakkeet ja osuudet	142 798 962,09	108 911 835,19
Muut lainasaamiset	189 116 410,19	191 174 904,28
Muut saamiset	5 033 874,36	5 254 116,15
	<u>447 556 007,21</u>	<u>385 158 751,91</u>
Toimeksiantojen varat	3 538 372,42	2 444 776,44
Valtion toimeksiannot	1 818 546,08	1 317 490,17
Lahjoitusrahastojen varat	870 176,39	666 324,52
Muut toimeksiantojen varat	849 649,94	460 961,75
Vaihtuvat vastaavat	392 004 847,92	437 315 894,19
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	27 940 120,70	24 276 744,13
Muu vaihto-omaisuus	36 367,47	32 526,41
	<u>27 976 488,17</u>	<u>24 309 270,54</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	224 059,42	8 456 803,43
Laskennalliset verosaamiset	1 017 713,02	- 377 589,43
Muut saamiset	17 598,95	23 774,79
Siirtosaamiset	4 209 746,33	3 464 699,86
	<u>5 469 117,72</u>	<u>11 567 688,65</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	70 280 479,67	101 226 808,97
Lainasaamiset	288 878,20	2 152 173,37
Muut saamiset	38 095 004,43	40 600 035,20
Siirtosaamiset	24 292 572,65	25 757 438,47
	<u>132 956 934,94</u>	<u>169 736 456,00</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	154 098,62	330 248,46
Muut arvopaperit	21 085 008,27	19 900 659,45
	<u>21 239 106,88</u>	<u>20 230 907,90</u>
Rahat ja pankkisaamiset	204 363 200,20	211 471 571,09
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 018 824 251,77	3 897 024 026,27

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
Oma pääoma	1 280 311 671,08	1 182 258 541,36
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Muut omat rahastot	180 780 311,69	179 996 014,91
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	649 688 585,33	669 756 204,92
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	100 724 642,87	- 16 611 809,65
Vähemmistöosuudet	143 111 836,17	130 846 628,83
Pakolliset varaukset	24 909 398,36	26 014 364,43
Eläkevaraukset	228 162,85	243 367,14
Muut pakolliset varaukset	24 681 235,51	25 770 997,29
Toimeksiantojen pääomat	5 335 563,99	4 094 867,80
Valtion toimeksiannot	1 819 266,02	1 505 129,94
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 663 384,06	2 128 776,11
Muut toimeksiantojen pääomat	852 913,90	460 961,75
Vieras pääoma	2 565 155 782,18	2 553 809 623,85
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	142 900 000,00	188 633 333,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 486 625 715,54	1 436 714 723,61
Lainat julkisyhteisöiltä	179 715 919,67	181 678 895,05
Saadut ennakot	165,23	165,23
Liittymismaksut ja muut velat	138 791 715,68	140 167 026,20
Siirtovelat	902 427,11	660,96
Laskennalliset verovelat	58 115 871,81	52 358 851,18
	<u>2 007 051 815,04</u>	<u>1 999 553 655,55</u>
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	63 301 333,32	16 469 333,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	92 374 946,98	182 710 376,54
Lainat julkisyhteisöiltä	2 237 401,94	2 209 962,80
Saadut ennakot	35 166 463,50	32 171 251,47
Ostovelat	122 389 988,30	121 854 676,14
Muut velat	106 091 666,66	67 996 038,99
Siirtovelat	133 303 732,95	126 995 527,34
Laskennalliset verovelat	3 238 433,50	3 848 801,70
	<u>558 103 967,14</u>	<u>554 255 968,29</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 018 824 251,77	3 897 024 026,27

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Hankintamenoperiaatetta ei ole noudatettu kuitenkaan Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle luovutettujen pysyvien vastaavien osalta, sillä jäsenkunnat luovuttivat sen nolla-arvolla perustettavan liikelaitoksen käyttöön. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 4.2 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen alkamisperusteet

Irtaimen omaisuuden poistot aloitetaan hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis. Rakennusten poistot alkavat valmistuspäivästä seuraavan kuukauden alusta. Kaupunkirakentamisen kiinteästä omaisuudesta kirjataan puolen vuoden suunnitelman mukainen poisto, joka lasketaan koko kuluneen tilikauden kustannuksista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Varikon varaosavarasto on arvostettu keskihintaperiaatteen mukaisesti ja hoitotarvikevarasto on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Vaihtuvien vastaavien saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan tai sitä alempan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Vantaan kaupungin lainat otetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisina. Kaupunki on suojannut osan lainasalkutaan korkojohdannaisilla. Kaupungin käyttämät korkojohdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia, korko-optioita tai näiden yhdistelmiä. Kaupungin korkoriskipolitiikan mukaisesti kaupunki käyttää korkojohdannaisia ainoastaan taseessa olevien rahoitusriskien alentamiseen tai poistamiseen. Kaupungin kaikki johdannaissopimukset on tehty joko suojaamistarkoituksessa tai rahoituskulujen alentamiseksi siten, ettei korkoriskiä kuitenkaan lisätä. Vantaa kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.

Johdannaissopimukset, ks. tarkemmin kappale 4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot/ Johdannaiset.

Tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa

Vantaan kaupungin, liikelaitoksen ja rahastojen tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukainen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vantaan Työterveys -liikelaitoksen toiminta siirtyi 1.8.2019 liikkeenluovutuksella Vantaan Työterveys Oy:lle. Vantaan Työterveys -liikelaitos lakkautettiin 31.12.2019 ja liikelaitoksen tase yhdisteltiin kaupungin taseeseen vuonna 2020.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Edellisen tilikauden ylijäämää on oikaistu kirjaamalla Vantaan osuus HSL:n kumulatiivisesta ylijäämästä vastaamaan tilikauden 2019 tilannetta + 45 829,12 euroa.

Edellisten tilikausien ylijäämään on tehty -176 249,99 euron suuruinen korjaus. Korjaus kohdistuu vuonna 2018 myytyihin Technopolis-yhtiön osakkeisiin, joista osa oli jäänyt kirjaamatta alas käyttöomaisuudesta ja niille oli näin ollen jäänyt arvoa kaupungin rahoitusarvopapereiden erään.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, lukuun ottamatta VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiötä Kivikirveenkujan Autopaikat Oy ja osakkuusyhtiötä Asunto oy Viljapelto, Kiinteistö Oy Myyrinsärki ja Metsolan pysäköinti Oy, joita VAV Asunnot Oy -al konserni ei ole tilinpäätökseensä sisällyttänyt. VTK Kiinteistöt Oy -al konserni on yhdistelty osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin 29,8 %:n ja Kiinteistö Oy Ruusuparkin 26,1% omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuuksia 17,7 % ja 9,4% näistä yhtiöistä ei ole yhdistelty. Sen lisäksi yhdistelemättä on Kaunialan sairaala Oy:n tytäryhteisö Kauniala Oy. Näiden yhdistelemättä jättämisellä on vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kahdeksan kuntayhtymää, joissa Vantaan kaupunki on jäsenenä. Lisäksi osakkuusyhteisöt on yhdistelty tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, lukuun ottamatta Yrityspuiston Autopaikat Oy:tä, josta ei ollut tietoja saatavilla. Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-asema ja Asunto Oy Hirvitie 39 sekä Asunto Oy Vantaan Näätäkuja 3 on yhdistelty vuoden 2019 luvuilla.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konsernin keskinäisiä liittymismaksuja ei ole pystytty kaikilta osin selvittämään ja eliminoimaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa omistus on eliminoitu hankintamenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernituloslaskelmassa konsernin yli- ja alijäämästä sekä konsernitaseessa konsernin omasta pääomasta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden olennaiset aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakkuusyhtiöiden osalta poistot on oikaistu niiden yhtiöiden osalta, joista tarvittavat tiedot ovat olleet saatavilla ja oikaisu on ollut konsernin kannalta olennainen.

Johdannaissopimusten käsittely

Konsernitilinpäätöksen 4.4 liitetiedon johdannaiset -kohtaan on Vantaan kaupungin johdannaisten lisäksi yhdistelty Vantaan Energia Oy -alakonsernin, VAV Asunnot Oy -alakonsernin, Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS), ETEVA-kuntayhtymän sekä Kärkulla-kuntayhtymän tilinpäätöksissään ilmoittamat johdannaiset.

Johdannaissopimukset on käsitelty perustuen Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoon 116/21.3.2017, jossa lähtökohtana on bruttoperiaate ja erillisarvostus. Tällöin voimassa olevat sopimukset arvostetaan sopimuskohteisesti tilinpäätöspäivän arvoon ja sopimuksen tekohetken arvon ja tilinpäätöshetken arvon välinen erotus kirjataan rahoituskuluksi ja pakolliseksi varaukseksi. KPL 3:2:1 §:ssä tarkoitetun oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konserniyhteisöissä on poikettu tästä periaatteesta niiden sopimusten osalta, joissa sopimuksen nimellismäärä ja juoksuaika vastaavat taseeseen merkityn erillislainan määrää ja juoksuaikaa. Näiden sopimusten käyvät arvot on esitetty liitetietona sekä konserniyhteisöjen omissa että kuntakonsernin tilinpäätöksessä.

Vantaan Energia oli 2019 tilinpäätöksessään kirjannut kuluksi johdannaissopimuksen tekohetken ja tilinpäätöspäivän käyvän arvon välisen erotuksen. Nämä kirjaukset peruutettiin kuntakonsernin 2019 tilinpäätöksessä perustuen virheelliseen tulkintaan Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnosta 115/24.1.2017. Kuntakonsernin 2020 tilinpäätöksessä kyseinen tilinpäätökseen 2019 tehty kirjaus on oikaistu edellisten tilikausien voittovaroihin Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoon 116/21.3.2017 perustuen.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Konsernitilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämään kohdistuvina merkittävänä oikaisuina näkyvät seuraavat erät:

Kuntakonsernissa 2019 tehty virheellinen Vantaan Energia Oy:n johdannaisten käyvän arvon peruutus on oikaistu edellisten tilikausien voittovaroihin ja vähemmistön osuuteen omasta pääomasta jakautuen näiden välillä seuraavasti: Edellisten tilikausien ylijäämän vähennys 3 455 809,93 vähemmistön osuus omasta pääomasta vähennys 2 303 873,29.

Vuonna 2018 purkautuneen Koy Vantaan Erikaksen maa-alueiden myyntivoittojen eliminointien peruutus, joka ei ollut mukana edellisten tilikausien ylijäämässä 1.1.2020. Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys 5 546 073,95.

Vuonna 2018 VTK Kiinteistöt Oy:öön sulautuneen Vantaan Kauppalantalo Oy:n keskinäisen omistuksen oman pääoman eliminointien purkautumisen virheellinen kohdistus sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys 417 402,49.

Mercuria Kauppaoppilaitos Oy:n 2019 tilinpäätöksen oikaisu. Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys 139 033,96.

Lisäksi konsernitilinpäätöksen vertailuvuoden 2019 tasetta on oikaistu seuraavasti: VAV-konsernin vuonna 2018 toteutetun liiketoimintasiirron yhteydessä luovutettuihin maa-alueisiin kohdistui arvonkorotus. VAV on oikaissut tämän arvonkorotuksen tilinpäätöksen 2020 yhteydessä ja tehnyt vastaavat oikaisut vuoden 2019 taseeseen. Oikaisun suuruus on 16 107 672,00 euroa. Vantaan kaupungin vertailuvuoden 2019 konsernitasetta on vastaavasti muutettu arvonkorotusrahaston ja pysyvien vastaavien maa- ja vesialueiden osalta.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Yleishallinto	304 307	368 958	319	752
Kaupunkistrategia ja johto	13 192	14 643	10 198	11 125
Kaupunkikulttuuri	8 222	10 297	8 370	10 505
Sosiaali- ja terveystoimi	353 065	327 313	40 910	39 593
Kasvatus ja oppiminen	31 925	29 754	31 894	29 906
Kaupunkiympäristö	288 960	294 374	111 283	100 291
Liikelaithokset ja rahastot				
Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos	28 180	27 515	29 222	28 432
Vantaan Työterveys	0	2 700	0	3 074
Suun Terveystenhuolto	4 714	6 239	4 714	6 240
Marja-Vantaa	-4	563	-4	630
Sosiaalinen luototus	1	1	1	1
Asuntolainarahasto	0	0	1	1
Toimintatuotot yhteensä	1 032 562	1 082 358	236 908	230 549

Verotulot

Verotulojen erittely		
1 000 €	2020	2019
Kunnan tulovero	914 970	861 500
Osuus yhteisöveron tuotosta	83 468	74 610
Kiinteistövero	74 525	78 503
Verotulot yhteensä	1 072 963	1 014 612

Valtionosuudet

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	228 437	207 187	228 437	207 187
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-38 593	-40 395	-38 593	-40 395
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	27 962	22 738	21 679	17 528
Verotulomenetysten korvaus	81 515		81 515	
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	299 321	189 530	293 038	184 320

Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen erittely		
1 000 €	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	457 967	434 891
Muiden palvelujen ostot	266 337	265 198
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	724 304	700 088

Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille annetut tuet		
1 000 €	2020	2019
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä	5	3
Keskustan valtuustoryhmä	6	6
Vihreä valtuustoryhmä	22	24
Vantaan Siniset valtuustoryhmä	4	6
Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	36	36
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	0	10
Kokoomuksen valtuustoryhmä	0	34
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	8	5
RKP:n valtuustoryhmä	3	3
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	84	127

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Seudullisten yhteishankkeiden käyttöoikeudet			
Liikenneväylät	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Raideliikenne	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Vuokra- ja osaktilojen muutostyöt	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Vesi-, yms. laitosten laituskoneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto-, yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	-	-

Tuottoihin ja kuluihin sisältyvien pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Eläkevastuu 1.1.	244	325	140	205
Vähennykset	-15	-81	-10	-65
Eläkevastuu 31.12.	228	244	130	140
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	18 661	17 569	11 211	11 297
Lisäykset	247	1 212	0	0
Vähennykset	-977	-121	-225	-85
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	17 931	18 661	10 987	11 211
Muut pakolliset varaukset 1.1.	7 110	8 544	0	0
Lisäykset	387	283	0	0
Vähennykset	-746	-1 717	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	6 750	7 110	0	0

Olennaiset myyntivoitot ja tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	25 324	16 020	31 337	16 331
Osakkeiden luovutusvoitot	0	60	277	0
Irtaimen omaisuuden luovutusvoitot	6 483	5 213	472	402
Luovutusvoitot yhteensä	31 807	21 293	32 086	16 733
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0	74	0	75
Osakkeiden luovutustappiot	-113	0	0	0
Muut luovutustappiot	-219	4	890	-6
Luovutustappiot yhteensä	-332	78	890	69

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Satunnaiset tuotot				
Vahingonkorvaus, Helsingin käräjäoikeuden tuomio nro 13/64927 Lemminkäinen ja NCC	0	3 265	0	3 265
Vahingonkorvaus, Helsingin käräjäoikeuden tuomio nro 13/64927 Asfaltmix ja Skanska Industrial Solutions Oy	125	0	125	0
Satunnaiset tuototyhteensä	125	3 265	125	3 265

Osinkotuotot ja peruspääoman korot

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
1 000 €	2020	2019
Osinkotuotot muista yhteisöistä	12 563	12 551
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 400	1 400
Yhteensä	13 963	13 951

Poistoeron muutokset

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2020	2019
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-314	-464
Poistoeron muutokset yhteensä	-314	-464

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat							
Aineettomat hyödykkeet							
1 000 €		Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä			
Poistamaton hankintameno 1.1.		0	20 060	20 060			
Lisäykset tilikauden aikana		0	3 959	3 959			
Siirrot erien välillä		0	7 182	7 182			
Tilikauden poisto		0	-15 873	-15 873			
Poistamaton hankintameno 31.12.		0	15 327	15 327			
Aineelliset hyödykkeet							
1 000 €	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	301 998	573 624	314 174	20 198	317	62 610	1 272 922
Lisäykset tilikauden aikana	14 500	44 916	41 796	7 904	0	29 404	138 520
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	-355	-1 495	-264	0	5	-2 109
Vähennykset tilikauden aikana	-4 777		0	-53	0	0	-4 830
Siirrot erien välillä	0	40 190	3 446	15	0	-50 832	-7 182
Arvonalennukset	0	-4 147	0	0	0	0	-4 147
Tilikauden poisto	0	-44 364	-40 157	-7 278	0	0	-91 799
Poistamaton hankintameno 31.12.	311 721	609 864	317 764	20 522	317	41 187	1 301 376

Vantaan kaupunki on aktivoinut aineettomien hyödykkeiden muihin pitkävaikutteisiin menoihin kehittämismenoja seuraavasti: MATTI 5 956 461 euroa ja DS Ohjelmistorobotiikka 440 878,71 euroa suurimpina. Poistamatta olevat kehittämismenot vuoden lopussa olivat yhteensä 8 295 495,83 euroa. Kehittämismenojen poistotapana on tasapoisto ja poistoaikana on 1.1.2013 lähtien kaksi vuotta ja sitä vanhemmissa viisi vuotta.

Osakkeet ja osuudet					
1 000 €	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht- yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	100 941	9 224	148 042	26 810	285 017
Lisäykset tilikauden aikana	1 268	0	0	1 200	2 468
Siirrot erien välillä	1 722	-1 722	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	-3 968	0	0	-38	-4 006
Poistamaton hankintameno 31.12.	99 963	7 502	148 042	27 972	283 479
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
1 000 €		Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		39 661	232 067	7 916	279 644
Lisäykset tilikauden aikana		0	0	99	99
Vähennykset tilikauden aikana		-2 255	-2 716	-822	-5 793
Poistamaton hankintameno 31.12.		37 406	229 351	7 193	273 950

Maa- ja vesialueet erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 109	1 047	410	410
Muut maa- ja vesialueet	415 604	419 094	311 312	301 588
Maa- ja vesialueet yhteensä	416 713	420 141	311 721	301 998

Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2020						
Konserniyhteisön nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- %	Konsernin omistus- %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
				Omasta pää- omasta	Vieraasta pää- omasta	Tilikauden yli-/ ali- jäämästä
Tytäryhtiöt						
As Oy Vantaan Elviira	Vantaa	100,0 %	100,0 %	915	1	8
As Oy Vantaan Katriinanrinne	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1325	462	-8
As Oy Vantaan Keltasafiiri	Vantaa	100,0 %	100,0 %	942	1	0
As Oy Vantaan Sepänpuisto	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 370	128	0
Kaunialan Sairaala Oy	Kauniainen	100,0 %	100,0 %	687	3 745	847
Kiint Oy Kehäsuora	Vantaa	100,0 %	100,0 %	3 386	7 336	39
Kiint Oy Pakkalankuja 11	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 422	0	-5
Kiint Oy Tiedepuisto	Vantaa	100,0 %	100,0 %	11 449	6 229	-10
Kiint Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 442	1	-9
Kiint Oy Ulrikanpuiston päiväkot	Vantaa	100,0 %	100,0 %	10	2 481	0
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 070	13	12
Ratakujan Pysäköinti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 505	65	-60
Tikkuparkki Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	9 683	28	-61
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 597	8 755	527
Vantaan Työterveys Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 259	1 217	74
VAV Yhtymä Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %	148 258	524 763	12 440
VAV Asunnot Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Palvelukodit Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VTK Kiinteistöt Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %	44 801	99 022	1 170
Kiint Oy Myyrinselkä	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Jönsäksentie 4	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kivistön Putkijäte Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Myyrämäen Urheilupuisto Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Vantaan Innovaatioinstituutti Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Lehdokkietien Virastotalo	Vantaa	84,6 %	100,0 %	2 262	24	-429
A-Tulkkaus Oy	Vantaa	99,6 %	99,6 %	2 411	987	695
Mercuria Kauppaoppilaitos Oy	Vantaa	95,5 %	95,5 %	17 708	954	1 379
Ruukkukujan Autopaikat Oy	Vantaa	87,2 %	88,3 %	695	246	-46
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	Vantaa	37,1 %	86,3 %	1 075	12	-37
Korson Pienteollisuustalo Oy	Vantaa	83,1 %	83,1 %	297	15	-3
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	Vantaa	77,1 %	77,1 %	4 652	15	0
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	Vantaa	62,2 %	73,8 %	5 717	378	-163
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	Vantaa	60,7 %	60,7 %	1 499	16	-14
Vantaan Energia Oy	Vantaa	60,0 %	60,0 %	190 150	256 986	33 185
Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Vantaa	0,0 %	60,0 %			
Kiint Oy Hakucenter	Vantaa	35,3 %	53,4 %	2 658	14	-2
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	Vantaa	52,4 %	52,4 %	1	89	21

Omistukset kuntayhtymissä ja yhteisyyhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2020						
Kuntakonsernin osuus, 1 000 €						
Konserniyhteisön nimi	Koti-paikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%	Omasta pää-omasta	Vieraasta pää-omasta	Tilikauden yli-/alijäämästä
Kuntayhtymät						
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä	Helsinki	19,5 %	19,5 %	118 285	372 154	16 071
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	Helsinki		15,8 %	7 183	936	-280
Uudenmaan Voima Oy	Helsinki		15,6 %	642	206	502
HSY Holding Oy	Helsinki		19,5 %	12	-	0
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	Helsinki	17,2 %	17,2 %	1 292	27 580	-12 222
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä	Hyvinkää	17,5 %	17,5 %	461	84	112
Uudenmaan liitto	Helsinki	15,4 %	15,4 %	331	264	-6
ETEVA	Mäntsälä	12,2 %	12,2 %	2 213	6 067	72
Uudenmaan Vammaispalvelut Oy	Mäntsälä	0,0 %	12,2 %	1 463	4 012	17
Kiint Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	Hämeenlinna	0,0 %	4,5 %	97	4 012	15
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitop. kuntayht.	Helsinki	11,9 %	11,9 %	45 042	146 089	-76
HUS-kiinteistöt Oy	Helsinki	0,0 %	11,9 %	0	0	0
Kiint Oy HUS-Asunnot	Helsinki	0,0 %	11,9 %	0	0	0
Uudenmaan sairaalapesula Oy	Kerava	0,0 %	9,3 %	0	0	0
Asunto Oy Pilvenmäki	Hyvinkää	0,0 %	11,9 %	0	0	0
Asunto Oy Porvoon Joukahaisentie 5	Porvoo	0,0 %	8,4 %	0	0	0
Hyks-instituutti	Helsinki	0,0 %	11,9 %	0	0	0
Puro Tekstiilihuoltopalvelu Oy	Turku	0,0 %	6,0 %	0	0	0
Orton Oy	Helsinki	0,0 %	11,9 %	0	0	0
Västra-Nylands folkhögskola -kuntayhtymä	Raasepori	3,1 %	3,1 %	140	8	-1
Fastighetsaktiebolaget Karis Elevbostäder	Raasepori	0,0 %	3,1 %			
Kårkulla kommunalförbund för omsorger kuntayht.	Parainen	2,5 %	2,5 %	203	985	-60
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	Vantaa	41,5 %	41,5 %	2 030	21	0
Hakunilan Keskus Oy	Vantaa	40,4 %	40,4 %	2 039	19	1
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	Vantaa	40,0 %	40,0 %	279	13	-4
Kiint Oy Vantaan Säästötalo	Vantaa	39,6 %	39,6 %	1 425	1 747	24
Kiint Oy Korsontie 2	Vantaa	34,0 %	34,0 %	356	1	1
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	32,4 %	32,4 %	2 003	4 959	967
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	Vantaa	30,5 %	30,5 %	59	44	1
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	26,0 %	26,0 %	12 599	6 846	1 332
As Oy Korsonpiha	Vantaa	24,1 %	24,1 %	620	2	-2
As Oy Hirvitie 39	Vantaa	21,7 %	21,7 %	241	0	0
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy	Helsinki	27,5 %	27,5 %	58	2 182	0
Vantaan Energia Oy (alakonserni)	Vantaa					
Svartisen Holding As	Trondheim	0,0 %	29,8 %	46 071	0	5 178
Kolsin Voima Oy	Kotka	0,0 %	13,5 %	24 059	0	-2 065
Oomi Palvelut Oy	Vantaa	0,0 %	17,0 %	51 092	0	-9 461
VTK Kiinteistöt Oy	Vantaa					
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	29,8 %	468	0	0
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	26,1 %	668	0	0
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä						
Kiint Oy Asemapäällikönkatu 5	Helsinki	0,0 %	12,0 %			
TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy	Tampere	0,0 %	2,4 %			
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä						
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Helsinki	0,0 %	5,0 %	98	92	13
Oy Asemapäällikönhovi	Helsinki	0,0 %	2,8 %	104	13	-1
Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä	Tuusula	0,0 %	6,4 %	1 557	247	-2

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2020						
Kuntakonsernin osuus, 1 000 €						
Konserniyhteisön nimi	Koti-paikka	Kunnan omistus- %	Konsernin omistus- %	Omasta pää-omasta	Vieraasta pää-omasta	Tilikauden yli-/ali-jäämästä
Osakkuusyhteisöt						
ETEVA						
Kiint Oy Järvenpääntie 640 Y		0,0 %	5,2 %	34	212	0
Kiint Oy Mäntsälän toimistotalo		0,0 %	6,0 %	19	231	2
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitop. kuntayht.						
Kiint Oy Hyvinkään sairaalanmäki	Hyvinkää	0,0 %	4,1 %	129	2 618	0
Kiint Oy Biomedicum Helsinki	Helsinki	0,0 %	3,0 %	1 985	727	5
As Oy Paciuksenkatu 4	Helsinki	0,0 %	2,6 %	45	7	0
FinnHEMS Oy	Helsinki	0,0 %	2,4 %			
Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy	Hyvinkää	0,0 %	4,8 %	27	51	-1
Apotti Oy Ab	Helsinki	12,4 %	17,6 %	1 428	13 669	0
Suomen keskinäinen potilasvakuutusyhtiö	Helsinki	0,0 %	4,0 %	1 168	17	-31
Yhdistelemättömät						
Yrityspuiston Autopaikat Oy	Vantaa	31,0 %	31,0 %			
VAV Asunnot Oy (alakonserni)	Vantaa					
Kivikirveenkujan Autopaikotus Oy	Vantaa	0,0 %	67,4 %			
Metsolan Pysäköinti Oy	Vantaa	0,0 %	35,5 %			
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikotus	Vantaa	0,0 %	33,3 %			
Asunto Oy Viljapelto	Vantaa	0,0 %	23,3 %			
Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	17,7 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	9,4 %			
Kaunialan Sairaala Oy						
Kauniala Oy	Kauniainen	0,0 %	100,0 %			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset konserniyhteisöiltä

Saamisten erittely				
1 000 €	2020		2019	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	535	0	716
Lainasaamiset	0	6 621	0	8 802
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	3 111	0	1 598
Siirtosaamiset	0	0	3 736	2 890
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0	490	0	55
Saamiset yhteensä	0	10 757	3 736	14 061

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
HSL kuntaosuus ylijäämä	0	0	0	3 736
Muut tulojäämät	224	3 955	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Verosaamiset	27	825	12	11
Jaksotetut henkilöstökulut	25	60	0	0
Jaksotetut korot	118	130	0	9
Jaksotetut asuntolainojen korot	0	0	110	115
Valtionapu- ja EU-tukisaamiset	1 201	1 354	1 116	236
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	2 904	2 971	2 089	2 043
HSL kuntaosuus ylijäämä	0	0	0	2 890
Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtosaamiset	0	0	3 920	1
Muut tulojäämät	24 097	20 010	2 132	5 504
Siirtosaamiset yhteensä	28 595	29 305	9 379	14 545

Rahoitusarvopapereiden erittely

Rahoitusarvopaperit		
1 000 €	2020	2019
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	14 994	15 776
Kirjanpitoarvo	120	296
Erotus	14 874	15 480

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma				
Peruspääoma 1.1.	349 118	349 118	349 118	349 118
Peruspääoma 31.12.	349 118	349 118	349 118	349 118
Muut omat rahastot				
Asuntolainarahasto				
Peruspääoma 1.1.			95 744	94 322
Lisäykset			1 412	1 422
Peruspääoma 31.12.			97 156	95 744
Marja-Vantaa -rahasto				
Peruspääoma 1.1.			21 004	21 783
Vähennykset			907	779
Peruspääoma 31.12.			20 097	21 004
Sosiaalisen luotituksen rahasto				
Peruspääoma 1.1.			1 798	1 785
Lisäykset			30	16
Vähennykset			22	3
Peruspääoma 31.12.			1 805	1 798
Vahinkorahasto				
Peruspääoma 1.1.			8 173	8 524
Lisäykset			244	0
Vähennykset			0	351
Peruspääoma 31.12.			8 417	8 173
Muut omat rahastot				
Peruspääoma 1.1.	179 996	203 628		
Lisäykset	784	266		
Vähennykset	0	23 898		
Peruspääoma 31.12.	180 780	179 996		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	653 144	656 420	404 794	467 268
Lisäykset	0	7 373		0
Vähennykset	0	0	176	0
Oikaisu edelliseen tilikauteen	-3 456	5 963	46	113
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	649 689	669 756	404 663	467 381
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	100 725	-16 612	54 618	-62 587
Oma pääoma yhteensä	1 280 312	1 182 258	935 875	880 630

Poistoero

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2020	2019
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 581	1 896
Poistoero yhteensä	1 581	1 896

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
1 000 €	2020	2019
Joukkovelkakirjalainat	49 967	55 700
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	400 199	361 407
Pitkäaikaiset velat yhteensä	450 166	417 107

Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	2020	2019
Pitkäaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	8 800	9 600
- korko %: 6 kk euribor marg. - 0,05		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-800	-800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	8 000	8 800
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	16 000	17 600
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,025		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 600	-1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	14 400	16 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	17 500	18 667
- korko %: 6 kk euribor/ marg. + 0,0075		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 167	-1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	16 333	17 500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	8 000	8 500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,02		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-500	-500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	7 500	8 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	28 333	30 000
- korko %: 6 kk euribor/ ei marg.		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 667	-1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	26 666	28 333
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 70.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	70 000	70 000
- korko %: kiint. 0,00		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	0	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	70 000	70 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	40 000	40 000
- korko %: kiint. +0,155		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-40 000	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	40 000
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	142 900	188 633

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	2020	2019
Lyhytaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	800	800
- korko %: 6 kk euribor/ marg. - 0,005		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 400.000,-	-800	-800
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	800	800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	800	800
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 600	1 600
- korko %: 12 euribor/ marg. + 0,025		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-1 600	-1 600
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 600	1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 600	1 600
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 167	1 167
- korko %: 6 kk euribor/ marg. +0,0075		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 583.333,33	-1 167	-1 167
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 167	1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 167	1 167
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	500	500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. +0,02		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-500	-500
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	500	500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	500	500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 667	1 667
- korko %: 6 kk euribor, ei marg.		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 833.333,33	-1 667	-1 667
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 667	1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 667	1 667
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	0	
- korko %: kiint. +0,155		
- lyhennys: kertalyhenteinen	0	
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	40 000	
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	40 000	
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	45 733	5 733
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	188 633	194 366

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus	228	244	130	140
Ympäristövastuut	17 931	18 661	9 731	9 812
Muut pakolliset varaukset	6 751	7 110	1 256	1 400
Muut pakolliset varaukset yhteensä	24 909	26 015	11 117	11 351

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat konserniyhteisöille

Vieras pääoma				
1 000 €	2020		2019	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0	48 008	0	57 489
Ostovelat	0	8 643	0	9 537
Yhteensä	0	56 652	0	67 026
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	748	0	8 528
Siirtovelat	4 086	1 260	0	0
Yhteensä	4 086	2 008	0	8 528
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0	33	0	28
Yhteensä	0	33	0	28
Vieras pääoma yhteensä	4 086	58 693	0	75 583

Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksujen ja muiden velkojen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Liittymismaksut ja muut velat (pitkäaikaiset)				
Liittymismaksut	138 792	140 167	0	0
Liittymismaksut ja muut velat yhteensä	138 792	140 167	0	0

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Pikäaikaiset siirtovelat				
HSL kuntaosuuden alijäämä	0	0	4 086	0
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Verovelat	1 144	166	0	0
Palkkojen ja henkilösivukulujen jakotukset	109 763	103 238	64 198	59 336
Korkojaksotukset	538	1 281	225	258
HSL kuntaosuuden alijäämä	0	0	1 260	0
Muut siirtovelat	21 478	21 040	5 271	5 349
Siirtovelat yhteensä	132 923	125 725	75 039	64 942

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Omaisuuksivakuudelliset velat

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	110 707	116 974		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	374 726	173 084	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	420 466	449 662		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	745 289	868 778	0	0
Annetut kiinnitykset yhteensä	1 120 015	1 041 862	0	0
Velat, joiden vakuudeksi pantattu osakkeita				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	10 106		
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0	23 726	0	0
Pantatut osakkeet yhteensä	0	23 726	0	0

Muiden omien sitoumusten ja konserniyhteisön puolesta annetut vakuudet

Vakuudet				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	5 763	5 874	580	0
Vakuudet yhteensä	5 763	5 874	580	0

Vuokravastuut

Vuokravastuut				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	29 452	26 634	46 620	44 679
Myöhemmin maksettavat	151 897	157 365	459 360	466 825
Vuokravastuut yhteensä	181 350	183 999	505 980	511 504
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	32 980	30 535	15 364	12 306
Myöhemmin maksettavat	181 427	189 615	33 826	27 770
Leasingvastuut yhteensä	214 407	220 150	49 189	40 076
Vuokravastuut yhteensä	395 756	404 149	555 169	551 580

Vuokravastuut ilmoitettu ilman arvonlisäveroa. Kaupungilla ei ole PPP-hankkeita (public-private partnerships).

Annetut vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen lainojen ja leasingvastuiden puolesta				
Kaupunginvaltuuston myöntämät takauslimiitit yhteensä			679 783	679 783
Takausvastuun määrä sopimusten alussa			464 981	481 393
Jäljellä oleva takausvastuun määrä 31.12.2020			314 333	354 551
Takaukset muiden puolesta				
Kaupunginvaltuuston myöntämät takauslimiitit yhteensä	133 121	125 789	82 131	74 799
Takausvastuun määrä sopimusten alussa	92 606	78 954	41 616	27 964
Jäljellä oleva takausvastuun määrä 31.12.2020	83 374	75 317	32 384	24 327

Muut vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
1 000 €	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 559 424	1 373 627
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	972	904

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut				
Urakkasopimukset	201 818	56 406	41 656	42 525
Maankäyttösopimukset	772	3 324	772	2 592
Muut sopimukset	116 145	75 529	20 272	4 428
Sopimusvastuut yhteensä	318 735	135 259	62 700	49 545
Arvonlisäveron palautusvastuu	51 978	54 313	0	0
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt yhteensä	370 713	189 572	62 700	49 545

Johdannaiset

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Korkojohdannaiset				
Vantaan kaupunki				
Koronvaihtosopimus (nk. basis swap)				
Koronvaihtosopimus on tehty korkoriskin suojaamiseksi. Kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimuksen alkamispäivä 14.11.2012 ja päättymispäivä 14.11.2022. Sopimus on kertalyhenteinen.				
Pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000	20 000	20 000	20 000
Koronvaihtosopimus (nk. basis swap)				
Koronvaihtosopimus on tehty korkoriskin suojaamiseksi. Kaupunki kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, alkamispäivä 14.11.2016 ja päättymispäivä 14.11.2022. Sopimus on kertalyhenteinen.				
Pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000	20 000	20 000	20 000
Nimellisarvot yhteensä	40 000	40 000	40 000	40 000
Markkina-arvo (basis swapit kumoavat toisensa, jolloin positio on suljettu)	0	0	0	0

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 5.6.2017 - 5.6.2023.				
Nimellisarvo	10 000	10 000		
Käypä arvo	-429	-511		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 16.12.2016 - 16.12.2026.				
Nimellisarvo	15 000	15 000		
Käypä arvo	-1 789	-1 596		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing)				
korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko				
(6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 2.1.2017 - 11.12.2026.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	-1 923	-1 630		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing)				
korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko				
(6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 7.7.2015 - 7.7.2025.				
Nimellisarvo	15 000	15 000		
Käypä arvo	-1 293	-1 216		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 1.12.2017 - 1.12.2021.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	-341	-595		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 1.6.2017 - 1.6.2023.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	-858	-1 020		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 18.5.2018 - 19.5.2025.				
Nimellisarvo	7 000	7 000		
Käypä arvo	-368	-297		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 4.6.2018 - 3.6.2025.				
Nimellisarvo	14 000	14 000		
Käypä arvo	-683	-562		

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 19.6.2019 - 19.6.2029.				
Nimellisarvo	11 900	13 300		
Käypä arvo	-290	-97		
Jatkettava koronvaihtosopimus 8+8v				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 7.7.2015 - 7.7.2031.				
Nimellisarvo		10 000		
Käypä arvo		-1 075		
Jatkettava koronvaihtosopimus 10+10v				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing9				
korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko				
(6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 16.6.2015 - 18.6.2035.				
Nimellisarvo		30 000		
Käypä arvo		-4 598		
Jatkettava koronvaihtosopimus 10+10v				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing9				
korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko				
(6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 17.6.2015 - 18.6.2035.				
Nimellisarvo		20 000		
Käypä arvo		-2 762		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 16.12.2020 - 16.6.2025.				
Nimellisarvo	30 000			
Käypä arvo	-1 621			
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 17.12.2020 - 17.6.2025.				
Nimellisarvo	20 000			
Käypä arvo	-1 080			
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 7.10.2020 - 7.7.2023.				
Nimellisarvo	10 000			
Käypä arvo	-346			
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 10.12.2020 - 11.6.2035.				
Nimellisarvo	20 000			
Käypä arvo	-3 893			

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty tulevan lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 5.6.2023 - 3.12.2037.				
Nimellisarvo	34 000			
Käypä arvo	-3 179			
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty tulevan lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 10.6.2025 - 11.6.2035.				
Nimellisarvo	30 000			
Käypä arvo	-4 399			
VAV-konserni				
Koronvaihtosopimukset 1-4				
Koronvaihtosopimukset on tehty korkotukilainojen korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (12 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja. Sopimukset erääntyvät 2025.				
Sopimuksen lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	19 137	19 329		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 342	-1 197		
Koronvaihtosopimukset 5-10				
Koronvaihtosopimukset on tehty korkotukilainojen korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja. Sopimukset erääntyvät 2025.				
Sopimuksen lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	24 980	25 518		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 693	-1 474		
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 1029580ST/R050				
Koronvaihtosopimus on purettu vastakaupalla; sopimus 20671916SA.				
Sopimus erääntyy 31.10.2022.				
Sopimuksen nimellisarvo	2 928	2 928		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-355	-413		
Koronvaihtosopimus 1198312ST/R055				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi välille 0-6%.				
Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan.				
Sopimus erääntyy 9.1.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	488	683		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-37	-50		
Koronvaihtosopimus 35177409ST				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 2.1.2022.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 904	3 904		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-96	-178		

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Korkojohdannaiset				
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 281053/40493218ST				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 3.3.2036.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 554	3 787		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-378	-278		
Koronvaihtosopimus 20671916SA				
Koronvaihtosopimuksella on purettu sopimus 1029580ST/R050. Sopimus erääntyy 31.10.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 928	2 928		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	406	442		
Koronvaihtosopimus 62163/IRS				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 15.1.2021.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	390	521		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-2	-19		
Koronvaihtosopimus 1595524/2202015				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 3.3.2036.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 554	3 787		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-402	-304		
Koronvaihtosopimus 1488390/2033453				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 15.6.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	4 880	4 880		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-148	-162		
Koron- ja valuutanvaihtosopimus 1012761/1275143				
Koron- ja valuutanvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi ja SEK-määräinen laina EUR-lainaksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 6.7.2026.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	148	173		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-12	-22		
Koronvaihtosopimus 2031031/3539700				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 25.7.2029.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	5 856	5 856		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-539	-353		

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Korkojohdannaiset				
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 2031033/3539706				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 18.6.2029.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	5 631	5 856		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-497	-355		
HUS kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 1				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi 15.9.2022 asti. Osa lainan pääomasta on suojattu. Koronmaksupäivät vastaavat puolivuositain lainasopimusta suojausajanjaksolla. Lainan korkokausi on 6 kk, suojausajan korkokausi on 3 kk. Korkoherkkyys: korkotason nousu yhdellä korkopisteellä vähentäisi negatiivista markkina-arvoa 1784,03 euroa. Negatiivisten kassavirtojen suoritukset ajoittuvat vuosille 2021-2022.				
Nimellisarvo	1 193	1 193		
Käypä arvo	-37	-56		
Koronvaihtosopimus 2				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi 15.12.2021 asti. Osa lainan pääomasta on suojattu. Koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla. Rahoituslaitoksella on purkuoikeus 6 kuukauden välein. Korkoherkkyys: korkotason nousu yhdellä korkopisteellä vähentäisi negatiivista markkina-arvoa 1003,75 euroa. Negatiivisten kassavirtojen suoritukset ajoittuvat vuodelle 2021.				
Nimellisarvo	1 193	1 193		
Käypä arvo	-25	-39		
Eteva kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 1161642/1512514				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 7.11.2022				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	386	435		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-26	-41		

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Korkojohdannaiset				
Kärkulla kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty Kuntarahoituksen lainojen korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja eräpäivä vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 5.2.2021				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	47	63		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	-		
Korkojohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä	398 099	317 335	40 000	40 000
Markkina-arvot yhteensä	-27 675	-20 458	0	0
Valuuttajohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Valuuttajohdannaisilla suojaudutaan dollarin arvonmuutoksilta.				
Ostojohdannaiset				
Nimellisarvo (USD)	1 005	2 155		
Käypä arvo (EUR)	-55	98		
Myyntijohdannaiset				
Nimellisarvo (USD)	-215	-755		
Käypä arvo (EUR)	9	-13		
Valuuttajohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (USD)	790	1 400	0	0
Markkina-arvot yhteensä (EUR)	-46	85	0	0
Sähkøjohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Yhtiön avoinna oleva sähkøjohdannaispöytäkirjat ovat Nasdaq Commodities -pörsissä noteerattuja sähkøjohdannaispöytäkirjoja ja -forwardeja. Sähkøjohdannaisilla on suojattu tulevien erittäin todennäköisten sähkön spot-hintaisten hankintojen hintariskiä. Sähkøjohdannaispöytäkirjojen avoinna oleva nettovolyyymi on johdannaispöytäkirjojen juoksuaikana alempi kuin ennustettu erittäin todennäköinen spot-hintaisten hankintojen määrä.				
Ostojohdannaiset				
Nimellisarvo (GWh)	9	145		
Käypä arvo (EUR)	36	522		
Myyntijohdannaiset				
Nimellisarvo (GWh)	-70	-57		
Käypä arvo (EUR)	9	-287		

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Sähköjohdannaiset				
HUS-kuntayhtymä				
Sähköjohdannaiset hankitaan suojaamistarkoituksessa. Sähköjohdannaisilla suojaudutaan fyysisen sähkönhankinnan hintavaihteluita vastaan. Sopimuksia on 28 kpl ja ne on tehty kalenterivuosille 2021, 2022, 2023 ja 2024.				
Ostettu (GWh)	33	29		
Käypä arvo	-54	84		
Sähköjohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (GWh)	-28	117	0	0
Markkina-arvot yhteensä (EUR)	-9	319	0	0
Muut hyödykejohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Hiilijohdannaiset				
Polttoainejohdannaisilla on suojattu polttoaineiden hintariskin vaikutusta yhtiön tulokseen				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	12 000	21 000		
Käypä arvo (EUR)	106	-442		
Myyntijohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	0	-3 000		
Käypä arvo (EUR)	0	80		
Päästöoikeusjohdannaiset				
Päästöoikeusjohdannaisilla on suojattu päästöoikeuden hintariskin vaikutusta yhtiön tulokseen				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	38 000	55 000		
Käypä arvo (EUR)	316	-85		
Muut hyödykejohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (tonnia)	50 000	73 000	0	0
Markkina-arvot yhteensä (EUR)	422	-447	0	0

Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöoikeudet

Päästöoikeudet				
	2020		2019	
	tCO ₂	1 000 €	tCO ₂	1 000 €
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.	110 470		239 102	
Päästöoikeuksien ostot	72 133	-681	140 737	-714
Toteutuneiden päästöjen määrä	-103 082		-269 369	
Päästöoikeuksien myynnit	-85 000	1 911	0	0
Myönnettyjen päästöoikeuksien muutos	-562		0	
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	-6 041		110 470	

4.5 Ympäristötilinpitoa koskevat liitetiedot

Ympäristötilinpito Vantaalla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolausannon kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävä kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Ympäristötilinpidossa on kaupunkiorganisaation lisäksi tytäryhteisöistä mukana Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, Vantaan Työterveys Oy, Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitos sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen Vantaan osuus.

Vantaan ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2020 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 1,4 miljoonaa euroa. Eniten tuottoja tuli ilmastonsuojelun hankeavustuksista ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

Ympäristökulut vuonna 2020 olivat yhteensä 31,6 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja, kuten ympäristötyöhön liittyviin henkilöstökuluihin.

Ympäristöinvestoinnit olivat hieman alle 2,7 miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmastonsuojeluun, etenkin Vantaan ratikan ja pyöräilyn laatuikäytävien suunnitteluun ja toteutukseen.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit						
1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Ulkoilmansuojelu	5	7	1 541	1 225	0	35
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	2 571	847	0	0
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	0	0	4 581	2 775	47	25
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	1	2 279	216	0	0
Melun ja tärinän torjunta	0	0	41	34	0	50
Luonnonsuojelu ja maisemanhoito	0	0	144	32	51	52
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	59	118	3 101	1 586	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	0	0	15 014	16 400	0	100
Ilmastonsuojelu	1385	799	2 329	1 535	2 565	264
Ympäristötoiminta yhteensä	1449	924	31 600	24 650	2 663	526
Verot, Investointien poistot	0	0	2 135	2 851	0	0
Kaikki yhteensä	1 449	924	33 735	27 501	2 663	526

Ympäristotaloudelliset tunnusluvut

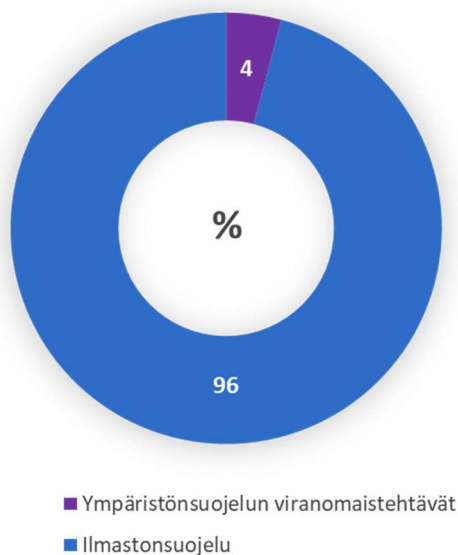
Ympäristotaloudelliset tunnusluvut		
	2020	2019
Tuotot		
Ympäristötuotot / toimintatuotot	0,6 %	0,4 %
Ympäristötuotot / asukas	6,1 €	4,0 €
Kulut		
Ympäristökulut + poistot / toimintakulut + poistot	2,1 %	1,8 %
Ympäristökulut + poistot / asukas	142,2 €	117,6 €
Investoinnit		
Ympäristöinvestoinnit / kokonaisinvestoinnit	1,8 %	0,3 %
Ympäristöinvestoinnit / asukas	11,2 €	2,2 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksettu ympäristötulo.

Vuonna 2020 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 1,4 miljoonaa euroa. Ne kattoivat 0,6 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 6,1 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristötuottojen jakauma

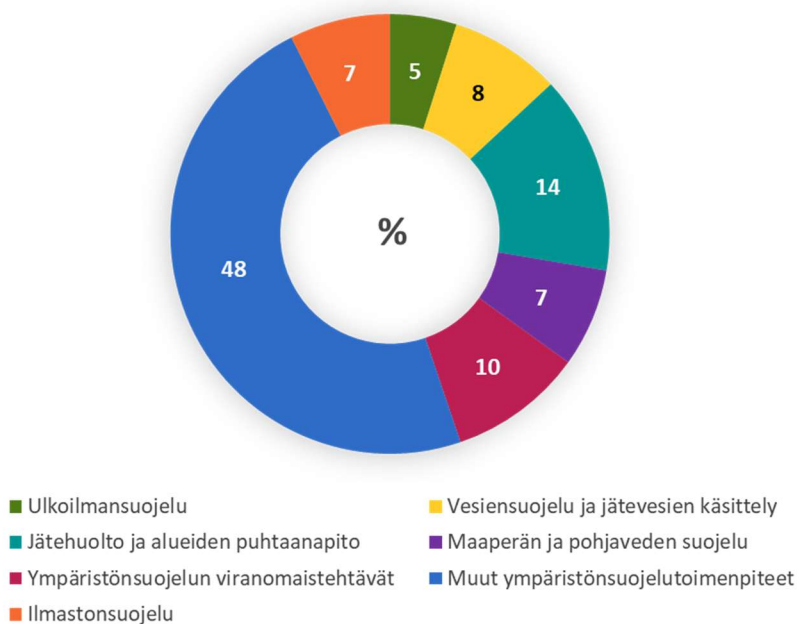
Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vuonna 2020 Vantaalla valtaosa kaikkiaan 31,6 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet. Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 4,5 miljoonaa euroa ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut 3,1 miljoonaa euroa. Ympäristökulut olivat 2,1 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 142,2 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristökulujen jakauma ilman veroja ja investointien poistoja

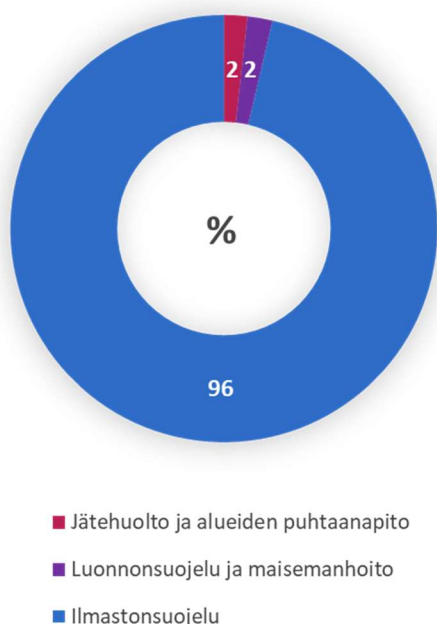

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit ovat meno, joka syntyy hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelutason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestäväen käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja noin 2,7 miljoonalla eurolla. Investointiavustuksia ratikkaan ja pyöräilyn laatuikäytävään (Tikkurila Hakunila) saatiin Traficomilta 678 000 euroa. Eniten investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin. Ympäristöinvestoinnit olivat 1,8 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 11,2 eurolla asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristöinvestointien jakauma

Ulkoilman suojelu

Kuntatekniikan keskus sai tuloja pölynsidontatöistä yksityistiekuntien teillä 4 600 euroa. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2020 ei ollut.

Vuoden 2020 ulkoilman suojelun kulut, 1,5 miljoonaa euroa, tulivat lähes kaikki kuntatekniikan keskuksen katujen kevätharjauksen ja pölynsidonnan henkilöstökuluista, palveluiden ostoista sekä aineista ja tarvikkeista.

Investointeja ulkoilman suojeluun ei vuonna 2020 ollut.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vuonna 2020 ei ollut tuloja vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn 2,6 miljoonan euron kuluista koostui palveluiden ostosta tilakeskuksessa vuonna 2020.

Investointeja vesiensuojeluun ei vuonna 2020 ollut.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta ei saatu tuloja vuonna 2020.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2020 yhteensä 4,6 miljoonaa euroa. Kuntatekniikan keskuksen suuri kuluerä koostui ympäristön siivoamisen ja töhryjen poistoon liittyvistä kuluista kuten edellisenäkin vuonna. Loput kuluista koostuivat suurelta osin lietteen käsittelymaksuista, kompostointikuluista, jätevesimaksuista ja jätteen käsittelymaksuista.

Investointeja jätehuoltoon ja roskaantumiseen ei vuonna 2020 ollut.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Vuonna 2020 maaperän ja pohjaveden suojelusta ei ollut tuottoja vuonna.

Maaperän ja pohjaveden suojelun 2,3 miljoonan euron kuluista suurin osa muodostui kiinteistöt ja asumisen yksikön sekä kuntatekniikan keskuksen maaperän kunnostuksen konsulttikuluista ja konetyöistä kunnostuskohteissa.

Investointeja jätehuoltoon ja roskaantumiseen ei vuonna 2020 ollut.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2020.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut, 40 605 euroa, muodostuivat vuonna 2020 meluselvityksistä ja henkilöstökustannuksista.

Melun ja tärinän torjuntaan ei ollut investointeja vuonna 2020.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja ei ollut luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta vuonna 2020.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut, 144 270 euroa, muodostuivat vuonna 2020 pääasiassa monista konsulttiselvityksistä, kuten yleiskaavan luontovaikutusten arvioinnin täydennyksestä ja yleiskaavan Natura-arvioinnista sekä useista luonto- ja luontotyyppikartoituksista.

Vantaan kaupungin investoinnit luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun olivat 50 505 euroa, joilla ostettiin luonnonsuojelualuetta Riipilästä.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat vuonna yhteensä lähes 59 388 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat vuonna 2020 noin 3,1 miljoonaa euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2020.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kulut koostuvat pääasiassa henkilöstökuluista sekä ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökuluista. Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista 15 miljoonan euron kuluista suurin osa on sivistystoimen toimialan henkilöstömenoja

Muista ympäristönsuojelutoimista ei saatu tuloja vuonna 2020.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2020.

Ilmastonsuojelu

Vuonna 2020 Investointiavustukset Traficomilta ratikkaan ja pyöräilyn laatukäytävään Tikkurilan ja Hakunilan välillä toivat tuloja 678 000 euroa. Suuren tuloeran muodosti myös tilakeskuksen ESCO-hankkeiden energiansäästötoimien tuomat tulot, joiden arvioitiin vuonna 2020 olleen 483 625 euroa.

Ilmastonsuojelun kulut olivat vuonna 2020 yhteensä 2,3 miljoonaa euroa, joista ESCO-hankkeiden investointien leasing-vuokrat olivat 483 625 euroa. Kuluja tuli myös kävelyn ja pyöräilyn edistämisestä, vihertehokkuuslaskurin päivittämisestä ja erilaista konsulttitöistä, kuten selvityksestä pääkaupunkiseutujen hiilinieluista ja varastoista. Lisäksi kuluja syntyi ilmastonsuojelutyön virkamiesten ja hankehenkilökunnan palkkakustannuksista.

Ilmastonsuojeluun liittyvät investointikulut koostuivat vuonna 2020 ratikan suunnittelun kuluista sekä pyöräilyn laatukäytävien suunnittelusta ja toteutuksesta. Lisäksi investointirahoista maksettiin LED-valoprojektit useisiin kouluihin ja päiväkoteihin sekä Hakunilan kalliosuojaan. Maalämpöprojektit Askiston kouluun ja Maitorpan päiväkotiin vaativat investointirahoja vuonna 2020 yhteensä 605 000 euroa. Maalämpöprojekteille on anottu ARA-avustusta 25 prosenttia investointikuluista.

Ympäristöverot ja ympäristövastuut

Vuonna 2020 maksettiin ympäristöperusteisia polttoaine- ja sähköveroja yhteensä 2,1 miljoonaa euroa.

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12. henkilötötyövuosina		
	2020	2019
Kaupunkistrategia ja johto	996	176
Konserni- ja asukaspalvelut *)	-	836
Kaupunkikulttuuri **)	680	-
Kasvatus ja oppiminen	5 063	5 567
Sosiaali- ja terveystoimi	3 041	2 887
Kaupunkiympäristö	599	577
Yhteensä	10 379	10 043

Lähde: Kompassin henkilöstömääräraportti

*) Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala on lakkautettu 31.12.2019. Henkilöstö siirtyi pääosin Kaupunkistrategia ja johto sekä Kaupunkikulttuurin toimialoille 1.1.2020.

**) Kaupunkikulttuurin toiminta on käynnistynyt 1.1.2020. Kasvatus ja oppiminen -toimialalta siirtyi henkilöstöä pääosin Kaupunkikulttuurin toimialalle 1.1.2020.

Henkilöstön lukumäärään on laskettu vakituiset, määräaikaiset sekä työllistetyt. Osa-aikainen henkilöstö on muutettu kokoaikaisiksi yleisohjeen mukaisesti. Toimintakertomuksen luvussa 1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö on ilmoitettu henkilöstön lukumäärä vuoden lopussa jaoteltuna vakinaisiin, määräaikaisiin ja työllistettyihin.

Henkilöstökulut		
1 000 €	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	529 330	508 476
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	2 511	3 879
Henkilöstökulut yhteensä	531 841	512 355

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
1 000 €	2020	2019
Kansallinen kokoomus Vantaa	66	82
Kansallinen Kokoomus Uusimaa	1	1
Suomen Keskusta Vantaa	11	16
Perussuomalaiset	13	16
Vantaan siniset ry	2	4
Perussuomalaiset Uusimaa	0	2
Suomen Kristillisdemokraatit	15	14
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Uusimaa	2	3
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	103	120
Suomen ruotsalainen kansanpuolue Vantaa	10	12
Vihreä liitto Vantaa	62	72
Vihreä Uusimaa ry	1	1
Vasemmistoliiton Vantaan Kunnallisjärjestö Ry	29	39
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	314	381

Tilintarkastajan palkkiot		
1 000 €	2020	2019
Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	43	74
Muut palkkiot	17	19
Palkkiot yhteensä	60	93

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet

Liitetietona on esitetty tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin (tytäryhtiöt/osakkuusyhtiöt) kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Liitetietona on esitetty myös tavanomaisin ehdoin intressitahojen kanssa toteutetuista toimista niiden osapuolet ja toimien arvot, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Tietoja yksittäisistä liiketoimista on yhdistelty, ellei tietojen erillinen esittäminen ole välttämätöntä arvioitaessa liiketoimen vaikutusta kunnan taloudelliseen asemaan.

Liiketoimi on varovaisuusperiaatetta noudattaen pidetty oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tarpeellisenä esittää, kun liiketoimen arvo on vähintään miljoona euroa (alv 0 %). Tietoja yksittäisistä liiketoimista on tarpeen mukaan yhdistelty, jotta kokonaisuuteen liittyvä oikea ja riittävä kuva on välitetty.

VAV Yhtymä -konserni

Kaupunki omistaa VAV Yhtymä Oy:n (entinen VAV Asunnot Oy) koko osakekannan. VAV Yhtymä -konsernissa on tällä hetkellä tytäryhtiöinä VAV Palvelukodit Oy ja VAV Asunnot Oy, johon siirrettiin liiketoimintasiirrolla käyttö- ja luovutusrajoitusten alaiset asuinkiinteistöt käsittävä liiketoiminta. Tilivuoden 2020 aikana VAV-konserni on myynyt Vantaan kaupungille palveluita yhteensä Tilivuoden 2020 aikana kaupunki on vuokrannut VAV Palvelukodit Oy:n asuntoja ja palvelutiloja erillisillä vuokrasopimuksilla yhteensä 6 101 820,41 euron (alv 0 %)

arvosta. VAV Asunnot Oy ja VAV Yhtymä Oy ovat perineet vuonna 2020 eri vuokrasopimusten perusteella kaupungilta 3 261 855,61 euroa. Perityt vuokrat on määritetty omakustannusperiaatteella ARA-ehtojen mukaisesti.

VAV Asunnot Oy on ostanut kaupungilta Perintökuja 9:n (92-52-121-2) tontin ARA-hintaan 3 304 653,00 euroa ja Lipstikkakuja 2:n (92-72-214-3) tontin ARA-hintaan 1 062 100,00 euroa. Ostoja kaupungilta, sisältäen edellä mainittujen tonttien ostot, on kaikkiaan 4 738 112,64 euroa.

- Kaupunginhallitus 22.10.2018 päätti (§ 24) allekirjoittaa VAV Asunnot Oy:n kanssa maankäyttösopimuksen, kunnallisteknisen rakentamissopimuksen ja esisopimuksen määräalojen vaihdosta. Yhtiö maksoi osana kokonaisuutta kaupungille MRL 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 1 048 628 euroa. Maankäyttösopimuksessa ja muissa järjestelyyn liittyvissä sopimuksissa on noudatettu Vantaan kaupungin yleisesti soveltamia ehtoja.
- Kaupunginvaltuusto 24.9.2018 päätti (§ 6), että kaupungin VAV Asunnot Oy:n (nyk. VAV Yhtymä Oy, y-tunnus 0640915-7) lainojen vakuudeksi myöntämät, päätöksessä yksilöidyt, omavelkaiset takaukset siirretään VAV Ara-asunnot Oy:lle (nyk. VAV Asunnot Oy, y-tunnus 2903526-6) liiketoimintasiirrossa siirtyvien normaاليةhtoisten rahalaitoslainojen vakuutena. Kaupunginvaltuusto päätti periä VAV Ara-asunnot Oy:ltä vuosittain 0,5 %:n takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jokaisen vuoden 1. päivänä jäljellä olevasta pääomasta, ja vaatia VAV Asunnot Oy:tä allekirjoittamaan VAV Ara-asunnot Oy:n osakkeiden omistusta koskevan kovenantin, jonka mukaisesti VAV Asunnot Oy:n omistuksessa tulee olla 100 % VAV Ara-asunnot Oy:n osakkeista ja äänioikeudesta koko takausvastuun ajan.
- Kaupunginhallitus 17.9.2018 päätti (§ 15) samaan järjestelyyn liittyen siirtää vastaavasti asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta myönnettyt päätöksessä yksilöidyt lainat siten, että lainat siirtyvät osana sitä liiketoimintaa, johon ne kohdistuvat. Kaupunginhallitus päätti edellyttää lainojen siirrolle, että VAV Asunnot Oy (nyk. VAV Yhtymä Oy) allekirjoittaa VAV Ara-asunnot Oy:n (nyk. VAV Asunnot Oy:n) osakkeiden omistusta koskevan kovenantin, jonka mukaisesti emon omistuksessa tulee olla 100 % tytäryhtiön osakkeista ja äänioikeudesta koko laina-ajan.

VAV Asunnot Oy:lle annetut lainat, 31.12.2020 pääomaltaan yhteensä 29 234 739,53 euroa, on myönnetty yhtiön harjoittamaa sosiaalista asuntotuotantoa varten. Varoilla on toteutettu ARA:n tukemaa luovutus- ja käyttörajoitusten alaista asuntorakentamista. Kyse ei ole sellaisesta taloudellisesta toiminnasta, joka vääristäisi taikka uhkaisi vääristää kilpailua tai joka vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Lainat ovat siirtyneet entisine ehtoineen ja yhdessä niiden luovutus- ja käyttörajoitusten alaisten kiinteistöjen kanssa, joihin ne kohdistuvat siten kuin ARA edellyttää. Lainoihin ei sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä. Lainat ovat oman pääoman ehtoisia tertiäärilainoja, joiden kulloisestakin pääomasta yhtiö maksaa kaupungille 4 %:n korkoa.

VTK Kiinteistöt -konserni

Kaupunki omistaa VTK Kiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa toimitilapalveluja kaupunkikonsernin käyttöön. Se on voimassa oleviin sopimuksiin liittyen laskuttanut kaupungilta tilivuoden 2020 aikana kaikkiaan 20 623 051,41 euroa (alv 0 %) pääasiassa vuokrina. Vuonna 2015 on tarkistettu, että yhtiön ja kaupungin väliset vuokrasopimukset ovat markkinaehtoisia.

- Tekninen lautakunta 24.3.2015 päätti (§ 14) vuokrata ns. liikuntalaitoskiinteistöt yhtiöltä. Vuokra-aika on 1.1.2015–31.12.2024, minkä jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana 12 kuukauden irtisanomisajalla.
- Tekninen lautakunta 30.1.2018 päätti (§ 8) hyväksyä laajennukset kaupungin ja VTK Kiinteistöt Oy:n väliseen liikuntakiinteistöjä koskevaan vuokrasopimukseen.
- Tekninen lautakunta 20.3.2018 päätti (§ 14) allekirjoittaa Ylästön koulun laajennusta ja muutosta koskevan vuokrasopimuksen. Vuokra-aika on 1.8.2019–31.7.2039.

- Tekninen lautakunta 6.11.2018 päätti (§ 15) hyväksyä muutoksia VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa tehtäviin vuokrasopimuksiin.
- Tekninen lautakunta 2.4.2019 päätti (§ 15) hyväksyä muutoksen VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa tehtävään vuokrasopimukseen siten, että vuokra-aika alkaa 1.1.2018 ja päättyy 31.12.2032, minkä jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana 12 kuukauden irtisanomisajalla.
- Tekninen lautakunta 2.12.2020 päätti (§ 7) hyväksyä VTK Kiinteistöt Oy:ltä vuokrattavien toimitilojen pääomavuokran laskentamallin muutoksen. Laskentamallia muutettiin paremmin yleistä korkotasoa vastaavaksi. Uusi pääomavuokran laskentamalli vähentää VTK Kiinteistöt Oy:n vuokratuloja vuodesta 2021 alkaen noin 1,1 milj. euroa vuodessa.

VTK Kiinteistöt Oy:lle ja sen kokonaan omistamille tytäryhtiöille kaupunki on myöntänyt asuntolainarahastosta lainaa seuraavasti:

- VTK Kiinteistöt Oy (ent. Kivistön Pysäköinti Oy, sulautunut VTK Kiinteistöt Oy:öön 30.6.2018), lainaa jäljellä 1 800 000 euroa per 31.12.2020. Lainasta peritään korkoa euribor 6 kk + 0,50 % sekä sen lisäksi vuotuista luottoprovisiota 0,50 % kulloisenkin kalenterivuoden 1. päivänä auki olevasta lainapääomasta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kaupungin arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

A-Tulkkauk Oy

Kaupunki omisti 4.1.2021 asti A-Tulkkauk Oy:n osakekannasta 99,6 %. Kaupunginhallitus 6.10.2014 (§ 15) päätti toiminnan yhtiöittämisen yhteydessä yhtiön kanssa solmittavasta palvelusopimuksesta, joka oli ehtojensa mukaisesti voimassa 30.9.2018 asti. Sopimusta jatkettiin toistaiseksi voimassa olevana, yhden kuukauden irtisanomisajalla. Sopimuksen nojalla kaupunki on tilivuoden 2020 aikana ostanut yhtiöltä tämän toimialan mukaisia tulkkauk- ja käännöspalveluja 2 273 454,58 eurolla. Yhtiö on ollut tilikaudella 2020 sen omistavien julkisten hankintayksiköiden hankintalaissa tarkoitettu sidosyksikkö, mistä johtuu vaatimus toimia määräysvaltaa käyttävien hankintayksiköiden etujen mukaisesti. Yhtiö toimi tilikaudella 2020 kannattavasti eikä sen soveltamia kaupallisia ehtoja voida pitää epätavanomaisina.

Kaunialan Sairaala Oy

Kaupunki omistaa Kaunialan Sairaala Oy:n koko osakekannan. Osana vuonna 2006 toteutettuja järjestelyjä Vantaan kaupunki osti Kaunialan sairaalan kiinteistön rakennuksineen Sotainvalidien Veljesliitto ry:ltä. Sairaalatoinnista vastaava Kaunialan Sairaala Oy on kiinteistöllä kaupungin vuokralaisena. Kaupunki on ostanut yhtiöltä terveys- ja sosiaalipalveluita tilivuoden 2020 aikana yhteensä 15 286 091,75 euron arvosta. Ostot perustuvat Sotainvalidien Veljesliitto ry:n ja Vantaan kaupungin väliseen 15.12.2006 allekirjoitettuun sopimukseen.

Kaupunginhallitus päätti 8.2.2016 (§ 8) hyväksyä sairaalayhtiölle pysyväisluonteisen vuotuisen vuokrahuojenuksen 250 000 euroa 1.1.2015 alkaen johtuen vanhan päärakennuksen soveltumattomuudesta tuotantokäyttöön.

Kaupunginhallitus päätti 5.10.2020 (§ 14) myöntää Kaunialan Sairaala Oy:lle vuoden 2020 vuokraan kohdistuvan 200 000 euron vuokranalennuksen. Vuokranalennus myönnettiin koronavirusepidemiasta aiheutuneiden odottamattomien kustannusten vuoksi. Koronavirusepidemia levisi keväällä 2020 sairaalaan ja suuri osa sairaalan vakituisesta henkilöstöstä joutui karanteeniin huhtikuussa 2020. Merkittävää henkilökuntavajetta jouduttiin korvaamaan vuokrahenkilöstöllä. Yhtiö teki itse merkittäviä sopeutustoimia talouteensa ja lomautti hallinto- ja terapiahenkilöstöään siten, ettei tällä ole ollut vaikutusta hoitotoimintaan. Koska yhtiölle myönnetty vuokranalennus ei perustunut vuokrakohteen puutteellisuuteen, vaan koronavirusepidemian aiheuttamiin odottamattomiin kustannuksiin, on vuokranalennuksessa kokonaisuudessaan kysymys Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisesta valtiontuesta. Vuokranalennus myönnettiin vähämerkityksisenä tukena eli ns. de minimis -tukena. De minimis -tuen enimmäismäärä on 200 000 euroa kolmen peräkkäisen

verovuoden kuluessa. Tuen myöntämisessä noudatetaan Komission asetusta (EU) N:o 1407/2013, annettu 18 päivänä joulukuuta 2013, perustamissopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen. (Julkaistu EUVL nro L 352, 24.12.2013). Tuen saaja on kirjallisesti ilmoittanut, että se ei ole saanut kuluvan tai kahden aikaisemman verovuoden aikana muuta de minimis -tukea.

Yhtiö maksoi kiinteistöstä vuokraa 15.12.2006 allekirjoitetun sopimuksen ja myöhempien tarkistusten perusteella tilivuoden 2020 aikana kaikkiaan 895 158,31 euroa.

Vantaan Energia Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Energia Oy:n osakekannasta 60 %. Yhtiön toimialana on sähkö-, lämpö- ja maakaasuliiketoiminta sekä muu energianhuolto ja niihin liittyvä tuotteiden valmistus ja kauppa, energiapalvelut sekä alan muu liiketoiminta. Yhtiö on myynyt vuonna 2020 kaupungille sähköä 1,4 milj. euron arvosta ja kaukolämpöä 6,8 milj. euron arvosta. Vantaan Energia Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy on vuonna 2020 veloittanut kaupungilta sähkön verollista siirtomaksua 4,1 milj. euroa.

Kaupunginhallitus päätti 15.6.2020 (§ 12) antaa suostumuksensa panttauskieltosopimuksesta poikkeamiseen. Suostumuksen mukaan Vantaan Energia Oy:n voi keväällä 2015 allekirjoittamasta panttauskieltosopimuksesta huolimatta osana yrityskauppaa, jossa Vantaan Energian, Infranoden ja Kevan muodostama konsortio osti Fortumin Järvenpää–Tuusula -alueen kaukolämpöliiketoiminnan, pantata rahoittajille hankitun yhtiön osakkeet. Suostumus koski myös osakkeisiin liittyviä osinko- ja muita niihin rinnastettavia varallisuuspitoisia oikeuksia sekä mahdollisia osakaslainasaatavia ja hankittavaan kokonaisuuteen kuuluvien yhtiöiden antamaa rahoittajien edellyttämää vakuudenantoa.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa kaupunkikonsernille toimialansa mukaisia kiinteistöhoito-, puhtaus- ja ateriapalveluita.

- Tekninen lautakunta 19.5.2015 päätti (§ 28) hyväksyä kiinteistön hoito- ja kunnossapitopalvelua, tukipalveluja sekä ulkoalueiden hoitoa koskevan kiinteistöhoitosopimuksen, joka on ehtonsa mukaisesti ajanjaksolle 31.12.2020 asti
- Tekninen lautakunta 4.11.2020 päätti (§ 9) hyväksyä kiinteistön hoito- ja kunnossapitopalvelua, tukipalveluja sekä ulkoalueiden hoitoa koskevan kiinteistöhoitosopimuksen, joka on ehtonsa mukaisesti ajanjaksolle 1.1.2021 - 31.12.2025
- Hankintajohtaja on erillisillä päätöksillään päättänyt hallintosäännön 4 luvun 8 §:n 6. ja 7. kohtien mukaisen hankintatoimivaltansa nojalla kaupungin ateria- ja puhtauspalveluiden hankinnoista sekä kaupungin aula- ja vartiointipalveluiden hankinnoista.

Yhtiön laskutus kaupungille on tilivuoden 2020 aikana ollut 48,8 milj. euroa, joka jakautuu ateriapalveluihin 20,4 milj. euroa, puhtauspalveluihin 14,2 milj. euroa ja kiinteistöpalveluihin (sisältäen vartiointipalvelut) 14,2 milj. euroa.

Oy Apotti Ab

Vantaan kaupunki omistaa Oy Apotti Ab: osakekannasta 12,2 %. Yhtiön toimialana on tietojärjestelmäalan palvelutoiminta, ohjelmistojen ja laitteistojen hankinta, suunnittelu ja kehittäminen. Lisäksi yhtiö voi tarjota tietojärjestelmiin liittyvää konsultointia, koulutusta sekä tuki- ja käyttöpalveluita. Yhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omakustannushintaan. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille eikä se jaa osakkeenomistajille osinkoa. Mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.

Yhtiö on veloittanut kaupungilta vuoden 2020 aikana 13,0 milj. euroa, jotka perustuvat osakassopimukseen. Summasta 0,7 milj. euroa on Vantaan osuus yhtiön toimintakuluista ja 3,6 milj. euroa yhtiön poistoista. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannonaikaisia kustannuksia on laskutettu 7,5 milj. euroa ja muuta erillislaskutusta 0,3 milj. euroa. Lisäksi Vantaa on tehnyt 1,0 milj. euron arvoisen sijoituksen Oy Apotti Ab:n vapaan oman pääoman rahastoon

- Vs. Tietohallintojohtaja on 3.1.2017 § 2/2017 päättänyt allekirjoittaa Oy Apotti Ab:n kanssa tehtävän asiakas- ja potilastietojärjestelmää koskevan sopimuksen. Sopimus on voimassa määräaikaisena 10 vuotta, jonka jälkeen se on irtisanottavissa vuoden irtisanomisajalla.
- Kaupunginvaltuusto 14.12.2015 päätti (§ 8) myöntää Oy Apotti Ab:lle asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaa varten enintään 28 milj. euron määräisen Vantaan kaupungin omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä 202 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä yhtiön järjestelmähankintaa varten nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka. Vantaan kaupungin omavelkainen takaus ei ehtojensa mukaisesti koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/järjestelyistä. Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi, että Vantaan kaupunki pidättää oikeuden vaatia vastavakuuksia siinä tilanteessa, että yhtiön omistuspohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus käynnissä olevan palvelurakennemuutoksen seurauksena muuttuu. Kaupunginvaltuusto edellytti, että Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan edellä mainituissa olosuhteissa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja että Oy Apotti Ab:lle myönnettävä omavelkainen takaus pannaan täytäntöön kaupunginhallituksen erikseen hyväksymin tarkemmin ehdoin kuitenkin siten, että päätöksessä todetut edellytykset toteutuvat.
- Kaupunginhallitus 2.5.2016 päätti (§ 9) allekirjoittaa omavelkaisen takauksen vakuudeksi 12,70 %:n (8 890 000 euron) osuudelle Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:ltä nostamaa 70 000 000 euron suuruista lainaa.
- Kaupunginhallitus 13.8.2018 päätti (§ 15) allekirjoittaa omavelkaisen takauksen vakuudeksi 12,70 %:n (5 715 000 euron) osuudelle Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:ltä nostamaa 45 000 000 euron suuruista lainaa.
- Kaupunginhallitus 17.12.2018 päätti (§ 19) allekirjoittaa omavelkaisen takauksen vakuudeksi 12,70 %:n (9 525 000 euron) osuudelle Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:ltä nostamaa 75 000 000 euron suuruista lainaa.
- Kaupunginvaltuusto 11.11.2019 päätti (§ 3) myöntää Oy Apotti Ab:lle enintään 6 799 000 euron suuruisen kaupungin omavelkaisen takauksen asiakas- ja potilastietojärjestelmän jatkokehitystä varten yhtiön nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka. Vantaan kaupungin omavelkainen takaus ei ehtojensa mukaisesti koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/järjestelyistä. Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi, että Vantaan kaupunki pidättää oikeuden vaatia vastavakuuksia siinä tilanteessa, että yhtiön omistuspohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus käynnissä olevan palvelurakennemuutoksen seurauksena muuttuu.

Kaupunginvaltuusto edellytti, että Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan edellä mainituissa olosuhteissa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja että Oy Apotti Ab:lle myönnettävä omavelkainen takaus pannaan täytäntöön kaupunginhallituksen erikseen hyväksymin tarkemmin ehdoin kuitenkin siten, että päätöksessä todetut edellytykset toteutuvat.

- Kaupunginhallitus 24.2.2020 päätti (§ 7) allekirjoittaa omavelkaisen takauksen vakuudeksi 990 000 osuudelle Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:ltä nostamaa 12 000 000 euron suuruista lainaa.
- Kaupunginhallitus 4.5.2020 päätti (§ 7) tehdä 954 284 euron pääomasijoituksen Oy Apotti Ab:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.
- Kaupunginhallitus 10.8.2020 päätti (§ 19) allekirjoittaa omavelkaisen takauksen vakuudeksi 5 669 474 euron osuudelle Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:ltä nostamaa 50 000 000 euron suuruista lainaa.
- Kaupunginvaltuusto 19.10.2020 päätti (§ 5) myöntää Oy Apotti Ab:lle enintään 7 322 000 euron suuruisen kaupungin omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä 60,0 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä, Oy Apotti AB:n Kuntarahoitus Oyj:n kanssa perustamalle kuntayritystodistusohjelmalle. Takaus kattaa kuntayritystodistusohjelman alla liikkeeseenlaskettujen kuntayritystodistusten pääoman, korot ja liitännäiskulut. Oy Apotti Ab:n samanaikaisesti liikkeessä olevien kuntayritystodistusten yhteenlaskettu nimellisarvo on päätösesityksen mukaisesti enintään 60 milj. euroa. Vantaan kaupungin omavelkainen takaus ei ehtojensa mukaisesti koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/järjestelyistä. Kaupunginvaltuusto päätti myös kuolettaa aiemmin haetun yritysikiinnitys ja että Oy Apotti Ab panttaa myönnettävän ja aiemmin myönnettyjen takausten vastavakuudeksi uuden yritysikiinnityksen (Oy Apotti Ab, 2699989-5). Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi, että Vantaan kaupunki pidättää oikeuden vaatia vastavakuuksia siinä tilanteessa, että yhtiön omistuspohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus käynnissä olevan palvelurakennemuutostuksen seurauksena muuttuu. Kaupunginvaltuusto edellytti, että Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan edellä mainituissa olosuhteissa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. Kaupunginvaltuusto päätti valtuuttaa kaupunginjohtajan laatimaan ja allekirjoittamaan päätöksensä mukaisen takausjärjestelyn edellyttämät asiakirjat.

Vantaan Työterveys Oy

Vantaan työterveys Oy on Vantaan kaupungin kokonaan omistama yhtiö. Vantaan Työterveys Oy:llä on ollut voimassa oleva palvelusopimus työterveyshuoltopalveluiden tuottamisesta kaupungille 1.1.2020-31.12.2021. Yhtiö on laskuttanut Vantaan kaupunkia työterveyspalveluiden tuottamisesta vuonna 2020 yhteensä 2 989 133,01 euroa.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilinpäätös

5.1.1 Toimintakertomus

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ehkäisee onnettomuuksia laatimalla riskinarvioita, toteuttamalla turvallisuusviestintää, antamalla asiantuntijapalveluita, tekemällä tarkastuksia ja valvontaa, laatimalla suunnitelmia sekä varautumalla. Pelastuslaitos tuottaa turvallisuutta ylläpitämällä toimintavalmiutta ja suorittamalla pelastus- ja ensihoitotehtäviä sekä varoittamalla, rajoittamalla, suojaamalla, evakuoimalla ja varautumalla. Turvallisuutta tuotetaan ja ylläpidetään yhteistyössä muiden viranomaisten ja laitosten, alueen kuntien, järjestöjen, yritysten sekä kuntalaisten kanssa.

Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto järjestetään Vantaan kaupungin hallintosäännön määräyksen. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitos kuului kaupunkistrategian ja johdon toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkilöä.

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Korona vaikutti pelastuslaitoksen toimintaan. Ihmisten liikkumisen ja yhteiskunnan aktiivisuuden väheneminen pienensi tehtävien määrää 15 %:lla kolmen edellisen vuoden keskiarvoon verrattuna. Tiukimpien rajoitustoimien aikana, huhti-toukokuussa ja joulukuussa tehtäviä oli jopa kolmanneksen normaalia vähemmän. Henkilöstön toimintaa koskevat koronarajoitukset muuttivat normaaleja arkirutiineja, mutta toimivat hyvin. Pelastuslaitoksen henkilöstössä oli varsin vähän koronatartuntoja vuoden 2020 aikana.

Pelastustoimi on siirtymässä hyvinvointialueille hallituksen esityksen mukaisesti. Hallituksen esityksen perusteella Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue jakautuu Vantaa-Kerava ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueisiin. Jako vaikuttaa myös nykyisen pelastuslaitokseen, joka esityksen perusteella jaettaisiin kahteen osaan. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos haluaa kuitenkin jatkaa yhtenäisenä. Hyvinvointialueiden pelastustoimen valmistelu vie merkittävän osan pelastuslaitoksen voimavaroista vuosina 2021-2022.

Pelastuslaitoksella on yhteistoimintasopimukset ensihoidon toteuttamisesta Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa. Hyvinkään sairaanhoitoalueen yhteistoimintasopimus päivitettiin vuonna 2020. Valmistelussa oleva hyvinvointialue, pelastustoimi ja SOTE -ratkaisu vaikuttaa myös ensihoidon järjestämiseen.

Pelastuslaitos on kehittänyt toimintaansa vuosien 2019-2020 aikana kehittämishankkeen muodossa. Pelastuslaitos siirtyy vähitellen prosessimaiseen organisaatioon, jonka perusta on yhdessä tekeminen. Myös esimiestyöhön kiinnitetään huomiota ja siihen liittyen uusi hallinnollinen organisaatio alkoi 20.1.2020, mutta korona on viivästyttänyt kehittämishankkeen etenemistä. Myös Vantaan kaupungin organisaatio muuttui vuoden 2020 alussa.

Työajan poikkeusluvat tulivat Lounais-Suomen aluehallintovirastosta marras-joulukuussa ja niissä oli uusia lupaehtoja, jotka vaikeuttavat työvuorosunnittelua ja aiheuttavat kustannuspaineita.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta johtaa pelastusjohtaja johtoryhmän avustuksella. Liikelaitoksen johtoryhmään kuuluu pelastusjohtaja, kaksi pelastuspäällikköä, riskienhallintapäällikkö, ensihoitopäällikkö ja viestintäpäällikkö sekä talouspäällikkö, jonka palvelut ostetaan Vantaan kaupungilta. Vuoden alusta johtoryhmässä on

toiminut myös työsuojeluvaltuutettu henkilöstön edustajana. Toimistossa työskentelee palvelusihteeri ja kaksi toimistosihiteeriä.

Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio on tehty kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle.

Tuloslaskelman talousarviovertailu

Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Tavoite saavutettiin liikeylijäämällä 821 117,73 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui rahoitustuottojen ja poistoerokirjausten jälkeen 1 139 197,10 euroa.

Pelastustoimen osalta liikevaihto oli 29,3 milj. euroa (28,4 milj. euroa vuonna 2019). Liikevaihto ylittyi 0,1 milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,3 milj. euroa (0,3 milj. euroa vuonna 2019). Toimintakulut olivat 27,3 milj. euroa (27,1 milj. euroa vuonna 2019). Tästä materiaali- ja palveluostoja oli 4,2 milj. euroa (4,4 milj. euroa vuonna 2019), henkilöstökuluja 18,1 milj. euroa (17,8 milj. euroa vuonna 2019) ja liiketoiminnan muita kuluja 4,9 milj. euroa (4,9 milj. euroa vuonna 2019). Toimintakulut alittivat talousarvion 0,5 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämä oli 874 612,98 euroa.

Ensihoidon osalta talousarvio toteutui. Liikevaihto oli 10,8 milj. euroa (10,3 milj. euroa vuonna 2019). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,7 milj. euroa. Hyvinkään sairaanhoitoalueelle palautetaan tuloja yhteistoimintasopimuksen mukaisesti, 2,2 milj. euroa (1,9 milj. euroa vuonna 2019). HYKS-Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,6 milj. euroa (1,7 milj. euroa vuonna 2019). Ensihoidon toimintakulut olivat 10,7 milj. euroa (10,3 milj. euroa vuonna 2019). Materiaalien- ja palveluiden osuus oli 1,1 milj. euroa (1,0 milj. euroa vuonna 2019), henkilöstökulujen 8,7 milj. euroa (8,3 milj. euroa vuonna 2019) ja liiketoiminnan muiden kulujen 0,9 milj. euroa (1,0 milj. euroa vuonna 2019).

Rahoitusosan talousarviovertailu

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 199 920,98 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos -1 408 154,14 euroa laskee rahavarojen määrän 2 400 571,84 euroon.

Investointiosan talousarviovertailu

Investointien sitova tavoite toteutui. Investointeihin kului 2 218 852 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuksien 136 000 euroa ja autojen myynnistä kertyneiden luovutusvoittojen 53 083 euroa jälkeen olivat 2 029 768 euroa.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä vuoden 2020 lopussa oli 475, joista määräaikaaisia 42. Henkilöstön määrä väheni 20 henkilöllä vuoteen 2019 verrattuna. Henkilöstökulut olivat vuonna 2020 yhteensä 26 822 359 euroa.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Pelastuslaitoksen tavoitteiden toteutumista, varojen käyttöä ja tuloksellisuutta valvotaan säännöllisellä raportoinnilla. Vantaan kaupungille ja muille kunnille raportoidaan osavuosisikatsauksien yhteydessä. Palveluyksiköiden ja toimistojen tuloksia seurataan osavuosisikatsauksien yhteydessä. Henkilökohtaisten tavoitteiden ja tuloksellisuuden valvontaa suoritetaan pääosin kehityskeskusteluissa.

Pelastuslaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2020 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, muu vaatimus tai oikeusseuraamus. Valvontatoimintaan on kohdistunut normaalina pidettäviä hallintovalituksia. Työajan poikkeusluvista on pelastuslaitos tehnyt oikaisuvaatimuksia (4 kpl) työneuvostoon. Poikkeusluvut tulivat aluehallintovirastosta marras-joulukuussa, ja niissä on uusia ja työvuorosunnittelua sekä koulutusta vaikeuttavia lupaehdoja. Lisäksi ensihoidossa viikoittainen työaika lyhennettiin 42 tunnista 40 tuntiin. Lupaehdoilla on vaikutusta myös kustannuksiin vuonna 2021.

Ensihoitopalvelua tehtiin Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa solmittujen yhteistoimintasopimusten mukaisesti.

Pelastuslaitos on vuokralla kuntien, yksityisten tai kiinteistöosaakeyhtiöiden omistamissa kiinteistöissä.

Pelastuslaitoksen sisäisten riskien tunnistaminen on tehty pelastuslaitoksen oman valmiussuunnitelman yhteydessä, riskienhallinnan kartoituksessa sekä Vantaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Niissä on otettu huomioon sekä ulkoiset että sisäiset pelastuslaitoksen palvelukykyä uhkaavat riskit.

Riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa on ohjeistettu pelastuslaitoksen toimintasäännössä. Palveluihin liittyvää riskienhallintaa kehitetään osana valtakunnallista pelastustoimen riskienhallintaa. Toimintasääntöä täsmennetään pelastusjohtajan päätöksillä hankinta- ja tilausoikeuksista sekä tarvittavalla ohjeistuksella.

Työturvallisuuteen liittyvät riskienhallinta on toteutettu työturvallisuuslain edellyttämällä tavalla käyttämällä pelastuslaitosten yhteistä PERA-ohjelmaa ja ensihoidossa lisäksi sairaanhoitopiirin ylläpitämää ohjelmaa.

Tietoturvassa ja tietosuojassa noudatetaan Vantaan kaupungin ohjeistusta sekä sisäministeriön turvallisuusverkon vaatimuksia.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen liikeylijäämä on 821 117,73 euroa. Tilikaudelle poistoeron vähennykseksi kirjataan investointivaraukselle hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 314 196,21 euroa.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 1 139 197,10 euroa siirretään taseeseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

5.1.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1 000 €	Pelastus			Ensihoito Hyvinkää			Ensihoito HYKS Peijas		
	Talousarvio 2020	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2020	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2020	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	29 356	29 262	- 93	4 444	4 449	5	6 319	6 208	- 111
Liiketoiminnan muut tuotot	0	267	267	0	2	2	0	1	1
Materiaalit ja palvelut	- 4 439	- 4 178	262	- 488	- 482	7	- 630	- 641	11
Henkilöstökulut	- 18 330	- 18 128	201	- 3 532	- 3 572	39	- 5 259	- 5 122	137
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 556	- 1 405	151	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 031	- 4 944	87	- 423	- 440	17	- 430	- 457	27
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	875	875	0	43	43	0	11	11
Rahoitustuotot ja -kulut	0	4	4	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	878	878	0	43	43	0	11	11
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	314	314	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	1 193	1 193	0	43	43	0	11	11

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2020	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	40 119	39 920	- 199
Liiketoiminnan muut tuotot	0	270	270
Materiaalit ja palvelut	- 5 558	- 5 300	257
Henkilöstökulut	- 27 121	- 26 822	298
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 556	- 1 405	151
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 884	- 5 841	43
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	821	821
Rahoitustuotot ja -kulut	0	4	4
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	825	825
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	314	314
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	1 139	1 139

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2020	Toteuma	Poikkeama
Varsinaisen toiminnan rahavirta	1 556	2 065	509
Investointien rahavirta	- 2 300	- 1 865	435
Muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirta	0	- 1 608	- 1 608
Rahavarojen muutos	- 744	- 1 408	- 664

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2020	Toteuma	Poikkeama
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	- 1 890	- 1 929	- 39
Muu pelastus- ja huoltokalusto	- 100	- 16	84
Asemakalusto	- 120	- 150	- 30
Johtokeskukset	- 100	- 20	80
Väestönsuojelujärjestelmät	- 40	0	40
Tietojärjestelmät	- 50	- 104	- 54
Investoinnit yhteensä	- 2 300	- 2 219	81
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	189	189
Investoinnit netto	- 2 300	- 2 030	270

5.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Liikevaihto		39 919 692,82	38 686 378,29
Liiketoiminnan muut tuotot		270 014,48	284 106,95
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	2 038 313,05	- 2 010 846,80
Palvelujen ostot	-	3 262 158,83	- 3 405 617,31
	-	5 300 471,88	- 5 416 464,11
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-	21 547 014,61	- 20 982 258,96
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-	4 311 344,95	- 4 255 641,52
Muut henkilösivukulut	-	963 999,89	- 831 258,84
	-	26 822 359,45	- 26 069 159,32
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	1 404 688,62	- 1 250 418,81
Liiketoiminnan muut kulut	-	5 841 069,62	- 5 901 826,44
Liikelylijäämä (-alijäämä)		821 117,73	332 616,56
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot		3 913,65	1 953,83
Muut rahoituskulut	-	30,49	- 295,51
		3 883,16	1 658,32
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		825 000,89	334 274,88
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		314 196,21	341 829,21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		1 139 197,10	676 104,09

Tuloslaskelman tunnusluvut		2020	2019
Sijoitetun pääoman tuotto, %		20,7	4,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		20,7	4,3
Voitto, %		2,1	0,9

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toiminnan rahavirta			
Liikeliiketoiminta (-) alijäämä		821 117,73	332 616,56
Poistot ja arvonalentumiset		1 404 688,62	1 250 418,81
Rahoitustuotot ja -kulut		3 883,16	1 658,32
Tulorahoituksen korjauserät	-	164 529,16	176 801,73
		2 065 160,35	1 407 891,96
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-	2 218 852,25	2 295 013,09
Rahoitusosuudet investointimenoihin		136 000,00	248 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot		217 612,88	197 987,09
	-	1 865 239,37	1 849 026,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		199 920,98	- 441 134,04
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta	-	2 146 236,63	402 519,46
Saamisten muutos muilta		902 350,47	513 574,86
Korottomien velkojen muutos kunnalta		6 735,66	4 061,98
Korottomien velkojen muutos muilta	-	370 924,62	853 070,85
Rahoituksen rahavirta	-	1 608 075,12	1 773 227,15
Rahavarojen muutos	-	1 408 154,14	1 332 093,11
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		2 400 571,84	3 808 725,98
Rahavarat 1.1.		3 808 725,98	2 476 632,87
	-	1 408 154,14	1 332 093,11
Rahoituslaskelman tunnusluvut		2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €		1 476 845	2 038 696
Investointien tulorahoitus, %		107,0	77,4
Kassan riittävyys, pv		21,8	35,0
Quick ratio		1,1	1,1
Current ratio		1,1	1,1

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tase	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	7 804 045,37	7 178 965,46
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	19 615,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	7 338 499,91	6 977 011,33
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	445 930,46	201 954,13
	<u>7 784 430,37</u>	<u>7 178 965,46</u>
Vaihtuvat vastaavat	8 679 715,14	8 843 983,12
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	648 044,66	1 625 665,42
Saamiset kunnalta	5 554 252,92	3 408 016,29
Muut saamiset	0,00	656,39
Siirtosaamiset	76 845,72	919,04
	<u>6 279 143,30</u>	<u>5 035 257,14</u>
Rahat ja pankkisaamiset	2 400 571,84	3 808 725,98
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 483 760,51	16 022 948,58
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	7 206 119,66	6 066 922,56
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 066 922,56	5 390 818,47
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 139 197,10	676 104,09
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	1 581 353,62	1 895 549,83
Poistoero	1 581 353,62	1 895 549,83
Vieras pääoma	7 696 287,23	8 060 476,19
Lyhytaikainen		
Ostovelat	2 095 087,27	2 686 791,22
Korottomat velat kunnalta	11 869,31	5 133,65
Muut velat	921 756,12	938 269,89
Siirtovelat	4 667 574,53	4 430 281,43
	<u>7 696 287,23</u>	<u>8 060 476,19</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 483 760,51	16 022 948,58
Taseen tunnusluvut	2020	2019
Omavaraisuus, %	53,3	49,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,1	20,7
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	7 206,1	6 066,9
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	44 654,1	44 075,3

5.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtävälueittain		
1 000 €	2020	2019
Jäsenkuntien toimintaosuudet		
Pelastustoimi	28 380	27 364
Ensihoito	9 131	8 608
Myynti- ja maksutulot		
Pelastuspalvelut	333	400
Ensihoitopalvelut	1 566	1 663
Yhteistoimintakorvaukset	408	456
Turvallisuuspalvelut (tarkastus- ja valvonta)	103	195
Liiketoiminnan muut tuotot (sis. valtionosuudet)	270	284
Toimintatuotot yhteensä	40 191	38 970

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet			
	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
ATK-laitteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi			

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		
1 000 €	2020	2019
Muut toimintatuotot		
Irtaimen omaisuuden myyntivoitot	169	177
Irtaimen omaisuuden myyntitappiot	-5	0
Myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	165	177

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2020	2019
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	314	342
Poistoeron muutokset yhteensä	314	342

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot**

Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
1 000 €	Muut pitkävaikutteiset menot			Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0			0
Lisäykset tilikauden aikana	20			20
Rahoitusosuudet tilikaudella	0			0
Vähennykset tilikauden aikana	0			0
Siirrot erien välillä	0			0
Tilikauden poisto	0			0
Poistamaton hankintameno 31.12.	20			20
Aineelliset hyödykkeet				
1 000 €	Kuljetus- välineet	Muut koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 768	209	394	7 371
Lisäykset tilikauden aikana	1 929	137	133	2 199
Rahoitusosuudet tilikaudella	-264	0	-64	-328
Vähennykset tilikauden aikana	-53	0	0	-53
Siirrot erien välillä	17	0	-17	0
Tilikauden poisto	-1 251	-153	0	-1 405
Poistamaton hankintameno 31.12.	7 146	193	446	7 784

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	2020	2019
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	6 067	5 391
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	6 067	5 391
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	1 139	676
Oma pääoma yhteensä	7 206	6 067

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2020	2019
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 581	1 896
Poistoero yhteensä	1 581	1 896

Vieras pääoma		
1 000 €	2020 Lyhytaikainen	2019 Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	6	5
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	1 001	638
Vieras pääoma yhteensä	1 006	643

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 663	4 336
Muut tilinpäätösjaksotukset	5	95
Siirtovelat yhteensä	4 668	4 430

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	2020	2019
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 629	2 578
Myöhemmin maksettavat	40 252	40 299
Vuokravastuut yhteensä	42 881	42 877
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	704	596
Myöhemmin maksettavat	1 069	603
Leasingvastuut yhteensä	1 773	1 199
Yhteensä	44 654	44 075

Vuokravastuut ilmoitettuu ilman arvonlisäveroa.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt		
1 000 €	2020	2019
Muut sopimukset		
Seuraavan tilikauden sopimuspalokuntasopimukset	626	621
Sopimusvastuut yhteensä	626	621

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

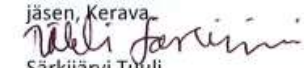
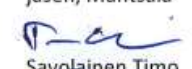
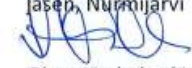
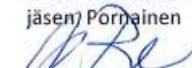
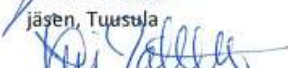
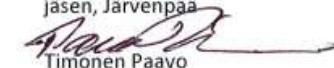
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2020	2019
Virka- ja työsuhteisia	433	423
Määräaikaisia	42	72
Yhteensä	475	495

Luottamushenkilömaksut		
1 000 €	2020	2019
Keskustapuolue Uusimaa	0,2	0,2
Kokoomus Uusimaa	0,9	1,4
Perussuomalaiset Uusimaa	0,1	0,2
Suomen Sos.Dem. puolue Uusimaa	1,7	2,4
Vasemmistoliitto Uusimaa	0,0	0,0
Vihreä Uusimaa ry	0,7	0,7
Yhteensä	3,5	4,9

5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 23.2.2021

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunta

Miika Kostamo
puheenjohtaja, Vantaa
Nieminen Seppo
jäsen, Hyvinkää
Perttu Helinä
jäsen, Järvenpää
Kauranen Erkki
jäsen, Kerava
Särkijärvi Tuuli
jäsen, Mäntsälä
Savolainen Timo
jäsen, Nurmijärvi
Ohvo-Harhakoski Mira
jäsen, Pornainen
Parkkima Jukka
jäsen, Tuusula
Landstedt Jyrki
pelastusjohtaja
Juha Nyberg
varapuheenjohtaja, Vantaa
Riskilä Timo
jäsen, Hyvinkää
Häapala Päivi
jäsen, Järvenpää
Timonen Paavo
jäsen, Kerava
Rouhikoski Kristiina
jäsen, Nurmijärvi

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla ____ 2021

KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisöJuha Huuskonen
KHT, JHT

5.2 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätös

5.2.1 Toimintakertomus

Suun terveydenhuollon liikelaitos on kunnallinen liikelaitos, jonka toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti. Suun terveydenhuollon liikelaitos toimii asiantuntijana suun terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa yhteistyössä eri viranomaisten ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa.

Suun terveydenhuollon palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten suun terveyttä ja hyvinvointia ennalta ehkäisemällä ja sairauksia hoitamalla sekä toimintakykyä parantavilla kuntoutustoimenpiteillä. Työnjako on oleellinen osa kustannustehokasta suun terveydenhuollon toimintaa. Toiminnan järjestämisessä tukeudumme tutkittuun tietoon ja keskitymme asiakaslähtöiseen vaikuttavaan ja laadukkaaseen toimintaan.

Toimitusjohtajan katsaus

Toiminnan ja talouden tasapaino yhdessä liikelaitoksen alijäämän kattamisen kanssa olivat keskeiset tavoitteet toimintakaudella.

Vuoden toiminnan kannalta keskeinen asia korona-pandemian vuoksi valmiuslain käyttöönotto ja sen myötä kiireettömän toiminnan keskeytys osittain tai kokonaan. Terveyspalvelujen johtajan päätöksellä kiireetön toiminta oli keskeytetty kokonaan 20.3.-13.5.2020. Keskeytyksen aikana liikelaitos tarjosi ainoastaan kiireellistä ja välttämätöntä hoitoa. Henkilöstö siirrettiin kaupungin resurssiyksikön kautta muihin koronan hoitoon liittyviin tehtäviin, joka aiheutti oman toiminnan osittaisen keskeytymisen 30.6.2020 saakka. Muihin tehtäviin siirretty henkilöstö esimerkiksi organisoi Covid19-näytteenottopisteen toukokuussa 2020 huolehtien siitä 18.6.2020 saakka, osallistui tartunnan saaneiden jäljitystyöhön ja työskenteli vanhuspalveluyksiköissä. Toiminnan keskeytyksen vuoksi 55000 käyntiä jäi toteutumatta.

Vuoden aikana annettiin palveluja 60 348 asiakkaalle. Asiakkaiden määrä väheni edelliseen vuoteen nähden 18,9 %. Vantaalaisten terveyskeskuksessa hammaslääkäriässä käyvien osuus väestöstä laski (2020 18,25% ja 2019 24,21%). Potilaskohtaisten käyntien määrä väheni edellisestä vuodesta (2020 2,20 käyntiä/potilas ja 2019 2,36 käyntiä/potilas)

Suun terveydenhuollossa toteutui 93 842 hammaslääkärikäyntiä (130 412 käyntiä vuonna 2019, vähennystä edelliseen vuoteen 28%), 35 122 suuhygienistikäyntiä (52 280 käyntiä vuonna 2019, vähennystä edelliseen vuoteen 33%) sekä 3 923 hammashoitaajakäyntiä (8 103 käyntiä vuonna 2019, vähennystä 48,4%).

Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsi saman päivän aikana. Ensiapukäyntejä oli 26,1% vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna (2020 18 554 käyntiä 2019 25100 käyntiä).

Peruuttamattomat poisjääntien määrä kasvoi väheni 3,6% (2020 10 172 käyntiä 2019 10 548 käyntiä). Peruuttamattomien poisjääntien kliinisten tuntien määrä väheni 3,2% (2020 6 065 tuntia ja 2019 6 266 tuntia).

Terveysteen liittyviä tunnuslukuja ei ole tällä hetkellä vielä saatavilla, sillä Apotti-järjestelmä ei mahdollista väestön terveyttä mittaavien indeksien seuraamista.

Kiireettömän hoidon keskeytyksestä johtuen jouduimme muodostamaan hoitotakuujonon sekä kiireettömän jatkohoidon jonon. Hoitotakuujono saatiin purettua marraskuussa 2020. Hoitotakuussa pysyttiin ja kiireettömään tutkimukseen pääsy oli 4 kuukautta. Kiireettömän jatkohoidon jonossa oli vuoden 2020 lopussa 3 389 henkilöä. Palvelut tuotettiin lähes 100 % omana toimintana. Vuokratyövoiman käyttö oli vähäistä ja painottui henkilöstön vuoden alussa pidetyille koulutuspäiville.

Erikoishammashoito tuotettiin omana toimintana erikoishammashoidon yksikössä. Erikoishammashoidon palveluita myytiin Porvoon, Loviisan, Sipoon ja Siuntion kunnille.

Alkuvuodesta, ennen pandemia-aikaa, lasten, aikuisten ja ikääntyneiden yksilöllistä suun hoitoa jatkettiin toimintamallien mukaisesti. Suun terveydenhuollon kiireetön toiminta keskeytettiin keväällä kahdeksi kuukaudeksi pandemian vuoksi. Kesällä kohorttoitiin riskipotilaita ja kiireetöntä hoitoa oli tarjolla rajoitetusti. Ideoitiin ja toteutettiin vaihtoehtoisia palveluita, mm. videovastaanotot ja puhelinneuvonta, eri ikäisten suun terveyden edistämiseen ja omahoidon tukemiseen, alle kouluikäisten määräaikaisiin terveystarkastuksiin, oikomishoidon kontroleihin sekä ensimmäistä lasta odottavien perheiden neuvontakäynneille. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon asetuksen mukaisia yksilöllisiä tutkimus- ja hoitokäyntejä jatkettiin syksyllä 2020.

Yhteistyötä lasten suun terveyden edistämiseksi tehtiin sosiaali- ja terveystoimen toimialan sisällä säännöllisissä etätapaamisissa äitiys- ja lastenneuvolan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa. Suun terveydenhuolto osallistui sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan TERHO-ryhmän toimintaan.

Päihdekuntoutujien yhteistyömallin mukaista toimintaa jatkettiin asumiskeskus Koisonrannan kanssa. Jatkettiin yhteistyötä terveyspalveluiden asiakasvastaavahoitajien kanssa (asva) palveluita paljon käyttävien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Lisäksi oltiin mukana käynnistämässä monitoimijaista yhteistyömallia, ”Koivukylän kortteli”, terveyspalveluiden kanssa paljon palveluita tarvitseville potilaille. Tunnistettiin diabetespotilaan palvelupolku toiminnoksi, josta lähdettiin kehittämään yhteistyöhanketta Aalto yliopiston kanssa nimellä ”Integroitupalvelupolku tilassa. Esimerkkinä diabeetikko Koivukylän terveysasemalla”.

Ikääntyneiden suun terveyttä tuettiin pandemian mahdollistamien toimintojen puitteissa. Avo- ja hoiva-asumisen sekä vanhus- ja vammaispalvelujen henkilökuntaa tuettiin ja kannustettiin pitämään yllä jokapäiväistä suun terveyttä hoivapalveluiden asiakkaille. Pääsääntöisesti käytettiin etäyhteyttä ohjaamiseen ja neuvontaan.

Lastensuojelun ja suun terveydenhuollon yhteistyökäytäntöjä kehitettiin ja jatkettiin sovitusti huolen puheeksi ottamiseksi suun terveydenhuollossa. Osallistuttiin lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön ohjausryhmään ja nimettiin palvelualueen avainhenkilöt koulutuksiin.

Osallistuttiin monikulttuurisiin tapahtumiin, mm. MONIKU-ystävänäpäivä helmikuussa sekä Ruokailoa kaikille-hankkeeseen, jossa ruokakasvatuksen menetelmin kehitetään maahanmuuttajaperheille materiaalia.

Varhaiskasvatuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä ja toimitettiin materiaalia Hymyhammas-terveystuokioiden pitämiseen esiopetuksessa. Kasvun- ja osallisuuden toimialan kanssa jatkettiin yhteistyötä koululaisten hyvinvointiyhteistyön merkeissä ja päivitettiin jokaisen koulun syksyn tiedotteeseen liitettävä koululaisen hyvinvointitiedote sekä Vilma-tiedote kouluterveydenhuollon palveluista.

Suun terveydenhuolto osallistui erilaisiin tapahtumiin kuten puolustusvoimien kutsuntoihin sekä kesäruokailu- ja kesäterkkaritöihin.

Käynnistettiin MEK-hanke vuosille 2020–2021. Hankkeen tarkoituksena on vähentää alueellisia hyvinvointieroja kohdentamalla resursseja sinne, missä tuen tarve on tavallista suurempi.

Toimittiin aktiivisesti viidellä eri MEK-alueella ja tavoitettiin lukuisa määrä eri ikäisiä kuntalaisia avoimissa asukaiden kohtaamispaikoissa, kesäruokailussa sekä muissa yhteisöllisissä tiloissa. Ideoitiin ja pilotoitiin vaihtoehtoisia kohtaamistapoja nuorten kanssa, mm. koululaisten Teams-verkkotapaamiset suun terveyteen liittyvissä asioissa sekä MEK-hammashoitajan viikoittainen neuvontapuhelinpalvelu. Tavoitettiin hankkeen tapahtumissa maahanmuuttajia sekä verkostoiduttiin eri toimijoiden ja sidosryhmien kanssa.

Jatkettiin-terveysviestintää STHL:n Facebook ja Instagram- sivuilla. Sivujen kautta kuntalaisille jaetaan suun terveyden ylläpitämiseen liittyvää ajankohtaista tietoa. Tuotettiin monikielisiä videoita ja muuta materiaalia kuntalaisten käyttöön sekä some-kanaville.

Edistettiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyötä integroimalla sukupuolinäkökulma tulevien vuosien budjettityöskentelyyn. Tunnistettiin kohdetyhmäksi lapset- ja nuoret ja määriteltiin toimenpiteeksi määräraikaskutsujen toteutumisen seuranta asetuksen mukaisesti. Erityisesti on pyritty seuraamaan kutsuja, jotka eivät toteudu sekä kehitetään edelleen hoidosta poisjäävien lasten tavoittamista sekä kehitettiin yhteistyötä lastensuojelun ja suun terveydenhuollon välillä.

Oltiin mukana Anticipatory Innovation-verkostokehittämisen työpajoissa. Hankkeen tarkoituksena oli tunnistaa monikulttuurisuuden vaikutuksia kaupungin toimintatapaan, politiikkasuunnitteluun ja palvelukehitykseen nuorten asioissa sekä tuottaa tästä toimintamalli Vantaalle.

Osallistuttiin toimialan osallisuusverkostoon ja tunnistettiin palvelualueen keinoja osallistaa kuntalaisia. Osallistuttiin osallisuus työkalun käyttökoulutukseen ja ideoitiin sen hyödyntämistä.

Tunnusluvut

Terveystenhuollon palvelut Suun terveydenhuolto

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
suun terveydenhuollon asiakkaat	73 407	72 290	74 987	77 159	74 375	60 348
tutkitut	39 418	40 230	36 871	36 021	34 209	26 516
käynnit yhteensä	197 140	198 416	203 435	204 152	193 802	136 442
kliiniset tunnit (kaikki suorittajat)	123 611	122 338	122 617	124 480	121 720	93 532
käynnit hammaslääkärillä	144 287	147 073	149 550	137 227	130 412	93 842
käynnit suuhygienistilla	44 377	45 388	48 514	51 092	52 280	35 122
käynnit hammashoitajalla	12 397	9 541	11 212	11 276	8 103	3 923
peruuttamattomat poisjäännit	9 354	8 972	9 245	9 261	10 548	10 172
peruuttamattomien poisjääntien kliiniset tunnit	5 621	5 306	5 420	5 401	6 266	6 065
kiireettömän hoidon jonossa	5 177	0	0	0	0	0
jonotusaika (joulukuun lopun poikkileikkaustieto)	3kk 3vk	0	0	0	0	0
hammaslääkäriissäkävijöiden osuus väestöstä (peittävyys)	26,64	27,10	26,76	27,57	24,21	18,25
hammaslääkäriissäkäynti/ potilas (toistuvuus)	2,57	2,53	2,55	2,23	2,36	2,20
Suun terveydenhuollon kustannukset						
kokonaiskustannukset (1000 €)	22 548	22 678	23 235	23 468	24 192	23 456
euroa/ tutkittu	572	564	630	652	707	885
Asiakasmaksutulot (1 000 €)	5 538	6 047	6 045	6 198	5 876	4 388

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen talous, investoinnit ja rahoitus

Liikelaitosta sitova taloudellinen tavoite on pääoman tuottovaatimus. Laitos täytti sille asetetun vaatimuksen ja tuloutti kaupungille korvausta peruspääomasta 68 210,04 euroa ja korkoa kaupungin lainasta 159 158,04 euroa.

Liikevaihto oli 21 609 926,44 euroa (vuonna 2019 23 016 509,43 euroa), muutos edellisvuoteen verrattuna oli -6,1%. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 2 012 632,86 euroa (vuonna 2019 18 122,06 euroa).

Asiakasmaksuasetuksen mukaiset tuotot olivat 4 388 344,75 euroa (vuonna 2019 5 875 718,39 euroa). Muutos -25,3% johtuu pandemian aiheuttamasta toiminnan alasajosta alkuvuodesta 2020 jolloin kiireetön toiminta keskeytettiin huhti-kesäkuun välisenä aikana. Palvelutuotot palvelusopimukseen perustuen olivat 16 600 477,00 euroa (vuonna 2019 16 517 888,00 euroa). Painotettujen toimenpiteiden määrä vuonna 2020 oli 343 106 kappaletta, joka alitti palvelusopimuksen määrän (442 679 painotettua toimenpidettä) 99 574 kappaleella vastaten -22,5%:n muutosta palvelusopimukseen velvoitteeseen verrattuna. Vaikka liikelaitos ei suoriutunut palvelusopimuksen määrävelvoitteesta, liikelaitokselle suoritettiin palvelusopimuksen rahamääräinen korvaus kokonaisuudessaan johtuen pandemian aiheuttamista taloudellisista rasitteista. Vastaavasti suoraan pandemia-avustusta liikelaitokselle suoritettiin 2 000 000,00 euroa (liiketoiminnan muut tuotot) erityisesti menetettyjen asiakasmaksutuottojen korvaamiseksi.

Operatiiviset kulut (kokonaiskulut ilma rahoituksen eriä) olivat 23 261 022,25 euroa (vuonna 2019 23 980 333,16 euroa). Materiaali- ja palveluostot olivat 5 314 094,72 euroa (vuonna 2019 5 407 375,82 euroa). Merkittävimmät erot johtuvat säästöistä työvoiman vuokrauksessa (muutos 361 041,30 eur) sekä ICT-palveluiden hankinnoista (muutos 154 218,81 euroa). Vastaavasti aine- ja tarvikehankinnoissa jouduttiin lisäämään hankintoja (muutos 411 837,18 euroa) johtuen muuttuneista määrä- ja laatuvelvoitteista erityisesti tarvikkeiden osalta. Henkilöstökulut olivat 16 024 704,73 euroa (vuonna 2019 16 263 987,16 euroa), muutosta selittää eläkkeelle siirtyneiden henkilöiden korvaamisen ajoitus. Liiketoiminnan muut kulut olivat vuonna 2020 1 889 920,43 euroa (vuonna 2019 2 256 817,44 euroa). Merkittävä tekijä liiketoiminnan muissa kuluissa oli myyntisaamisten luottotappioiden muutos, vuodelle 2020 kirjattiin luottotappioita 183 150,71 euroa verrattuna vuoteen 2019 524 404,11 euroa. Vastaavasti luottotappioihin tulleet suorituksen olivat vuonna 2020 90 966,71 euroa verrattuna vuoteen 2019 40 346,93 euroa. Koneiden ja laitteiden leasingvuokrat kasvoivat merkittävästi johtuen valitusta käytännöstä (vuonna 2020 yhteensä 192 450,65 euroa verrattuna vuoteen 2019 183 299,76 euroa) Operatiiviset kulut yhtä painotettua toimenpidettä kohden vuonna 2020 olivat 67,80 euroa verrattuna vuoteen 2019 53,19 euroa. Muutos kuvastaa pandemian aiheuttamaa kustannusrasitetta.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 32 302,37 euroa (vuonna 2019 52 152,74 euroa).

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset: korkokulut kunnalle 159 158,04 euroa (korko 7,00 %) ja korvaus peruspääomasta 68 210,04 euroa.

Liikelaitoksen tulos oli 166 952,47 euroa ylijäämäinen (vuonna 2019 alijäämä oli 1 156 960,92 euroa).

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2020 rahoitettiin leasingperusteella, joten investointeja ei kirjattu taseeseen, sama peruste on ollut voimassa myös edellisinä vuosina.

Liikelaitoksen pysyvät vastaavat (koneet ja kalusto) olivat vuoden 2020 lopussa 10 485,40 euroa, vuonna 2019 pysyvät vastaavat olivat 42 787,77 euroa. Vaihtuvat vastaavat vuoden 2020 lopussa olivat 6 710 481,98 euroa (vuonna 2019 6 134 569,02 euroa). Yhdystileillä olevat rahat (=saamiset kunnalta) olivat vuoden 2020 lopussa 5 778 670,35 euroa (vuonna 2019 4 616 496,59 euroa). Liikelaitoksen pankkisaamiset vuoden 2020 lopulla olivat 97 807,31 euroa (vuonna 2019 832 199,56 euroa).

Liikelaitoksen oma pääoma vuoden 2020 lopussa oli 383 087,78 euroa. Liikelaitoksen peruspääoman alijäämä on 591 347,22 euroa.

Toiminta vuonna 2020

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on kuntalain 10 a luvun mukaisesti 1.6.2010 perustettu kunnallinen liikelaitos, jonka hallinto järjestetään liikelaitoksen johtosäännön sekä Vantaan kaupungin johtosääntöjen ja hallintosäännön määräyksen. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta huolehtii kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tehtäväalueensa toiminnan tulokellisuudesta. Johtokunta kokoontui vuoden 2020 aikana yhdeksän kertaa.

Liikelaitoksen johtokunta kaudella 2017–2021:

Varsinaiset jäsenet:

Raija Heikkonen, puheenjohtaja
Jari Ahokas, varapuheenjohtaja
Matti Lepistö
Joni Hilden
Anni Salonen
Tanja Vahvelainen

Varajäsenet:

Ulla-Maija Kopra
Sina Nordman
Jan Edelmänn
Kari Hokkanen
Leila Mäkynen
Kim Hyvärinen

Kaupungin organisaatiossa Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan. Liikelaitosta johtaa suun terveydenhuollon johtaja, joka toimii liikelaitoksen toimitusjohtajana. Toiminta on ollut organisoituna 8.12.2020 lähtien kolmeen palveluyksikköön: hammaslääkäripalvelut, jota johtaa johtava ylihammaslääkäri, hoitajapalvelut, jota johtaa ylihoitaja sekä hallinnolliset palvelut, jota johtaa suun terveydenhuollon johtaja. Toimipisteitä on 24 sekä yksi liikkuva yksikkö.

Henkilöstö

Henkilökuntaa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 329 henkilöä (vuonna 2019 326 henkilöä), joista määräaikaista oli 45 (vuonna 2019 41), Työllistettyjä oli 4 (vuonna 2019 1).

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toiminnassa noudatetaan hyvän johtamis- ja hallintotavan periaatteita. Toimintaohjeistusta on kehitetty ohjaamaan sisäistä valvontaa tulostyöyksiköissä esimiestyön kautta. Säännöllisesti pidettävillä yhteisillä kokouksilla taataan yhteinen käytäntö. Suun terveydenhuollon ammattilaisten ja asiantuntijoiden sekä esimiesten järjestelmällisellä koulutuksella taataan yhteinen näkemys.

Liikelaitoksen varojen käyttöä valvoo toimitusjohtaja. Tavoitteiden toteutumisesta ja taloudesta raportoidaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnalle säännöllisesti pidettävien kokousten yhteydessä. Vantaan kaupungille raportointi tapahtuu kolmannes vuosittain.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Vahingo- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen vakuutukset on hoidettu osana kaupungin vakuutuksia. Tämä varmistaa kattavan vakuutusturvan ja ajantasaisuuden.

Suun terveydenhuollon toimintaan on kohdistunut normaaleina pidettäviä potilasvalituksia. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2020 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuuden luovutuksia ei suun terveydenhuollon liikelaitoksella ole.

Hankintasopimuksissa käytetään kaupungin yleisiä sopimusehtoja. Erityissopimusten laadinnassa ja tulkinnessa käytetään mm. kaupungin sosiaali- ja terveystoimen hankintayksikön erityisasiantuntija- ja lakimiespalveluja.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 166.952,47 euroa siirretään taseen oman pääoman eräksi. Ylijäämällä ei pystytä kattamaan aikaisempien vuosien alijäämää, joten liikelaitoksen oma pääoma jää edelleen alijäämäiseksi.

Liikelaitoksen peruspääoman alijäämä tulee kattaa seuraavien vuosien aikana vallitsevan normiston mukaisesti. Liikelaitokselle on tehty keväällä 2020 suunnitelman liikelaitoksen alijäämän kattamiseksi seuraavien vuosien kuluessa. Suunnitelma peruspääoman kattamiseksi keskittyy toiminnan selkiinnyttämiseen ja keskittämiseen, liikevaihdon määrä- ja hintaerien täsmentämisen sekä tarvittaessa erilliseen lisätukeen.

5.2.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2020		Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	23 507		21 610	- 1 897
Liiketoiminnan muut tuotot	0		2 012	2 012
Materiaalit ja palvelut	- 4 421	-	5 314	- 893
Henkilöstökulut	- 16 745	-	16 025	720
Poistot ja arvonalentumiset	- 32	-	32	0
Liiketoiminnan muut kulut	- 2 099	-	1 890	209
Liikelylijäämä (-alijäämä)	210		361	151
Muut rahoitustuotot ja -kulut	18		33	15
Kunnalle maksetut korkokulut	- 159	-	159	0
Korvaus peruspääomasta	- 68	-	68	0
Rahoitustuotot ja -kulut	- 209	-	194	15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1		167	166

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2020		Toteuma	Poikkeama
Toiminnan ja investointien rahavirta	33		199	166
Rahoituksen rahavirta	0	-	933	-933
Rahavarojen muutos	33		-734	-767

5.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Liikevaihto		21 609 926,44	23 016 509,43
Liiketoiminnan muut tuotot		2 012 632,86	18 122,06
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	1 978 441,27	1 566 604,09
Palveluiden ostot	-	3 335 653,45	3 840 771,73
	-	5 314 094,72	5 407 375,82
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-	12 956 559,04	13 135 923,61
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-	2 599 939,09	2 662 344,75
Muut henkilösivukulut	-	468 206,60	465 718,80
	-	16 024 704,73	16 263 987,16
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	32 302,37	52 152,74
Liiketoiminnan muut kulut	-	1 889 920,43	2 256 817,44
Liikelylijäämä (-alijäämä)		361 537,05	- 945 701,67
Rahoitustuotot aj -kulut			
Korkotuotot		32 956,88	16 426,76
Kunnalle maksetut korkokulut	-	159 158,04	159 158,04
Korvaus peruspääomasta	-	68 210,04	68 210,04
Muut rahoituskulut	-	173,38	317,93
	-	194 584,58	211 259,25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		166 952,47	- 1 156 960,92
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		166 952,47	- 1 156 960,92

Tuloslaskelman tunnusluvut		2020	2019
Sijoitetun pääoman tuotto, %		14,8	-37,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		14,8	-37,3
Voitto, %		0,8	-5,0

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toiminnan rahavirta			
Liikelyijäämä (-alijäämä)		361 537,05	- 945 701,67
Poistot ja arvonalentumiset		32 302,37	52 152,74
Rahoitustuotot ja -kulut	-	194 584,58	- 211 259,25
Toiminnan rahavirta		199 254,84	- 1 104 808,18
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta	-	1 339 199,58	- 2 665 185,40
Saamisten muutos muilta		28 894,37	350 325,78
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-	180,00	- 106,00
Korottomien velkojen muutos muilta		376 838,12	- 209 323,04
Rahoituksen rahavirta	-	933 647,09	- 2 524 288,66
Rahavarojen muutos		-734 392,25	-3 629 096,84
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		97 807,31	832 199,56
Rahavarat 1.1.		832 199,56	4 461 296,40
	-	734 392,25	- 3 629 096,84
Rahoituslaskelman tunnusluvut		2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €		646 284	447 029
Investointien tulorahoitus, %		-	-
Lainanhoitokate		2,3	-5,9
Laskennallinen lainanhoitokate		1,2	-1,8
Kassan riittävyys, pv		1,5	12,6
Quick ratio		1,7	1,7
Current ratio		1,7	1,7

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tase	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	10 485,40	42 787,77
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	10 485,40	42 787,77
	<u>10 485,40</u>	<u>42 787,77</u>
Vaihtuvat vastaavat	6 710 481,98	6 134 569,02
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	656 978,50	686 340,48
Saamiset kunnalta	5 955 696,17	4 616 496,59
Muut saamiset	0,00	-467,61
	<u>6 612 674,67</u>	<u>5 302 369,46</u>
Rahat ja pankkisaamiset	97 807,31	832 199,56
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 720 967,38	6 177 356,79
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	383 087,78	216 135,31
Peruspääoma	974 435,00	974 435,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	- 758 299,69	398 661,23
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	166 952,47	- 1 156 960,92
Vieras pääoma	6 337 879,60	5 961 221,48
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	2 273 680,16	2 273 680,16
Lyhytaikainen		
Ostovelat	619 400,62	301 768,27
Korottomat velat kunnalta	0,00	180,00
Muut velat	703 424,43	714 096,36
Siirtovelat	<u>2 741 374,39</u>	<u>2 671 496,69</u>
	<u>4 064 199,44</u>	<u>3 687 541,32</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 720 967,38	6 177 356,79

Taseen tunnusluvut	2020	2019
Omavaraisuus, %	5,7	3,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,8	25,9
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	-591,3	-758,3
Lainakanta 31.12., 1000 €	2 273,7	2 273,7
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	1 638,1	1 595,2
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6,9	6,8
Asukasmäärä	237 231	233 775

5.2.4 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmanmukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	2020	2019
Liikelaitoksen tuotot alueittain		
Korvaukset valtiolta	60	70
Myyntituotot kunnilta ja kuntayhtymiltä	177	180
Myyntituotot muilta	4 463	5 971
Opetuspalvelumaksut	1	1
Palvelusopimukseen perustuvat tuotot	16 908	16 795
Liiketoiminnan muut tuotot	2 013	18
Toimintatuotot yhteensä	23 622	23 035

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineelliset hyödykkeet			
Sairaala- ja terveydenhuoltolaitteet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot**

Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto	
1 000 €	2020	2019
Poistamaton hankintameno 1.1.	43	95
Tilikauden poisto	-32	-52
Poistamaton hankintameno 31.12.	11	43

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	974	974
Peruspääoma 31.12.	974	974
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-758	399
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-758	399
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	167	-1 157
Oma pääoma yhteensä	383	216

Vieras pääoma		
1 000 €	2020 Lyhytaikainen	2019 Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	48	19
Yhteensä	48	19
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	126	55
Yhteensä	126	55
Vieras pääoma yhteensä	174	74

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilökulujen jaksotukset	2 611	2 573
Muut tilinpäätösjaksotukset	131	98
Siirtovelat yhteensä	2 742	2 671

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	2020	2019
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	184	196
Myöhemmin maksettavat	452	482
Vuokravastuut yhteensä	636	678

Vuokravastuut ilmoitettuu ilman arvonlisäveroa.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2020	2019
Virka- ja työsuhteisia	280	267
Määräaikaisia	45	38
Työllistetyt	4	1
Yhteensä	329	306

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2020	2019
Kansallinen kokoomus Vantaa	720	1 330
Suomen Kristillisdemokraatit	30	0
Perussuomalaiset	0	68
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	486	243
Vihreä liitto Vantaa	450	225
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	1 686	1 866

5.2.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen 2020 allekirjoitukset

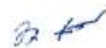

Raija Heikkonen
johtokunnan puheenjohtaja

Jari Ahokas
johtokunnan jäsen, vara pj.

Matti Lepistö
johtokunnan jäsen

Joni Hilden
johtokunnan jäsen

Anni Salonen
johtokunnan jäsen

Tanja Vahvelainen
johtokunnan jäsen

Helena Salusjärvi-Juopperi
suun terveydenhuollon johtaja, tj.

Vantaalla 17. 2. 2021

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla ____ 2021

KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisö

Juha Huuskonen
KHT, JHT

5.3 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen

	Tuloslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais- tarkastelu mili. €
	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Tuloslaskelma yhteensä
Toimintatuotot							
Myyntituotot, ulkoiset	42,11	27,30	0,00				69,41
Myyntituotot, sisäiset	5,53	27,85	0,00	-5,53	-27,85	0,00	0,00
Maksutuotot, ulkoiset	77,98	5,08	0,00				83,06
Maksutuotot, sisäiset	0,61	0,03	0,03	-0,61	-0,03	-0,03	0,00
Tuet ja avustukset, ulkoiset	24,30	1,29	0,00				25,58
Tuet ja avustukset, sisäiset	0,00	2,00	0,00	0,00	-2,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot, ulkoiset	58,58	0,27	0,00				58,85
Muut toimintatuotot, sisäiset	180,25	0,00	0,43	-180,25	0,00	-0,43	0,00
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-486,48	-42,85	0,00				-529,33
Palvelujen ostot, ulkoiset	-719,21	-4,77	-0,32				-724,30
Palvelujen ostot, sisäiset	-32,84	-1,83	0,00	32,84	1,83	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk	-53,08	-4,02	0,00				-57,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sis	-0,02	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00
Avustukset, ulkoiset	-85,05	0,00	0,00				-85,05
Avustukset, sisäiset	-2,00	0,00	0,00	2,00			0,00
Muut toimintakulut, ulkoiset	-63,53	-3,88	-0,01				-67,42
Muut toimintakulut, sisäiset	-176,10	-3,85	-0,07	176,10	3,85	0,07	0,00
Toimintakate	-1 228,96	2,62	0,05	24,58	-24,20	-0,38	-1 226,29
Verotulot	1 072,96						1 072,96
Valtionosuudet	293,04						293,04
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot, ulkoiset	12,33	0,04	1,40				13,77
Korkotuotot, sisäiset	0,16	0,00	0,00	-0,16			0,00
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	15,27	0,00	0,04				15,30
Muut rahoitustuotot, sisäiset	0,07	0,00	0,00	-0,07			0,00
Korkokulut, ulkoiset	-1,91	0,00	0,00				-1,91
Korkokulut, sisäiset	0,00	-0,16	0,00	0,00	0,16		0,00
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-0,10	0,00	-0,02				-0,12
Muut rahoituskulut, sisäiset	0,00	-0,07	0,00	0,00	0,07		0,00
Vuosikate	162,85	2,43	1,47	24,35	-23,97	-0,38	166,75
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-105,39	-1,44	-0,72				-107,54
Kertaluonteiset poistot	-0,13	0,00	0,00				-0,13
Arvonalentumiset	-4,15	0,00	0,00				-4,15
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset tuotot	0,12	0,00	0,00				0,12
Tilikauden tulos	53,31	0,99	0,76	24,35	-23,97	-0,38	55,06
Varausten ja rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,31	-0,76				-0,44
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	53,31	1,31	0,00	24,35	-23,97	-0,38	54,62

	Rahoituslaskelman toteumat mili. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais- tarkastelu mili. €
	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Rahoitus- laskelma yhteensä
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	162,85	2,43	1,47	24,35	-23,97	-0,38	166,75
Satunnaiset erät	0,12						0,12
Tulorahoituksen korjauserät	-31,27	-0,16					-31,43
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-138,60	-2,22	-4,13				-144,95
Rahoitusosuudet investointeihin	1,97	0,14					2,11
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	39,81	0,22					40,03
Toiminnan ja investointien rahavirta	34,90	0,40	-2,66	24,35	-23,97	-0,38	32,64
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset			0,00				0,00
Antolainasaamisten vähennykset	5,26		2,87	-0,15			7,98
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	120,00						120,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-159,09	-0,15			0,15		-159,09
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-9,48						-9,48
Oman pääoman muutokset	3,50	-3,67		-3,63	3,67		-0,13
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,14						0,14
Vaihto-omaisuuden muutos	0,03						0,03
Saamisten muutos	11,75	-7,43	-8,99	-8,80	8,49	9,00	4,03
Korottomien velkojen muutos	17,27	-0,50	-0,65	-8,69	0,00	0,00	7,42
Rahoituksen rahavirta	-10,62	-11,75	-6,78	-21,27	12,31	9,00	-29,11
Rahavarojen muutos	24,28	-11,35	-9,44	3,08	-11,66	8,62	3,53

5.4 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

5.4.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätös-laskelmat

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Liikevaihto	572,00	626,00
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 72,31	- 69,45
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	65 000,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	499,69	- 64 443,45
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 391 773,92	1 455 184,03
Muut rahoitustuotot	20 085,46	31 111,14
	<u>1 411 859,38</u>	<u>1 486 295,17</u>
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	1 412 359,07	1 421 851,72
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 1 412 359,07	- 1 421 851,72
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	499,69	- 64 443,45
Rahoitustuotot ja -kulut	1 411 859,38	1 486 295,17
Toiminnan rahavirta	1 412 359,07	1 421 851,72
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta	- 150 000,00	- 2 825 000,00
Antolainasaamisten vähennys muilta	3 013 147,45	5 415 711,55
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 4 284 814,61	- 4 129 469,24
Saamisten muutos muilta	5 238,60	7 930,46
Korottomien velkojen muutos muilta	0,00	113 045,00
Rahoituksen rahavirta	- 1 416 428,56	- 1 417 782,23
Rahavarojen muutos	- 4 069,49	4 069,49
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	4 069,49
Rahavarat 1.1.	4 069,49	0,00
	<u>- 4 069,49</u>	<u>4 069,49</u>

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tase	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	43 238 161,41	46 101 308,86
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	43 238 161,41	46 101 308,86
Vaihtuvat vastaavat	54 068 014,27	49 792 507,75
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	53 957 976,72	49 673 162,11
Lyhytaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	110 037,55	115 276,15
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	4 069,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ	97 306 175,68	95 893 816,61
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	97 156 175,68	95 743 816,61
Muut omat rahastot	97 156 175,68	95 743 816,61
Vieras pääoma	150 000,00	150 000,00
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	150 000,00	150 000,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	97 306 175,68	95 893 816,61

5.4.2 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Liiketoiminnan muut tuotot	- 3 582,88	192 498,26
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00	437 968,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,00	- 3 566,50
Palvelujen ostot	- 106 352,85	- 729 771,93
	- 106 352,85	- 733 338,43
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 715 243,71	- 663 642,43
Liiketoiminnan muut kulut	- 81 698,29	- 11 777,63
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	- 31,10	- 308,32
Muut rahoituskulut	- 65,63	- 153,56
	- 96,73	- 461,88
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 906 974,46	- 778 754,11
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	906 974,46	778 754,11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toiminnan rahavirta			
Liikelyijäämä (-alijäämä)	-	906 974,46	- 778 754,11
Poistot ja arvonalentumiset		715 243,71	663 642,43
	-	191 730,75	- 115 111,68
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-	4 132 743,94	- 4 536 085,94
Toiminnan ja investointien rahavirta	-	4 324 474,69	- 4 651 197,62
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta		4 463 312,51	4 635 607,50
Saamisten muutos muilta		13 020,00	- 13 020,00
Korottomien velkojen muutos muilta	-	151 857,82	28 610,12
Rahoituksen rahavirta		4 324 474,69	4 651 197,62
Rahavarojen muutos		0,00	0,00
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		0,00	0,00
Rahavarat 1.1.		0,00	0,00
		0,00	0,00
Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tase		31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat		16 961 975,64	13 544 475,41
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset		980 424,30	1 032 025,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet		10 602 194,79	7 015 671,49
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		5 379 356,55	5 496 778,34
		16 961 975,64	13 544 475,41
Vaihtuvat vastaavat		3 452 441,11	7 928 773,62
Pitkäaikaiset saamiset			
Saamiset kunnalta		3 452 441,11	7 915 753,62
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		0,00	13 020,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ		20 414 416,75	21 473 249,03
VASTATTAVAA			
Oma pääoma		20 097 072,58	21 004 047,04
Muut omat rahastot		20 097 072,58	21 004 047,04
Vieras pääoma		317 344,17	469 201,99
Lyhytaikainen			
Ostovelat		309 344,17	461 201,99
Muut velat		8 000,00	8 000,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		20 414 416,75	21 473 249,03

5.4.3 Sosiaalisen luototuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Liiketoiminnan muut tuotot	510,00	1 139,25
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 1 875,39	- 2 368,62
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 593,18	8 407,67
Muut rahoitustuotot	18 870,72	6 405,68
Muut rahoituskulut	- 20 492,32	- 1 097,16
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	7 606,19	12 486,82
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 7 606,19	- 12 486,82
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Sosiaalisen luototuksen rahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 1 365,39	- 1 229,37
Rahoitustuotot ja -kulut	8 971,58	13 716,19
Toiminnan rahavirta	7 606,19	12 486,82
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	515,24	857,01
Saamisten muutos muilta	- 9 744,78	35 102,52
Korottomien velkojen muutos muilta	0,00	10 191,85
Rahoituksen rahavirta	- 9 229,54	25 767,68
Rahavarojen muutos	- 1 623,35	38 254,50
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	414 934,87	416 558,22
Rahavarat 1.1.	416 558,22	378 303,72
	- 1 623,35	38 254,50

Sosiaalisen luototuksen rahaston tase	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	1 805 490,25	1 797 884,06
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	224 059,42	219 090,42
Saamiset kunnalta	893 602,21	894 117,45
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	60 788,23	52 997,38
Lainasaamiset	212 105,52	215 120,59
Rahat ja pankkisaamiset	414 934,87	416 558,22
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 805 490,25	1 797 884,06
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	1 805 490,25	1 797 884,06
Muut omat rahastot	1 805 490,25	1 797 884,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 805 490,25	1 797 884,06

5.4.4 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat

Vahinkorahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Liikevaihto	30 000,00	30 000,00
Liiketoiminnan muut tuotot	427 885,57	422 086,45
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3 927,32	- 10 571,54
Palvelujen ostot	- 209 507,12	- 792 971,51
	- 213 434,44	- 803 543,05
Liikeylijäämä (-) alijäämä)	244 451,13	- 351 456,60
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 244 451,13	351 456,60
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Vahinkorahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	244 451,13	- 351 456,60
Toiminnan rahavirta	244 451,13	- 351 456,60
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	255 058,10	231 615,05
Korottomien velkojen muutos muilta	- 499 509,23	119 841,55
Rahoituksen rahavirta	- 244 451,13	351 456,60
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00
Vahinkorahaston tase	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	8 045 918,28	8 300 976,38
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	8 045 918,28	8 300 976,38
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 045 918,28	8 300 976,38
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	8 417 333,52	8 172 882,39
Muut omat rahastot	8 417 333,52	8 172 882,39
Vieras pääoma	- 371 415,24	128 093,99
Lyhytaikainen		
Ostovelat	- 371 415,24	128 093,99
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 045 918,28	8 300 976,38

5.5 Muut eriytetyt laskelmat

Tilinpäätöksessä esitetään kilpailulain 30 d §:n mukaiset eriyttämislaskelmat kilpailullisesta toiminnasta. Eriytettävät tuloslaskelmat esitetään Kaupunkistrategian ja johdon toimialan sekä Kaupunkiympäristön toimialan osalta.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialalla on eriytetty tukipalvelujen myynti kaupungin tytäryhteisöille. Myytävät tukipalvelut koostuvat hankinnan, henkilöstöpalvelujen, talouspalvelujen sekä tietohallinnon palvelujen myynnistä. Tukipalvelujen myynti perustuu kaupungin ja yhtiön välisiin palvelusopimuksiin ja palveluista veloitetaan voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

Eriyttäminen on tehty yksiköiden kirjanpidossa erillisillä tulosityksiköillä, joille kohdistuvat tukipalvelujen myynnistä saatavat tuotot sekä toiminnan suorat kustannukset. Suoria kustannuksia ovat palvelua tuottavien henkilöiden henkilöstökulut sekä suoraan palvelun tuottamiseen kohdistuvat palvelujen ja materiaalien ostot. Tietohallinnon osalta eriytetyille tulosityksiköille kohdentuvat myös tietojärjestelmien poistot. Eriytettävän toiminnan tuloslaskelmalle on kohdistettu lisäksi kyseiseen toimintaan kuuluva osuus yksikön yhteisistä kustannuksista, kuten vuokratuista sekä muista henkilösidonnaisista yhteisistä kustannuksista, kuten tietoliikenteen, palkanlaskennan ja työterveyshuollon kustannuksista. Esimiestyötä on allokoitu eriytettävään toimintaan henkilömäärän suhteessa.

Kaupunkiympäristön toimialalla on eriytetty ulkoinen tilavuokraus. Ulkoinen tilavuokraus käsittää toimitilojen vuokrauksen muille kuin Vantaan kaupungin sisäisille yksiköille sekä palvelussuhdeasuntojen vuokrauksen. Eri-tyisryhmille vuokrattavat asunnot (esimerkiksi palveluasunnot) ovat osa kunnan lakisääteistä toimintaa ja ne on jätetty eriyttämisen ulkopuolelle. Vuokrat laskutetaan vuokrasopimukseen perustuen.

Asuntojen vuokrauksen tuotot sekä asuntoihin liittyvät suorat kustannukset kirjataan omille kustannuspaikoilleen. Lisäksi asuntovuokraukseen kohdistuu kunnan omistamien kiinteistöjen osalta poistot. Ulkoisen toimitilavuokrauksen osalta kiinteistöjen suorat tuotot ja kulut kirjataan kiinteistöittäin kirjanpitoon. Sekä rakennusten ylläpitokustannukset että poistot on eriytetty kunkin rakennuksen osalta erikseen ulosvuokrattujen neliöiden suhteessa. Kiinteistönhoidon osalta ne kustannukset, joita ei kirjanpidossa kohdisteta suoraan rakennuksille, on eriytetty ulosvuokrattujen neliöiden suhteessa kaupungin omistamien kiinteistöjen kokonaisneliömäärästä. Samassa suhteessa on kohdistettu myös tilakeskuksen henkilöstökulut ja muut yhteiset kustannukset sekä toimialahallinnon ja kaupungin sisäisten tukipalvelujen vyörytettävät kustannukset.

Vuonna 2020 ulkoisessa toimitilavuokrauksessa tehtiin koronarajoituksista johtuvia vuokranhyvityksiä 366 000 euron verran.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan eriytetty tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto		2 154 855,81
Liiketoiminnan muut tuotot		78 143,75
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	6 764,34
Palvelujen ostot	-	998 355,60
	-	1 005 119,94
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-	585 228,54
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-	119 926,84
Muut henkilösivukulut	-	21 272,45
	-	726 427,83
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-	180 729,26
Liiketoiminnan muut kulut	-	205 352,07
Liikelylijäämä (-alijäämä)		115 370,46
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot		0,00
Muut rahoituskulut	-	80,19
	-	80,19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		115 290,27

Kaupunkiympäristön toimialan eriytetty tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto		8 022 144,75
Liiketoiminnan muut tuotot		761 659,34
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	690 822,71
Palvelujen ostot	-	2 138 171,37
	-	2 828 994,08
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-	167 966,85
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-	33 839,83
Muut henkilösivukulut	-	6 359,03
	-	208 165,71
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-	2 279 511,19
Liiketoiminnan muut kulut	-	3 231 982,45
Liikelylijäämä (-alijäämä)		235 150,66
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot		0,00
Muut rahoituskulut	-	383,77
	-	383,77
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		234 766,89

6 Luettelot ja selvitykset

6.1 Käytetyt kirjanpito- ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja on Arkistolaitoksen päätöksen 3.9.2001 KA 158/43/2001 mukaan säilytettävä pysyvästi.

Kirjanpitolain 2:10 §:n mukaan tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto sekä muukin mahdollinen liiketapahtumia varmentava kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta lukien, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Poikkeuksina kirjanpitolain 2:10 §:ään ovat muun muassa EU-hankkeiden kirjanpitoasiakirjat (10 vuotta) sekä kiinteistöinvestointiin liittyvät laskut, tositteet ja selvitykset (13 vuotta). Arkistoinnista vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Tilinpäätösasiakirjojen arkistointi

Tase- ja tuloslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Rahoituslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Tilikauden tapahtumat seurantakohteittain	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien kohdeluettelo	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien koontiluettelot	SAP -järjestelmässä
Päiväkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Pääkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172000 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172500 Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173000 Myyntisaamiset, omistusyhteisöiltä, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173500 Myyntisaamiset, kunnan sisäiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 174000 Myyntisaamiset muilta	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254500 Ostovelat tytäryhteisöille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254600 Ostovelat jäsenkuntayhtymille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254700 Ostovelat osakkuusyhteisöille, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254800 Ostovelat sisäiset, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254900 Ostovelat muille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tositelajit ja numerosarjat 2020	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tililuettelo vuodelta 2020	Asta-arkistointijärjestelmässä
Varastokirjanpidot	
Varikko	usb
Hoitotarvikevarasto	usb
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	usb

Muulta osin kirjanpitoaineisto arkistoidaan paperille tulostetussa muodossa.

6.2 Luettelo tositelajeista

SAP -tositelajiluettelo 2020

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
02	A1	13803001 - 13803999	Palvelukassa	Verkkomaksu
15	B4	13819001 - 13819999	Palvelukassa	Palvelukassojen yhteinen tositelaji
AA	01	10000000 - 12999999	Käyttöom.kirjaus	Talouspalvelut
AB	99	990000000 - 999999999	Kirjanpitosite	Talouspalvelut
AF	03	30000000 - 38999999	Poistokirjaukset	Talouspalvelut
AZ	02	20000000 - 23999999	Investointien purku	Talouspalvelut
BA	06	60000000 - 60999999	Konekielinen tiliote	Talouspalvelut
BM	24	240000000 - 249999999	Ostomaksu,autom.	Rahoitustoimi
D5	54	540000000 - 549999999	Saku/Merlot Medi	KuPeLa /1211
D7	56	560000000 - 569999999	SoftMedic	Työterveys/1210
DL	31	310000000 - 319999999	Luottotappio	Talouspalvelut
DP	08	80000000 - 89999999	Perintätoim.rahatil.	Talouspalvelut
DT	19	190000000 - 199999999	Asiakkaat - tasaus	Talouspalvelut
DV	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.autom.	Talouspalvelut
DZ	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.manuaal.	Talouspalvelut
K1	25	250000000 - 259999999	Konekeskus Kuljetus	Kuntatekniikan keskus
K2	26	260000000 - 269999999	Varikko Polttoaineet	Kuntatekniikan keskus
K5	33	330000000 - 339999999	PSOP toimittajalasku	Talouspalvelut
K6	34	340000000 - 349999999	Apotti-maksut	Sosiaali- ja terveystoimi
K7	36	360000000 - 369999999	Apotti-maksusitoumus	Sosiaali- ja terveystoimi
K8	38	380000000 - 389999999	Yksityisyritt tuki	Talouspalvelut
K9	K9	500000000 - 599999999	Rahapalautukset	Talouspalvelut
KH	20	200000000 - 209999999	Toimittajat-vel.	Talouspalvelut
KM	27	270000000 - 279999999	Toimittajat-matkust.	Talouspalvelut
KP	48	480000001 - 489999999	*Tilin ylläpito	Talouspalvelut
KR	21	210000000 - 219999999	Toimittajat - lasku	Talouspalvelut
KS	23	230000000 - 239999999	Sisäiset maksut	Talouspalvelut
KT	24	240000000 - 249999999	Toimittajat -tasaus	Talouspalvelut
KX	28	280000000 - 289999999	Sisäiset ostolaskut	Talouspalvelut
L1	L1	66400001 - 66499999	Konekeskus, uusi	Kuntatekniikan keskus
L2	L2	66500001 - 66599999	Varikko, uusi	Kuntatekniikan keskus
LE	LE	29100001 - 29199999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LF	LF	29200001 - 29299999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LG	LG	29300001 - 29399999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LJ	LJ	42300001 - 42399999	Sisäiset vuokrat/koki	Tilakeskus
LR	LR	52000000 - 52999999	Apollo rahoitusvienti	Rahoitustoimi
PA	PA	17110001 - 17119999	Tuntipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PC	PC	18110001 - 18119999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PD	PD	18140001 - 18149999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PF	PF	18150001 - 18159999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PH	PH	18170001 - 18179999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PK	PK	18190001 - 18199999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PL	PL	19110001 - 19119999	Palkkiot	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PM	PM	19120001 - 19129999	Palkkiot	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PQ	PQ	39100001 - 39199999	Palkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
PR	42	420000000 - 429999999	Hinnanmuutos	Keskusvarasto
PY	PY	182000001 - 182999999	Ennak.kirjaus lomapalk	Henkilöstökeskus, palkanlask.
RE	44	440000000 - 449999999	Lasku - brutto(MM)	Keskusvarasto
RV	00	1000000000 - 9899999999	Myyntilasku(SD)	Talouspalvelut
RX	93	930000000 - 939999999	Sisäinen laskutus	Talouspalvelut
SA	11	110000000 - 118999999	Pääkirjatilitosite	Talouspalvelut
SB	12	120000000 - 129999999	Rondo FI tosite	Talouspalvelut
ST	39	390000000 - 399999999	Pk-tilit - tasaus	Talouspalvelut
SU	SU	119000000 - 119999999	Alv-jälkikirjaustos.	Talouspalvelut
UO	57	570000000 - 579999999	Ulosottotilitykset	Talouspalvelut
WA	45	450000000 - 459999999	Tavaranluovutus	Keskusvarasto
WE	46	460000000 - 469999999	Tavaranvastaanotto	Keskusvarasto
WI	47	470000000 - 479999999	Inventointitosite	Keskusvarasto
X2	D6	148000001 - 148999999	Kaupunkikortti	Ateriapalvelut

Liitetietojen tositelajiluettelo 2020

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
LT		1-999	Liitetiedot	Talouspalvelukeskus

6.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Vuosikate euroa/ asukas

$$= \text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä 31.12.}$$

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa

$$= \text{Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymä}$$

(Kunta ja konserni) Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

(Liikelaitos) Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * (\text{Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$$

(Kunta ja konserni) Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla lainakanta 31.12. kahdeksalla.

(Liikelaitos) Lainanhoitokate

$$= (\text{Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Taseen tunnusluvut

(Kunta ja liikelaitos) Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

(Konserni) Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/ asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä 31.12.}$

(Kunta ja konserni) Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

(Liikelaitos) Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

Lainakanta euroa/ asukas

= Lainakanta / Asukasmäärä 31.12.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa/ asukas

= $[\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}] / \text{Asukasmäärä 31.12.}$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

VANTAAN KAUPUNKI

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 22.3.2021

Vantaan kaupunginhallitus

Sari Multala

Säde Tahvanainen

Vaula Norrena

Lauri Kaira

Anitta Orpana

Sakari Rokkanen

Ulla Kaukola

Faysal Abdi

Pentti Puoskari

Sirpa Pajunen

Mika Niikko

Jouko Jääskeläinen

Kati Tyystjärvi

Ritva Viljanen
Kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla ____ ____ 2021

KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisö

Juha Huuskonen
KHT, JHT

